

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων
και Αθλητισμού

Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΣΑΕΚ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2026

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων

ΣΑΕΚ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2026

ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ «ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ»

Συγγραφική ομάδα

Αικατερίνη Συκαρά
Ισμήνη Βουγιούκα
Φωτεινή-Μαρία Δάβου
Βασιλική Ηλιακοπούλου
Νικόλαος Ηλιόπουλος
Νικόλαος Μαρκάκης
Ιωάννης Παλαιός
Αθανάσιος Τσουτσαίος

Σύμβουλος μεθοδολογίας ανάπτυξης του εκπαιδευτικού εγχειριδίου

Ιωάννα Προφύρη σε συνεργασία
με Δέσποινα Μπεκρή

Γλωσσική επιμέλεια

Εκδόσεις Σοκόλη

Σχεδιασμός-σελιδοποίηση

Mr. Moschos / WINK DESIGN

Το περιεχόμενο του εκπαιδευτικού εγχειριδίου της ειδικότητας διαμορφώθηκε από τη συγγραφική ομάδα με βάση μεθοδολογικές προδιαγραφές και ειδικά πρότυπα που επεξεργάστηκε το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» (κωδικός ΟΠΣ [MIS] 5069281) του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020», που υλοποιήθηκε με σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, από το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρο της κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΣΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ και τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ε.Κ.Τ.). Το παρόν εκπαιδευτικό εγχειρίδιο αναπτύχθηκε με την ευθύνη του ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, τα επιστημονικά στελέχη του οποίου παρακολούθησαν και υποστήριξαν τον συντονισμό του έργου σε όλες του τις φάσεις.

Περιεχόμενα

1	Πρόλογος	7
2	Εισαγωγή	9
A	Περιγραφή ειδικότητας	11
1	Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού	11
1 . 1	Τίτλος ειδικότητας	11
1 . 2	Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)	11
2	Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας	12
2 . 1	Ορισμός ειδικότητας	12
2 . 2	Αρμοδιότητες/Καθήκοντα	13
2 . 3	Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα	13
2 . 4	Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης	14
B	Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	15
1	Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας	15
2	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης	16
Γ	Βασικές εκπαιδευτικές προδιαγραφές και αναλυτικό περιεχόμενο του προγράμματος της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	19
1	Ωρολόγιο πρόγραμμα	20
2	Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης	22
2 . 1	ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄	22
2 . 1 . A	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	22
2 . 1 . B	ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ	28
2 . 1 . Γ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	33
2 . 1 . Δ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΡΑΠΤΙΚΗ	39
2 . 1 . Ε	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	45
2 . 1 . ΣΤ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	53
2 . 2	ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄	59
2 . 2 . A	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1650 μ.Χ. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	59
2 . 2 . B	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	66

2 . 2 . Γ	ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	72
2 . 2 . Δ	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ	78
2 . 2 . Ε	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ	84
2 . 2 . ΣΤ	ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	90
2 . 3	ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄	97
2 . 3 . Α	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	97
2 . 3 . Β	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	104
2 . 3 . Γ	ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	111
2 . 3 . Δ	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	117
2 . 3 . Ε	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΡΑΠΤΙΚΗ	125
2 . 3 . ΣΤ	ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ	130
2 . 3 . Ζ	ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ – ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	135
2 . 4	ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄	142
2 . 4 . Α	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ, 17ος αι. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ	142
2 . 4 . Β	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	147
2 . 4 . Γ	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	155
2 . 4 . Δ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	162
2 . 4 . Ε	ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ	168
2 . 4 . ΣΤ	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ	173
3	Διδακτική μεθοδολογία	179
4	Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης	182
4 . 1	Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας	182
4 . 2	Μέσα ατομικής προστασίας	183
Δ	Προδιαγραφές υλοποίησης πρακτικής άσκησης	184
1	Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης	185
2	Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η	187
2 . 1	Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης	187
2 . 2	Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκούμενου/-ης	187
2 . 3	Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης	189
3	Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/-τριας της πρακτικής άσκησης	190
4	Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης	191
5	Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος πρακτικής άσκησης	196
5 . 1	Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης	196
5 . 1 . Α	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ	196

5 . 1 . Β	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	197
5 . 1 . Γ	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ	197
5 . 1 . Δ	ΑΡΧΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ	198
5 . 1 . Ε	ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΙΛ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ	199
5 . 2	Μεθοδολογία υλοποίησης πρακτικής άσκησης	200

	Βιβλιογραφία	202
--	---------------------	------------

A	Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα	203
B	Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των εκπαιδευτικών εγχειριδίων	210
Γ	Σχετική εθνική νομοθεσία	213

1 | Πρόλογος

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο της ειδικότητας «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» [κωδικός ΟΠΣ (ΜΙΣ) 5069281], η οποία υλοποιήθηκε με σύμπραξη των κοινωνικών εταίρων και, ειδικότερα, το ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ (επικεφαλής εταίρος κοινοπραξίας), το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, το ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, το ΚΑΕΛΕ/ΕΕ, το ΙΝΣΕΤΕ και τον ΕΟΠΠΕΠ, και συγχρηματοδοτήθηκε από το ΕΠ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση».

Το έργο αυτό αποτέλεσε μια ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη βελτίωση και την ενίσχυση του θεσμού της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε μια περίοδο κατά την οποία, περισσότερο από ποτέ, το αίτημα της διασύνδεσής του με την αγορά εργασίας είναι επιτακτικό και επίκαιρο. Ιδιαίτερα, μετά τη μακρά περίοδο οικονομικής κρίσης και ύφεσης την οποία αντιμετώπισε η ελληνική κοινωνία, αλλά και τις συνέπειες από την πανδημική κρίση Covid-19, οι αναδυόμενες προκλήσεις καθιστούν αναγκαία στοχευμένα μέτρα εκσυγχρονισμού του θεσμού. Το συγκεκριμένο έργο αποτέλεσε μια συστηματική προσπάθεια αντιμετώπισης χρόνιων αδυναμιών του πεδίου, αναβάθμισης του επιπέδου των παρεχόμενων γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων, και βελτίωσης των μαθησιακών αποτελεσμάτων που απορρέουν από την επαγγελματική κατάρτιση σε συγκεκριμένες ειδικότητες.

Εμπερικλείοντας μια καινοτόμο δέσμη αλληλοσυμπληρούμενων δράσεων, μεθόδων και πρακτικών, επιδιώξε να συμβάλει με πολλαπλασιαστικό τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Ειδικότερα, στο πλαίσιο του έργου:

- Διεξήχθη ποιοτική έρευνα με στόχο τη διερεύνηση των χαρακτηριστικών και της δυναμικής που διέπει το πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης στη χώρα μας και στον ευρωπαϊκό χώρο, με στόχο τη διαμόρφωση σχετικών προτάσεων πολιτικής.
- Αναπτύχθηκαν:
 - Επικαιροποιημένοι «οδηγοί κατάρτισης» για 130 ειδικότητες αρχικής κατάρτισης,
 - Αντίστοιχα εκπαιδευτικά εγχειρίδια, για την υποστήριξη της κατάρτισης/εκπαίδευσης των σπουδαστών/-τριών,
 - Συναφείς τράπεζες θεμάτων για κάθε ειδικότητα.
- Το σύνολο των παραπάνω στηρίχθηκε σε ένα ενιαίο μεθοδολογικό πλαίσιο, μέσω του οποίου επιδιώχθηκε η σύνδεση της κοινωνικής εμπειρίας της εργασίας, της εκπαί-

δευσης και της πιστοποίησής της, λαμβάνοντας υπόψη το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, καθώς και τις ιδιαιτερότητες του πεδίου της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης.

- Τέλος, με γνώμονα την ενίσχυση της θετικής επενέργειας του έργου σε θεσμικό επίπεδο, αναπτύχθηκε μια μεθοδολογία ευέλικτης τακτικής περιοδικής επανεξέτασης και επικαιροποίησης των περιεχομένων των οδηγιών κατάρτισης, των εγχειριδίων και των τραπεζών θεμάτων, έτσι ώστε αυτά να βρίσκονται –κατά το δυνατόν– σε αντιστοιχία με τα νέα τεχνολογικά, οργανωσιακά, εργασιακά, περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα και τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των εκπαιδευομένων.

2 | Εισαγωγή

Το παρόν εγχειρίδιο, εκκινώντας από την περιγραφή της ειδικότητας, εστιάζεται στο αναλυτικό περιεχόμενο και τις βασικές εκπαιδευτικές προδιαγραφές ενός προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων». Στοχεύει στην ενημέρωση του συνόλου των συντελεστών του, λαμβάνοντας υπόψη τα περιεχόμενα των καθηκόντων και τις ιδιαιτερότητές της, καθώς και τους ισχύοντες θεσμικούς περιορισμούς στο πεδίο.

Απευθύνεται, κυρίως, στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες αλλά και στους/στις εκπαιδευτές/-τριες των προγραμμάτων αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης. Επιπλέον, αποτελεί ένα χρήσιμο εγχειρίδιο για τα στελέχη σχεδιασμού, τους σχετικούς φορείς υλοποίησής τους –τις Σχολές Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης–, αλλά και για το σύνολο των υπόλοιπων δυνάμει συντελεστών ενός προγράμματος αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδιαίτερα για όσους/-ες συμμετέχουν στην υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Το εγχειρίδιο αυτό αποτελεί μια συστηματική βάση, η οποία περιλαμβάνει βασικά στοιχεία για την κατανόηση του πεδίου της συγκεκριμένης ειδικότητας, αλλά κυρίως επικεντρώνεται στην ανάλυση των μαθησιακών ενοτήτων και των εκπαιδευτικών προδιαγραφών της θεωρητικής και της εργαστηριακής κατάρτισης, καθώς και την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Στην κατεύθυνση αυτή, για το κάθε πρόγραμμα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης το οποίο δύναται να υλοποιηθεί είναι απαραίτητο να ληφθούν συστηματικά υπόψη τα εκπαιδευτικά περιεχόμενα αλλά και οι μεθοδολογικές προδιαγραφές που περιλαμβάνονται.

Ειδικότερα, το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο αποτελείται από τέσσερα (Α΄-Δ΄) Μέρη.

- **Το Μέρος Α΄ παρέχει συνοπτικά τις πληροφορίες που αφορούν την περιγραφή της ειδικότητας.**

Περιλαμβάνει την περιγραφή της ειδικότητας, των κύριων εργασιακών καθηκόντων της, των προοπτικών απασχόλησης σε αυτήν, ενώ γίνεται αναφορά σε βασικές πηγές πληροφόρησης σε σχέση με την ειδικότητα.

- **Το Μέρος Β΄ εστιάζεται στον καθορισμό των ευρύτερων αλλά και των επιμέρους ενοτήτων των προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων του προγράμματος κατάρτισης.**

Αναφέρεται στις δραστηριότητες που θα είναι σε θέση να επιτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μετά το πέρας της συνολικής κατάρτισής τους στη συγκεκριμένη ειδικότητα.

- **Το Μέρος Γ΄ εστιάζεται στο περιεχόμενο και τη διάρθρωση του προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης, όπως και σε βασικές εκπαιδευτικές προδιαγραφές υλοποίησής του.**

Το Μέρος Γ΄ περιλαμβάνει το ωρολόγιο πρόγραμμα, καθώς και την περίληψη, τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα, τις ώρες διδασκαλίας ανά εβδομάδα, τις βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά, ένα κείμενο αναφοράς και τις προτεινόμενες πηγές μελέτης κάθε μαθησιακής ενότητας. Επιπλέον, αναφέρεται στην προτεινόμενη διδακτική μεθοδολογία, καθώς και σε σημαντικές πληροφορίες που αφορούν την υγεία και την ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης.

- **Το Μέρος Δ΄ εστιάζεται στην περιγραφή του περιεχομένου, των χαρακτηριστικών και των προδιαγραφών υλοποίησης της πρακτικής άσκησης.**

Περιλαμβάνεται η περιγραφή του θεσμού της πρακτικής άσκησης και παρέχονται χρήσιμες οδηγίες για τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες και τους/τις εκπαιδευτές/-τριες στον χώρο εργασίας. Στα περιεχόμενα συγκαταλέγονται, επίσης, οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης, ενδεικτικές εργασίες που θα εκτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες, καθώς και οι ειδικές προδιαγραφές υλοποίησης που αφορούν τον εξοπλισμό. Αναλύονται οι ενότητες μαθησιακών αποτελεσμάτων, ενώ προτείνονται βασικές μεθοδολογικές αρχές για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο και η τράπεζα θεμάτων της ειδικότητας συνδέονται οργανικά με τον αντίστοιχο οδηγό κατάρτισης της ειδικότητας «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων».¹

Για τη συγγραφή της μεθοδολογίας ανάπτυξης των εκπαιδευτικών εγχειριδίων συνεργάστηκαν οι Ρένα Βαρβιτσιώτη, Ελένη Θεοδωρή, Κωνσταντίνος Μαρκίδης και Δέσποινα Μπαμπανέλου, η οποία ανέλαβε και τη συντακτική της επιμέλεια. Αυτή εκπονήθηκε στο πλαίσιο της «Οριζόντιας Εκπαιδευτικής Μεθοδολογίας» της εν λόγω Πράξης «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΟΔΗΓΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (ΙΕΚ)» και με βάση μια κατάλληλα προσαρμοσμένη εκδοχή του προτύπου ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Γούλας, Μαρκίδης & Μπαμπανέλου, 2021).

1 Συκαρά, Α., Βουγιούκα, Ι. & Παλαιός, Ι. (2024). *Οδηγός Κατάρτισης. Ειδικότητα: «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων»*. Αθήνα: ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ. Ανακτήθηκε από: <https://gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon>

A

Περιγραφή ειδικότητας

1 | Τίτλος της ειδικότητας και ομάδα προσανατολισμού

1.1 • Τίτλος ειδικότητας

«Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων».²

1.2 • Ομάδα προσανατολισμού (επαγγελματικός τομέας)

Η ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» ανήκει στον τομέα «Ένδυσης – Υπόδησης» της ομάδας προσανατολισμού «Τεχνολογικών Εφαρμογών».

² ΦΕΚ 2314/Β/11-5-2022.

2 | Συνοπτική περιγραφή ειδικότητας

2.1 • Ορισμός ειδικότητας

Ο/Η σχεδιαστής/-τρια παραγωγής είναι υπεύθυνος/-η, από την αρχή μέχρι το τέλος, για τον σχεδιασμό και τη δημιουργία ενός ενδύματος βάσει προδιαγραφών. Εφαρμόζει τη σχεδιαστική διαδικασία από την αρχική σύλληψη μέχρι την τελική υλοποίηση του ενδύματος, σύμφωνα με σχεδιαστικές προδιαγραφές (design brief), όπως έχουν οριστεί είτε από τον/την πελάτη/-ισσα είτε από την αγοραστική ομάδα στην οποία απευθύνεται.

Πιο συγκεκριμένα, ο/η σχεδιαστής/-τρια παραγωγής ενδυμάτων στα καθήκοντά του/της για την υλοποίηση του έργου του/της:

- Αναφέρεται σε πηγές έμπνευσης που του/της έχουν δοθεί για τη δημιουργία του ύφους και του στιλ του ρούχου,
- Συντάσσει τις προδιαγραφές σχεδιασμού (design brief), κάνοντας αναφορά στις τάσεις της μόδας ή άλλες αγοραστικές ομάδες στιλ,
- Αποτυπώνει το στιλ του ενδύματος σε σχέδιο μόδας, λαμβάνοντας υπόψη σημαντικές παραμέτρους, όπως τα υφάσματα και τις ποιότητές τους, τα χρώματα και τους συνδυασμούς τους και την τεχνική δυνατότητα κατασκευής του ενδύματος σε σχέση με τα κοψίματα και τις ραφές,
- Κατασκευάζει τα πατρόν του πρώτου δείγματος,
- Ράβει το πρώτο δείγμα του ενδύματος,
- Κοστολογεί το ένδυμα,
- Επαληθεύει κατά πόσο η υλοποίηση του πρώτου δείγματος είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις που περιγράφονται στις προδιαγραφές του σχεδιασμού (design brief),
- Προσαρμόζει το πρώτο δείγμα κατόπιν της αξιολόγησης/επαλήθευσης, ώστε να ανταποκρίνεται στις ζητούμενες προδιαγραφές.

Συνοπτικά, η διαδικασία σχεδίασης και παραγωγής ενδύματος πραγματοποιείται σε δύο στάδια. Το πρώτο στάδιο περιλαμβάνει την αναζήτηση, την έρευνα, την ερμηνεία και την περιγραφή των προδιαγραφών σχεδιασμού, που έχουν ως στόχο να καθορίσουν το ύφος/στιλ του ρούχου. Το δεύτερο στάδιο περιλαμβάνει την υλοποίηση του τελικού ενδύματος, όπου ο/η σχεδιαστής/-τρια εφαρμόζει τεχνικές γνώσεις στο σχέδιο, στο πατρόν, στη ραπτική και στην υφασματολογία.

Ο σκοπός της εργασίας του/της σχεδιαστή/-τριας παραγωγής ενδυμάτων είναι η δημιουργία ενός προϊόντος, που ικανοποιεί με επιτυχία τις προδιαγραφές του/της πελάτη/-ισσας ή της αγοραστικής ομάδας στην οποία απευθύνεται.

2.2 • Αρμοδιότητες/Καθήκοντα

Ο/Η απόφοιτος της ειδικότητας «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» ασκεί (ενδεικτικά και όχι περιοριστικά) τις παρακάτω αρμοδιότητες/καθήκοντα:

- Ερμηνεύει προδιαγραφές σχεδιασμού που έχουν δοθεί για τη δημιουργία του αρχικού δείγματος ενδύματος,
- Συντάσσει τις προδιαγραφές της εταιρείας, για τη δημιουργία του αρχικού δείγματος ενδύματος,
- Σχεδιάζει ενδύματα ή συλλογές ενδυμάτων σύμφωνα με τις προδιαγραφές (αγοραστικό κοινό, προσωπική έμπνευση, ανάθεση έργου),
- Κατασκευάζει τα τεχνικά σχέδια ενδυμάτων, όπου φαίνονται καθαρά οι απαιτήσεις για τη δημιουργία πατρόν και για τη ραφή,
- Δημιουργεί πρότυπα κοπής (πατρόν) και τις διαβαθμίσεις τους,
- Επιλέγει ή προτείνει υφάσματα και βοηθητικά υλικά,
- Κατασκευάζει το πρώτο δείγμα σύμφωνα με το πατρόν και τα βοηθητικά υλικά,
- Υποδεικνύει τον τρόπο ραφής των ενδυμάτων,
- Οργανώνει τη μαζική παραγωγή των ενδυμάτων,
- Επιβλέπει και συντονίζει την παραγωγική διαδικασία,
- Πραγματοποιεί τον τελικό ποιοτικό έλεγχο της παραγωγής, σύμφωνα με το πρώτο δείγμα ενδύματος που έχει κατασκευάσει,
- Διαμορφώνει και συνθέτει την παρουσίαση των ενδυμάτων αισθητικά,
- Συμμετέχει στην οργάνωση της δημόσιας παρουσίασης της συλλογής (επίδειξη μόδας),
- Συμβουλεύει την ομάδα εμπορικής παρουσίασης και προώθησης της συλλογής ή του έτοιμου ενδύματος, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της συλλογής.

2.3 • Προοπτικές απασχόλησης στον κλάδο ή τομέα

Ο/Η κάτοχος διπλώματος της ειδικότητας «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» μπορεί να εργαστεί:

- Σε βιοτεχνίες/βιομηχανίες παραγωγής ετοιμών ενδυμάτων (γυναικείων, ανδρικών, παιδικών),
- Στη βιομηχανία της μόδας ως υπεύθυνος/-η δημιουργίας, οργάνωσης και εκτέλεσης συλλογών,
- Σε ατελιέ υψηλής ραπτικής,
- Σε ραφεία-εργαστήρια επιδιορθώσεων,
- Σε εταιρείες τηλεοπτικών παραγωγών (ταινίες, διαφήμιση),
- Στο θέατρο, στο σινεμά, σε τηλεοπτικές εκπομπές ως ενδυματολόγος,

- Ως ελεύθερος/-η επαγγελματίας στην κατασκευή εξειδικευμένων ειδών ένδυσης (νυφικά, στολές εργασίας),
- Ως ελεύθερος/-η επαγγελματίας ενδυματολόγος – στιλίστας/-τρια,
- Ως ελεύθερος/-η επαγγελματίας στη δημιουργία προσωπικών συλλογών.

2.4 • Πρόσθετες πηγές πληροφόρησης

- Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού:
<https://www.eoppep.gr/index.php/el/qualification-certificate/professional-rights>
- Επαγγελματικό περίγραμμα «Τεχνίτης σχεδιασμού έτοιμου ενδύματος»:
<https://ergonesti.eoppep.gr/>
- Επαγγελματικό περίγραμμα «Ενδυματολόγος»:
<https://ergonesti.eoppep.gr/>
- Ευρωπαϊκή Ταξινόμηση Ικανοτήτων, Δεξιοτήτων και Επαγγελμάτων (ESCO):
<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>
- Οδηγοί σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013:-
<https://www.gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon>
- Οδηγοί σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 2009/1992:
<https://www.gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon>

B

Σκοπός και προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

1 | Σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας

Ο βασικός σκοπός του προγράμματος κατάρτισης της ειδικότητας είναι να προετοιμάσει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες για την επαγγελματική τους σταδιοδρομία στην ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων».

2 | Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης

Οι γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες που θα αποκτήσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες, κατά τη διάρκεια της κατάρτισής τους, οργανώνονται σε ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα ανά ενότητα.

Πίνακας 1 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:
A. «Σχεδιασμός συλλογής»	• Ερμηνεύουν τις προδιαγραφές σχεδιασμού που έχουν δοθεί για τη δημιουργία του προϊόντος, • Συντάσσουν προδιαγραφές σχεδιασμού από πηγές έμπνευσης για το ύφος και το στιλ του ρούχου, • Αναγνωρίζουν τις τάσεις της μόδας και τις επιμέρους αγοραστικές ομάδες στιλ, • Αποτυπώνουν το σχέδιο μόδας του ενδύματος, σύμφωνα με το ύφος και το στιλ των προδιαγραφών, • Απεικονίζουν στο σχέδιο μόδας τις ποιότητες των υφασμάτων, • Δημιουργούν πρωτότυπα σχέδια με πλαστικότητα στη φιγούρα/σκίτσο, στα ενδύματα και στα αξεσουάρ, • Κατασκευάζουν το τεχνικό σχέδιο ενδύματος, σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις του πατρόν του ενδύματος, • Προετοιμάζουν ολοκληρωμένα σχέδια ενδυμάτων, σύμφωνα με την ανάθεση του κατασκευαστή, • Κοστολογούν το πρώτο δείγμα του ενδύματος για την παραγωγή.
B. «Δημιουργία προτύπων κοπής (πατρόν)» συνέχεια >>	• Εφαρμόζουν τις μεθόδους κατασκευής προτύπων κοπής (πατρόν) όλων των γραμμών/στιλ ενδυμάτων, • Προσαρμόζουν τα βασικά πρότυπα κοπής (πατρόν) σε ποικιλία σχεδίων/στιλ ενδυμάτων, • Προτείνουν τροποποιήσεις στα βασικά πατρόν, • Διευθετούν τη συναρμολόγηση του πατρόν,

συνέχεια >>

Πίνακας 1 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:
« συνέχεια Β. «Δημιουργία προτύπων κοπής (πατρών)»	- Υπολογίζουν τις διαβαθμίσεις των προτύπων κοπής (πατρών) στο χέρι (μεγέθυνση και σμίκρυνση), - Δημιουργούν πρότυπα κοπής (πατρών) με τη χρήση Η/Υ (CAD), - Ορίζουν διαβαθμίσεις (μεγεθύνσεις και σμικρύνσεις) με τη χρήση Η/Υ (CAD).
Γ. «Κατασκευή ενδύματος»	- Διευθετούν τη συναρμολόγηση του ενδύματος, - Τοποθετούν το πατρών στο ύφασμα με τη μεγαλύτερη οικονομία (μετράζ), - Προετοιμάζουν τις μεθόδους στρωσίματος των υφασμάτων με το χέρι και με τη χρήση Η/Υ, - Χειρίζονται τα μηχανήματα κοπής υφασμάτων, - Χρησιμοποιούν τις μηχανές ραφής ενδυμάτων (ραπτομηχανή, κοπτοράπτη, τιγκέλι), - Εφαρμόζουν βασικές ραφές, - Συναρμολογούν τα τμήματα των ενδυμάτων (π.χ. γιακάς, μανσέτες, ζώνη, φερμουάρ), - Συνθέτουν ολοκληρωμένα ενδύματα, - Οργανώνουν την πορεία παραγωγής ενδυμάτων, - Παρακολουθούν την ποιοτική εξέλιξη του πρώτου δείγματος και της μαζικής παραγωγής ενδυμάτων.
Δ. «Αρχές υφασματολογίας και ποιοτικός έλεγχος» συνέχεια »	- Αναγνωρίζουν τα βασικά είδη ινών (φυσικές, αναγεννημένες, συνθετικές), - Διακρίνουν τους βασικούς τύπους υφασμάτων και τις ιδιότητες αυτών, - Ταξινομούν τις ποιότητες των υφασμάτων σύμφωνα με την εμπορική τους ονομασία, - Δημιουργούν σχέδια υφασμάτων (επαναλήψεις σχεδίων σε υφαντά υφάσματα),

συνέχεια »

Πίνακας 1 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	
ΕΝΟΤΗΤΑ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	Επιμέρους προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα Με την ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:
« συνέχεια Δ. «Αρχές υφασματολογίας και ποιοτικός έλεγχος»	- Εφαρμόζουν τον έλεγχο ποιότητας τελικού προϊόντος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές, - Περιγράφουν την πορεία παραγωγής και φινιρίσματος των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.
Ε. «Διαμόρφωση στιλ-αισθητικής»	- Εντοπίζουν τις τάσεις της μόδας μέσα από την ιστορία και την τέχνη, - Παρακολουθούν τις προγνωστικές τάσεις της μόδας, - Επιλέγουν τα χρώματα της συλλογής, - Προτείνουν χρωματικές αποχρώσεις προσαρμοσμένες στον κοινό στόχο όπου απευθύνεται η συλλογή, - Πειραματίζονται στη γραμμή, στο στιλ και στην εικόνα του ενδύματος, - Οργανώνουν τη συλλογή ενδυμάτων που θα παρουσιαστεί σε εκδήλωση (επίδειξη μόδας), - Παρουσιάζουν τη συλλογή ενδυμάτων σε ενδιαφερόμενους/-ες αγοραστές/-τριες, - Ετοιμάζουν τη συλλογή ενδυμάτων για παρουσίαση σε περιοδικά, τηλεόραση και Διαδίκτυο.

Βασικές εκπαιδευτικές προδιαγραφές και αναλυτικό περιεχόμενο του προγράμματος της θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

1 | Ωρολόγιο πρόγραμμα

Παρατίθεται το ωρολόγιο πρόγραμμα της ειδικότητας «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων», με παρουσίαση των εβδομαδιαίων ωρών θεωρίας (Θ), εργαστηρίων (Ε) και του συνόλου (Σ) αυτών ανά μάθημα και ανά εξάμηνο:

Πίνακας 2 /// Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ	2	0	2									
2	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1650 μ.Χ. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ				2	0	2						
3	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ							2	0	2			
4	ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ 17ο αι. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ										2	0	2
5	ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ	0	4	4									
6	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ				2	2	4						
7	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ							0	3	3			
8	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ										0	4	4
9	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)	2	2	4									
10	ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)				2	2	4						
11	ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)							1	2	3			
12	ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)										1	2	3
13	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ							0	2	2			
14	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ										0	3	3
15	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΡΑΠΤΙΚΗ	0	3	3									
16	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ				0	3	3						
17	ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΡΑΠΤΙΚΗ							0	3	3			

συνέχεια >>

Πίνακας 2 /// Ωρολόγιο πρόγραμμα

ΕΞΑΜΗΝΟ		Α			Β			Γ			Δ		
Α/Α	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
18	ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ										0	3	3
19	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ	2	3	5									
20	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ				2	3	5						
21	ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ							2	3	5			
22	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ										2	3	5
23	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑ	2	0	2									
24	ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑ				2	0	2						
25	ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ – ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ							2	0	2			
ΣΥΝΟΛΟ		8	12	20	6	14	20	4	16	20	5	15	20

2 | Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης

2.1 • ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄

2.1.A • ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η μελέτη των σπουδαιότερων περιόδων της ιστορίας της τέχνης από την αρχαιότητα έως και την Αναγέννηση. Αναλύονται οι πιο σημαντικές εξελίξεις που επέδρασαν στη διαμόρφωση της τέχνης και παρατίθενται οι σπουδαιότεροι καλλιτέχνες της περιόδου, καθώς και αντιπροσωπευτικά έργα τους. Δίνεται έμφαση στην αισθητική και στο ύφος της τέχνης μέσα στον χρόνο. Επιπλέον, αναλύονται τα είδη της τέχνης κάθε περιόδου, τα μέσα και οι μορφές έκφρασης (αγγεία, γλυπτά, πίνακες, μωσαϊκά κ.λπ.), τα χρώματα και οι κυριότερες πηγές έμπνευσης των δημιουργών. Εντοπίζονται επιδράσεις της τέχνης στην ενδυμασία. Οι χρονικές περίοδοι της τέχνης που παρουσιάζονται είναι οι εξής: Παλαιολιθική και Νεολιθική εποχή, Μεσοποταμία και Αρχαία Αίγυπτος, Κυκλαδική, Μινωική και Μυκηναϊκή τέχνη, Γεωμετρική, Αρχαϊκή, Κλασική, Ελληνιστική, Ρωμαϊκή περίοδος, Μεσαίωνας, Αναγέννηση και Μανιερισμός.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της τέχνης κάθε περιόδου,
- Ονομάζουν τους σπουδαιότερους καλλιτέχνες και τα έργα τους,
- Παρατηρούν την πορεία της τέχνης και τα μέσα έκφρασης στην αντίστοιχη περίοδο,
- Ερμηνεύουν την επίδραση των κοινωνικών, πολιτικών, τεχνολογικών και θρησκευτικών εξελίξεων στην τέχνη στις περιόδους αυτές,
- Επισημαίνουν σε κάθε χρονική περίοδο επιδράσεις της τέχνης στην ενδυμασία,
- Αντλούν στοιχεία έμπνευσης από το παρελθόν,
- Αναπτύσσουν καλλιτεχνικές και αισθητικές γνώσεις,
- Ανταποκρίνονται με δημιουργικότητα στη σχεδιαστική διαδικασία.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Παλαιολιθική τέχνη / Νεολιθική τέχνη / Μνημειακή τέχνη / Κλασική τέχνη / Μεσαιωνική τέχνη / Αναγεννησιακή τέχνη.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενότητων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, ΜΕΣΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ
2	ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ
3	ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΜΙΝΩΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ
4	ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ
5	ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ
6	ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ
7	ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΓΟΤΘΙΚΗ ΤΕΧΝΗ
8	ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΜΑΝΙΕΡΙΣΜΟΣ

Κείμενο αναφοράς

2.1.A.1 | ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, ΜΕΣΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ, Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΣ

Στην εν λόγω μαθησιακή υποενότητα, εξετάζεται η εξέλιξη της τέχνης στην Παλαιολιθική, τη Μεσολιθική, τη Νεολιθική εποχή και την τέχνη της Μεσοποταμίας. Κατά την Παλαιολιθική εποχή, οι μεταβολές στον τρόπο ζωής του ανθρώπου συντελούνται με αργό ρυθμό. Η πρώτη τέχνη που ανέπτυξαν οι άνθρωποι της Παλαιολιθικής εποχής ήταν η γλυπτική (ειδώλιο της Αφροδίτης του Βίλεντολφ) και στη συνέχεια η ζωγραφική των σπηλαίων με υπέροχες ζωγραφικές παραστάσεις ζώων (Λασκώ στη Γαλλία, Αλταμίρα στην Ισπανία κ.ά.). Τα πρώτα ενδύματα είναι τα δέρματα των ζώων, ενώ στη νεολιθική εποχή αναπτύσσεται η καλλιέργεια και η αγγειοπλαστική. Σημαντική ανακάλυψη είναι η κατασκευή του πρώτου αργαλείου και, ακολούθως, η ανάπτυξη της τέχνης της υφαντικής. Στην πεδιάδα της Μεσοποταμίας, μεταξύ των ποταμών Τίγρη και Ευφράτη, εμφανίζονται οι Σουμέριοι, οι Ακκάδες, και αργότερα η φυλή των Ασσυρίων με σημαντικές ανακαλύψεις όπως είναι ο τροχός, το άροτρο και η γραφή, με την οποία διαδίδεται ο πολιτισμός. Η ένδυση στην περιοχή της Μεσοποταμίας βασίζεται πλέον σε υφάσματα και είναι ενδεικτική της κοινωνικής θέσης κάθε ατόμου.

Οι γνώσεις που θα λάβουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες συνδέονται με τις δεξιότητες που θα αναπτύξουν στη σχεδίαση και την παραγωγή ενδυμάτων, καθώς θα κατανοήσουν πώς η Τέχνη επηρέασε την καθημερινότητα εκείνες τις χρονικές περιόδους. Τέλος, τα εφόδια αυτά θα τους επιτρέψουν να εμβαθύνουν στην έρευνα και να κατανοήσουν την εξέλιξη αυτών των πολιτισμών.

2.1.A.2 | ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΗ ΤΕΧΝΗ

Στην παρούσα μαθησιακή υποενότητα, εξετάζεται η αιγυπτιακή τέχνη, η οποία αναπτύσσεται στην εύφορη κοιλάδα του Νείλου περίπου το 4000 π.Χ. με δείγματα υψηλής αισθητικής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τα κύρια έργα των τεχνών της εποχής, όπως της αρχιτεκτονικής (ναοί, τάφοι), της ζωγραφικής (τοιχογραφίες, πάπυροι), της γλυπτικής (γλυπτά και ανάγλυφα), της υφαντικής (υφάσματα, χρώματα) κ.ά. Παράλληλα, αναφέρονται οι αυστηροί κανόνες που ακολουθούνταν από τους αρχαίους Αιγύπτιους καλλιτέχνες, η επίδραση της θρησκείας στις καλλιτεχνικές δημιουργίες, η πίστη ότι οι Φαραώ ήταν πλάσματα θεϊκά κ.λπ. Η αιγυπτιακή τέχνη σκοπό είχε να αποτυπώσει την αιωνιότητα, κάτι που φαίνεται τόσο στην αρχιτεκτονική όσο και τη γλυπτική. Επίσης, αναφέρονται τα σημαντικά χαρακτηριστικά τους, όπως είναι, παραδείγματος χάριν, η χρήση των υπερανθεκτικών υλικών ή των μεγάλων μεγεθών για την αρχιτεκτονική, το σχήμα της πυραμίδας για τους τάφους των φαραώ (μνημειακή τέχνη), η μετωπικότητα για τη γλυπτική, η χαρακτηριστική ακινησία, τα υπερμεγέθη έργα, ο σχεδιασμός των φιγούρων με το άνω μέρος του σώματος μετωπικά και το κεφάλι και τα πόδια σε πλάγια όψη, και τα ειδικά χρώματα για άνδρες και γυναίκες στη ζωγραφική κ.ά.

Ολοκληρώνοντας τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά και τους συμβολισμούς της αιγυπτιακής τέχνης, καθώς και την επίδραση της θρησκείας σε αυτήν. Προτείνεται, για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου, γραπτή εργασία με συγκριτική μελέτη, παραδείγματος χάριν, των χαρακτηριστικών της ζωγραφικής τέχνης των αρχαίων Αιγυπτίων.

2.1.A.3 | ΚΥΚΛΑΔΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΜΙΝΩΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, εξετάζεται η κυκλαδική, η μινωική και η μυκηναϊκή τέχνη. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τα ειδώλια, τις τοιχογραφίες, τους τάφους, την αρχιτεκτονική και τα διάφορα τεχνουργήματα αυτών των περιόδων. Συγκεκριμένα, αναφέρονται τα κυκλαδικά ειδώλια (μαρμάρινα αγαλμάτιδια με γυναικείες και αντρικές όψεις), τα χαρακτηριστικά τους (μετωπικότητα, ακινησία, σχηματοποιημένη γεωμετρικότητα), οι τύποι ανά χρονική περίοδο (βιολόσχημα, τύπου Πλαστηρά κ.ά.) και οι περιγραφές χαρακτηριστικών φιγούρων, όπως του Αρπιστή και του Αυλητή της Κέρου. Επίσης, αναφέρονται τα σημαντικότερα ανάκτορα του μινωικού πολιτισμού (Κνωσού, Φαιστού, Ζάκρου, Μαλίων), το περιεχόμενο και τα χαρακτηριστικά των τοιχογραφιών (Ταυροκαθάψια, Παριζιάνα κ.ά.) και των ειδωλίων (Θεά των όψεων). Η μυκηναϊκή τέχνη, που αναπτύχθηκε εκείνη την περίοδο, έχει επηρεαστεί έντονα από τη μινωική τέχνη. Ωστόσο, ενσωματώνοντας τις μινωικές επιρροές, ανέπτυξε ένα διαφορετικό χαρακτήρα, ο οποίος εκφράστηκε στις τοιχογραφίες, στην κεραμική, στα κοσμήματα, στα σκεύη, στις αναπαραστάσεις των μυκηναϊκών τάφων και στη μεταλλοτεχνία με την κατασκευή ξιφών υψηλής τέχνης.

Συνοψίζοντας, σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν γνώσεις για τα χαρακτηριστικά της κυκλαδικής, μινωικής και μυκηναϊκής τέχνης. Προτείνεται εκπαιδευτική επίσκεψη σε μουσείο που διαθέτει εκθέματα αυτών των εποχών.

2.1.A.4 | ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα εξετάζει τη γεωμετρική και την αρχαϊκή τέχνη. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τα χαρακτηριστικά της γεωμετρικής και της αρχαϊκής τέχνης, καθώς και τις κοινωνικοπολιτικές συνθήκες που επηρέασαν την εξέλιξή τους. Οι αιώνες μετά την Κάθοδο των Δωριέων (1000 π.Χ.-700 π.Χ.) χαρακτηρίζονται ως Γεωμετρική εποχή. Σε αυτή τη χρονική περίοδο, παρουσιάζεται μια παρακμή σε όλες τις μορφές τέχνης. Στην αρχιτεκτονική και στη γλυπτική αυτής της εποχής δεν παρατηρείται μνημειακός χαρακτήρας. Στα αγγεία διακρίνονται γεωμετρικά σχήματα, όπως είναι τα ζατρίκια, οι μαϊανδροί, οι ρόμβοι κ.λπ. Η αρχαϊκή τέχνη αναπτύσσεται παράλληλα με τις εξελίξεις των μεγάλων κοινωνικοπολιτικών αλλαγών. Δημιουργείται η «μεγάλη γλυπτική» με τη διαμόρφωση του κούρου και της κόρης και η «μνημειακή αρχιτεκτονική» με τον δωρικό και ιωνικό ρυθμό. Επιπλέον, περιγράφονται τα χαρακτηριστικά των ρυθμών (βάσεις, κίονες, ραβδώσεις, κιονόκρανα, ζωφόροι, μετόπες, αετώματα κ.λπ.) και των τύπων των ναών (εν παραστάσι, απλός πρόστυλος, αμφιπρόστυλος, περίπτερος, δίπτερος). Στην κεραμική εκείνης της εποχής έχουμε τον μελανόμορφο και τον ερυθρόμορφο ρυθμό με υπέροχες παραστάσεις – ιδίως στον τελευταίο. Εν κατακλείδι, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα κατανοήσουν πώς η μετάβαση από τη γεωμετρική στην αρχαϊκή εποχή έθεσε τις βάσεις για τη «μεγάλη γλυπτική» και τη «μνημειακή αρχιτεκτονική» και πώς την επηρέασαν οι κοινωνικοπολιτικές αλλαγές. Προτείνεται ατομική ή ομαδική συγκριτική εργασία για τις διαφορές, παραδείγματος χάριν, μεταξύ δωρικού και ιωνικού ρυθμού.

2.1.A.5 | ΚΛΑΣΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξερευνούν την εξέλιξη της τέχνης κατά την κλασική περίοδο. Η εποχή αυτή (480-450 π.Χ.) λέγεται και εποχή «αυστηρού ρυθμού». Η μορφή χάνει το αρχαϊκό μενίδιωμα και αποκτά σοβαρότητα. Το σώμα αποκτά φυσιοκρατικό χαρακτήρα, ομορφιά και πλαστικότητα. Στόχος αυτής της περιόδου είναι η μορφή να μείνει στην αιωνιότητα. Κύριοι εκπρόσωποι της εποχής είναι οι: Μύρωνας, Πολύκλειτος, Φειδίας (5ος αιώνας π.Χ.), Πραξιτέλης, Σκόπας, Κηφισόδοτος, Λύσιππος (4ος αιώνας π.Χ.). Ο Φειδίας, μάλιστα, αποκτά φήμη με τα αγάλματα του Παρθενώνα.

Στην αρχιτεκτονική, ο Παρθενώνας, που κατασκευάστηκε από τους Ικτίνο και Καλλικράτη, είναι ο πιο γνωστός δωρικός ναός. Είναι ναός αμφιπρόστυλος και περίπτερος και θεωρείται το τελειότερο οικοδόμημα δωρικού ναού. Εκτός από τον Παρθενώνα, υπάρχουν και άλλοι δύο ναοί: το Ερέχθειο και ο ναός της Αθηνάς Νίκης. Τον 4ο αιώ-

να, δημιουργείται ένας νέος ρυθμός, ο κορινθιακός, με κιονόκρανο που αποτελείται από υψηλό εχίνο (κάλαθο) και τον άβακα. Στην κεραμική επικρατεί ο ερυθρόμορφος, ο οποίος γίνεται πιο φυσιοκρατικός. Αυτή την εποχή δημιουργούνται και οι λευκοί λήκυθοι, που προορίζονται για ταφική χρήση με λευκό φόντο και πολύχρωμες μορφές.

Συνολικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκομίζουν γνώσεις της κλασικής τέχνης, αναγνωρίζοντας τα χαρακτηριστικά των έργων και τους γνωστότερους γλύπτες και αρχιτέκτονες αυτής της εποχής. Προτείνεται εκπαιδευτική επίσκεψη σε μουσείο ή σε αρχαιολογικό χώρο που διαθέτει εκθέματα αυτής της χρονικής περιόδου.

2.1.A.6 | ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΤΕΧΝΗ, ΡΩΜΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ

Η εν λόγω μαθησιακή υποενότητα αφιερώνεται στη μελέτη της ελληνιστικής και της ρωμαϊκής τέχνης. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με την τέχνη και τις κοινωνικοπολιτικές καταστάσεις που επηρέασαν αυτές τις εποχές. Κατά την ελληνιστική εποχή, αναφέρονται οι κατακτήσεις του Μ. Αλεξάνδρου, ο οποίος εξελλήνισε λαούς της Ανατολής, οι πόλεις που επηρέασε (Πέργαμος, Αντιόχεια, Αλεξάνδρεια, Μίλητος κ.ά.) και οι τέχνες, όπου πλέον το ενδιαφέρον παύει να είναι το ιδεώδες της κλασικής εποχής και αναπτύσσεται το ρεαλιστικό στοιχείο. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον υπάρχει στη γλυπτική, όπου αναπτύσσεται σύμπλεγμα με δύο ή περισσότερες μορφές με δραματικό στοιχείο, στις τοιχογραφίες των τάφων με εξαιρετικά δείγματα ζωγραφικής και στα ψηφιδωτά με συνθέσεις σκηνών δράσης (Πέλλα). Κατά τη ρωμαϊκή εποχή, η τέχνη επηρεάζεται από την ετρουσκική και την ελληνιστική, διαμορφώνοντας τον δικό της χαρακτήρα. Από τον 2ο π.Χ. έως τον 4ο μ.Χ. αιώνα, οι Ρωμαίοι συνέχισαν την ελληνιστική τέχνη, εμπλουτίζοντάς τη με τα δικά τους εκφραστικά στοιχεία. Η μεγάλη αγάπη του πορτρέτου δημιούργησε, ιδίως στη γλυπτική, μεγάλη εκφραστικότητα και ρεαλισμό χωρίς εξιδανίκευση. Η αρχιτεκτονική, χάρη στην επινόηση ενός είδους σκυροδέματος, διαπρέπει με κατασκευές υδραγωγείων, αμφιθεάτρων, αγορών, γεφυρών κ.λπ. Η δε ζωγραφική και τα ψηφιδωτά ακολουθούν την ελληνιστική τεχνοτροπία. Η υποενότητα καταδεικνύει τη σημασία της τέχνης κατά την ελληνιστική εποχή και τον ρόλο που διαδραμάτισε κατά τη ρωμαϊκή περίοδο. Προτείνεται ατομική ή ομαδική εργασία κλειστού τύπου με κατάταξη έργων ανά περίοδο.

2.1.A.7 | ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ ΚΑΙ ΓΟΤΘΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

Αυτή η μαθησιακή υποενότητα επικεντρώνεται στην εξέλιξη της τέχνης κατά την περίοδο του Μεσαίωνα (400-1400 μ.Χ.). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τις τέχνες που αναπτύχθηκαν στην Ευρώπη στους επονομαζόμενους «σκοτεινούς» αιώνες, στις οποίες ήταν ιδιαίτερη η συμβολή του ρόλου της εκκλησίας. Σε αυτή την περίοδο, αναπτύσσεται η ρωμανική και η γοτθική τέχνη, οι οποίες εξελίσσονται σταδιακά. Η ρωμανική στηρίζεται στη ρωμαϊκή τέχνη και συνδυάζει στοιχεία γειτονικών λαών (Γότθων, Φράγκων, Λομβαρδών κ.ά.). Στη ρωμανική αρχιτεκτονική παρατηρούνται περίφημα οικοδομήματα, μοναστήρια, σύνθετοι κίονες, ογκώδεις

τοίχοι κ.ά. Η γλυπτική αποτελεί συμπλήρωμα της αρχιτεκτονικής, ενώ η ζωγραφική περιορίζεται και ασχολείται περισσότερο με εικονογραφήσεις βιβλίων-μινιατούρες. Στη συνέχεια, ακολουθεί η γοτθική τέχνη, όπου το εκκλησιαστικό οικοδόμημα παίρνει τεράστιες διαστάσεις, με πλούσια εσωτερική διακόσμηση, με ωραία βιτρό και γλυπτά. Οι τοίχοι είναι ψηλοί, οι κίονες λεπτοί με οξυκόρυφες αψίδες. Επίσης, στη γοτθική τέχνη η γλυπτική είναι άμεσα συνδεδεμένη με την αρχιτεκτονική. Κυριαρχεί το γραμμικό στοιχείο με σώματα λεπτά και ασκητικά, ενώ τα ενδύματα είναι μακριά με πολλές πτυχώσεις. Η υποεπνότητα καταλήγει με την ανάλυση και την αλληλεπίδραση της θρησκείας με την καλλιτεχνική δράση, την κοινωνική θέση του καλλιτέχνη και τον ρόλο της οικονομίας των πόλεων-κρατών στα μεγάλα έργα τέχνης. Προτείνεται ατομική ή ομαδική εργασία κλειστού τύπου με αναγνώριση, παραδείγματος χάριν, χαρακτηριστικών αρχιτεκτονικών οικοδομημάτων αυτής της εποχής.

2.1.A.8 | ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ, ΜΑΝΙΕΡΙΣΜΟΣ

Η μαθησιακή υποεπνότητα επιδιώκει την εισαγωγή και την κατανόηση της τέχνης στην εποχή της Αναγέννησης και του καλλιτεχνικού ρεύματος του Μανιερισμού. Η Αναγέννηση ήταν μια πολιτιστική και καλλιτεχνική επανάσταση που ξεκίνησε στη βόρεια Ιταλία (Φλωρεντία) στα τέλη του 13ου αιώνα και επεκτάθηκε σε όλη την Ευρώπη μέχρι και τον 16ο αιώνα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τον όρο Αναγέννηση, που αφορά όλους τους τομείς της ανθρώπινης διάνοησης, προβάλλοντας πρωτίστως την εκδοχή του ουμανισμού (ανθρωπισμός). Αναφέρονται το πολιτιστικό κίνημα με την άνθηση της λογοτεχνίας, οι τεχνικές απόδοσης της πραγματικότητας για τη ζωγραφική (γραμμική προοπτική, φωτοσκίαση κ.ά.), η εφεύρεση της τυπογραφίας, η εξασθένιση της Φεουδαρχίας κ.λπ. Επίσης, αναφέρονται έργα των γνωστότερων καλλιτεχνών που σηματοδότησαν αυτή την περίοδο, όπως του Giotto (13ος αιώνας), των Brunelleschi, Donatello, Paolo Uccello, Botticelli (15ος αιώνας), Leonardo da Vinci, Michelangelo Buonarroti, Giovanni Bellini, Tiziano, Tintoretto (16ος αιώνας) κ.ά. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στον Μανιερισμό. Πρόκειται για μια νέα τάση αντίδρασης προς την ισορροπία της Αναγέννησης, ενώ προβάλλει την επιμήκυνση και την ασυμμετρία. Αυτή η τάση παρατηρείται ήδη στα έργα του Michelangelo και στη συνέχεια επεκτείνεται έντονα στα έργα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου. Κύριοι εκπρόσωποι του Μανιερισμού θεωρούνται οι Correggio, Pontormo, Bronzino, Parmigianino κ.ά. Συνολικά η υποεπνότητα προσεγγίζει τα χαρακτηριστικά των έργων τέχνης στην εποχή της Αναγέννησης και τους γνωστότερους καλλιτέχνες που διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική εξέλιξη της Ευρώπης. Προτείνεται εκπαιδευτική επίσκεψη σε πινακοθήκη που διαθέτει έργα αυτής της περιόδου.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Gombrich, H. E. (2011). *Το χρονικό της Τέχνης* (μτφρ. Λ. Κάσδαγλη). Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
2. Janson, H. W. & Janson, F. A. (2011). *Ιστορία της Τέχνης. Η Δυτική Παράδοση* (μτφρ. Μ. Αντωνοπούλου & Ν. Κουβαράκου). Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

Συμπληρωματικές

1. Ζηρώ, Ο., Μερτζάνη, Ε. & Πετρίδου, Β. (2015). *Ιστορία της Τέχνης Γ΄ Γενικού Λυκείου*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Winckelmann, J. J. (2010). *Ιστορία της Αρχαίας Τέχνης. Η τέχνη των ανατολικών λαών, των Ετρούσκων, των Ελλήνων και των Ρωμαίων* (μτφρ. Λ. Αναγνώστου). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.

2.1.B • ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΣΧΕΔΙΟ ΚΑΙ ΧΡΩΜΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να αναπτυχθεί η ικανότητα της ελεύθερης σχεδίασης με το χέρι. Αρχικά, καθορίζονται οι βασικές αρχές των μεθόδων ελεύθερης σχεδίασης, με στόχο την πιο επιτυχημένη και ρεαλιστική απόδοση των σχεδίων. Περιλαμβάνεται η σχεδίαση φυσικών αντικειμένων και σχημάτων, όπως είναι ο κύβος, η σφαίρα, ο κώνος, ο κύλινδρος. Δίνεται έμφαση στην παρατήρηση και στην ελεύθερη σχεδίαση των σχημάτων, ενώ εξηγούνται οι άξονες και οι αναλογίες τους. Σταδιακά, υλοποιείται η φωτοσκίαση με μολύβι και εφαρμόζεται ο τόνος, ώστε να διακρίνονται το υλικό, το φως, το σχήμα και ο όγκος του αντικειμένου. Σε δεύτερη φάση, μελετώνται και σχεδιάζονται και άλλα σχήματα στον χώρο. Στο τέλος, σχεδιάζεται ένα γλυπτό της αρχαιότητας, όπου αποτυπώνονται οι άξονες, οι τομείς και οι κλίσεις.

Επιπλέον, στην ενότητα αυτή γίνεται εισαγωγή στο χρώμα, ξεκινώντας από τον χρωματικό κύκλο του ΙΤΤΕΝ, τη δημιουργία των χρωμάτων και τη σχέση ανάμεσά τους: αρμονικά, βασικά και συμπληρωματικά, θερμά, ψυχρά, ουδέτερα χρώματα. Χρησιμοποιούνται στον σχεδιασμό διάφορα υλικά, όπως η ξυλομπογιά, ο μαρκαδόρος, η τέμπερα. Μέσα από ασκήσεις με τη φωτεινότητα και τη χρήση των χρωμάτων γενικότερα, γίνεται αναφορά στη δύναμη και την επίδραση που μπορεί να έχει το χρώμα στους συνδυασμούς, στο συναίσθημα και στην τελική εικόνα μιας δημιουργίας.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Αποτυπώνουν μια εικόνα ή μια ιδέα ενός σχήματος στο χαρτί,
- Διατυπώνουν ελεύθερα, μέσω σχεδίου, την υλοποίηση ενός σχήματος,
- Εφαρμόζουν τις βασικές αρχές ελεύθερης σχεδίασης,
- Εφαρμόζουν σωστά τους άξονες και τις αναλογίες στη σχεδίαση ενός σχήματος,
- Υλοποιούν πιο ρεαλιστικά τη σχεδίαση σχημάτων,
- Εφαρμόζουν φωτοσκίαση στη σχεδίαση σχημάτων,
- Δημιουργούν τη χρωματική παλέτα του σχεδίου από τα τρία βασικά χρώματα,
- Δημιουργούν απλά έγχρωμα σχέδια σχημάτων με τη χρήση ξυλομπογιάς, τέμπερας ή μαρκαδόρου,
- Εκτιμούν την αξία του χρώματος στην τελική εντύπωση μιας εικόνας,
- Αλλάζουν τους χρωματικούς συνδυασμούς ανάλογα με την αισθητική εντύπωση που ζητείται να υλοποιηθεί.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Άξονες / Κλίσεις / Αναλογίες / Φόρμες / Φωτοσκίαση / Αρμονία / Βασικά χρώματα / Κύκλος ΙΤΤΕΝ.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (4), Σύνολο (4).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΥΛΙΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ
2	ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ
3	ΣΗΜΕΙΟ, ΓΡΑΜΜΗ, ΣΧΗΜΑ
4	ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ
5	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ
6	ΒΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Κείμενο αναφοράς

2.1.B.1 | ΥΛΙΚΑ ΕΛΕΥΘΕΡΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ

Στην παρούσα μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τα υλικά του ελεύθερου σχεδίου ως απαραίτητου στοιχείου για τη δημιουργία και την εξασφάλιση της ποιότητας των έργων. Τα υλικά διακρίνονται σε δύο κατηγορίες: τα υποστρώματα και τα υλικά με τα οποία σχεδιάζουμε. Ως προς τα υποστρώματα, που

είναι οι επιφάνειες πάνω στις οποίες σχεδιάζουμε, αναφέρονται τα χαρτιά, τα ρυζόχαρτα, τα χαρτόνια κ.ά. Ως προς τα υλικά με τα οποία σχεδιάζουμε, γίνεται μνεία στα μολύβια, στο κάρβουνο, στο μελάνι, στα χρώματα και στα βοηθήματα επεξεργασίας διορθώσεων. Ειδικότερα, αναφέρονται τα είδη των μολυβιών (H, F, B, 2B, 4B, 6B κ.λπ.), τα μεγέθη και οι ποιότητες των κάρβουνων, οι γόμες, οι ξύστρες, τα χρώματα κ.ά. Οι επιφάνειες σχεδίου-υποστρώματα είναι χαρτιά ματ με διαφορετικό βάρος και διαφορετικές ποιότητες, τα οποία συνήθως τοποθετούνται με κλιπ πάνω σε πινακίδα ή είναι δεμένα σε μορφή μπλοκ, το ονομαζόμενο «μπλοκ ελεύθερου σχεδίου» ή «sketchbook». Κατάλληλη για το ελεύθερο σχέδιο θεωρείται η μαλακή γόμα, ενώ για το ξύσιμο των μολυβιών προτείνονται τα σμυριδόχαρτα, οι συμβατές ξύστρες τύπου καμπάνας ή τα κοπίδια. Επιπλέον, σημαντικά εργαλεία θεωρούνται η βελόνα για τις κλίσεις και το νήμα της στάθμης για τους κάθετους άξονες. Αξίζει να αναφερθεί πως στο ελεύθερο σχέδιο δεν χρησιμοποιούνται όργανα σχεδίασης, όπως τρίγωνα, χάρακες κ.λπ. Στόχος είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω δοκιμών, να εξοικειωθούν με τα υλικά της σχεδίασης και με τις διαφορετικές ιδιότητες και τις συμπεριφορές τους.

2.1.B.2 | ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΕΝΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα εστιάζεται στη σημασία και στη μεθοδολογία της τοποθέτησης ενός θέματος στην επιφάνεια σχεδιασμού. Το μέγεθος και η θέση μιας σύνθεσης στον χώρο επηρεάζει την ισορροπία του έργου και την επικοινωνία του σχεδίου με τον παρατηρητή. Η μελέτη της διάταξης του θέματος στη σχεδιαστική επιφάνεια πραγματοποιείται πριν από την έναρξη του σχεδίου και, κατά τη διαδικασία της διάταξης, λαμβάνονται υπόψη οι κανόνες σύνθεσης, όπως η ισορροπία, η ιεραρχία, η συμμετρία, η αρμονία κ.ά.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα κατανοούν ότι η αρμονική σχέση μεταξύ του μεγέθους και της μορφής δίνει την ορθή εντύπωση στο σχεδιαστικό υπόστρωμα του χαρτιού. Ενδεικτικές και δόκιμες τεχνικές είναι να αποφεύγονται σχεδιασμοί όπου η μορφή είναι πολύ μεγάλης διάστασης και «ξεχειλίζει» πάνω στο χαρτί ή είναι τόσο μικρή με αποτέλεσμα να «χάνεται» μέσα σε αυτό. Εάν το θέμα έχει μετωπική οπτική γωνία, προτείνεται να επιλέγεται η θέση κάτω από τη μέση του χαρτιού, ώστε να προσδίδεται η αίσθηση της σταθερότητας. Σε πολύπλοκες συνθέσεις προτείνεται να εφαρμόζεται αρμονία σε συμμετρικές ή ασύμμετρες διατάξεις μέσω της «χρυσής τομής», του κανόνα των τρίτων κ.ά.

Η εξοικείωση της τοποθέτησης του σχεδίου μέσα στο χαρτί έχει άμεση σχέση με την οργάνωση του χώρου, επιτρέποντας στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες να παρατηρούν και να σχεδιάζουν με μεθοδικότητα. Προτείνεται ατομική εργασία τοποθέτησης απλού θέματος στον χώρο. Σε αυτή την αρχική φάση, μπορούν να πειραματιστούν με απλά σκίτσα σε μικρό μέγεθος χαρτιού.

2.1.B.3 | ΣΗΜΕΙΟ, ΓΡΑΜΜΗ, ΣΧΗΜΑ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, εξετάζεται η σημασία του σημείου, της γραμμής και του σχήματος ως βασικών στοιχείων χάραξης δομής στο ελεύθερο σχέδιο. Ένα σημείο οριοθετεί τη θέση ή την έναρξη μιας γραμμής. Με την ένωση πολλών σημείων ή με τη μονοκονδυλιά προκύπτει μια γραμμή και οι γραμμές δημιουργούν σχήματα-φόρμες. Με την ίδια τεχνική ολοκληρώνεται ο σκελετός και παράλληλα, μέσω της μελέτης, γίνεται αντιληπτό ότι τα αντικείμενα και τα περιβάλλοντα απαρτίζονται από μεγάλες και μικρές φόρμες, που δημιουργούν τους όγκους και την τρισδιάστατη αίσθηση. Στη μεθοδολογία, ορίζεται το σημείο έναρξης μιας γραμμής, επαληθεύεται η θέση του και στη συνέχεια χαράσσεται η γραμμή. Αρχικά, σχεδιάζονται οι μεγάλες και έντονες φόρμες και στη συνέχεια οι μικρότερες και λιγότερο έντονες. Ως προς τη μελέτη, αναφέρονται τρόποι παρατήρησης και ομαδοποίησης φορμών, με δεδομένο πως μια σχεδιαστική σύνθεση διακατέχεται από πολλές φόρμες, ωστόσο η επιλογή γίνεται από τις πιο βασικές. Επίσης, όταν έχουν τον ίδιο τόνο και γειτνιάζουν, ενώνονται σε μία. Με την ίδια μέθοδο αντιμετωπίζεται και ο εξωτερικός χώρος ως αναπόσπαστο κομμάτι του βασικού θέματος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, αντιλαμβάνονται ότι η δομή του σχεδίου οφείλεται στη σύνθεση των γραμμών, ενώ το πάχος, η κατεύθυνση και ο τρόπος γραφής φανερώνουν τον χαρακτήρα του. Συνοψίζοντας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται την έννοια του σημείου και της γραμμής ως μέσων σχεδιασμού συνθέσεων και αποκτούν τη δεξιότητα της μελέτης και ομαδοποίησης της φόρμας. Για το πρακτικό μέρος, προτείνεται σχεδιασμός σκελετού ενός απλού θέματος με μελέτη των φορμών των αντικειμένων και του περιβάλλοντος με οριοθετήσεις σημείων και χάραξη γραμμών.

2.1.B.4 | ΦΩΤΟΣΚΙΑΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝΙΚΗ ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, εξετάζονται το φως, η σκιά και η τονική διαβάθμιση. Η εναλλαγή του φωτός και της σκιάς μάς δίνει πολλές πληροφορίες για μια σύνθεση. Η γωνία με την οποία το φως πέφτει πάνω σε ένα αντικείμενο, σε συνδυασμό με τη σκιά, του δίνει όγκο. Η φωτοσκίαση δεν είναι μόνο ένα απλό γέμισμα, αλλά συνεχόμενη σύγκριση και παρατήρηση με όλα τα σχήματα που περιλαμβάνει η σύνθεση. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται ότι η φωτοσκίαση είναι μια διαβάθμιση τόνων, οι οποίοι αρχίζουν από το πιο ανοιχτό και φτάνουν στο πολύ σκούρο. Το σημαντικότερο είναι, κατά την εφαρμογή της φωτοσκίασης, να οριοθετούνται τα πιο ανοιχτά και τα πιο σκούρα σημεία/άκρα ανάμεσα στα οποία βρίσκονται οι υπόλοιποι γκρι τόνοι. Με πέντε έως επτά τόνους μπορεί να αποδοθεί επαρκώς ο όγκος στον χώρο. Ένα άλλο σημαντικό βήμα είναι η διαχείριση των σχημάτων που αλληλοκαλύπτονται ή βρίσκονται το ένα μέσα στο άλλο. Σε αυτή την περίπτωση, η διαβάθμιση των τόνων μπορεί να είναι πολύ κοντινή, ώστε με δυσκολία να διακρίνονται. Για αυτόν τον λόγο, χρειάζεται παρατήρηση και συνεχής εξάσκηση.

Οι συγκεκριμένες γνώσεις και δεξιότητες αποτελούν το απαραίτητο υπόβαθρο στο οποίο στηρίζονται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, ώστε να αποκτήσουν ευχέρεια στην απόδοση του φωτός και της σκιάς για την ανάδειξη των όγκων και των υφών μιας σύνθεσης. Προτείνεται, για εξάσκηση, η απόδοση τόνων με πέντε και επτά βαρύτητες και, στη συνέχεια, η εφαρμογή σε σύνθεση με αντικείμενα διαφορετικών υφών (πλαστικό, γυαλί κ.ά.).

2.1.B.5 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, γίνεται εισαγωγή στα χρώματα και γνωριμία με τις ελαφρές χρωστικές ουσίες. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται ότι το χρώμα δεν προσφέρει μόνο αισθητική απόλαυση αλλά και δυναμική, η οποία συσχετίζεται άμεσα με το φως. Κάθε άνθρωπος με φυσιολογική όραση αισθάνεται άμεσα την επίδραση του χρώματος, διότι αυτό συνδέεται με το περιβάλλον και επηρεάζει το νευρικό του σύστημα. Επίσης, το χρώμα θεωρείται σημαντικό εργαλείο επικοινωνίας, σήμανσης και έκφρασης συναισθημάτων. Υπάρχουν δύο τρόποι μελέτης του χρώματος: ο ένας είναι μέσω της φυσικής και ο άλλος μέσω της τέχνης. Με τον πρώτο τρόπο μπαίνουν γερά θεμέλια για την κατανόηση της έννοιας του χρώματος, ενώ με τον δεύτερο πραγματοποιείται η επικοινωνία μηνυμάτων και η αισθητική απόλαυση. Ως προς την ποικιλία των χρωμάτων, αναφέρονται οι αποχρώσεις, οι τόνοι, τα ψυχρά, τα θερμά και τα ουδέτερα. Επίσης, αναφέρονται τα είδη των ελαφρών χρωστικών, όπως είναι οι τέμπρες, τα ακρυλικά, οι ακουαρέλες, τα κραγιόνια, οι ξυλομπογιές κ.ά., και τα εργαλεία χρήσης, όπως είναι τα πινέλα, οι παλέτες κ.ά.

Συνοψίζοντας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν βαθύτερη γνώση για τη σημασία του χρώματος. Διερευνούν την ουσιαστική χρήση των χρωμάτων και την εξέλιξη του χρωστήρα. Αυτό δίνει διέξοδο στον/στην εκπαιδευόμενο/-η να εξελίξει τη δημιουργικότητά του/της μέσω του χρώματος και να εφαρμόσει με επιτυχία τα χρώματα ως μελλοντικός/-ή ενδυματολόγος. Ως προς την πρακτική εφαρμογή, προτείνεται, με υδατοδιαλυτά χρώματα, η δημιουργία χρωματικής παλέτας με θερμές, ψυχρές και ουδέτερες αποχρώσεις.

2.1.B.6 | ΒΑΣΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑ ΧΡΩΜΑΤΑ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα εστιάζεται στα βασικά και στα συμπληρωματικά χρώματα, καθώς και στους αρμονικούς συνδυασμούς με βάση τον κύκλο του ΙΤΤΕΝ. Σκοπός είναι να αναδειχθεί η σπουδαιότητα και ο ρόλος των βασικών και των συμπληρωματικών χρωμάτων και η επιλογή των κατάλληλων συνδυασμών για τη χρωματική ισορροπία και την αισθητική των συνθέσεων. Ως προς το περιεχόμενο της υποενότητας, αναφέρονται οι φυσικοί λόγοι ύπαρξης των χρωμάτων, με ανάλυση του ορατού φάσματος και του φαινομένου του μετεϊκάσματος, τα βασικά χρώματα της ζωγραφικής, που είναι το κόκκινο, το κίτρινο και το μπλε (μοντέλο RYB), και τα συμπληρωματικά τους, που είναι το πράσινο, το μωβ και το πορτοκαλί, και οι σχέσεις

των χρωμάτων που μελετώνται στον κύκλο του ΙΤΤΕΝ, με τα πρωτεύοντα, τα δευτερεύοντα και τα τριτεύοντα, καθώς και τις μεταξύ τους σχέσεις, που στηρίζονται στον νόμο της ομοιότητας και της αντίθεσης. Οι αρμονικοί συνδυασμοί δημιουργούνται ανάμεσα σε ένα χρώμα και τις παραλλαγές του, σε δύο χρώματα όταν είναι απέναντι ή δίπλα στον χρωματικό κύκλο, σε τρία χρώματα με ισομερείς αποστάσεις μεταξύ τους πάνω στον χρωματικό κύκλο κ.λπ. Σημαντικό είναι να αναφερθεί πως όλες οι αποχρώσεις και οι τόνοι των χρωμάτων προκύπτουν από τα βασικά χρώματα με την προσθήκη του άσπρου, του γκρι και του μαύρου.

Ολοκληρώνοντας τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναλύουν και προσδιορίζουν τις σχέσεις μεταξύ των διαφόρων χρωμάτων. Επιλέγουν κατάλληλες αποχρώσεις και τις εφαρμόζουν στα σχέδιά τους. Ως προς το πρακτικό μέρος, προτείνεται ο χρωματισμός απλού σχεδίου με έναν αρμονικό συνδυασμό, χρησιμοποιώντας αποχρώσεις με μείξεις βασικών χρωμάτων.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Αντωνοπούλου, Ν., Κούρτης, Κ. & Παπαδάκης, Χ. (1999). *Ελεύθερο Σχέδιο*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Σεβαστάκης, Δ., Σπηλιόπουλος, Α. & Χαρίσης, Η. (2001). *Ελεύθερο σχέδιο και Χρώμα*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Itten, J. (1998). *Τέχνη του Χρώματος* (μτφρ. Ι. Ομορφοπούλου). Αθήνα: Ελληνικές Εκδόσεις.
2. Sargent, W. (1987). *Το Χρώμα στη Φύση και στην Τέχνη. Η απόλαυση και η χρήση του χρώματος* (μτφρ. Ε. Καλκάνη). Αθήνα: Εκδόσεις Κάλβος.

2.1.Γ • ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, γίνεται εισαγωγή στη δημιουργία πατρόν για γυναικεία ενδύματα. Ειδικότερα, περιγράφεται και υλοποιείται η κατασκευή της αρχικής βάσης για κορσάζ και φούστα με απλή γεωμετρία. Παρουσιάζεται η βασική ορολογία του πατρόν και οι βασικές αρχές κατασκευής του, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στον τρόπο που παίρνουμε τα μέτρα στο σώμα για τη σύνθεση ατομικού πίνακα μεγεθών και τονίζονται τα στοιχεία που είναι σημαντικά για τη δημιουργία ενός πατρόν, ώστε

να εφαρμόζει σωστά στο σώμα. Η κατασκευή της βάσης του πατρών υλοποιείται αρχικά σε κάποιο βασικό μέγεθος, ώστε να γίνει αντιληπτή η διαδικασία και τα βήματα κατασκευής. Έπειτα, πραγματοποιείται εξάσκηση στην κατασκευή της αρχικής βάσης σε προσωπικά μέτρα. Σε δεύτερο στάδιο, προχωρούμε στην παραλλαγή της αρχικής βάσης σε επιλεγμένα σχέδια για φούστα και για μπλούζα και, τέλος, προσαρμογή του σχεδίου της φούστας και της μπλούζας σε προσωπικά μέτρα.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Αναγνωρίζουν τη βασική ορολογία του πατρών,
- Καταγράφουν τις απαραίτητες διαστάσεις του σώματος για τη δημιουργία προτύπων κοπής (πατρών),
- Συμπληρώνουν πίνακες μεγεθών για την κατασκευή προτύπων κοπής,
- Χρησιμοποιούν έτοιμους πίνακες μεγεθών για την κατασκευή προτύπων κοπής (πατρών),
- Κατασκευάζουν τη βάση φούστας σε βασικό μέγεθος και σε ατομικά μέτρα,
- Κατασκευάζουν τη βάση κορσάζ σε βασικό μέγεθος και ατομικά μέτρα,
- Τροποποιούν τη βάση φούστας/κορσάζ σύμφωνα με το σχέδιο μόδας ή το τεχνικό σχέδιο,
- Αντιλαμβάνονται τη διαδικασία κατασκευής πατρών για νέα και απλά σχέδια φούστας και μπλούζας,
- Πραγματοποιούν διορθώσεις στο πατρών για τη σωστή εφαρμογή του ενδύματος μετά την πρόβα,
- Συγκρίνουν το τελικό πατρών με τις αρχικές προδιαγραφές για απλά σχέδια σε φούστα και μπλούζα.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Πρότυπα κοπής / Πατρών / Βάση κορσάζ / Βάση φούστας / Βασικό μέγεθος / Διαστάσεις / Πίνακας μεγεθών / Προσαρμογή της βάσης / Τσέπη (κοφτή, τετράγωνη με πατ, με πιέτα) / Απλό μανίκι / Πρόβα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενότητων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΝ
2	ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ
3	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΟΥΣΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΦΟΥΣΤΑΣ
4	ΒΑΣΗ ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΚΟΡΣΑΖ
5	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΠΛΟ ΜΑΝΙΚΙ
6	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΣΕΠΗΣ

Κείμενο αναφοράς

2.1.Γ.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΝ

Παρουσιάζονται οι βασικές έννοιες της δημιουργίας πατρόν για τα γυναικεία ενδύματα, που περιλαμβάνουν τη βασική ορολογία και τον ρόλο των πατρόν στην κατασκευή των ενδυμάτων. Η κατασκευή πατρόν αποτελεί το κρίσιμο βήμα που συνδέει την αρχική ιδέα ενός σχεδίου με τη δημιουργία του φυσικού ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τις βασικές αρχές που τους επιτρέπουν να μετατρέψουν τα σχέδια σε πατρόν, χωρίς πένσα για το κορσάζ, και φούστα. Αρχίζουν να εξοικειώνονται με την ιδέα ότι το τελικό προϊόν πρέπει να συμφωνεί με το αρχικό σχέδιο και να έχει σωστή εφαρμογή. Αυτή η γνώση όχι μόνο ενισχύει την αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ σχεδιαστών/-τριών και πατρονίστ, αλλά εγγυάται την ποιότητα και τη συνέπεια των παραγόμενων ενδυμάτων.

Ως εκ τούτου, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με βασικούς όρους, όπως είναι το βασικό πατρόν, η κλασική φούστα, το κέντρο εμπρός/πίσω, το κορσάζ, η ισιάδα, το λοξό, το κόντρα, ο ποδόγυρος, το περιθώριο ραφής. Επιπλέον, κατανοούν τη σχέση μεταξύ πατρόν και σχεδιασμού ενδυμάτων και αναγνωρίζουν διαφορετικούς τύπους πατρόν, όπως είναι το κορσάζ, το μανίκι, η φούστα και οι χρήσεις τους. Για την ενίσχυση της μάθησης/πρακτικής, προτείνεται η μελέτη βιβλίων που επικεντρώνονται στην ορολογία των πατρόν, η παρακολούθηση εκπαιδευτικών βίντεο που παρέχουν οπτική ενίσχυση των πολύπλοκων εννοιών, καθιστώντας τις πιο κατανοητές. Επιπλέον, ως πρακτική άσκηση μπορούν να εντοπίζουν στην κούκλα ή/και στο σώμα τους τα βασικά σημεία του πατρόν, όπως είναι το κέντρο εμπρός, το κέντρο πίσω, η περιφέρεια θώρακα, η περιφέρεια στήθους, η περιφέρεια μέσης και η περιφέρεια γοφών.

2.1.Γ.2 | ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ

Οι εκπαιδευτές/-τριες παρουσιάζουν στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες την ακριβή διαδικασία μέτρησης του σώματος και της κούκλας ραπτικής με τη χρήση μεζούρας. Καταγράφουν τις μετρήσεις σε πίνακες μεγεθών. Αυτή η γνώση είναι απαραίτητη για τη δημιουργία πατρόν ενδυμάτων που εφαρμόζουν με ακρίβεια και άνεση, εξασφαλίζοντας τόσο τη λειτουργικότητα όσο και την αισθητική του τελικού προϊόντος. Οι ακριβείς μετρήσεις αποτελούν τη βάση για την προσαρμογή και την ανάπτυξη πατρόν, επηρεάζοντας άμεσα το τελικό αποτέλεσμα και την ακρίβεια των ενδυμάτων. Χωρίς ακριβείς μετρήσεις, τα ενδύματα μπορεί να παρουσιάσουν αστοχίες, επηρεάζοντας την άνεση και τη συνολική εμπειρία του/της χρήστη/-τριας. Γι' αυτό, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις σωστές τεχνικές για τη μέτρηση των διαφόρων σημείων του σώματος, μετατρέποντας τις μετρήσεις σε διαστασιολόγια ή πίνακες μεγεθών. Συγκεκριμένα, παίρνουν τις βασικές διαστάσεις από τις περιφέρειες θώρακα, στήθους, μέσης, γοφών, μάκρος μανικιού και μάκρος φούστας. Επιπλέον, μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να αποφεύγουν κοινά λάθη μέτρησης, τα οποία μπορούν να οδηγήσουν σε ανακρίβειες στην κατασκευή των ενδυμάτων. Τα κοινά λάθη μετρήσεων οφείλονται συχνά στη λανθασμένη χρήση της μεζούρας, δηλαδή στην υπερβολική ή χαλαρή εφαρμογή της στο σώμα, και στην ανακριβή τοποθέτησή της τόσο στις οριζόντιες περιφέρειες όσο και στις κάθετες μετρήσεις και τα μήκη.

Σε πρακτικό επίπεδο, εξοικειώνονται με τα μέτρα στο σώμα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες χωρίζονται σε ομάδες, με σκοπό να εξασκηθούν με τον τρόπο λήψης μέτρων σε διάφορους σωματότυπους και με τη δημιουργία προσωπικού πίνακα μεγεθών. Μέσα από την εξάσκηση, σταδιακά αποκτούν εμπειρία, αυτοπεποίθηση και είναι ακριβείς στις μετρήσεις τους. Χρησιμοποιούν εργαλεία, όπως τη μεζούρα, και συγκρίνουν τις ατομικές μετρήσεις με τυποποιημένους πίνακες μεγεθών, καθώς και με τις κούκλες ραπτικής. Εντοπίζουν την ποικιλομορφία στα ανθρώπινα σώματα, ενισχύοντας την κατανόηση των διακυμάνσεων που πιθανόν υπάρχουν μεταξύ διαφορετικών συστημάτων μεγεθών. Αυτή η γνώση είναι κρίσιμη για την προσαρμογή στις ανάγκες των πελατών/-ισών και την επίτευξη υψηλής ποιότητας στα τελικά προϊόντα.

2.1.Γ.3 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΚΛΑΣΙΚΗΣ ΦΟΥΣΤΑΣ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΩΝ ΦΟΥΣΤΑΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να δημιουργούν το αρχικό πατρόν για κλασική φούστα, καθώς και ποικιλία σχεδίων φούστας. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακας, καμπυλόγραμμο, ή/και γνώμονας κοπτικής) και εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Χρησιμοποιούν ιχνογραφικό χαρτί για να κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές, εξασφαλίζοντας την ακρίβεια και την αποτελεσματικότητα. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν τα πατρόν σε ένα μέγεθος (βασικό νούμερο), επιλέγοντας τις απαιτούμενες διαστάσεις από τον πίνακα μεγεθών, για να αντιληφθούν τη διαδικασία και τα βήματα κατασκευής πιο εύκολα. Για τη δημιουργία του πατρόν μιας φούστας, απαιτούνται οι διαστάσεις της περιφέρειας της μέσης και των γοφών και το μήκος. Το πατρόν της κλασικής φούστας

λειτουργεί ως βάση για προσαρμογές και μελλοντικές δημιουργίες, προσφέροντας ευελιξία και δυνατότητα σχεδιαστικής ποικιλίας.

Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν διαφορετικά σχέδια φούστας: με πιέτες, σούρα, κλος, ομπρέλα, εβαζέ, κουφόπιετες, ζιπ κιλότ, ασύμμετρη με μπάσκα κ.ά. Με αυτόν τον τρόπο, μαθαίνουν να καινοτομούν και να δημιουργούν νέα σχέδια με ακρίβεια και αποτελεσματικότητα. Παράλληλα, διδάσκονται ότι τα μέτρα και οι διαστάσεις του αρχικού πατρών πρέπει να ανταποκρίνονται στα ατομικά μέτρα του/της πελάτη/-ισσας και προχωρούν στην κατασκευή των σχεδίων σε προσωπικά μέτρα. Μεταφέρουν το πατρών σε κάμποτο (βαμβακερό ύφασμα για πρόβα) και το δοκιμάζουν σε κούκλα ραπτικής ή στο σώμα, για να αξιολογήσουν την εφαρμογή. Παρατηρούν τις διαφορές ανάμεσα στην τυποποιημένη και την εξατομικευμένη εφαρμογή, και καταγράφουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που βρίσκουν. Τέλος, εφαρμόζουν πρακτικές τεχνικές, όπως είναι η συνεργασία με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες, για να κατανοήσουν τη διαφορετικότητα των μεγεθών και την εφαρμογή του πατρών φούστας στα ατομικά μέτρα.

2.1.Γ.4 | ΒΑΣΗ ΠΑΤΡΩΝ ΓΙΑ ΚΟΡΣΑΖ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν το αρχικό πατρών για κορσάζ χωρίς πένσα σε τυποποιημένα και ατομικά μέτρα. Στη συνέχεια, υλοποιούν σχέδιο για γιλέκο. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες χρησιμοποιούν τον πίνακα μεγεθών, επιλέγοντας το βασικό μέγεθος, για να κατασκευάσουν το βασικό κορσάζ, ώστε να γίνει κατανοητή η διαδικασία και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση των κατάλληλων εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακας, καμπυλόγραμμα ή/και γνώμονα κοπτικής) και την εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Συμπληρωματικά, χρησιμοποιούν ιχνογραφικό χαρτί, για να πραγματοποιούν αλλαγές, εξασφαλίζοντας ακρίβεια και αποτελεσματικότητα.

Έπειτα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται στην κατασκευή του κορσάζ χωρίς πένσα σε προσωπικά μέτρα και έρχονται σε επαφή με διάφορα μεγέθη και τις ανάγκες εφαρμογής, ανάλογα με τις συγκεκριμένες διαστάσεις. Εφαρμόζουν το πατρών σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα για να αξιολογήσουν την εφαρμογή του, δίνοντας έμφαση στην ακρίβεια των διαστάσεων, και παρατηρούν τις διαφορές ανάμεσα στην τυποποιημένη και την εξατομικευμένη εφαρμογή. Μαθαίνουν, ακόμη, να εντοπίζουν προβλήματα εφαρμογής και να τα λύνουν αποτελεσματικά. Προβλήματα εφαρμογής στο κορσάζ μπορεί να υπάρχουν στην περιφέρεια του στήθους, η οποία αποτελεί πολύ βασικό σημείο για τη σωστή εφαρμογή του γυναικείου ρούχου. Το πατρών μπορεί να είναι σωστό στον θώρακα αλλά πολύ στενό ή να δημιουργεί πτυχώσεις στο στήθος. Επίσης, οι γραμμές του ώμου στο εμπρός και το πίσω ελέγχονται ώστε να έχουν το ίδιο μήκος, καθώς και οι πλαϊνές ραφές εμπρός και πίσω, επειδή θα ενωθούν κατά το ράψιμο. Επιπλέον, εξασκούνται σε ομαδικές δραστηριότητες, όπου συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες και έρχονται σε επαφή με την ποικιλία

σωματοτύπων και την εφαρμογή του πατρών κορσάζ σε διαφορετικές διαστάσεις. Τέλος, καταγράφουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που βρίσκουν, ενισχύοντας την κατανόηση και τις δεξιότητές τους.

2.1.Γ.5 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΒΑΣΗΣ ΓΙΑ ΑΠΛΟ ΜΑΝΙΚΙ

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, μαθαίνουν την κατασκευή του πατρών για απλό μανίκι. Η κατασκευή του μανικιού αποτελεί απαραίτητο στοιχείο ενός ενδύματος, καθώς το πατρών του πρέπει να εφαρμόζει σωστά στο κορσάζ και μπορεί να αναδείξει ή να επηρεάσει σημαντικά την αισθητική του τελικού ρούχου.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν τη βάση του μανικιού, χρησιμοποιώντας τυποποιημένα μέτρα που θα τους δοθούν από τον/την εκπαιδευτή/-τρια, ώστε να αφομοιώσουν ευκολότερα τη διαδικασία και τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσουν. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακας, καμπυλόγραμμα ή/και γνώμονας κοπτικής) και την εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με την επίδραση των μανικιών στην κίνηση, την αισθητική και τη λειτουργικότητα ενός ενδύματος.

Ακολουθούν πρακτικά βήματα στον σχεδιασμό και την κατασκευή του μανικιού. Αφού ολοκληρώσουν την κατασκευή, συναρμολογούν το μανίκι με καρφίτσες, εφαρμόζοντας το πατρών σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα, για να αξιολογήσουν την εφαρμογή του. Δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ακρίβεια σε κάθε στάδιο της διαδικασίας. Παρατηρούν την ακρίβεια και τη λειτουργικότητα του πατρών, καταγράφουν τα προβλήματα εφαρμογής που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που βρίσκουν, ενισχύοντας την κατανόηση και τις δεξιότητές τους στην κατασκευή πατρών.

2.1.Γ.6 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΤΣΕΠΗΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να δημιουργούν τα απαραίτητα πατρών για διάφορα τμήματα του ρούχου, όπως είναι οι τσέπες. Έρχονται σε επαφή με τις τεχνικές για την κατασκευή αυτών των τμημάτων και τον τρόπο που ενσωματώνονται στο τελικό ρούχο. Συγκεκριμένα, κατασκευάζουν τσέπες, όπως την κοφτή, την τετράγωνη με πατ, και την τσέπη με πιέτα. Αυτή η υποενότητα μπορεί να εξελίσσεται παράλληλα με τις προηγούμενες, καθώς θα μπορούν να προστίθενται τα στοιχεία αυτά στα επιμέρους πατρών των ενδυμάτων όταν κατασκευάζονται.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δίνουν έμφαση στις τεχνικές κατασκευής με απλή γεωμετρία, στα κατάλληλα εργαλεία μέτρησης (μεζούρα, χάρακας, καμπυλόγραμμα ή/και γνώμονα κοπτικής) και στην εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Ακολουθούν πρακτικά βήματα και οδηγίες και ενσωματώνουν τις τσέπες σε διαφορετικά πατρών από διάφορα ενδύματα που έχουν κατασκευάσει στις προηγούμενες υποενότητες. Αναγνωρίζουν την επίδρασή τους στη συνολική εικόνα του ενδύματος, μελετούν πώς επηρεάζουν οι τσέπες το συνολικό σχέδιο και τη λειτουργικότητα του ενδύματος και χρησιμοποιούν ιχνογραφικό χαρτί για τις απαραίτητες τροποποιήσεις, όπου απαιτείται, διασφαλίζο-

ντας ότι οι αλλαγές είναι ακριβείς και αποτελεσματικές. Επιπλέον, παρακολουθούν την παρουσίαση της διαδικασίας κατασκευής στο εργαστήριο, και εκτελούν εφαρμογές για κάθε περίπτωση, ενισχύοντας έτσι τις δεξιότητές τους στην ολοκληρωμένη κατασκευή πατρών με σχεδιαστικά και λειτουργικά στοιχεία.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Βουγιούκα, Α. (2013). *Εξπρές Μόδα. Ρούχα στα μέτρα για σταθερά και ελαστικά υφάσματα*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.
2. Βουγιούκα, Α. (2017). *Μέθοδος κοπτικής για τέλεια εφαρμογή και στυλ. Γυναικεία έκδοση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.

Συμπληρωματικές

1. Βουγιούκα, Α. (2001). *Εγκυκλοπαίδεια Κοπτικής. Απλές οδηγίες πατρών για κάθε τμήμα του ρούχου* (4η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.

2.1.Δ • ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΡΑΠΤΙΚΗ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να γίνει εισαγωγή στη ραπτική ενδυμάτων. Περιλαμβάνει την κατασκευή βασικών ραφών, απλών διαδικασιών ραφής και συναρμολόγησης τμημάτων του ρούχου. Αρχικά, περιγράφονται τα θέματα ασφάλειας στη λειτουργία και στη χρήση μηχανών, καθώς και τα τμήματα της γαζωτικής μηχανής. Δίνονται ασκήσεις εξοικείωσης με τη χρήση της ραπτομηχανής, το πέρασμα της κλωστής και τις ρυθμίσεις της μηχανής για ένα σωστό γαζί. Επιπλέον, δίνεται έμφαση στην εκτενή εξάσκηση σε γαζιά με απλές ασκήσεις σε ευθείες και καμπύλες για ευχέρεια και ταχύτητα στη χρήση της μηχανής. Επίσης, γίνεται εξοικείωση στις βελονιές του χεριού και τη χρήση τους στο ένδυμα (τρύπωμα, στρίφωμα, κουμπί κ.ά.). Τέλος, πραγματοποιείται ραφή επιλεγμένων εργαστηριακών ασκήσεων από τη μαθησιακή ενότητα του πατρών. Συγκεκριμένα, πραγματοποιούνται βασικές εργασίες συναρμολόγησης και ραφής επιμέρους τμημάτων του ενδύματος. Υλοποιούνται απλές εργασίες όπως το πέρασμα φερμουάρ (απλό και κρυφό), η κατασκευή ζώνης μέσης, το καθάρισμα, οι ποδόγυροι, οι διάφορες τσέπες (κοφτή, τετράγωνη με πατ, με πιέτα).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:

- Ακολουθούν τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στον χώρο του ραφείου,

- Χειρίζονται τη ραπτομηχανή,
- Ρυθμίζουν την ποιότητα του γαζιού στη ραπτομηχανή,
- Κατασκευάζουν βασικές ραφές με άνεση στη ραπτομηχανή,
- Εφαρμόζουν βασικές βελονιές με το χέρι,
- Συναρμολογούν με τη ραπτομηχανή τα επιμέρους μέρη των ενδυμάτων (π.χ. πένσες, καθάρισμα, ζώνη, φερμουάρ, ποδόγυρο κ.ά.),
- Εκτιμούν τη διαδικασία συναρμολόγησης σε απλά τμήματα του ρούχου (τσέπες, πένσες, πλαϊνή ραφή, ποδόγυρος),
- Ράβουν φούστα,
- Υιοθετούν πρακτικές ποιοτικής ραφής σε απλά ρούχα, που περιλαμβάνουν καθαρίσματα και διαδικασίες σιδερώματος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Κανόνες ασφάλειας / Τρύπωμα / Καρίκωμα / Στρώσιμο υφασμάτων / Γαζί απλό / Ραπτομηχανή.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
2	ΒΕΛΟΝΙΕΣ ΣΤΟ ΧΕΡΙ
3	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ ΡΑΦΕΙΟΥ
4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΡΑΦΗΣ
5	ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
6	ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
7	ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Κείμενο αναφοράς

2.1.Δ.1 | ΚΑΝΟΝΕΣ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Στην παρούσα υποενότητα, δίνονται οι βάσεις για τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας στο ραφείο. Αρχικά, επισημαίνεται ότι ο χώρος του ραφείου περιλαμβάνει μηχανολογικό εξοπλισμό, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού κατά τη διάρκεια μετακίνησης εκπαιδευομένων και υλικών. Γ' αυτόν τον λόγο, θεωρείται μείζονος σημασίας η ενημέρωσή τους για τους πιθανούς κινδύνους ατυχήματος που υπάρχουν και η αναγκαιότητα να διατηρείται ο χώρος πάντα καθαρός. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μπορούν να αξιολογούν τις πηγές κινδύνου που πιθανόν να προκύψουν από

τη χρήση των μηχανημάτων ραφής. Παράλληλα, εφαρμόζουν τα μέτρα πρόληψης και αντιμετώπισης ατυχημάτων. Στη συνέχεια, λαμβάνουν γνώσεις για τον μηχανολογικό εξοπλισμό που υπάρχει στον χώρο του ραφείου και μαθαίνουν για τη σημαντικότητα της συντήρησής του.

Επίσης, έρχονται σε επαφή με τα συστήματα συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού και τονίζεται η σπουδαιότητα της συχνής συντήρησης των μηχανημάτων, για να αποφευχθεί πιθανή δυσλειτουργία στο μέλλον λόγω συνεχόμενης χρήσης. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έτσι, διδάσκονται, υπό την καθοδήγηση του/της καθηγητή/-τριας, να εκτελούν σε συγκεκριμένα χρονικά διαστήματα εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων του ραφείου, όπως είναι η λίπανση και η αλλαγή λιπαντικών. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις κύριες αιτίες δυσλειτουργίας των μηχανών. Μαθαίνουν τη σωστή ρύθμιση της μηχανής, όπως τη ρύθμιση της πίεσης στο ποδαράκι, τη ρύθμιση της τάνυσης των κλωστών στη βελόνα και στη μασουρίστρα για τη δημιουργία καλής ποιότητας ραφής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν ότι με αυτόν τον τρόπο επιτυγχάνεται η αύξηση της παραγωγικότητας του τμήματος και η ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων.

2.1.Δ.2 | ΒΕΛΟΝΙΕΣ ΣΤΟ ΧΕΡΙ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για τα είδη των βελονιών χειρός, καθώς και για τα μέρη από τα οποία αποτελούνται αυτές. Επιπλέον, διδάσκονται να εφαρμόζουν και να αναγνωρίζουν τις διάφορες βελονιές που χρησιμοποιούνται αρχικά κατά τη διαδικασία ραφής των ενδυμάτων. Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, μαθαίνουν βελονιές, όπως είναι η βελονιά τρυπώματος, η βελονιά καρικώνματος, η βελονιά φεστονιού, η βελονιά στριφώματος κ.ά. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για την κατάλληλη χρήση των διαφορετικών βελονιών. Η βελονιά τρυπώματος χρησιμοποιείται για την ένωση δύο υφασμάτων· η βελονιά καρικώνματος είναι μια λοξή βελονιά στην άκρη του υφάσματος για να μην ξεφτίζει· η βελονιά φεστονιού είναι αυτή που χρησιμοποιείται για την κατασκευή κουμπότρυπας· τέλος, η βελονιά στριφώματος για το γύρισμα του τελειώματος ενός ενδύματος. Επιπροσθέτως, μαθαίνουν να τις ξεχωρίζουν και να επιλέγουν την κατάλληλότερη για τη θέση που θα τη χρησιμοποιήσουν. Παράλληλα, γνωρίζουν τον εργονομικό τρόπο συγκράτησης της βελόνας και του υφάσματος για την αποδοτικότερη εργασία τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην ποιότητα του τελικού αποτελέσματος ενός ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω παραδειγμάτων, αντιλαμβάνονται ότι η ποιότητα εξαρτάται από την ορθή σύνδεση των επιμέρους μερών του ενδύματος και την ορθή εφαρμογή των βελονιών χειρός. Προτείνεται σε αυτή την υποενότητα η εργαστηριακή άσκηση βελονιών χειρός για την πλήρη κατανόησή τους και σε σταθερό ύφασμα διαστάσεων 10x10cm να αποδοθούν ξεχωριστά οι παραπάνω βελονιές χειρός σε πολλαπλά δείγματα.

2.1.Δ.3 | ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΜΗΧΑΝΩΝ ΡΑΦΕΙΟΥ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενοότητα, παρουσιάζονται αναλυτικά τα μέρη μιας απλής γαζωτικής μηχανής. Αναλύονται οι κινήσεις της για την ορθή ολοκλήρωση του γαζιού και περιγράφεται το σωστό πέρασμα της επάνω κλωστής και το ορθό τύλιγμα του μασουριού, η τοποθέτησή του στη σαίτα και μέσα στο στρόφαλο της μηχανής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ρυθμίζουν κατάλληλα τη ραπτομηχανή, ώστε να επιτύχουν άριστη ποιότητα γαζιού, σύμφωνα με τον τύπο του υφάσματος και το σημείο εφαρμογής του στο ένδυμα. Λαμβάνουν, ακόμη, γνώσεις και εξοικειώνονται στην επιδιόρθωση βλαβών που μπορεί να προκύψουν κατά τη χρήση της ραπτομηχανής, όπως είναι το σούρωμα του υφάσματος, οι θηλιές στο πάνω ή στο κάτω μέρος του υφάσματος και η αλλαγή βελόνας μετά το σπάσιμό της. Τέλος, μαθαίνουν να χρησιμοποιούν τη γαζωτική μηχανή με ασφάλεια για την αποφυγή εργατικών ατυχημάτων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται και σε άλλες μηχανές που χρησιμοποιούνται στον κλάδο ενδύματος, όπως τον κοπτοράπτη και το τιγκέλι. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναγνωρίζουν τις διαφορετικές μηχανές που χρησιμοποιούνται για τη ραφή των ενδυμάτων και μαθαίνουν να τις χρησιμοποιούν ανάλογα με την απαιτούμενη εργασία. Προτείνεται σε αυτή την υποενοότητα, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να εξοικειωθούν στη χρήση των μηχανημάτων σε δείγματα υφασμάτων και να πραγματοποιούν αλλαγές των κλωστών στη ραπτομηχανή. Επιπλέον, ακολουθούν την ορθή κλωστοδηγήσή τους ανάμεσα από τις διαφορετικές θέσεις και τα εξαρτήματα των μηχανημάτων. Σκοπός είναι η δημιουργία σωστής ραφής στη ραπτομηχανή, στον κοπτοράπτη και στο τιγκέλι.

2.1.Δ.4 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΡΑΦΗΣ

Στην υποενοότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τη χρήση της ραπτομηχανής. Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, μαθαίνουν τον ορθό τρόπο τοποθέτησης των πατρών πάνω στο ύφασμα, την κοπή του υφάσματος και την κατάλληλη σύνδεση των υφασμάτων. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται σε απλές ραφές επιμέρους τμημάτων του ενδύματος (φερμουάρ, καθαρίσματα, τσέπες). Επιπλέον, μαθαίνουν την ανάγκη περιθωρίων ραφής και των διαφόρων σημείων τομής (κόντρες). Επίσης, εκτιμούν τη σημασία της άριστης χρήσης του ψαλιδιού κατά την κοπή των υφασμάτων και την ανάγκη να ακολουθούν πιστά τα σημεία σημάδεματος. Λαμβάνουν, επιπλέον, γνώσεις για τα μέρη του κοπτοράπτη, τα είδη του (τρίκλωνος, τετράκλωνος, πεντάκλωνος), το ειδικό πέρασμα των κλωστών μέσα από κλωστοδηγούς και κορσέδες και τα είδη της βελονιάς που δημιουργούν. Επιπλέον, μαθαίνουν για το τιγκέλι και τον τρόπο λειτουργίας του.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στις αλλαγές των διαφορετικών εξαρτημάτων της ραπτομηχανής (ποδαράκι) για τη δημιουργία των απαιτούμενων γαζιών σε διαφορετικά σημεία, όπως είναι τα φερμουάρ και τα εξωτερικά γαζιά, καθώς και στη δημιουργία ίσιων και παράλληλων γαζιών. Προτείνεται, μέσω παραδειγμάτων και εργαστηριακών

ασκήσεων, η δημιουργία απλών κατασκευών: θήκες, κασετίνες, πελότες με την τεχνική patchwork. Τέλος, αξιοποιούν γνώσεις που απέκτησαν σε προηγούμενες ενότητες (π.χ. βελονιές στο χέρι).

2.1.Δ.5 | ΣΤΡΩΣΙΜΟ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Αυτή η υποενότητα αποτελεί τη βάση για τη διαδικασία κοπής των ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με διάφορους τύπους υφασμάτων (βαμβακερά, σατέν, βελούδα, δαντέλες) και διακρίνουν τα βασικά δομικά τους στοιχεία, το στημόνι και το υφάδι. Εξοικειώνονται με το στρώσιμο των υφασμάτων στους πάγκους χειρωνακτικά, με τη βοήθεια στρωτικών μηχανημάτων, καθώς και στο απλό οικιακό στρώσιμο υφασμάτων για κοπή. Μαθαίνουν να επιλέγουν το κατάλληλο είδος στρώσης (μονή, πολλαπλή, κλιμακωτή), ανάλογα με τον αριθμό των ενδυμάτων που απαιτείται να κοπούν ανά χρώμα και ανά μέγεθος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις και δεξιότητες ως προς τον τρόπο στρώσης του υφάσματος, σύμφωνα με τη διάταξη της καλής και ανάποδης όψης. Αντιλαμβάνονται την ανάγκη υπολογισμού των απαιτούμενων περιθωρίων ραφής, σύμφωνα με τα πρότυπα κοπής που έχουν για παραγωγή και χρησιμοποιούν κατάλληλα τα διάφορα είδη σημαδέματος (ροδάκια κιμωλίας, καρφίτσες, πενσάκια, κοντραδόρο). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σωστή επιλογή της καλής και της ανάποδης όψης των υφασμάτων για την ορθή τοποθέτηση των πατρών. Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, μαθαίνουν τη δημιουργία διαφορετικών φύλλων πατρών, ανάλογα με την κατεύθυνση του ντεσέν, των καρό και της κατεύθυνσης του πέλους του υφάσματος. Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση της υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν στρώσεις σε ποικιλία υφασμάτων.

2.1.Δ.6 | ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΚΟΠΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τα εργαλεία και τα μηχανήματα που περιλαμβάνονται στο τμήμα του κοπτηρίου. Παρουσιάζονται αναλυτικά τα εργαλεία κοπής και τα εργαλεία σημαδέματος που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία, στη βιοτεχνία και σε μικρότερους χώρους ραπτικής, όπως ο δίσκος κοπής, ο καταρράκτης, το ηλεκτρικό ψαλίδι, η κορδέλα κοπής κ.ά. Παράλληλα, αναλύονται οι τρόποι χρήσης του κάθε εργαλείου και τα μέτρα ατομικής προστασίας που απαιτούνται κατά τη χρήση τους. Λαμβάνουν, ακόμη, γνώσεις και μαθαίνουν να επιλέγουν το κατάλληλο εργαλείο κοπής ανάλογα με την εργασία που πρόκειται να εκτελέσουν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αξιολογούν την ποιότητα κοπής και συντηρούν ανάλογα τον εξοπλισμό τους. Έρχονται σε επαφή με σύγχρονα μηχανήματα κοπής και αναγνωρίζουν τα βασικά μέρη ενός αυτόματου μηχανήματος κοπής και τις βασικές λειτουργίες του.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο τοποθέτησης των πατρών σε συνδυασμό με την προηγούμενη ενότητα, όπου αναλύονται οι τρόποι τοποθέτησης για τη βέλτιστη ανάλωση υφάσματος και τη μείωση της φύρας των υφασμάτων. Τέλος, ταξινομούν και

διαμοιράζουν τα κομμένα κομμάτια της παραγωγής στην επόμενη φάση ραφής τους στις κατάλληλες μηχανές ραφής. Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση της υποεπενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν στρώσεις διαφόρων υφασμάτων και να τοποθετήσουν πατρόν ενδυμάτων με τη βέλτιστη εξοικονόμηση υφάσματος.

2.1.Δ.7 | ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποεπενότητα προσφέρει βασικές γνώσεις και δεξιότητες για τη ραφή ενδυμάτων και συγκεκριμένα για τη ραφή φούστας. Υλοποιούνται συνδυαστικές εργαστηριακές ασκήσεις από τη θεματική ενότητα «Εισαγωγή στα πρότυπα κοπής (πατρόν)». Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δημιουργούν τα πρότυπα κοπής για φούστες και, μέσω πολλαπλών εργαστηριακών ασκήσεων, αξιοποιούν τις προϋπάρχουσες γνώσεις τους από τις προηγούμενες μαθησιακές υποεπενότητες, όπως είναι το στρώσιμο του υφάσματος, η τοποθέτηση του πατρόν και η κοπή των επιμέρους τμημάτων του ενδύματος, και υλοποιούν τη ραφή για κάθε φούστα. Λαμβάνουν, ακόμη, γνώσεις για τον τρόπο και τη σειρά που ακολουθείται για τη σύνδεση των επιμέρους κομματιών από τα οποία αποτελείται μια φούστα, ώστε να θεωρείται ολοκληρωμένη. Παρουσιάζονται αναλυτικά η ραφή της απλής και της ανφόρμ ζώνης, της φόδρας, του φερμουάρ (απλό, κρυφό) και των κουμπιών. Μέσω των πρακτικών ασκήσεων, επιλέγουν ανάλογα το στίλ και το ύφος της φούστας, και τον τύπο της ζώνης που τοποθετείται στη μέση. Επιπλέον, επιλέγουν αν απαιτείται φόδρα ανάλογα με το ύφασμα. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη συναρμολόγηση των επιμέρους τμημάτων της φούστας. Αξιολογούν την ποιότητα των ραφών που δημιουργούν, για παράδειγμα, τις πλαϊνές ραφές, το κλείσιμο των πενσών, την τοποθέτηση της ζώνης και τη ραφή του φερμουάρ. Τέλος, εκτιμούν την ανάγκη χρήσης βοηθητικών υλικών, όπως της καρίνας και της φόδρας.

Επαναλαμβάνοντας τις εργαστηριακές ασκήσεις για διαφορετικά είδη φούστας, εξοικειώνονται με τη συναρμολόγηση. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατασκευάσουν κλασική (ίσια) φούστα, εβαζέ, φάκελο, κλος, πιέτες, κουφόπιετες, φύλλα και γκοντέ, ζιπ κιλότ, φούστες με παραλλαγές κ.ά.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Πρινιωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β. (2007). *Τεχνολογία Παραγωγής Ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Σιδηράς, Δ. & Σηφάκης, Μ. (2004). *Εργασιακό Περιβάλλον*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

2.1.E • ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, γίνεται εισαγωγή στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης. Περιγράφονται η σκοπιμότητα και ο ρόλος τους, καθώς και οι μέθοδοι παραγωγής. Αρχικά, παρουσιάζονται και αναλύονται οι χώροι μιας πλήρως εξοπλισμένης και λειτουργικής κλωστοϋφαντουργικής βιομηχανίας/βιοτεχνίας, όπως είναι το κλωστήριο, το πλεκτήριο, το υφαντήριο, το βαφείο-φινιριστήριο. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται αναλυτικά οι χώροι παραγωγής του έτοιμου ενδύματος, το τμήμα σχεδιαστηρίου, το κοπτήριο, το ραφείο, ο χώρος παραγωγής δειγμάτων και ο ποιοτικός έλεγχος. Επίσης, αναφέρονται τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στον κάθε κλάδο, με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτά στον τομέα της ένδυσης. Επιπρόσθετα, γίνεται αναφορά στους κανόνες ασφάλειας όλων των χώρων της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης. Τέλος, σε συνδυασμό με τις μαθησιακές ενότητες που αφορούν το πατρόν και τη ραπτική, θα υλοποιηθεί ένα σύνολο εργαστηριακών ασκήσεων για την κοπή, τη ραφή και το τελικό φινίρισμα ολοκληρωμένου ενδύματος.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Διακρίνουν τα τμήματα και τα μηχανήματα του κλάδου κλωστοϋφαντουργίας,
- Διακρίνουν τα τμήματα της βιοτεχνίας ενδυμάτων,
- Διακρίνουν τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στις βιοτεχνίες ενδυμάτων,
- Περιγράφουν τα μέρη των ραπτομηχανών,
- Χειρίζονται τις μηχανές του τμήματος ραφής (πέρασμα κλωστών σε γαζωτική, κοπτοράπτη, τικέλι),
- Τοποθετούν με ακρίβεια τα πατρόν στα υφάσματα για την κοπή του υφάσματος,
- Συναρμολογούν τα μέρη του ενδύματος,
- Εφαρμόζουν τους κανόνες ασφάλειας στον εργαστηριακό χώρο.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Έτοιμο ένδυμα / Κλωστοϋφαντουργία / Κλωστήριο / Αργαλειός / Πλεκτήριο / Βαφείο-Φινιριστήριο / Κοπτήριο-Ραφείο / Νήμα / Ύφασμα / Γαζωτική ραπτομηχανή / Κοπτοράπτης / Τικέλι.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (3), Σύνολο (5).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΔΥΣΗΣ
2	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΙΜΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ
3	ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΡΑΦΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
4	ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΓΑΖΩΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ
5	ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΜΗΧΑΝΕΣ ΡΑΦΗΣ
6	ΝΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ
7	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΥΦΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ
8	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΛΕΞΗΣ ΚΑΙ ΠΛΕΚΤΗΡΙΟ
9	ΒΑΦΗ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Κείμενο αναφοράς

2.1.Ε.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΚΛΩΣΤΟΨΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΕΝΔΥΣΗΣ

Σκοπός της υποενότητας είναι η εισαγωγή των εκπαιδευομένων στην έννοια και στο περιεχόμενο του κλάδου της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης, με εστίαση της προσοχής στις ποικίλες πλευρές του συγκεκριμένου χώρου, ο οποίος παρουσιάζεται ιδιαίτερα ευρύς. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, στο πλαίσιο της παρούσας υποενότητας, έρχονται σε επαφή με τους βασικούς κλάδους της παραγωγής κλωστοϋφαντικών υλικών, που δεν είναι άλλοι από τους τομείς της κλωστικής, της υφαντικής, της πλεκτικής, της βαφικής και τον τομέα της παραγωγής ετοίμου ενδύματος. Η εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα προσφέρει τη βάση για την κατανόηση των χαρακτηριστικών μηχανών και σταδίων απ' όπου περνούν τα κλωστοϋφαντουργικά υλικά υπό τη μορφή ακατέργαστης ίνας αρχικά, προκειμένου να μετατραπούν σε νήμα, σε ύφασμα υφαντό ή πλεκτό, σε βαμμένο-φινιρισμένο ύφασμα και τέλος σε ολοκληρωμένο ραμμένο ένδυμα. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στους χώρους παραγωγής του έτοιμου ενδύματος, το τμήμα σχεδιαστηρίου, το κοπτήριο, το ραφείο, τον χώρο παραγωγής δειγμάτων και το τμήμα ποιοτικού ελέγχου.

Συνολικά, αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα επιδιώκει να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις σχετικά με τη διαδρομή που ακολουθεί η πρώτη ύλη, τις ιδιότητες που χαρακτηρίζουν τα κλωστοϋφαντουργικά υλικά γενικά, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι/-ες να έχουν εμπεριστατωμένη άποψη καθ' όλη την επαγγελματική τους πορεία σε θέματα που άπτονται των γενικών χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων των νημάτων, των υφασμάτων και των ποιοτικών τους χαρακτηριστικών.

Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση των διαδικασιών και των μηχανών που

χρησιμοποιούνται στους τομείς κλωστοϋφαντουργίας και ένδυσης, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε κλωστήρια, υφαντήρια, πλεκτήρια, βαφεία, ραφεία και προβολές εκπαιδευτικών βίντεο που παρουσιάζουν αναλυτικά τα στάδια μετατροπής των ινών σε νήμα και από νήμα σε ύφασμα και τελικό ρούχο.

2.1.E.2 | ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΤΟΙΜΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Η υποενότητα αυτή ασχολείται με τα παραγωγικά στάδια της κατασκευής των ετοίμων ενδυμάτων και λαμβάνονται υπόψη τα διαφορετικά στάδια από τα οποία αποτελείται η σύνθετη διαδικασία κατασκευής ενός ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις επιμέρους διαδικασίες που εκτελούνται σε κάθε στάδιο ξεχωριστά. Αρχικά, ενημερώνονται σχετικά με την ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των πρώτων και βοηθητικών υλών από τους προμηθευτές στις αποθήκες των εταιρειών κατασκευής ενδυμάτων. Αφού γίνει η επιλογή των υλικών που θα χρησιμοποιηθούν για την κατασκευή του ενδύματος, ακολουθεί η σύνταξη των τεχνικών προδιαγραφών του ρούχου. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατανοήσουν τη χρησιμότητα των τεχνικών προδιαγραφών, διότι αυτές θα ορίσουν σε μεγάλο βαθμό τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του τελικού προϊόντος. Στη συνέχεια, μαθαίνουν για τον σχεδιασμό του βασικού πατρών σε ένα μέγεθος, το οποίο διορθώνεται και εγκρίνεται ως πρότυπο. Το επόμενο στάδιο, με το οποίο έρχονται σε επαφή οι εκπαιδευόμενοι/-ες, είναι το στάδιο της τοποθέτησης των κομματιών του πατρών με την καλύτερη δυνατή διάταξη πάνω στις στρώσεις του υφάσματος και της κοπής τους με εργαλεία χειρός ή σύγχρονα αυτόματα μηχανήματα. Έπειτα, μαθαίνουν για το τμήμα ραφής, στο οποίο γίνονται οι απαραίτητες εργασίες για τη συναρμολόγηση του ενδύματος. Τέλος, έρχονται σε επαφή με το τμήμα φινιρίσματος/σιδερώματος, όπου περιλαμβάνονται όλες εκείνες οι βοηθητικές εργασίες με τις οποίες το ένδυμα τελειοποιείται, και το στάδιο συσκευασίας και αποστολής ενδυμάτων.

Αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα επιδιώκει να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις για την κατανόηση της χρησιμότητας του κάθε σταδίου ξεχωριστά.

Προτείνονται εκπαιδευτικές επισκέψεις σε βιοτεχνίες ετοίμων ενδυμάτων. Οι χώροι αυτοί αποτελούν το εργασιακό περιβάλλον στο οποίο απασχολούνται συνήθως οι εκπαιδευόμενοι/-ες.

2.1.E.3 | ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΡΑΦΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, παρουσιάζονται τα είδη των μηχανών ραφής ενδυμάτων, όπως επίσης και οι εργασίες που εκτελούνται σε αυτές. Αναλύεται η αναγκαιότητα χρήσης των ραπτομηχανών, διότι αποτελούν τον βασικό εξοπλισμό ενός ραφείου μιας επιχείρησης κατασκευής ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ταξινομούν τις ραπτομηχανές που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία ένδυσης, ανάλογα με τις λειτουργίες και τους αυτοματισμούς τους. Έτσι, έρχονται σε επαφή με τις κλασικές ραπτομηχανές, τις ημιαυτόματες, τις απλές αυτόματες, τις ραπτομηχανές

με αυτοματισμούς και τέλος τις ραπτομηχανές που είναι πλήρως ελεγχόμενες από ηλεκτρονικούς υπολογιστές/ρομπότ. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στις ομοιότητες και στις διαφορές που παρουσιάζουν οι παραπάνω κατηγορίες ραπτομηχανών, αναδεικνύοντας έτσι τη σημασία χρήσης τους σε μια μονάδα παραγωγής ετοίμων ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν την ευκαιρία να διερευνήσουν διαφορετικού τύπου μηχανές ραφής, οι οποίες δεν δημιουργούν το κλασικό γαζί των γαζωτικών ραπτομηχανών και συναντώνται ευρέως στις μονάδες παραγωγής ενδυμάτων. Τέτοιου τύπου μηχανές ραφής είναι ο κοπτοράπτης και το τιγκέλι. Σε αυτό το σημείο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κρίνεται σκόπιμο να μάθουν τις διαφορές του γαζιού απλής γαζωτικής και γαζιού κοπτοράπτη-τιγκελίου, προκειμένου να κατανοήσουν τον λόγο για τον οποίο οι μηχανές ραφής αυτού του τύπου χρησιμοποιούνται ως επί το πλείστον σε πλεκτά και ελαστικά υφάσματα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους πορείας, καλούνται πολλές φορές να επιλέξουν είδος μηχανής ραφής, προκειμένου να συναρμολογήσουν διάφορα ενδύματα. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτούν στη συγκεκριμένη υποενότητα τους/τις βοηθάνε στην ορθή επιλογή μηχανής ραφής, ανάλογα με τον τύπο υφάσματος που πρόκειται να δουλέψουν.

Προτείνονται, πέραν της παρουσίασης των μηχανών ραφής στο εργαστήριο ραπτικής, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ραφεία και βιοτεχνίες ετοίμων ενδυμάτων.

2.1.E.4 | ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΚΑΙ ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ ΓΑΖΩΤΙΚΗΣ ΜΗΧΑΝΗΣ

Στην υποενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τις βασικές λειτουργίες και τα εξαρτήματα που απαρτίζουν την επαγγελματική γαζωτική μηχανή. Στόχος της συγκεκριμένης υποενοτήτας είναι να προετοιμάσει θεωρητικά τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες, ώστε να αναγνωρίσουν τα μέρη και τις λειτουργίες της γαζωτικής μηχανής, πριν μάθουν το πέρασμα των κλωστών και τη χρήση της. Αρχικά, μαθαίνουν τι είναι ο στρόφαλος και η μασουρίστρα, και πώς συνεργάζονται για την ομαλή λειτουργία της γαζωτικής μηχανής, εξασφαλίζοντας ότι η βελόνα κινείται σωστά και το ύφασμα προχωράει με τον κατάλληλο ρυθμό κατά τη διάρκεια του γαζώματος. Στη συνέχεια, ενημερώνονται σχετικά με τα βασικά λειτουργικά μέρη της γαζωτικής, που απαρτίζονται από τον κινητήρα ή το μοτέρ της ραπτομηχανής, τον διακόπτη του κινητήρα, το πεντάλ που ανεβάζει τις στροφές του κινητήρα με το πάτημά του, τον ιμάντα που μεταφέρει τη μηχανική ισχύ από την τροχαλία του κινητήρα στην τροχαλία της μηχανής και την πλάκα όπου τοποθετείται η βάση της ραπτομηχανής. Επίσης, επικεντρώνονται στα εξαρτήματα που βρίσκονται πάνω στη ραπτομηχανή, όπως είναι το ποδαράκι και η βελόνα της ραπτομηχανής, ο ρυθμιστής πίεσης του ποδιού της μηχανής, ο μηχανισμός εμπρός-πίσω γαζιού, που χρησιμοποιείται όταν θέλουμε να κάνουμε στερέωμα στη ραφή, ο τροχός χειρός και ο ρυθμιστής πυκνότητας ραφής. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στους οδηγούς κλωστής, που τροφοδοτούν με κατάλληλη τάνυση τη βελόνα της ραπτομηχανής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται

τη σημασία χρήσης των μεταλλικών ράβδων/αγκίστρων, των οδηγών κλωστής, του μοχλού δοσολογίας της κλωστής (πετεινός) και ιδιαίτερα του ρολογιού κλωστής που ρυθμίζει το τέντωμα της κλωστής.

Αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα επιδιώκει να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις για την κατανόηση του τρόπου λειτουργίας της επαγγελματικής γαζωτικής μηχανής. Προτείνονται εκπαιδευτικές επισκέψεις σε βιοτεχνίες ετοιμών ενδυμάτων.

2.1.E.5 | ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ ΣΤΙΣ ΜΗΧΑΝΕΣ ΡΑΦΗΣ

Στην υποενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, κατά τη διάρκεια των ωρών του εργαστηριακού μέρους του μαθήματος «Πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα», εφαρμόζουν τεχνικές συναρμολόγησης ολοκληρωμένων ενδυμάτων, προκειμένου να εξοικειωθούν με τη χρήση των μηχανών ραφής που διδάχθηκαν στις προηγούμενες εκπαιδευτικές υποενότητες. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες καλούνται να εφαρμόσουν εξειδικευμένες τεχνικές συναρμολόγησης, οι οποίες απαιτούνται για την κατασκευή ολοκληρωμένων γυναικείων ενδυμάτων. Μπορούν επίσης να εξασκηθούν στη δημιουργία σχεδιαστικών λεπτομερειών ενός ρούχου, όπως στην τοποθέτηση διαφόρων ειδών εξωτερικής τσέπης, στη δημιουργία βολάν, στις τεχνικές δημιουργίας σούρας σε διάφορα τμήματα του ενδύματος κ.α.

Το ενδιαφέρον εστιάζεται στις τεχνικές και στα στάδια συναρμολόγησης των ενδυμάτων που έχουν διδαχθεί στα πλαίσια της θεματικής ενότητας «Εισαγωγή στα πρότυπα κοπής (πατρόν)». Συγκεκριμένα, στις ώρες του εργαστηριακού μαθήματος, προτείνεται να γίνει η ολοκλήρωση των φουστών: κλασική (ίσια) φούστα, εβαζέ, φάκελος, κλος, πιέτες, κουφόπιετες, φύλλα, γκοντέ, και ζιπ κιλότ, οι οποίες διδάσκονται στις ώρες της ενότητας «Εισαγωγή στη ραπτική», με συνεννόηση των εκπαιδευτών/-τριών που εμπλέκονται στη διδασκαλία των συγκεκριμένων εκπαιδευτικών ενοτήτων. Εναλλακτικά, στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, μπορεί να γίνει η συναρμολόγηση του κορσάζ για φαρδύ σκελετό με μανίκι, της φούστας με σούρα και της φούστας με μπάσκα, οι οποίες δεν διδάσκονται στα πλαίσια της ύλης της ενότητας «Εισαγωγή στη ραπτική».

Συμπερασματικά, αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα, αλλά και συνολικά η ενότητα «Πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα» στο εργαστηριακό της σκέλος, επιδιώκει να παράσχει την πλήρη εξοικείωση των εκπαιδευομένων στις μηχανές ραφής, μέσω της εξάσκησης τους στη συναρμολόγηση γυναικείων ενδυμάτων.

2.1.E.6 | ΝΗΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΚΛΩΣΤΗΡΙΟ

Στην υποενότητα αυτή, παρουσιάζονται οι κυριότερες τεχνολογικές επεξεργασίες που ακολουθούνται κατά την παραγωγή νημάτων. Στόχος της παρούσας υποενότητας είναι η κατανόηση του τρόπου επεξεργασίας άμορφων μαζών ινών, με σκοπό τη δημιουργία ανθεκτικών/κλωστοποιήσιμων νημάτων. Προτείνεται να γίνει αναφορά στις επεξεργασίες που πραγματοποιούνται στο βαμβακερό σύστημα. Οι εκπαιδευ-

όμενοι/-ες, στο πλαίσιο της παρούσας υποενότητας, έρχονται σε επαφή με τη διαδικασία του ανοίγματος, του καθαρισμού και της ανάμειξης της πρώτης ύλης, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα καθαρό μείγμα (χαρμάνι) με σταθερά χαρακτηριστικά και συγκεκριμένες ιδιότητες, όπως είναι η εμφάνιση, η αντοχή και η ομοιογένεια.

Στη συνέχεια, αναλύεται η διαδικασία του λαναρίσματος, κατά την οποία, μέσω της κατάλληλης μηχανής (λανάρα), γίνεται η μετατροπή του ομοιόμορφου στρώματος ινών (βάτας) σε λεπτό πέπλο (αράχνη) και στη συνέχεια σε λεπτή δέσμη παράλληλων ινών (φυτίλι). Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη λέπτυνση που πραγματοποιείται μέσω τραβήγματος του φυτίλιού σε ειδικά μηχανήματα που ονομάζονται σύρτες. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν τον τρόπο που πραγματοποιείται η λέπτυνση, μελετώντας τα τρία ζεύγη κυλίνδρων με διαδοχικά αυξανόμενη ταχύτητα από την είσοδο του υλικού προς την έξοδο. Αναφορά γίνεται στα νήματα πενιέ, τα οποία αποκτούν καλύτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά με τη διαδικασία του χτενίσματος, απ' όπου απομακρύνονται οι κοντές ίνες. Επιπλέον, επισημαίνεται ο σημαντικός ρόλος της προγένεστριας, η οποία μετατρέπει το φυτίλι των συρτών σε πρόνημα έτοιμο να τροφοδοτήσει την κλώστρια, απ' όπου θα παραχθεί το τελικό νήμα μέσω της πρόσδοσης ικανού αριθμού στρίψεων.

Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση των διαδικασιών και των μηχανών που χρησιμοποιούνται στα κλωστήρια, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε κλωστήρια και προβολές εκπαιδευτικών βίντεο που παρουσιάζουν αναλυτικά τα στάδια μετατροπής των ινών σε νήμα.

2.1.E.7 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΥΦΑΝΣΗΣ ΚΑΙ ΑΡΓΑΛΕΙΟΣ

Η συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα αποσκοπεί στην ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των υφαντών υφασμάτων, με εστίαση τόσο στον τρόπο κατασκευής τους όσο και στην επεξήγηση των δομικών τους στοιχείων. Ο κύριος άξονας του μαθήματος επιχειρεί να καλύψει τις θεμελιώδεις πτυχές της υφαντικής διεργασίας των υφασμάτων που παράγονται στον αργαλειό. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ανακαλύπτουν αρχικά, μέσα από τη μελέτη-παρατήρηση των υφαντών υφασμάτων, τη δομική μονάδα κατασκευής υφαντών, που δεν είναι άλλη από τη διασταύρωση ενός συστήματος δύο νημάτων που αποκαλούνται στημόνι και υφάδι. Για την πλήρη κατανόηση της διαδικασίας αλληλοπλοκής του συστήματος νημάτων, απαιτείται να γίνει ανάλυση και επεξήγηση της λειτουργίας του βιομηχανικού αργαλειού, αφού πρώτα αναφερθούν ιστορικά στοιχεία σχετικά με την πορεία της υφαντικής τέχνης ανά τους αιώνες.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες δίνουν έμφαση στις διαδικασίες που επιτελούνται στον αργαλειό, ξεκινώντας από το ξετύλιγμα των στημονιών από τον στημονορόλο, στο πέρασμα αυτών από τα τελάρα, στη διαδικασία ανοίγματος που δημιουργείται, στο πέρασμα του υφαδιού μέσω σαΐτας, στην τελική ενσωμάτωση του υφαδιού στο ύφασμα μέσω του χτενιού, και στο τύλιγμα του παραγόμενου υφάσματος στο ρολό υφάσματος. Επιπλέον, γίνεται αναφορά στην

προετοιμασία των νημάτων πριν από την ύφανση, με τις διαδικασίες μπομπιναρίσματος, διασίματος, κολλαρίσματος, μιτώματος κ.ά. Τέλος, γίνεται η διάκριση στα είδη των αργαλειών, όπως είναι οι χειροκίνητοι αργαλειοί, οι σαΐτοφόροι και οι ασάιτοι.

Η πλήρης κατανόηση της δημιουργίας υφαντών από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες βοηθάει στην αναγνώριση/διάκριση των υφαντών υφασμάτων, όπως επίσης και στην ανάλυση των ιδιοτήτων τους.

2.1.E.8 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΠΛΕΞΗΣ ΚΑΙ ΠΛΕΚΤΗΡΙΟ

Η παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα αποτελεί τη συνέχεια της προηγούμενης, με τη διαφορά ότι επικεντρώνεται στην παραγωγική διαδικασία των πλεκτών υφασμάτων. Στόχος της υποενότητας αυτής είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατανοήσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πλεκτών υφασμάτων, μελετώντας τη δομική μονάδα των πλεκτών, τη θηλιά, η οποία λόγω του σχήματός της είναι υπεύθυνη, σε μεγάλο βαθμό, για την ελαστικότητα και την αεροδιαπερατότητα που παρουσιάζουν τα περισσότερα πλεκτά υφάσματα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι η πλεκτοβιομηχανία διαιρείται σε δύο διακριτούς τομείς, την υφαδοπλεκτική και τη στημονοπλεκτική. Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά των παραπάνω κατηγοριών πλεκτών, περιγράφοντας ότι στα υφαδοπλεκτά οι θηλιές σχηματίζονται κατά πλάτος του υφάσματος, ενώ στα στημονοπλεκτά αναφέρουν ότι οι θηλιές δημιουργούνται από κάθε νήμα στημονιού και σχηματίζονται κάθετα, κατά μήκος του πλεκτού υφάσματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα δομικά στοιχεία των πλεκτομηχανών, οι οποίες χωρίζονται σε κυκλικές και ευθύγραμμες πλεκτομηχανές. Μερικά από τα στοιχεία που μελετώνται στο πλαίσιο της παρούσας υποενότητας είναι οι νηματοδηγοί, οι βελονοστοιχίες, οι πλατίνες, οι τριγωνοστοιχίες και ο ρόλος τους στον σχηματισμό της θηλιάς, ο μηχανισμός τραβήγματος κ.ά. Τέλος, γίνεται αναφορά στους τομείς που τα πλεκτά υφάσματα βρίσκουν ευρεία εφαρμογή λόγω των χρήσιμων ιδιοτήτων τους.

Συνολικά, αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα επιδιώκει να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις για την ανάλυση της δομής των πλεκτών υφασμάτων και την εκτίμηση της κατάλληλης χρήσης τους ανάλογα με την περίπτωση.

Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση των διαδικασιών που επιτελούνται κατά την παραγωγή των πλεκτών υφασμάτων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε πλεκτήρια και προβολές εκπαιδευτικών βίντεο που παρουσιάζουν αναλυτικά τη διαδικασία πλέξης σε ευθύγραμμες ή κυκλικές πλεκτομηχανές.

2.1.E.9 | ΒΑΦΗ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

Στην τελευταία εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα έρθουν σε επαφή με τις διαδικασίες βαφής κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, όπως επίσης και με τις μηχανές βαφής που χρησιμοποιούνται κατά τις διαδικασίες αυτές. Στόχος της υποενότητας αυτής είναι η κατανόηση των μεθόδων και συνθηκών βαφής ενός κλωστοϋ-

φαντουργικού υλικού, ο διαχωρισμός των υφασμάτων σε βαμμένα και τυποβαμμένα και η περιγραφή λειτουργίας των βασικών τύπων μηχανών βαφής και τυποβαφής.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις παραμέτρους που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην απορρόφηση του χρώματος από τις ίνες ενός κλωστοϋφαντουργικού υλικού. Λαμβάνοντας υπόψη τους τη φυσική και χημική κατάσταση των ινών, τη φύση του χρώματος και τις συνθήκες βαφής, επιλέγουν τα κατάλληλα χρώματα μέσα από ειδικούς πίνακες κατηγοριών χρωμάτων. Με τη βοήθεια των διαγραμμάτων βαφής, κατανοούν τις συνθήκες που επικρατούν στις διαδικασίες βαφής. Στη συνέχεια, μαθαίνουν ότι οι μηχανές βαφής κατατάσσονται σε μηχανές βαφής παρτίδων και σε μηχανές βαφής συνέχειας. Μαθαίνουν, επιπλέον, τις κυριότερες βαφικές μηχανές που χρησιμοποιούνται σήμερα στην κλωστοϋφαντουργική βιομηχανία, όπως είναι, για παράδειγμα, οι μηχανές Jigger, οι μηχανές βαφής Jet και οι μηχανές συνέχειας (Padder), οι οποίες αναλύονται σε σχέση με τον τρόπο που βάφουν το κλωστοϋφαντουργικό υλικό. Τέλος, μαθαίνουν τις αρχές τυποβαφής έτοιμων υφασμάτων και έτσι κατανοούν τον τρόπο με τον οποίο τα τυποβαμμένα υφάσματα ξεχωρίζουν σε σχέση με τα συμβατικά βαμμένα υφάσματα. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στον τρόπο λειτουργίας των μηχανών τυποβαφής με επίπεδα τελάρα και των μηχανών τυποβαφής με κυλίνδρους.

Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση των διαδικασιών που επιτελούνται κατά τη βαφή των υφασμάτων, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε βαφεία και προβολές εκπαιδευτικών βίντεο που παρουσιάζουν αναλυτικά τη διαδικασία βαφής ή τυποβαφής στις αντίστοιχες μηχανές βαφής.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β. (2007). *Τεχνολογία παραγωγής ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Πέππας, Θ., Τόσκας, Γ. & Εφεντάκη, Α. (2005). *Στοιχεία κλωστοϋφαντουργίας*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
3. Πρινωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Συμπληρωματικές

1. Rowe, T., Busby, K. P., Halfpenney, J. R. & Holmes, D. A. (2003). *Εισαγωγή στην κλωστοϋφαντουργία. Τεχνολογία βαφής και φινιρίσματος* (τόμος Β΄). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
2. Kadolph, S. J. (2015). *Κλωστοϋφαντουργία. Τεχνολογία ινών και νημάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

2.1.ΣΤ • ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, παρουσιάζονται, κατηγοριοποιούνται και αναλύονται όλες οι ίνες φυσικής προέλευσης, φυτικές και ζωικές, που χρησιμοποιούνται ευρέως για την παραγωγή υφασμάτων (βαμβάκι, λινό, ραμί, καννάβι, μαλλί, μετάξι). Προσδιορίζονται τα κύρια και δευτερεύοντα χαρακτηριστικά των φυσικών ινών, οι ιδιότητές τους και οι χρήσεις τους, αναφέρονται οι τρόποι αναγνώρισης των φυτικών και ζωικών ινών και περιγράφονται οι προσμείξεις ινών που πραγματοποιούνται για τη βέλτιστη εκμετάλλευση των ιδιοτήτων των φυσικών ινών στα υφάσματα (π.χ. λινό, βαμβάκι). Ακόμη, κατατάσσονται τα είδη των υφασμάτων ανάλογα με τον τρόπο δημιουργίας τους σε πλεκτά, υφαντά και μη υφάνσιμα, και παρουσιάζονται βασικά σχέδια πλέξης και ύφανσης, καθώς και τα παραγόμενα υφάσματα από αυτές (π.χ. φούτερ, μακό, ποπλίνα, καμπαρτίνα, τζιν). Αναλύονται οι διαφορές μεταξύ νημάτων υφαντικής, πλεκτικής και κλωστών ραφής και, τέλος, ανάλογα με την προέλευση των φυσικών ινών, καθορίζεται η επιλογή του υφάσματος για την τελική δημιουργία του ενδύματος.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Κατηγοριοποιούν τις φυσικές ίνες,
- Ξεχωρίζουν τις φυτικές ίνες (βαμβάκι, λινάρι, γιούτα, ράμι, καννάβι),
- Αναγνωρίζουν τις ζωικές ίνες (μαλλί, μοχέρ, κασμίρ, καμηλό, αλπακά, μετάξι),
- Διακρίνουν τα κύρια και δευτερεύοντα χαρακτηριστικά των ινών,
- Ταξινομούν τις ίνες σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες και τις χρήσεις τους,
- Διαχωρίζουν τα υφαντά από τα πλεκτά υφάσματα,
- Κατατάσσουν τα υφαντά υφάσματα σύμφωνα με τις βασικές υφάνσεις (τέλα, διαγωνάλ, σατέν),
- Κατανέμουν τα πλεκτά υφάσματα σύμφωνα με τις βασικές πλέξεις (ζέρσεϊ, ριμπ, φούτερ).

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Φυτικές ίνες / Ζωικές ίνες / Βαμβάκι / Λινό / Μαλλί / Απλή ύφανση / Σερζ / Σατέν / Θηλιές.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΦΥΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ (ΒΑΜΒΑΚΙ, ΛΙΝΟ)
2	ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΖΩΙΚΩΝ ΙΝΩΝ (ΜΑΛΛΙ, ΜΕΤΑΞΙ)
3	ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΙΝΩΝ
4	ΥΦΑΝΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ
5	ΠΛΕΚΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ
6	ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΥΦΑΝΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
7	ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΠΛΕΚΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Κείμενο αναφοράς

2.1.ΣΤ.1 | ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΦΥΤΙΚΩΝ ΙΝΩΝ (ΒΑΜΒΑΚΙ, ΛΙΝΟ)

Η εκπαιδευτική αυτή υποενότητα αποτελεί τη βάση για την απόκτηση γνώσεων που απαιτούνται για τη δημιουργία κλωστών και νημάτων από φυτικές ίνες. Στη συγκεκριμένη υποενότητα, λαμβάνονται γνώσεις που αφορούν τις ίνες που προέρχονται από τα φυτά. Ειδικότερα, παρουσιάζεται το μέρος του φυτού απ' όπου συλλέγονται οι ίνες, ο τρόπος συλλογής και η επεξεργασία τους. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω ασκήσεων και παραδειγμάτων, μαθαίνουν τις ποικιλίες βαμβακιού, τα χαρακτηριστικά της ίνας και τις κυριότερες ιδιότητες των βαμβακερών ινών. Επιπλέον, λαμβάνουν γνώσεις για τη μικροσκοπική εμφάνιση ώριμων και μερσεριζέ ινών βαμβακιού. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις αλλαγές που προκύπτουν στη συμπεριφορά της βαμβακερής ίνας, ανάλογα με τις επεξεργασίες στις οποίες υπόκειται. Τέλος, προσδιορίζουν τις χρήσεις των προϊόντων που παράγονται από βαμβακερές ίνες και νήματα.

Επίσης, έμφαση δίνεται στις ίνες που προέρχονται από το λινάρι. Η επεξεργασία του λιναριού απαιτεί ιδιαίτερο τρόπο, καθώς οι ίνες βρίσκονται στο στέλεχος του φυτού και περιβάλλονται από κολλώδεις ουσίες, οι οποίες με ειδική επεξεργασία αφαιρούνται. Επιπλέον, μαθαίνουν τη μικροσκοπική εμφάνιση της ίνας στη διαμήκη και στην εγκάρσια τομή της. Επιπροσθέτως, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τα χαρακτηριστικά των λινών προϊόντων, τις ιδιότητες και τους τρόπους φροντίδας και περιποίησης. Προτείνεται, για την καλύτερη κατανόηση των φυτικών ινών, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να μελετήσουν και άλλες ίνες της ίδιας κατηγορίας μέσω εργασιών.

2.1.ΣΤ.2 | ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΖΩΙΚΩΝ ΙΝΩΝ (ΜΑΛΛΙ, ΜΕΤΑΞΙ)

Στην εκπαιδευτική αυτή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τις ίνες που προέρχονται από το ζωικό βασίλειο. Αρχικά, μαθαίνουν για τα διαφορετικά είδη ζώων των οποίων το τρίχωμα χρησιμοποιείται. Διδάσκονται τις ποικιλίες ινών από πρόβατα, τα ακριβότερα τριχώματα ζώων από κασίκες, καμηλοειδή, προβατοκαμήλες και, τέλος, το μετάξι από τους μεταξοσκώληκες. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώ-

σεις για τα βασικά χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες των μάλλινων ινών και τους τρόπους φροντίδας των μάλλινων υφασμάτων. Επίσης, εξετάζουν την εγκάρσια και τη διαμήκη τομή των μάλλινων ινών στο μικροσκόπιο.

Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξετάζουν το μετάξι, το οποίο προέρχεται από τον μεταξοσκώληκα. Πρόκειται για μια ίνα ίνα, η οποία χρησιμοποιείται για υφάσματα και αξεσουάρ πολυτελείας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται για τη σηροτροφία και λαμβάνουν γνώσεις για την παραγωγή και την επεξεργασία του μεταξιού. Με αυτόν τον τρόπο, μαθαίνουν τις ιδιότητές του, όπως το χρώμα σε διάφορες ποικιλίες μεταξιού, τη συμπεριφορά του στην υγρασία και την εφελκυστική του αντοχή. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξετάζουν την ίνα στο μικροσκόπιο σε εγκάρσια και διαμήκη τομή. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται για τις χρήσεις της μεταξωτής ίνας, όπως είναι οι γραβάτες, οι εσάρπες, τα εσώρουχα και οι κλωστές κεντήματος (ακόμα και ως καμβάς καλλιγραφίας). Στη συνέχεια, προσδιορίζουν τις χρήσεις των μάλλινων προϊόντων, όπως των κοστούμιών, των ταγιέρ και των παλτών. Επιπλέον, σε ό,τι αφορά τον τρόπο φροντίδας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν πως οι πρωτεϊνικές-ζωικές ίνες χρήζουν ιδιαίτερης φροντίδας, διότι καταστρέφονται εύκολα.

Προτείνεται, για την κατανόηση της εκπαιδευτικής υποεπάρκειας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν portfolio με δείγματα υφασμάτων από διάφορες ποικιλίες ζωικών ινών, ώστε να γίνει αντιληπτή η διαφορά μεταξύ τους σε σχέση με την απαλότητα, τη γυαλάδα, τη θερμομόνωση και την υφή των υφασμάτων. Επιπλέον, συνιστάται εργαστηριακή άσκηση όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες διακρίνουν τις ζωικές ίνες ανάλογα με την εμφάνισή τους στο μικροσκόπιο και αναγνωρίζουν συγκεκριμένες ιδιότητές τους.

2.1.ΣΤ.3 | ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΩΝ ΙΝΩΝ

Στη μαθησιακή αυτή υποεπάρκεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις διάφορες μεθόδους που χρησιμοποιούνται για την αναγνώριση των κλωστοϋφαντουργικών ινών. Η αναγνώριση και η ταξινόμηση των ινών είναι σημαντική για τον κατάλληλο σχεδιασμό των επόμενων επεξεργασιών, όπως είναι η βαφή, το πλύσιμο, το κολλάρισμα κ.ά. Η κάθε ίνα δημιουργεί ύφασμα, υφαντό ή πλεκτό, στο οποίο μεταδίδει τις ιδιότητές της, την αντοχή της στον ήλιο και στις μηχανικές καταπονήσεις, τη δροσερή υφή της και τη θερμομόνωσή της. Όλες αυτές οι ιδιότητες, σε συνδυασμό με άλλες πολλές, δημιουργούν υφάσματα κατάλληλα για κάθε εποχή, περίσταση και χρήση.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις και μαθαίνουν για τη σύσταση ενός προϊόντος, η οποία πρέπει να αναγράφεται αναλυτικά στην ετικέτα σύνθεσης. Μαθαίνουν τους διάφορους τρόπους αναγνώρισης των ινών, όπως τη μακροσκοπική μέθοδο, τη μικροσκοπική, τη βαφή με ειδικά χρώματα, τη διάλυση με διαλύτες και τον προσδιορισμό του σημείου τήξης και του ειδικού βάρους. Καθεμία από τις μεθόδους αυτές γίνεται για την αναγνώριση διαφορετικών ινών. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες επιλέγουν την κατάλληλη μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιήσουν για την αναγνώριση που απαιτείται να εκτελέσουν.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη διαδικασία του τεστ της καύσεως. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αρχικά ταυτοποιούν τις ίνες με το τεστ καύσης, καταγράφοντας συστηματικά τα χαρακτηριστικά τους, όπως είναι η οσμή (καμένης τρίχας, χαρτιού), ο τρόπος καύσης πάνω στη φλόγα και κατά την απομάκρυνση από τη φλόγα (γρήγορα, αργά) και το στερεό υπόλειμμα (στάχτη, σφαιρίδιο).

Προτείνεται, για την κατανόηση της εκπαιδευτικής υποεπάρκειας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εκτελέσουν με αρτιότητα το τεστ καύσης, να κατηγοριοποιήσουν και να αντιπαραβάλλουν τα αποτελέσματα που προκύπτουν από τα δείγματα των φυσικών ινών που εξετάστηκαν.

2.1.ΣΤ.4 | ΥΦΑΝΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Η εκπαιδευτική αυτή υποεπάρκεια αποσκοπεί στην παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών, όπως είναι οι θηλιές και η κάθετη διασταύρωση κλωστών, τα οποία διαχωρίζουν τα υφάσματα σε δύο κατηγορίες: τα υφαντά και τα πλεκτά. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι τα υφαντά υφάσματα δημιουργούνται από την κάθετη διασταύρωση δύο συστημάτων κλωστών, που ονομάζονται στημόνι και υφάδι. Η μηχανή στην οποία παρασκευάζονται είναι ο αργαλειός. Επιπλέον, υπάρχουν διάφορα είδη αργαλειού, ανάλογα με τον τρόπο εισαγωγής του υφιδιού, ανάλογα με το φάρδος του υφάσματος ή ανάλογα με το είδος του υφάσματος (χρωματοστοιχία, βελούδο, τζιν, πετσέτα κ.ά.).

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για τα βασικά τμήματα του υφαντουργείου και τις μηχανές από τις οποίες αποτελείται (διάστρα, αργαλειός, κολλαρίστρα κ.ά.). Ταυτόχρονα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα βασικά σχέδια ύφανσης και τα χαρακτηριστικά υφάσματα που παράγονται με το καθένα απ' αυτά. Αρχικά, παρουσιάζεται η απλή ύφανση. Η χρήση αυτής της ύφανσης με διαφορετικούς συνδυασμούς χρωμάτων (χρωματοστοιχία υφιδιού, στημονιού) έχει σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία σταθερών υφασμάτων με καλή αντοχή και ομοιόμορφη επιφάνεια. Στη συνέχεια, μαθαίνουν για τη διαγωνιά ύφανση, η οποία δημιουργεί χαρακτηριστικά υφάσματα με διαγώνια γραμμή (τζιν, καμπαρντίνα). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τα παράγωγα των διαγωνιά και εντοπίζουν τα ανάλογα υφάσματα με διαγωνιά ύφανση. Επιπροσθέτως, εξετάζουν τη σατέν ύφανση, τα παράγωγά της και το είδος των υφασμάτων που παράγονται από αυτή.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση κατά την εκπαιδευτική διαδικασία, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να χρησιμοποιήσουν τετραγωνισμένο χαρτί, για να απεικονίσουν τις βασικές υφάνσεις με τα παράγωγά τους και τις χρωματοστοιχίες στημονιού υφιδιού.

2.1.ΣΤ.5 | ΠΛΕΚΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Η παρούσα εκπαιδευτική υποεπάρκεια παρουσιάζει τα πλεκτά υφάσματα και τα σχέδια πλέξης που απαιτούνται για την παραγωγή τους. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι τα πλεκτά σχηματίζονται από θηλιές που συνδέονται μεταξύ τους σε σειρές και στήλες, χρησιμοποιώντας ένα ή περισσότερα νήματα. Η βασική μονάδα του

πλεκτού είναι η θηλιά, σε αντίθεση με τα υφαντά υφάσματα που δημιουργούνται με διασταύρωση νημάτων. Τα πλεκτά, ανάλογα με τον τρόπο σχηματισμού των θηλιών, χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: τα υφαδοπλεκτά και τα στημονοπλεκτά. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα βασικά είδη των πλεκτομηχανών που απαιτούνται για την παραγωγή κάθε πλεκτού υφάσματος. Μαθαίνουν τα βασικά σχέδια πλέξης και τα χαρακτηριστικά των πλεκτών υφασμάτων κάθε πλέξης, ενώ, παράλληλα, παρουσιάζονται οι συμβατικές μέθοδοι απεικόνισης των πλεκτών. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται να απεικονίζουν καλές και ανάποδες θηλιές υφαδοπλεκτών και στημονοπλεκτών, δημιουργώντας σχέδια πλέξης. Επιπλέον, εξοικειώνονται με τη βασική δομή πλέξης των υφαδοπλεκτών και στημονοπλεκτών.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο να αναγνωρίζουν και να ονομάζουν τα είδη των πλεκτών υφασμάτων, ανάλογα με το σχέδιο πλέξης και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τις εφαρμογές των πλεκτών υφασμάτων σε διάφορους τομείς, όπως στην ένδυση, στη διακόσμηση, στη βιομηχανία, στην ιατρική, στον αθλητισμό.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση της υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν θηλιές καλής και ανάποδης όψης με διαφορετικούς τρόπους απεικόνισης.

2.1.ΣΤ.6 | ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΥΦΑΝΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Στη συγκεκριμένη υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, γνωρίζοντας από τις προηγούμενες υποενότητες τα σχέδια ύφανσης και τα παράγωγά τους, καθώς και τους τρόπους αναγνώρισης των φυσικών ινών, μαθαίνουν τους τρόπους ονομασίας των υφασμάτων. Η εμπορική ονομασία ενός υφάσματος συνήθως προκύπτει από τον συνδυασμό διαφόρων παραγόντων. Σημαντικότερος παράγοντας είναι η πρώτη ύλη που χρησιμοποιείται για την παραγωγή του. Το σχέδιο ύφανσης, η χρωματοστοιχία, η μέθοδος κατασκευής, η εταιρεία παραγωγής και η προέλευση είναι μερικοί από τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την ονομασία ενός υφαντού υφάσματος. Αναλυτικότερα, γίνεται μια παρουσίαση υφασμάτων φυσικής προέλευσης με σχέδιο απλής ύφανσης και των παραγών της (βατίστα, ποπλίνα, αλπακά, ζορζέτα, εταμίν, κρεπ, όξφορντ, μουσελίνα κ.ά.).

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για ονομασίες υφασμάτων που έχουν δημιουργηθεί με διαγωνιά ύφανση, όπως είναι τα τζιν, η καμπαρντίνια, το κασμίρ και το ψαροκόκαλο. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται οι ονομασίες υφασμάτων με σατέν σχέδιο ύφανσης και τα παράγωγά της, όπως είναι το ατλάζι, το κρεπ σατέν, το ντουσέζ κ.ά. Τέλος, έρχονται σε επαφή με τα υφάσματα που παράγονται σε ειδικές μηχανές υφαντικής (ζακάρ αργαλειός, αργαλειός με διπλό στημόνι), όπως είναι τα κοτλέ, τα πετσετέ, τα βελούδα, τα μπροκάρ υφάσματα κ.ά. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επιλογή και ταξινόμηση των υφαντών υφασμάτων, ώστε να χρησιμοποιούνται καταλλήλως στις δημιουργίες τους.

Προτείνεται, για την κατανόηση των διαφόρων ποιοτήτων των υφασμάτων, οι εκ-

παιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν ένα portfolio με δείγματα υφασμάτων από όλες τις κατηγορίες που μελετήθηκαν.

2.1.ΣΤ.7 | ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΟΝΟΜΑΣΙΕΣ ΠΛΕΚΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Στην υποενότητα αυτή, γνωρίζοντας από τις προηγούμενες υποενότητες τα σχέδια πλέξης και τα παράγωγά τους, καθώς και τους τρόπους αναγνώρισης των φυσικών ινών, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τους τρόπους ονομασίας των πλεκτών υφασμάτων. Η εμπορική ονομασία ενός πλεκτού υφάσματος συνήθως προκύπτει από το σχέδιο πλέξης, τα χαρακτηριστικά της δομής του (π.χ. μακό, φούτερ, καλαμπόκι, ριμπ) και από τα χαρακτηριστικά των επεξεργασιών (χνούδιασμα, σμυρίγδι, all over τύπωμα) που έχει υποστεί το ύφασμα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για διάφορα υφαδοπλεκτά υφάσματα και μαθαίνουν εμπορικές ονομασίες, όπως είναι το αζούρ, η αγγλική πλέξη, το ζέρσεϊ, το Μιλάνο ριμπ, το πούντο ντι Ρόμα, το πικέ, το φούτερ, το καλαμπόκι, το μπαρολέ, το interlock, τα ζακάρ πλεκτά χρώματος και δομής (ανάγλυφα με αράν και κοτσίδες) και τα πλεκτά λινξ. Επιπλέον, μαθαίνουν τις εμπορικές ονομασίες πλεκτών υφασμάτων, όπως είναι τα πετσετέ, τα βελουτέ, τα πλεκτά βανιζέ και τα πλεκτά ιντάρσια. Στο τέλος της υποενότητας οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τα υφάσματα στημονοπλεκτών, όπως είναι το σατέν, το τούλι, τα σαρμέζ και οι δαντέλες.

Προτείνεται, για την καλύτερη κατανόηση των διαφόρων ποιοτήτων των πλεκτών υφασμάτων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν ένα portfolio με δείγματα πλεκτών υφασμάτων, ανάλογα το σχέδιο πλέξης, τη χρήση του πλεκτού και την ονομασία του.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Γινοπούλου, Α., Τούντη, Ρ. & Παπαδίας, Ν. (2008). *Τεχνολογία Υφάσματος – Υφασματολογία*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Πριμέντας, Α., Γκοτσόπουλος, Α. & Πριμέντας, Ν. (2016). *Τεχνολογία Κλωστοϋφαντουργικών Υλών. Υφαντικές Ύλες*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Rowe, T., Busby, K. P., Halfpenney, J. R. & Holmes, D. A. (2003). *Εισαγωγή στην κλωστοϋφαντουργία. Τεχνολογία βαφής και φινιρίσματος* (τόμος Β΄). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.

2.2 • ΕΞΑΜΗΝΟ Β΄

2.2.A • ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ ΑΠΟ ΤΟ 1650 μ.Χ. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η μελέτη της ιστορίας της τέχνης από το 1650 μ.Χ. μέχρι σήμερα. Αρχικά, αναλύονται οι πιο σημαντικές εξελίξεις που καθόρισαν τη διαμόρφωση της τέχνης και παρατίθενται οι σπουδαιότεροι καλλιτέχνες της κάθε περιόδου και τα αντιπροσωπευτικά έργα τους. Δίνεται έμφαση στην αισθητική της τέχνης κάθε περιόδου, αναλύονται τα είδη, τα μέσα και οι μορφές έκφρασης (γλυπτά, πίνακες, ψηφιακή τέχνη κ.ά.), τα χρώματα και οι πηγές έμπνευσης, και εντοπίζονται οι επιδράσεις της τέχνης στην ενδυμασία. Οι περίοδοι που παρουσιάζονται περιλαμβάνουν τον Διαφωτισμό, το Μπαρόκ, το Ροκοκό, τον Νεοκλασικισμό, τον Ρομαντισμό, τον Ρεαλισμό, τον Ιμπρεσιονισμό, τον Εξπρεσιονισμό, τον Φωβισμό, τον Κυβισμό, τον Φουτουρισμό, το Μπαουχάουζ, τη σύγχρονη εποχή και την ελληνική λαϊκή τέχνη. Στο πλαίσιο της ενότητας αυτής, προβάλλονται χαρακτηριστικές εικόνες και βίντεο.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Αναγνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της τέχνης κάθε περιόδου,
- Ονομάζουν τους σπουδαιότερους καλλιτέχνες και τα έργα τους,
- Παρατηρούν την πορεία της τέχνης και τα μέσα έκφρασης σε κάθε περίοδο,
- Ερμηνεύουν την επίδραση των κοινωνικών, πολιτικών, τεχνολογικών και θρησκευτικών εξελίξεων στην τέχνη,
- Επισημαίνουν σε κάθε χρονική περίοδο επιδράσεις της τέχνης στην ενδυμασία,
- Αντλούν στοιχεία έμπνευσης από το παρελθόν,
- Αναπτύσσουν καλλιτεχνικές και αισθητικές γνώσεις,
- Ανταποκρίνονται με μεγαλύτερη δημιουργικότητα στη διαδικασία σχεδίασης συλλογών,
- Εντοπίζουν σύγχρονα στοιχεία της τέχνης και την εφαρμογή τους σε ενδύματα (π.χ. Mondrian dress by Yves Saint Laurent).

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Διαφωτισμός / Μπαρόκ / Ροκοκό / Νεοκλασικισμός / Ρομαντισμός / Ρεαλισμός / Ιμπρεσιονισμός / Εξπρεσιονισμός / Φωβισμός / Κυβισμός / Φουτουρισμός / Μπαουχάουζ / Σύγχρονη εποχή.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΜΠΑΡΟΚ, ΡΟΚΟΚΟ
2	ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ
3	ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ
4	ΡΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ
5	ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ, ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ, ΜΕΤΑΪΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ
6	ART NOUVEAU, ΦΩΒΙΣΜΟΣ, ΕΞΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ
7	ΚΥΒΙΣΜΟΣ, ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΖ
8	ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ
9	ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κείμενο αναφοράς

2.2.A.1 | ΜΠΑΡΟΚ, ΡΟΚΟΚΟ

Στην εν λόγω υποενότητα εξετάζεται το καλλιτεχνικό ρεύμα του Μπαρόκ, το οποίο κάνει την εμφάνισή του στη λογοτεχνία, τις εικαστικές τέχνες και τη μουσική μετά το τέλος της Αναγέννησης και διαρκεί μέχρι τον Διαφωτισμό (1600-1717 μ.Χ.). Το Μπαρόκ συνδέεται άμεσα με την κοσμική και θρησκευτική εξουσία και με τη Μεταρρύθμιση-Αντιμεταρρύθμιση. Για τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, το Μπαρόκ υπήρξε ένα είδος προπαγάνδας ενάντια στον Προτεσταντισμό. Η βαριά διακόσμηση των εκκλησιών με τις πελώριες ζωγραφισμένες οροφές είναι η χαρακτηριστική όψη του Μπαρόκ. Σε αντίθεση με το Μπαρόκ, στη Γαλλία, στις αρχές του 18ου αιώνα, δημιουργήθηκε η τέχνη του Ροκοκό, του οποίου χαρακτηριστικά είναι η κομψότητα, η ελαφρότητα, η χάρη και η ευθυμία.

Πιο συγκεκριμένα, αναλύονται οι κύριες έννοιες και τα βασικότερα χαρακτηριστικά του Μπαρόκ, όπως είναι η υπερβολή, η θεατρικότητα, το πομπώδες, και αναφέρεται ότι στη Γαλλία, στη Γερμανία, στην Ισπανία και στην Ολλανδία δημιουργούνται Ακαδημίες. Μέσα από τη γνωριμία αυτής της καλλιτεχνικής περιόδου, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά του Μπαρόκ και του Ροκοκό. Ειδικότερα, με προβολή διαφανειών, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με μεγάλους καλλιτέχνες (Καραβάτζιο, Ρέμπραντ, Βελάσκεθ, Βερμέερ). Επίσης, γίνεται αναφορά και στο καλλιτεχνικό ρεύμα του Ροκοκό και επισημαίνονται σημαντικοί καλλιτέχνες, όπως είναι ο Βατό, ο Καναλέτο, Τιέπολο κ.ά.

Ολοκληρώνοντας αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν το καλλιτεχνικό υπόβαθρο τόσο του Μπαρόκ όσο και του Ροκοκό, καθώς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των βασικών εκπροσώπων κάθε καλλιτεχνικής περιόδου. Προτείνεται εργασία ατομική ή ομαδική κλειστού τύπου (π.χ. με ομαδοποίηση, ανά εποχή, δεδομένων έργων της αναφερόμενης περιόδου).

2.2.A.2 | ΔΙΑΦΩΤΙΣΜΟΣ

Η μαθησιακή υποεπενότητα αποσκοπεί στην εισαγωγή και στην κατανόηση της τέχνης κατά την εποχή του Διαφωτισμού ή την εποχή του «Ορθού λόγου» που εμφανίζεται στα τέλη του 17ου αιώνα και μεσουρανεί τον 18ο αιώνα. Ο Διαφωτισμός είναι ένα πνευματικό και φιλοσοφικό ρεύμα, όπου ο άνθρωπος προσπάθησε, μέσω της γνώσης, να αποκτήσει ελευθερία, συνταγματική διακυβέρνηση και πρόοδο. Ο Διαφωτισμός θεωρείται το θεμέλιο του σύγχρονου δυτικού πολιτισμού και ο ελευθεροστοχασμός (freethinking) παίζει σημαντικό ρόλο στον διαχωρισμό της εκκλησίας από την πολιτεία, στον φιλελευθερισμό κ.λπ.

Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τα μορφολογικά και αισθητικά χαρακτηριστικά αυτής της περιόδου. Πιο συγκεκριμένα, είναι σε θέση να αναγνωρίζουν αυτή την περίοδο, η οποία παύει να έχει την πολυπλοκότητα του Μπαρόκ και τη φλυαρία του Ροκοκό, ενώ έχει ως πρότυπο την αρχαία ελληνική τέχνη. Αν και η θέση του ζωγράφου δεν θεωρείται σημαντική, υπάρχουν αρκετοί ζωγράφοι την εποχή αυτή: William Hogarth, Sir Joshua Reynolds, Thomas Gainsborough, Jean-Siméon Chardin κ.ά. Στην Ελλάδα εξέχουσα θέση έχει και ο Θεόδωρος Βρυζάκης, του οποίου τα έργα χαρακτηρίζονται ως ιστορικά.

Παράλληλα, εξετάζονται έργα μέσω προβολών και ομιλιών, ενώ συνιστάται εκπαιδευτική επίσκεψη σε πινακοθήκη που περιέχει έργα αυτής της περιόδου. Ολοκληρώνοντας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν βασικές γνώσεις για την εποχή του Διαφωτισμού, ο οποίος ανοίγει τις πύλες για τον Νεοκλασικισμό.

2.2.A.3 | ΝΕΟΚΛΑΣΙΚΙΣΜΟΣ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποεπενότητα, εξετάζεται το καλλιτεχνικό ρεύμα του νεοκλασικισμού. Με τον όρο «νεοκλασικισμός» εννοούμε την αναβίωση των κλασικών θεμάτων στα τέλη του 18ου έως και τις αρχές του 19ου αιώνα. Σε αυτό βοήθησαν οι ανασκαφές και οι ανακαλύψεις της Πομπηίας και η τελειότητα των ελληνικών έργων κατά Winckelmann. Τα έργα των καλλιτεχνών είναι επηρεασμένα και δανεισμένα από τον Διαφωτισμό, την Κλασική αρχαιότητα και τη μίμηση και εξιδανίκευση του γυμνού σώματος, και διακρίνονται από σχεδιαστική τελειότητα και ακαμψία του σώματος. Τα έργα του Νεοκλασικισμού χαρακτηρίζονται από αυστηρότητα, ενώ αντιτίθενται στην πολυπλοκότητα του Μπαρόκ και στην ελαφρότητα του Ροκοκό. Στη ζωγραφική, κύριοι εκπρόσωποι είναι: ο Νταβίντ και ο Ενγκρ (Γαλλία), ο Χάμιλτον (Σκωτία)· στη γλυπτική, ο Κανόβα (Ιταλία)· στην αρχιτεκτονική, ο Κλέντσε (Γερμανία). Το ύφος είναι θεατρικό, χωρίς συναισθηματικές αποκλίσεις, με αποτέλεσμα να είναι ψυχρό. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποεπενότητα, κατανοούν το ρεύμα του Νεοκλασικισμού μέσα από προβολές, συζητήσεις και video. Αυτή η γνωριμία δίνει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τη δυνατότητα να κατανοήσουν το μέτρο της ελληνορωμαϊκής τέχνης.

Ολοκληρώνοντας τη μαθησιακή υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται την αξία του αρχαιοελληνικού κάλους μέσα από τις μορφές και την ένδυση

κατά την εποχή του Νεοκλασικισμού. Οι στιλιστικές εμπνεύσεις την εποχή αυτή βασίζονται καθαρά στην αρχαία Ελλάδα και στη Ρώμη. Προτείνεται δεκάλεπτη εργασία, ατομική ή ομαδική, με παρατηρήσεις εικόνων σωματικών μοντέλων με το μέτρο της ελληνορωμαϊκής τέχνης (τελειότητα, ακαμψία).

2.2.A.4 | ΠΟΜΑΝΤΙΣΜΟΣ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, μελετάται το ρεύμα του Ρομαντισμού. Αποτελεί μια ουσιαστική ανανέωση του 19ου αιώνα και, με το πνεύμα εκσυγχρονισμού που φέρνει, αντιστέκεται με πείσμα απέναντι στον στείο ακαδημαϊσμό του Νεοκλασικισμού. Μέσω αυτής της μαθησιακής υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά και τα αντιπροσωπευτικά έργα του Ρομαντισμού. Το συναίσθημα, η φαντασία, το μυστήριο, ο λυρισμός αντιτίθενται στη σχεδιαστική τελειότητα, τη λογική και την πεζότητα του Νεοκλασικισμού. Τα χρώματα είναι έντονα, χωρίς δυνατό περίγραμμα, με κίνηση που δυναμώνει, καθώς οι πινελιές ελευθερώνονται δυναμικά, και οι δραματικές φωτοσκιάσεις, με τις διαφοροποιήσεις των αντιθέσεων της κίνησης, είναι τα πιο σημαντικά χαρακτηριστικά της καλλιτεχνικής αυτής περιόδου. Ο Ρομαντισμός, που θυμίζει έντονα το Μπαρόκ, πρωτοεμφανίστηκε στην Αγγλία στα τέλη του 18ου αιώνα, αρχικά στη λογοτεχνία. Από τον 19ο αιώνα επηρέασε τους καλλιτέχνες της Γαλλίας και σταδιακά επεκτάθηκε σε όλη την Ευρώπη. Οι μύθοι, οι λαϊκοί θρύλοι, το ηλιοβασίλεμα, η αγριότητα της φύσης και ο καθημερινός μόχθος του ανθρώπου είναι τα κύρια θέματα του Ρομαντισμού. Κύριοι εκπρόσωποι του Ρομαντισμού είναι ο Ζερικό, ο Ντελακρουά (Γαλλία), ο Τέρνερ (Αγγλία), ο Γκόγια (Ισπανία), ο Φρίντριχ (Γερμανία). Εν κατακλείδι, η μαθησιακή αυτή υποενότητα αποκαλύπτει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τον τρόπο που οι καλλιτέχνες εκφράζονται την εποχή αυτή. Με τον Ρομαντισμό ενισχύεται η θέση του εξωτικού υπερφυσικού και συναισθηματικού στοιχείου στην τέχνη. Έτσι, δημιουργούνται στην ένδυση οι δαντέλες, τα λευκά φορέματα, τα φουσκωτά μανίκια, οι στρογγυλές φούστες με πτυχώσεις πλούσιων υφασμάτων, εξιδανικεύοντας την πραγματικότητα. Προτείνεται δεκάλεπτη εργασία, ατομική ή ομαδική, με σχεδιασμό ενδύματος, ακολουθώντας τα βασικά χαρακτηριστικά της εποχής.

2.2.A.5 | ΡΕΑΛΙΣΜΟΣ, ΙΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ, ΜΕΤΑΪΜΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, μελετάται το ρεύμα του Ρεαλισμού, του Ιμπρεσιονισμού, και του Μεταϊμπρεσιονισμού. Ο Ρεαλισμός εμφανίζεται στη Γαλλία τον 19ο αιώνα, κυρίως στη λογοτεχνία. Με το ρεύμα του Ρεαλισμού γίνεται προσπάθεια να αποδώσει ο καλλιτέχνης τη φύση όσο το δυνατόν πιο πιστά και πιο αντικειμενικά σε αντίδραση προς τον Ρομαντισμό, όπου κυριαρχούσε το συναίσθημα. Τα θέματά του είναι σκηνές της καθημερινής ζωής και σκηνές που αφορούν τις κατώτερες κοινωνικές τάξεις. Έτσι, αυτή η τάση παίρνει και μια μορφή κοινωνικής κριτικής. Κύριοι εκπρόσωποι του ρεύματος αυτού είναι οι Ζ. Φ. Μιλέ, Ζ. Μ. Κ. Κορό, Γκ. Κουρμπέ, και συγκεκριμένα στη γλυπτική οι Ντομιέ και Μενιέ. Η ανακάλυψη της φωτογραφίας

αναπόφευκτα επηρεάζει την τέχνη που θέλει να είναι αντικειμενική.

Η μετάβαση από τα μέσα του 19ου αιώνα σε μια τέχνη που αλλάζει γρήγορα ρυθμό γίνεται με το σημαντικότερο ρεύμα εκείνης της εποχής, τον Ιμπρεσιονισμό. Ο όρος «ιμπρεσιονισμός» προέρχεται από το έργο του Claude Monet *Impression, Soleil Levant*, δηλαδή *Εντύπωση, Ανατολή Ηλίου*. Η αντίδραση που δημιούργησε αυτό το κίνημα ήταν πρωτοφανής. Ωστόσο, έγιναν αποδεκτοί οι ιμπρεσιονιστές σε όλους τους καλλιτεχνικούς κύκλους. Κύριοι εκπρόσωποι είναι οι Claude Monet, Edgar Degas, Mary Cassatt και Camille Pissarro. Η μαθησιακή υποεπένδυση ολοκληρώνεται με το κίνημα του Μεταϊμπρεσιονισμού με την έκθεση των Απορριφθέντων και τις αναζητήσεις που φέρνει το κίνημα αυτό. Κύριοι εκπρόσωποι είναι οι Paul Cézanne, Paul Gauguin, Georges Seurat, Vincent Van Gogh, Toulouse-Lautrec. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν τις βασικές αρχές και τις καινοτομίες των βασικών κινήματων του 19ου αιώνα. Σύμφωνα, λοιπόν, με τα ιστορικά και κοινωνικά γεγονότα της εποχής, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται την είσοδο της μοντέρνας τέχνης, η οποία οδηγεί σε νέες ανακαλύψεις. Προτείνεται δεκάλεπτη εργασία, ατομική ή ομαδική, με προπάθεια σχεδιασμού της τέχνης της εποχής (π.χ. αφίσας με στιλ Toulouse-Lautrec).

2.2.A.6 | ART NOUVEAU, ΦΩΒΙΣΜΟΣ, ΕΞΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΣ

Η μαθησιακή αυτή υποεπένδυση εστιάζεται στην τέχνη της Art Nouveau, του Φωβισμού και του Εξπρεσιονισμού. Αναλυτικότερα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν την Art Nouveau πρωτίστως μέσω αρχιτεκτονικής και διακοσμητικής, ενώ στη συνέχεια γίνεται επέκταση στη ζωγραφική και γλυπτική την εποχή που βρίσκεται στο απόγειό της (περίπου το 1900). Εφαρμογές της παρατηρούνται σε όλες τις εφαρμοσμένες τέχνες (έπιπλα, υφάσματα, ταπισερί, κοσμήματα κ.ά.). Επικρατεί μια συνεχής αναζήτηση στα στοιχεία της Art Nouveau μέχρι τις αρχές του 20ού αιώνα. Η Art Nouveau είναι ουσιαστικά το κύκνειο άσμα του 19ου αιώνα και όχι η ελπίδα του 20ού, ο οποίος κατευθύνεται σε άλλους δρόμους. Κύριοι εκπρόσωποι της Art Nouveau είναι: στην αρχιτεκτονική, ο Antoni Gaudí· στη ζωγραφική, ο Gustav Klimt· στην υαλουργία, ο Émile Gallé, ο Louis Tiffany κ.ά. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες πληροφορούνται για το ρεύμα του Φωβισμού, ένα από τα πρώτα καλλιτεχνικά κινήματα του 20ού αιώνα. Πρωτοεμφανίζεται στη Γαλλία, στο «Σαλόνι του Φθινοπώρου», το 1905, προκαλώντας μεγάλη αναταραχή. Οι κριτικοί τέχνης τον περιφρονούν και τον θεωρούν προσβολή κατά της ηθικής τάξης, διότι «φωβ» (faunes) σημαίνει άγρια θηρία. Έτσι χαρακτήρισε τα έργα ο Louis Vauxcelles. Κύριοι εκπρόσωποι είναι οι Matisse, Derain, Vlaminck, Dufy, Braque, Marquet. Τέλος, με τον όρο «εξπρεσιονισμό» εννοούμε την παραμόρφωση της πραγματικότητας σε έργα τέχνης. Οι κυριότερες ομάδες είναι: η «Γέφυρα» και ο «Γαλάζιος Καβαλάρης». Κύριοι εκπρόσωποι στην ομάδα Γέφυρα είναι οι Kirchner, Heckel, Müller, Schmidt-Rottluff, Nolde· στον «Γαλάζιο Καβαλάρη» είναι οι Wassili Kandinsky, Franz Marc, August Macke και Paul Klee. Επίσης, άλλοι μεμονωμένοι εξπρεσιονιστές είναι οι Kokoschka, Soutine, Rouault, Beckmann, Otto Dix.

Ολοκληρώνοντας αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν τα διαφορετικά πολλαπλά κινήματα και τη συνεχόμενη εξέλιξη της τέχνης. Προτείνεται εργασία κλειστού τύπου, όπως είναι η κατάταξη δεδομένων έργων ανά καλλιτέχνη.

2.2.A.7 | ΚΥΒΙΣΜΟΣ, ΦΟΥΤΟΥΡΙΣΜΟΣ, ΜΠΑΟΥΧΑΟΥΖ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τον Κυβισμό, τον Φουτουρισμό και το Μπαουχάουζ. Το ρεύμα του Κυβισμού εισάγεται από τους Pablo Picasso και Georges Braque. Το 1907, ο Pablo Picasso με το έργο «Οι Δεσποινίδες της Αβινιόν» δημιουργεί μια μεγάλη τομή στην ιστορία της τέχνης. Ο όρος χρησιμοποιήθηκε από τον Λουί Βωξέλ, για να δώσει χαρακτηρισμό σε μια ομάδα ζωγράφων που εξέθεταν μαζί στο Παρίσι σχέδια «σαν μικρούς κύβους». Κυριότεροι ζωγράφοι είναι οι Juan Gris, Gleizes, Metzinger, Marcoussis. Ο Κυβισμός έχει δώσει ώθηση σε άλλα κινήματα, όπως είναι ο Ορφισμός, ο Φουτουρισμός, ο Κονστρουκτιβισμός κ.ά. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τον Φουτουρισμό, που προήλθε από τον πρωτεργάτη του κινήματος Filippo Tommaso Marinetti. Ο Φουτουρισμός εισάγει την τόλμη, την επιθετικότητα και την απαξίωση της γυναίκας, ενώ εξυμνεί τον θόρυβο, τη βιομηχανία, τη μηχανή και τη σύγχρονη πόλη. Στο μανιφέστο του Φουτουρισμού, ο πόλεμος παρουσιάζεται ως μέσον εξυγίανσης. Κύριοι εκπρόσωποι είναι οι Boccioni, Severini, Carrà, Balla και Russolo.

Ολοκληρώνοντας τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν και για την περίφημη σχολή του Μπαουχάουζ με ιδρυτή τον αρχιτέκτονα W. Gropius. Στόχος της σχολής του Μπαουχάουζ είναι η ενότητα της πρακτικής και καλλιτεχνικής δημιουργίας, για να καλυφθεί το χάσμα μεταξύ τεχνίτη και καλλιτέχνη. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν σε βάθος την ιδεολογία και τους τρόπους έκφρασης μερικών από τα πιο σημαντικά κινήματα της μοντέρνας τέχνης στις αρχές του 20ού αιώνα. Προτείνεται εκπαιδευτική επίσκεψη σε πινακοθήκη που διαθέτει έργα αυτών των κινήματων.

2.2.A.8 | ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Αυτή η μαθησιακή υποενότητα αναδεικνύει τα καλλιτεχνικά ρεύματα της σύγχρονης εποχής. Ο Αφηρημένος Εξπρεσιονισμός αναφέρεται στη μη σχηματοποιημένη, αφηρημένη τέχνη. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες προσεγγίζουν την τέχνη που εμφανίζεται το 1940 και απογειώνεται στις δεκαετίες 1950-1960. Αποτελείται από μια ομάδα Αμερικανών ζωγράφων. Κυριότεροι εκπρόσωποι είναι οι Jackson Pollock, Willem de Kooning («ζωγραφική της κίνησης», “Action Painting”). Στη δεκαετία του 1960, κυριαρχεί ο υπερκαταναλωτισμός, η αύξηση των μέσων επικοινωνίας και η τηλεόραση. Οι νέες ανακατατάξεις τόσο στην επιστήμη όσο και στον κοινωνικό περίγυρο έδωσε στους καλλιτέχνες την ανάγκη να επαναπροσδιορίσουν τις σχέσεις μεταξύ των έργων τους και του κοινού. Το έργο γίνεται εφήμερο και λαϊκό. Τα υλικά είναι φτωχότερα σε μια υπερπροσπάθεια να ταυτιστεί η τέχνη με τη ζωή και να μην εμπορευματοποιηθεί το

έργο τέχνης. Η Pop Art ασχολήθηκε με θέματα βασισμένα στη μαζική κουλτούρα της μεγαλούπολης (κόμιξ, διαφημίσεις ή κινηματογραφικές ταινίες). Κύριοι εκπρόσωποι είναι οι Andy Warhol και Roy Lichtenstein. Τα «Χάπενινγκ» θεωρούνται ιδέες της Pop Art, καθώς καταργούν τα όρια μεταξύ έργου τέχνης και ζωής. Κύριος εκπρόσωπος είναι ο Allan Kaprow. Το “Fluxus” προέρχεται από τον Ντανταϊσμό και καταργεί τα όρια μεταξύ θεάτρου, μουσικής και εικαστικών τεχνών. Άλλα σημαντικά καλλιτεχνικά κινήματα είναι η Op-tical Art, η οποία στηρίζεται στην οπτική ψευδαίσθηση, με κύριο εκπρόσωπο τον Victor Vasarely. Ακολουθούν ο Μινιμαλισμός, η Εννοιολογική Τέχνη, ο Φωτογραφικός Ρεαλισμός, Video Art, Land Art κ.ά.

Ολοκληρώνοντας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν εντυπωτήσει στη σύγχρονη εποχή, που είναι μαζική, εφήμερη, ελκυστική, καθώς το έργο τέχνης μετατρέπεται σε καθημερινό βιώσιμο αγαθό. Προτείνεται εργασία, ατομική ή ομαδική, με σχεδιασμό πρωτότυπου μικρού έργου, ακολουθώντας τα χαρακτηριστικά ενός εκ των αναφερόμενων κινήματων.

2.2.A.9 | ΛΑΪΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Η μαθησιακή αυτή υποενότητα επικεντρώνεται στην ελληνική λαϊκή τέχνη, η οποία αναπτύχθηκε στους δύο τελευταίους αιώνες της Τουρκοκρατίας. Κύριο χαρακτηριστικό της είναι η απλότητα, η σχηματοποίηση και η αυστηρότητα της γραμμής. Τα έργα τέχνης αυτής της περιόδου φανερώνουν τους καημούς και τους πόθους του λαού μας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες προσεγγίζουν τη λαϊκή τέχνη μέσα από τους παράγοντες που συνέβαλαν στην άνθησή της. Η λαϊκή τέχνη είναι κατά βάση συντηρητική, άμεσα συνδεδεμένη με τη φύση, και τα δημιουργήματά της αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της καθημερινής ζωής. Άνθρωποι με μεράκι και μαεστρία παρουσιάζουν υπέροχα κεντήματα, φορεσιές και άλλα αντικείμενα τα οποία φιλοτεχνούν γυναίκες κάθε περιοχής. Τα αντικείμενα αυτά είναι διακοσμημένα με γεωμετρικά μοτίβα, ρόμβους, ζιγκ ζαγκ και σκηνές από την καθημερινή ζωή. Επίσης, παρουσιάζονται θέματα που τα συναντάμε στο Βυζάντιο, όπως είναι η γοργόνα και ο δικέφαλος αετός.

Συνοψίζοντας, η εκπαιδευτική υποενότητα επιδιώκει τη θεωρητική εκπαίδευση στα θέματα της λαϊκής τέχνης, προσφέροντας στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες νέες γνώσεις, που αποσκοπούν στην προσέγγιση και στην κατανόηση της πολιτιστικής μας κληρονομιάς, εφοδιάζοντάς τους/τες με τα απαραίτητα εφόδια κατά τη διάρκεια της επαγγελματικής τους πορείας ως τεχνικών ένδυσης. Προτείνεται εργασία, ατομική ή ομαδική, κλειστού τύπου, με κατάταξη δεδομένων εικόνων τοπικών ενδυμασιών ανά περιοχή ή εκπαιδευτική επίσκεψη σε λαογραφικό μουσείο.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Gombrich, H. E. (2011). *Το χρονικό της Τέχνης* (μτφρ. Λ. Κάσδαγλη). Αθήνα: Εκδόσεις Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
2. Janson, H. W. & Janson, F. A. (2011). *Ιστορία της Τέχνης. Η Δυτική Παράδοση* (μτφρ. Μ. Αντωνοπούλου & Ν. Κουβαράκου). Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

Συμπληρωματικές

1. Ζηρώ, Ο., Μερτζάνη, Ε. & Πετρίδου, Β. (2015). *Ιστορία της Τέχνης Γ΄ Γενικού Λυκείου*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Ρηντ, Χ. (1978). *Ιστορία της Μοντέρνας Ζωγραφικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Υποδομή.
3. Pigi, L. (2025). «Ο ρομαντισμός στη μόδα», στο: *Savoir Ville*. Ανακτήθηκε στις 17 Νοεμβρίου 2025 από: <https://www.savoirville.gr/o-romantismos-sth-moda/>

2.2.B • ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, εδραιώνονται, ως πρώτο βήμα, οι βασικές αρχές για τη σχεδίαση της γυναικείας φιγούρας και, στη συνέχεια, το ντύσιμο της φιγούρας αυτής με απλά ενδύματα. Αρχικά, πραγματοποιούνται ασκήσεις στον αναλογικό σχεδιασμό της φιγούρας σε διάφορα μεγέθη και πόζες. Επίσης, πραγματοποιούνται ασκήσεις στον σχεδιασμό για χέρια, πόδια, παπούτσια, κεφάλι-χτενίσματα. Στη συνέχεια, χρησιμοποιώντας ως μοντέλο το ξύλινο μανεκέν, πραγματοποιούνται ασκήσεις στη σχεδίαση της φιγούρας, με έμφαση στη χρήση της προοπτικής στον σχεδιασμό. Μόλις ολοκληρωθεί και κατακτηθεί η σχεδίαση της φιγούρας χωρίς ρούχο, εξηγούνται οι βασικές αρχές σχεδιασμού για το ντύσιμο της φιγούρας με παραδείγματα από τμήματα ρούχου σε φούστα και μπλούζα. Επιπλέον, μπαίνει χρώμα στα σχέδια. Παράλληλα με την εισαγωγή στο σχέδιο ενδύματος, σε αυτή την ενότητα γίνεται αναφορά στο στιλ και στην αισθητική του ενδύματος. Πιο συγκεκριμένα, ταξινομούνται οι διάφοροι σωματότυποι και εξηγούνται οι αναλογίες τους, αναλύονται διάφοροι χρωματικοί συνδυασμοί και η αισθητική τους επίδραση, εντοπίζονται οι τάσεις της μόδας και η σκοπιμότητά τους ως είδος προδιαγραφών στον σχεδιασμό και αναλύονται οι σύγχρονες τάσεις της μόδας σε επιλεγμένους σχεδιαστές μόδας/οίκους μόδας (π.χ. Chanel, Marc Jacobs, Gucci, Dior κ.ά.).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Σχεδιάζουν τη γυναικεία φιγούρα με αναλογία σε διάφορες πόζες,
- Σχεδιάζουν ποικιλία ενδυμάτων επάνω στη γυναικεία φιγούρα σε φούστα και μπλούζα,
- Απεικονίζουν τα χαρακτηριστικά στοιχεία του ενδύματος, που είναι απαραίτητα για την περαιτέρω παραγωγή του (τεχνικό σχέδιο),
- Επιλέγουν χρωματικούς συνδυασμούς κατάλληλους με την αισθητική, το στιλ και το ιδιαίτερο ύφος του ενδύματος,
- Αναγνωρίζουν τις τάσεις μόδας και βασικούς σχεδιαστές,
- Αντιλαμβάνονται τους διάφορους σωματότυπους, τις αναλογίες, καθώς και την επίδραση των συνδυασμών,
- Αξιοποιούν τις βασικές αρχές σχεδίου ένδυσης για την υλοποίηση σχεδίων σύμφωνα με προδιαγραφές,
- Συνδυάζουν τις γνώσεις από άλλες μαθησιακές ενότητες, όπως αυτές της ιστορίας της τέχνης και ενδυμασίας, του ελεύθερου σχεδίου και της εφαρμοσμένης κοπτικής, στην υλοποίηση των σχεδίων,
- Αντιλαμβάνονται ότι ο σχεδιασμός του ενδύματος αποτελεί μια οργανωμένη αποτύπωση της ιδέας του ενδύματος, σύμφωνα με περιορισμούς και απαιτήσεις από συγκριμένες προδιαγραφές.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Σχέδιο μόδας / Γυναικεία φιγούρα / Σωματότυποι / Χρωματικοί συνδυασμοί / Τάσεις της μόδας / Σχεδιαστές μόδας / Οίκοι μόδας / Αισθητική / Στιλ / Μόδα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ
2	ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΤΥΠΟΙ
3	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ (ΠΟΖΕΣ), ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ
4	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ
5	Η ΜΟΔΑ ΤΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ 1900 ΕΩΣ 1950
6	Η ΜΟΔΑ ΤΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ 1950 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ
7	ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ ΜΟΔΑΣ
8	ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ ΜΟΔΑΣ

Κείμενο αναφοράς

2.2.B.1 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ

Η παρούσα υποενότητα αποσκοπεί στην κατασκευή και δημιουργία των βασικών αρχών σχεδίασης της γυναικείας φιγούρας του σχεδίου μόδας. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τις αναλογίες του ανθρώπινου σώματος και της σχεδιαστικής γυναικείας φιγούρας μόδας. Στην εν λόγω υποενότητα, ορίζουν το κεφάλι ως μονάδα μέτρησης για τον σχεδιασμό της φιγούρας (με προτεινόμενη αναλογία τα 9½ κεφάλια), εξοικειώνονται με τον σχεδιασμό σύμφωνα με αυτή τη μονάδα μέτρησης (κεφάλι) και μαθαίνουν για τον άξονα συμμετρίας και τις γραμμές ισορροπίας. Ακόμη, λαμβάνουν γνώσεις και δεξιότητες για τον σχεδιασμό των χεριών και των ποδιών της φιγούρας μόδας σε εμπρόσθια όψη (προτείνεται ως μοντέλο το ξύλινο μανεκέν), σε στάση χωρίς κίνηση, και μαθαίνουν να κατασκευάζουν τα άκρα μετά την ολοκλήρωση του σώματος, ώστε να έχουν ορόσημο τις αναλογίες του σώματος. Έτσι, θα είναι σε θέση να κατανοήσουν πώς σχεδιάζονται τα χέρια και τα πόδια της γυναικείας φιγούρας μόδας.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις μετρήσεις των χαρακτηριστικών του προσώπου (μάτια, μύτη, στόμα, φρύδια, μαλλιά), στη μεταξύ τους απόσταση και στη σχεδιαστική τους αποτύπωση. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, για την πλήρη κατανόηση της υποενότητας, να κατασκευάσουν τη γυναικεία φιγούρα σχεδίου μόδας, ακολουθώντας τα σχεδιαστικά βήματα με τις προτεινόμενες αναλογίες, ώστε να εξασκηθούν στις απαραίτητες μετρήσεις, και να κάνουν ασκήσεις με τα χαρακτηριστικά του προσώπου ενός κεφαλιού (προτείνονται διαστάσεις 6x9 εκατοστά).

2.2.B.2 | ΓΡΑΜΜΕΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΩΜΑΤΟΤΥΠΟΙ

Στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τους σωματότυπους και τις γραμμές των ενδυμάτων. Μαθαίνουν να ξεχωρίζουν τα είδη των σωματότυπων, όπως είναι ο στρογγυλός ή μήλο, το τρίγωνο ή αχλάδι, ο ανδρικός ή το ανάποδο τρίγωνο, ο αθλητικός ή εφηβικός και ο γυναικείος ή κλεψύδρα. Επιπλέον, διδάσκονται και εξοικειώνονται με τις βασικές γραμμές των ενδυμάτων, όπως είναι η “Α”, η “Η”, η “Ι”, η “Τ”, η “Χ”, η “Υ” και η “V”, αλλά και με τις σύνθετες γραμμές, όπως είναι η μπαλούν, η σκηνή, το τραπέζιο, ο τρούλος, η πρινσές, η αμπίρ, η τσάρλεστον, η συμμετρική, η ασύμμετρη κ.ά.

Επίσης, λαμβάνουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να αναγνωρίζουν ποιες γραμμές ενδυμάτων είναι διαχρονικές και ποιες επανέρχονται κυκλικά στη μόδα. Ακόμη, συνδυάζουν τον κάθε σωματότυπο με τις γραμμές ενδυμάτων και διδάσκονται ποιες γραμμές αναδεικνύουν και ποιες όχι το κάθε γυναικείο σώμα. Τέλος, εναρμονίζουν τις γραμμές ενδυμάτων που ταιριάζουν σε κάθε περίπτωση. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον τρόπο που συνδυάζονται οι γραμμές ενδυμάτων με τους αντίστοιχους σωματότυπους σε μια παρουσίαση συλλογής. Έτσι, μαθαίνουν

ποιες γραμμές κολακεύουν τον κάθε γυναικείο σωματότυπο. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να σχεδιάσουν τις γυναικείες φιγούρες σχεδίου μόδας όλων των σωματοτύπων.

2.2.B.3 | ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ (ΠΟΖΕΣ), ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ

Στην εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα, και δεδομένου ότι έχουν ήδη κατανοήσει την κατασκευή της εμπρόσθιας όψης της γυναικείας φιγούρας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με την κατασκευή της οπίσθιας και πλάγιας όψης χωρίς κίνηση με τις προτεινόμενες αναλογίες. Στη συνέχεια, σχεδιάζουν την εμπρόσθια, την οπίσθια και την πλάγια όψη του σώματος με κίνηση. Ειδικότερα, σχεδιάζουν το κεφάλι, τα χέρια και τα πόδια σε όλες τις όψεις, ανάλογα με την κίνηση του σώματος, και μαθαίνουν τις νέες γραμμές ισορροπίας (άξονα ισορροπίας, γραμμές δράσης, κέντρο βάρους) σε σώμα με κίνηση. Έπειτα, λαμβάνουν γνώσεις και δεξιότητες στη σχεδίαση και την κατασκευή της γυναικείας φιγούρας μόδας σε διάφορους σωματότυπους και πόζες. Επιπλέον, έρχονται σε επαφή με τον ρόλο της φωτοσκίασης στη σχεδίαση της εμπρόσθιας, της οπίσθιας και της πλάγιας όψης. Στην παρούσα υποενότητα, ορίζουν τις διαβαθμίσεις των γκριζών τόνων σε ασπρόμαυρα σχέδια μόδας (τονική κλίμακα), ώστε να αναδείξουν τις φωτεινές και σκούρες περιοχές στις γυναικείες φιγούρες.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο χρώμα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έχοντας σχεδιάσει, φωτοσκιάσει και ολοκληρώσει (με μολύβι) τη γυναικεία φιγούρα μόδας σε όλες τις όψεις, σχεδιάζουν τη φιγούρα με χρώμα. Επιπροσθέτως, φωτοσκιάζουν, τονίζοντας σημεία της φιγούρας με τη χρήση των βασικών αρχών του φωτός και της σκίασης, και μαθαίνουν να αναμειγνύουν τα χρώματα, ανάλογα με την επιθυμητή απόχρωση που πρέπει να αποδοθεί. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να κατασκευάσουν γυναικείες φιγούρες σχεδίου μόδας με κίνηση και να δημιουργήσουν φωτοσκιάσεις με μολύβι και χρώμα.

2.2.B.4 | ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

Η συγκεκριμένη υποενότητα ασχολείται με τη σχεδίαση των ενδυμάτων και τη δημιουργία τεχνικών σχεδίων. Έχοντας ως δεδομένο πως οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν δημιουργήσει και σχεδιάσει τη γυναικεία φιγούρα μόδας σε όλες τις όψεις με κίνηση και με χρώμα, σε αυτή την υποενότητα σχεδιάζουν τα ενδύματα και τα αντίστοιχα τεχνικά τους σχέδια. Επιπλέον, μαθαίνουν να επιλέγουν τους χρωματικούς συνδυασμούς ανάλογα με τους σωματότυπους, τη γραμμή του ενδύματος, το στίλ και το ύφος του ενδύματος. Λαμβάνουν, ακόμη, γνώσεις και δεξιότητες για τη σχεδίαση ενδυμάτων, και συγκεκριμένα της μπλούζας και της φούστας. Στην εν λόγω υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν μπλούζες, όπως t-shirt, μπλούζα με μανίκι μακρύ και κοντό. Σε συνδυασμό με την ενότητα «Εισαγωγή στα πρότυπα κοπής (πατρών)» σχεδιάζουν την κλασική φούστα.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο τεχνικό σχέδιο του ενδύματος. Οι εκπαι-

δευόμενοι/-ες μαθαίνουν την ανάλυση και τη σχεδίαση του τεχνικού σχεδίου. Στο πλαίσιο της παρούσας υποενότητας, διδάσκονται τις α΄ και β΄ ύλες (βοηθητικές ύλες) ενός ρούχου. Επισημαίνονται αναλυτικά και ονομαστικά οι λεπτομέρειες των ενδυμάτων, όπως τα φερμουάρ, οι πένσες, οι ραφές, τα κουμπιά κ.λπ., και ο τρόπος που θα αποτυπωθούν στο τεχνικό σχέδιο. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, για την πλήρη κατανόηση της υποενότητας, να δημιουργήσουν δέκα σχέδια μόδας (σχεδιασμός μπλούζας και φούστας) με το αντίστοιχο τεχνικό σχέδιο σύμφωνα με τα παραπάνω.

2.2.B.5 | Η ΜΟΔΑ ΤΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ 1900 ΕΩΣ 1950

Η συγκεκριμένη υποενότητα αποσκοπεί στην ανάλυση της εξέλιξης της μόδας από το 1900 έως το 1950. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι η μόδα επηρεάζεται από τις κοινωνικές και τις οικονομικές εξελίξεις της εκάστοτε εποχής. Συνδυάζουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από τις προηγούμενες υποενότητες, όπως είναι οι σωματότυποι και οι γραμμές των ενδυμάτων. Μαθαίνουν για την Belle Époque και για κινήματα, όπως είναι ο Εξπρεσιονισμός και η Art Nouveau, που επηρέασαν τη μόδα. Επιπλέον, μαθαίνουν για το Gibson Girl, τις σουφραζέτες και τις ενδυματολογικές εξελίξεις που έγιναν το 1900-1920. Στην παρούσα υποενότητα, διδάσκονται τον όρο Flapper Girl και τις ενδυματολογικές αλλαγές της εποχής, όπως είναι το κόντεμα του ποδόγυρου των φορεμάτων και της φούστας (1920-1930). Επίσης, μαθαίνουν για τις εξελίξεις που έγιναν με το πέρασμα των χρόνων, την επιστροφή στη θηλυκότητα, τα βραδινά φορέματα με γυμνή πλάτη έως τη μέση και το σκίσιμο της φούστας έως το γόνατο. Επιπλέον, μαθαίνουν πώς οι καλλιτέχνες της εποχής εκείνης επηρέασαν τη μόδα (1930-1940).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στο militaire styling, διότι η μόδα επηρεάστηκε αρκετά από τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Διδάσκονται για το μοντέλο Pin Up και το New Look που εισήχθη από τον Christian Dior (1940-1950). Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν πώς οι κοινωνικοπολιτικές συνθήκες της τότε εποχής επηρέασαν τις τάσεις της μόδας.

2.2.B.6 | Η ΜΟΔΑ ΤΙΣ ΔΕΚΑΕΤΙΕΣ 1950 ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ

Στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τις ενδυματολογικές καινοτομίες της δεκαετίας 1950-1960, όπως είναι η κατάργηση του καπέλου ως βασικό αξεσουάρ, το μυτερό σουτιέν, τα jeans, το μπικίνι, το babydoll, τα αξεσουάρ και τα faux bijoux κοσμήματα. Μαθαίνουν για τις κοινωνικές ανακατατάξεις της εποχής και πώς αυτές επηρέασαν τη μόδα. Εμφανίζεται το κίνημα των hippies με τα καφτάνια, τις τουνίκ, τα folklore και τα floral prints. Επιπλέον, μαθαίνουν πως εκείνη την εποχή εμφανίζεται η μίνι φούστα (Mary Quant), η μαζική παραγωγή (ready to wear/prêt-à-porter) και γνωρίζουν, τέλος, τι είναι το London Look και τι το Look Biba (1960-1970).

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με το Punk Style (t-shirt με στάμπες

και δερμάτινα ενδύματα) και το Maxi Look (1970-1980), ξεκινούν να αναγνωρίζουν το Total Look, την εμφάνιση των ταγιέρ και των Total Outfit, ενώ μαθαίνουν για το Grunge Fashion, τους Yuppies και τις pouf skirts. Ακόμη, μαθαίνουν τα καλλιτεχνικά ρεύματα που επηρεάζουν, την εποχή εκείνη, τη μόδα και το styling, όπως το Hip Hop, το Rock και Heavy Metal (1980-1990). Επιπροσθέτως, έρχονται σε επαφή με την Pop Culture, το Rave style και τα plus size μεγέθη, τα t-shirts, τις μπλούζες με λεπτά τιρα-ντάκια, τις ολόσωμες φόρμες και τις στενές γραμμές ενδυμάτων (1990-2000).

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στην επιρροή που ασκούν σήμερα τα social media στο styling, καθώς και στην επίδραση των μεγάλων οίκων μόδας και των brands στους/στις νέους/-ες καταναλωτές/-τριες. Τέλος, προτείνεται να δημιουργηθούν σχέδια μόδας από τις παραπάνω δεκαετίες, που να αναδεικνύουν το στιλ και το ύφος της εποχής.

2.2.B.7 | ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ ΜΟΔΑΣ

Στη συγκεκριμένη υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τους πρωτοπόρους σχεδιαστές/-τριες μόδας, όπως τον Mariano Fortuny, ο οποίος άντλησε έμπνευση από την αρχαία ελληνική ενδυμασία. Μαθαίνουν για την Coco Chanel, για τα καπέλα και τα ενδύματα που σχεδίαζε, όπως το μικρό μαύρο φόρεμα/little black dress, το cardigan suit jacket, το γυναικείο παντελόνι, τα αξεσουάρ που συνδύαζε με τα ενδύματα και ιδιαίτερα τις πέρλες. Επίσης, μαθαίνουν για τον Cristóbal Balenciaga, του οποίου τα βραδινά φορέματα εμπνέονταν από το φλαμένκο, ενώ οι γραμμές των ενδυμάτων του, όπως είναι η τουνίκα, ο σάκος και το μπαλούν, επαναπροσδιόρισαν τη μόδα. Τέλος, ενημερώνονται για την Elsa Schiaparelli, για τα πλεκτά ρούχα της και τις επιρροές της από το σουρεαλιστικό κίνημα. Στην παρούσα υποενότητα, επίσης, μαθαίνουν για το διάσημο μαύρο μάλλινο πουλόβερ με τον άσπρο φιόγκο και την τεχνική trompe l'oeil.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον Christian Dior με τα αισθησιακά σχέδια και τα συντηρητικά υφάσματα. Μαθαίνουν για την πρώτη του επιτυχημένη συλλογή “Corolle” και το New Look. Επιπλέον, διδάσκονται σχεδιαστές, όπως είναι ο Emilio Pucci, γνωστός ως βασιλιάς του χρώματος για τους τολμηρούς χρωματικούς συνδυασμούς και τα μεταξωτά ζέρσεϊ, και για τα κάπρι παντελόνια, που είναι η πρώτη του προσφορά στον χώρο της μόδας. Τέλος, μαθαίνουν για τον Hubert de Givenchy με τις καινοτόμες συλλογές του, και για την Audrey Hepburn, που έφερε στο προσκήνιο το ιβουάρ φόρεμα χορού, κεντημένου με μοτίβα μαύρα λουλούδια, με το οποίο κέρδισε το Όσκαρ, και ασχολήθηκε με τα αρώματα. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να δημιουργήσουν δύο σχέδια μόδας, συνδυάζοντας τις γραμμές ενδυμάτων με σχεδιαστές της επιλογής τους.

2.2.B.8 | ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΣΧΕΔΙΑΣΤΕΣ ΜΟΔΑΣ

Στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τους νεότερους σχεδιαστές μόδας, όπως τον Yves Saint Laurent, τα εμπνευσμένα από την

Pop Art αισθητική σύνολά του και τις εμβληματικές αναφορές του στα γεωμετρικά σχέδια του Μοντριάν. Εξετάζουν το φόρεμα σε γραμμή Trapeze, η οποία υπήρξε πρόδρομος του μίνι σε γραμμή Α. Τέλος, αναδεικνύεται ο ρόλος του ως εμπνευστή του see-through και ως του πρώτου σχεδιαστή prêt à porter συλλογής.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τον Jean Paul Gaultier, που σχεδίασε για εσώρουχο τον κορσέ, τις καινοτόμες επιδείξεις μόδας που διοργάνωνε και την ενασχόλησή του με την αρωματοποιία για τον Gianni Versace και τις πρωτοπόρες επιδείξεις μόδας, την ποιότητα των υφασμάτων και την προσοχή του στη λεπτομέρεια της ραφής του ρούχου· τον εκκεντρικό σχεδιαστή μόδας Karl Lagerfeld, ο οποίος εργάστηκε ως σχεδιαστής σε οίκους μόδας (Fendi και Chanel), δημιουργώντας στη συνέχεια το δικό του brand, έχοντας ως αδυναμία τη γούνα.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στον Christian Lacroix, που εμφανίστηκε ως σχεδιαστής αρχικά στη γαλλική φίρμα Hermès και στη συνέχεια δημιούργησε τον δικό του οίκο μόδας με σημαντικές δημιουργίες, όπως είναι η κοντή φούστα le rouf, οι τριανταφυλλένιες εκτυπώσεις και τα χαμηλά ντεκολτέ. Τέλος, μαθαίνουν για τον Alexander McQueen, τον πρώτο που σχεδίασε χαμηλοκάβαλα παντελόνια στην ιστορία της μόδας. Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να δημιουργήσουν δύο σχέδια μόδας, συνδυάζοντας τις γραμμές ενδυμάτων με σχεδιαστές της επιλογής τους.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Drudi, E. & Paci, T. (2022). *Figure Drawing for Fashion Design*. Amsterdam: The Pepin Press.
2. Carter, E. (1975). *20th Century Fashion: A Scrapbook, 1900 to Today*. Yorkshire, UK: Methuen Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Hopkins, J. (2009). *Basics Fashion Design 05: Fashion Drawing*. AVA Publishing.
2. Morrison, S. C. (2011). *Secrets of Stylists: An Insider's Guide to Styling the Stars*. California: Chronicle Books.

2.2.Γ • ΒΑΣΙΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, παρουσιάζεται, με απλή γεωμετρία, η κατασκευή της βάσης κορσάζ με πένσα, καθώς και η μεταφορά της πένσας σε διάφορα σημεία της βάσης του κορσάζ (π.χ. στήθος, ρεντιγκότα, princess). Στη συνέχεια, σχεδιάζεται η

βάση του φορέματος και υλοποιούνται σχέδια φορεμάτων σε διάφορες γραμμές και στυλ (π.χ. ρεντιγκότα, princess). Επιπλέον, κατασκευάζονται μανίκια σε απλή και ζαπινέ γραμμή, καθώς και άλλες παραλλαγές σχεδίων. Επίσης, αναλύονται οι τρόποι δημιουργίας επίπεδων γιακάδων (ίσιος, bebe, mao κ.ά.). Στο τέλος της μαθησιακής ενότητας, θα κατασκευαστεί η βάση του πατρών του γυναικείου παντελονιού με τις μετατροπές της. Πραγματοποιούνται οι απαραίτητες σημάνσεις στα κομμάτια του πατρών για την τοποθέτησή του στο ύφασμα και την κοπή του υφάσματος. Τέλος, κατασκευάζονται τα πατρών για τσέπη, καθαρίσματα, μανσέτα μανικιού και η φόδρα.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Σχεδιάζουν τα πατρών για τη βάση κορσάζ και φορέματος με πένσα,
- Δημιουργούν παραλλαγές της βάσης με τη μεταφορά της πένσας,
- Τροποποιούν τη βάση του κορσάζ/φορέματος σε διάφορα σχέδια και στυλ (π.χ. ρεντιγκότα, πρινσές),
- Κατασκευάζουν τη βάση γυναικείου παντελονιού,
- Τροποποιούν τη βάση του παντελονιού σε διάφορα σχέδια και στυλ,
- Υλοποιούν πατρών για ποικιλία σχεδίων σε γιακάδες, μανίκια, τσέπες,
- Καταγράφουν τις απαραίτητες σημάνσεις στα κομμάτια του πατρών πριν από την κοπή του υφάσματος,
- Προτείνουν μετατροπές στα πρότυπα κοπής για νέα σχέδια,
- Συγκρίνουν το τελικό πατρών με τις αρχικές προδιαγραφές για σχέδια φορέματος, μανικιού και παντελονιού,
- Επιλέγουν τη διαδικασία κατασκευής προτύπων κοπής σε νέα σχέδια,
- Υπολογίζουν με ακρίβεια την ορθή εφαρμογή γιακά-λαιμόκοψης, μανικιού-μασχάλης,
- Αντιμετωπίζουν προβλήματα εφαρμογής των πατρών σε διάφορους σωματότυπους.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Μεταφορά πένσας / Princess / Ρεντιγκότα / Ζαπινέ μανίκι / Γιακάς ίσιος / Γιακάς bebe / Γιακάς mao / Παντελόνι καμπάνα / Παντελόνι σωλήνα / Ανφόρμ καθαρίσμα / Ενίσχυση / Φόδρα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (2), Σύνολο (4).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΒΑΣΗ ΚΟΡΣΑΖ ΜΕ ΠΕΝΣΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΕΝΣΑΣ
2	ΒΑΣΗ ΦΟΡΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΩΝ
3	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΜΑΝΙΚΙΩΝ
4	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΓΙΑΚΑΔΩΝ
5	ΒΑΣΗ ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ
6	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΤΣΕΠΗ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΑΤΑ, ΜΑΝΣΕΤΑ ΚΑΙ ΦΟΔΡΑ
7	ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Κείμενο αναφοράς

2.2.Γ.1 | ΒΑΣΗ ΚΟΡΣΑΖ ΜΕ ΠΕΝΣΑ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΕΝΣΑΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να κατασκευάζουν τη βάση του κορσάζ με πένσες και έρχονται σε επαφή με τεχνικές μεταφοράς της πένσας, τόσο σε τυποποιημένα όσο και σε ατομικά μέτρα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ακολουθούν συγκεκριμένα βήματα και οδηγίες για την κατασκευή της βάσης του κορσάζ με πένσες, χρησιμοποιώντας απλή γεωμετρία και κατάλληλα εργαλεία μέτρησης και σχεδιασμού: μεζούρα, χάρακες, καμπυλόγραμμο ή/και γνώμονες κοπτικής. Αρχικά, χρησιμοποιούν τυποποιημένα μέτρα που παρέχει ο/η εκπαιδευτής/-τρια και εφαρμόζουν πρακτικά τη διαδικασία. Στη συνέχεια, πειραματίζονται με τη μεταφορά πένσων για διαφορετικά στιλ και εφαρμογές, τόσο στο εμπρός όσο και στο πίσω κορσάζ. Για το εμπρός κορσάζ, εφαρμόζουν τεχνικές μεταφοράς πένσων σε διάφορα σημεία, όπως στο στήθος, στη μέση, στην πλαϊνή ραφή και στη μασχάλη. Αντίστοιχα, για το πίσω τμήμα του κορσάζ, κάνουν μεταφορά πένσας στον ώμο, στη μασχάλη και στη μέση. Ακόμη, κλείνουν την αρχική πένσα, στη συνέχεια τη μεταφέρουν σε μια νέα θέση με κατεύθυνση προς την ωμοπλάτη, χρησιμοποιώντας ψαλιδιές και διασφαλίζοντας ότι ο όγκος της παραμένει σταθερός, και, τέλος, τη διορθώνουν διπλώνοντάς τη. Μετά την τροποποίηση της βάσης του κορσάζ με πένσες, παρατηρούν τα διαφορετικά στιλ ενδυμάτων που προκύπτουν. Τέλος, μελετούν πώς η τοποθέτηση και η μεταφορά των πένσων επηρεάζουν το τελικό αποτέλεσμα.

2.2.Γ.2 | ΒΑΣΗ ΦΟΡΕΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΧΕΔΙΩΝ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να σχεδιάζουν τη βάση του φορέματος με πένσες και να την προσαρμόζουν σε διάφορα στιλ, εστιάζοντας την προσοχή σε παραλλαγές στις πένσες, στις ραφές και στη λαιμόκοψη. Η εκπαίδευση ξεκινά με τη δημιουργία του βασικού πατρόν φορέματος με πένσες, χρησιμοποιώντας τυποποιημένα μέτρα και τα κατάλληλα εργαλεία σχεδίασης, όπως είναι η μεζούρα, οι χάρακες, το καμπυλόγραμμο ή/και ο γνώμονας κοπτικής με απλή γεωμετρία.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες συμβουλευούνται τον πίνακα μεγεθών και ακολουθούν βήμα βήμα οδηγίες για τη σωστή κατασκευή της βάσης και χρησιμοποιούν τα μέτρα της περιφέρειας του στήθους, της μέσης και των γοφών, καθώς και τα μήκη που απαιτούνται για το μάκρος του φορέματος. Προσθέτουν τις πένσες όπου χρειάζεται, σύμφωνα με τις διαστάσεις και το σχέδιο μόδας. Στη συνέχεια, εφαρμόζουν πρακτικά τεχνικές τροποποίησης και προσαρμογής της βάσης, μεταφέροντας πένσες και ραφές για διαφορετικά στιλ και σχέδια. Συγκεκριμένα, μαθαίνουν να προσαρμόζουν το βασικό πατρόν για τη δημιουργία φορεμάτων με ραφή princess και ρεντιγκότα. Επιπλέον, έρχονται σε επαφή με την κατασκευή διαφορετικών σχημάτων λαιμόκοψης στα φορέματα, όπως της στρογγυλής, του χαμόγελου, του V και της τετράγωνης. Σε όλες τις περιπτώσεις, δίνουν έμφαση στην εφαρμογή και την αισθητική του τελικού ενδύματος. Επιπλέον, σχεδιάζουν, κόβουν και συναρμολογούν τα πατρόν, τα οποία εφαρμόζουν σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα, για να ελέγξουν την εφαρμογή. Πειραματίζονται με την αλλαγή της τοποθέτησης των πενσών και των ραφών, ενώ εξετάζουν πώς αυτές οι αλλαγές επηρεάζουν την εφαρμογή και την αισθητική του φορέματος στο σώμα. Τέλος, χρησιμοποιούν υλικά, όπως είναι το ιχνογραφικό χαρτί, για να πραγματοποιούν αλλαγές με ακρίβεια, εξασκούνται σε πρακτικές τεχνικές και καταγράφουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που βρίσκουν, εμπλουτίζοντας τη γνώση τους και την ικανότητά τους να δημιουργούν εξατομικευμένα ενδύματα, καλαίσθητα και λειτουργικά.

2.2.Γ.3 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΜΑΝΙΚΙΩΝ

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, σε αυτή την υποενότητα, αναπτύσσουν σχέδια πατρόν για μανίκια (βασικός σκελετός μανικιού) και επικεντρώνονται στη ζαπονέ γραμμή, καθώς και σε διάφορες σχεδιαστικές παραλλαγές μανικιών με φούσκωμα πάνω κάτω. Συμβουλευούνται τον πίνακα μεγεθών και ακολουθούν βήμα βήμα οδηγίες για την κατασκευή και τη σωστή υλοποίηση του κάθε σχεδίου μανικιού, εφαρμόζουν τυποποιημένα μέτρα και χρησιμοποιούν τα κατάλληλα εργαλεία σχεδίασης, όπως είναι η μεζούρα, οι χάρακες, το καμπυλόγραμμο ή/και ο γνώμονας κοπτικής με απλή γεωμετρία. Η κατασκευή μανικιών είναι απαραίτητο στοιχείο του σχεδιασμού ενδυμάτων. Το πατρόν του μανικιού πρέπει να εφαρμόζει σωστά στη μασχάλη του κορσάζ ή του φορέματος, ενώ το στιλ του μανικιού μπορεί να αναδείξει και να επηρεάσει εντελώς την αισθητική του τελικού ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εστιάζονται στις τεχνικές κατασκευής για τα στιλ μανικιού στη ζαπονέ γραμμή και στις παραλλαγές μανικιών με φούσκωμα πάνω κάτω, και παρατηρούν την επίδραση που έχουν οι διαφορετικοί τύποι μανικιών στο συνολικό σχέδιο του ενδύματος.

Ακόμη, έρχονται σε επαφή με την επίδραση των μανικιών στην κίνηση, την αισθητική και τη λειτουργικότητα ενός ενδύματος, συναρμολογούν τα μανίκια με καρφίτσες και δοκιμάζουν επάνω τους την εφαρμογή, και μαθαίνουν πώς να υπολογίζουν και να ενσωματώνουν τα μανίκια στο κορσάζ του ενδύματος με ακρίβεια. Τέλος, συ-

γκρίνουν την εφαρμογή, την άνεση και την εμφάνιση των μανικιών στα διαφορετικά στιλ και αναλύουν υπάρχοντα ενδύματα για την κατανόηση της επίδρασης και της λειτουργικότητας των μανικιών στο συνολικό σχέδιο.

2.2.Γ.4 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΠΙΠΕΔΩΝ ΓΙΑΚΑΔΩΝ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν πατρόν για επίπεδους γιακάδες (ίσιος, bebe και maο) και μαθαίνουν πώς να τους ενσωματώνουν στα ενδύματα. Συμβουλευούνται τον πίνακα μεγεθών και ακολουθούν βήμα προς βήμα οδηγίες για τη σωστή κατασκευή και εφαρμογή κάθε τύπου γιακά. Οι επίπεδοι γιακάδες παίζουν σημαντικό ρόλο τόσο στην αισθητική όσο και στη λειτουργικότητα του ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να σχεδιάζουν, να κόβουν και να συναρμολογούν γιακάδες, εξοικειώνονται με τεχνικές που διασφαλίζουν ακρίβεια και σωστή εφαρμογή και κατανοούν τη σύνδεσή τους με το κορσάζ μιας μπλούζας ή ενός πουκαμίσου. Για την κατασκευή του γιακά μετρούν τη λαιμόκοψη στο πατρόν του σχεδίου. Επιλέγουν το σχέδιο του γιακά και καθορίζουν το ύψος του γιακά στο σημείο της λαιμόκοψης. Όπου απαιτείται, προσθέτουν θερμοκολλητικό (καρίνα) ως ενίσχυση, για να διατηρηθεί το σχήμα.

Πρακτικά, κατασκευάζουν τα πατρόν στο χαρτί και συναρμολογούν τους γιακάδες, ώστε να τους ενσωματώσουν στο κορσάζ, διασφαλίζοντας τη σωστή εφαρμογή. Αυτή η υποενότητα μπορεί να εξελίσσεται παράλληλα με τις προηγούμενες, καθώς οι γιακάδες μπορούν να προστεθούν στα επιμέρους πατρόν των ενδυμάτων που κατασκευάζονται. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δοκιμάζουν την κατασκευή σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα, για να αξιολογήσουν την εφαρμογή και την αισθητική. Παρατηρούν την επίδραση των διαφορετικών τύπων γιακάδων στο σχέδιο του ενδύματος, πώς κάθε γιακάς επηρεάζει την αισθητική, την ισορροπία, τη λειτουργικότητα, καθώς και τις διαφορές στην εφαρμογή και το στιλ που προκύπτουν από τις παραλλαγές.

2.2.Γ.5 | ΒΑΣΗ ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ ΚΑΙ ΣΧΕΔΙΑ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν το βασικό πατρόν για γυναικείο παντελόνι, καθώς και μια ποικιλία σχεδίων. Συμβουλευούνται τον πίνακα μεγεθών και ακολουθούν βήμα προς βήμα οδηγίες για την κατασκευή του κλασικού παντελονιού. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακα, καμπυλόγραμμα ή/και γνώμονα κοπτικής) και την εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Αρχικά, κατασκευάζουν τα σχέδια σε τυποποιημένα μέτρα, ώστε να κατανοήσουν τη διαδικασία πιο εύκολα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να παίρνουν σωστά τα μέτρα, διασφαλίζοντας ότι το πατρόν θα εφαρμόζει στις διαστάσεις του σώματος. Σχεδιάζουν και κόβουν τη βάση του παντελονιού, η οποία, αργότερα, χρησιμεύει ως πρότυπο για προσαρμογή σε νέα σχέδια (παντελόνια με χαμηλή ή ψηλή μέση, σε γραμμή καμπάνα ή σωλήνα). Με αυτόν τον τρόπο, μαθαίνουν να δημιουργούν νέα σχέδια με ακρίβεια και αποτελεσματικότητα.

Ακόμη, εφαρμόζουν τεχνικές για την τροποποίηση του βασικού πατρών, πειραματίζονται με τροποποιήσεις και αναλύουν τις διαφορές στην εφαρμογή και στο στιλ. Δοκιμάζουν το πατρών σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα για να αξιολογήσουν την εφαρμογή και χρησιμοποιούν υλικά, όπως είναι το κάμποτο ή το ιχνογραφικό χαρτί, για να κάνουν τις απαραίτητες αλλαγές, εξασφαλίζοντας ακρίβεια και αποτελεσματικότητα. Επιπλέον, παρατηρούν και αναλύουν την εφαρμογή στη μέση, στους γοφούς, στον καβάλο και στα μπατζάκια, σύμφωνα με τα μέτρα που χρησιμοποίησαν, και συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες, για να κατανοήσουν τη διαφορετικότητα των μεγεθών και την εφαρμογή του πατρών. Τέλος, καταγράφουν τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν και τις λύσεις που βρίσκουν, ενισχύοντας έτσι την κατανόηση και τις δεξιότητές τους στη δημιουργία κομψών και πρακτικών ενδυμάτων.

2.2.Γ.6 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΓΙΑ ΤΣΕΠΕΣ, ΚΑΘΑΡΙΣΜΑΤΑ, ΜΑΝΣΕΤΑ ΚΑΙ ΦΟΔΡΑ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να κατασκευάζουν πατρών για τσέπες, καθάρια, μανσέτες και φόδρες, στοιχεία που προσθέτουν στη λειτουργικότητα και την αισθητική αξία των ενδυμάτων. Ακολουθούν βήμα προς βήμα οδηγίες για τη σωστή κατασκευή, κοπή και ενσωμάτωση αυτών των στοιχείων, διασφαλίζοντας την άρτια εφαρμογή τους στο τελικό ένδυμα. Αυτή η υποενότητα εξελίσσεται παράλληλα με τις προηγούμενες, καθώς τα στοιχεία αυτά μπορούν να προστεθούν στα πατρών των ενδυμάτων που κατασκευάζονται. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν, κόβουν και συναρμολογούν τα πατρών, λαμβάνοντας υπόψη την αισθητική και τη χρηστικότητα, και σχεδιάζουν πατρών για πλαϊνή τσέπη ραφής, ένα λειτουργικό και διακοσμητικό στοιχείο για πολλά είδη ενδυμάτων. Εφαρμόζουν, επίσης, καθάρισμα ανφόρμ λαιμόκοψης, κατανοώντας τη σημασία του σωστού καθάριατος για την αποφυγή φθοράς των υφασμάτων και τη βελτίωση της αντοχής και της εμφάνισης, και τοποθετούν κλασική μανσέτα πουκαμίσου, εξασφαλίζοντας άψογη εφαρμογή και συμμετρία, ενώ παρατηρούν πώς προσθέτει στιλ και λειτουργικότητα στα μανίκια. Προσαρμόζουν φόδρα κλασικής φούστας στο πατρών του εξωτερικού υφάσματος, επιλέγοντας το κατάλληλο ύφασμα, ώστε να είναι ανθεκτικό, ελαφρύ και λειτουργικό.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τον τρόπο που μπορούν να επιτύχουν ένα καθαρό φινίρισμα και τελείωμα στα ενδύματα που να προσδίδει λειτουργικότητα, αντοχή, ποιότητα και άνεση, ανάλογα με το σχέδιο και την ανάγκη. Τέλος, ενσωματώνουν πρακτικά αυτά τα στοιχεία στα πατρών που έχουν κατασκευάσει στις προηγούμενες υποενότητες και αναλύουν την επίδρασή τους στο τελικό ένδυμα.

2.2.Γ.7 | ΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τη σημασία των σημάνσεων στα κομμάτια του πατρών και τον ρόλο τους στη σωστή τοποθέτηση και κοπή του υφάσματος. Επίσης, εξοικειώνονται με τη διαδικασία ακριβούς καταγραφής των σημάνσεων, αρχικά στο πατρών και στη συνέχεια στο ύφασμα, εξασφαλίζοντας την

ορθή κοπή και τη μετέπειτα συναρμολόγηση του τελικού ενδύματος. Η σωστή καταγραφή των σημάνσεων είναι απαραίτητη για τη βελτίωση της ποιότητας και της ακρίβειας κατά την ολοκλήρωση των ενδυμάτων, ενισχύοντας τις επαγγελματικές δεξιότητες των εκπαιδευομένων.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να καταγράφουν και να χρησιμοποιούν βασικές σημάνσεις, όπως την ισιάδα (γραμμή για σωστή τοποθέτηση του πατρών στο ύφασμα), τις κόντρες (ενδείξεις για το περιθώριο ραφής ή για το σωστό αντίκρισμα, ώστε να ενωθούν δύο τμήματα του υφάσματος), τις πένσες (σημεία για σχήμα και εφαρμογή), το περιθώριο ραφής, τη γραμμή διπλώματος, καθώς και τις θέσεις για κουμπιά, τις κουμπότρυπες, τα φερμουάρ και την τοποθέτηση τσέπης. Επιπλέον, καταγράφουν το όνομα του μοντέλου ή τον κωδικό, το τμήμα του πατρών και τις πληροφορίες κοπής του κάθε κομματιού πατρών. Μαθαίνουν, ακόμη, πώς συμβολίζεται και καταγράφεται κάθε σήμανση και εξασφαλίζουν ότι κάθε στοιχείο εφαρμόζεται σωστά.

Πρακτικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες ενσωματώνουν τις κατάλληλες σημάνσεις στα πατρών που έχουν ήδη κατασκευάσει στις προηγούμενες υποενότητες. Δοκιμάζουν πώς οι σημάνσεις επηρεάζουν τη ραφή, την κοπή του υφάσματος και τη συνολική διαδικασία κατασκευής, και εντοπίζουν πώς αυτές συμβάλλουν στη βελτίωση της ακρίβειας, της λειτουργικότητας και της αισθητικής του τελικού ενδύματος.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Βουγιούκα, Α. (2017). *Μέθοδος κοπτικής για τέλεια εφαρμογή και στυλ. Γυναικεία έκδοση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.
2. Βουγιούκα, Α. (2013). *Εξπρές Μόδα. Ρούχα στα μέτρα για σταθερά και ελαστικά υφάσματα*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.

Συμπληρωματικές

1. Βουγιούκα, Α. (2001). *Εγκυκλοπαίδεια Κοπτικής. Απλές οδηγίες πατρών για κάθε τμήμα του ρούχου* (4η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις ΑΒ.
2. Ντόβας, Β., Συκαρά, Κ., Κορδώνη, Ε. & Φωκά, Σ. (2005). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρών) II*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

2.2.Δ • ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι να εδραιωθούν οι βασικές αρχές στη ραπτική ενδυμάτων, καθώς και η κατάκτηση της τέχνης της συναρμολόγησης ολοκληρωμένων

ενδυμάτων. Αποτελεί συνέχεια της μαθησιακής ενότητας «Εισαγωγή στη ραπτική» του εξαμήνου Α΄ και περιλαμβάνει την κατασκευή πιο απαιτητικών διαδικασιών ραφής και συναρμολόγησης τμημάτων του ρούχου. Επιπλέον, πραγματοποιείται ραφή επιλεγμένων εργαστηριακών ασκήσεων από τη μαθησιακή ενότητα που ασχολείται με την κατασκευή του πατρών. Πιο συγκεκριμένα, ολοκληρώνονται βασικές εργασίες συναρμολόγησης και ραφής επιμέρους τμημάτων του ενδύματος σε μανίκι (απλό-ζα-πονέ), μόστρες, καθαρίσματα, φοδραρίσματα, τσέπες πλαϊνής ραφής, γιακάδες (επί-πεδος, παο, bebe, ίσιος). Επίσης, ράβονται και τελειοποιούνται απλά ενδύματα, όπως είναι η φούστα, η μπλούζα, το φόρεμα και το γυναικείο παντελόνι. Τέλος, εξηγείται η διαδικασία τοποθέτησης του πατρών στο ύφασμα για μέγιστη οικονομία και δίνεται έμφαση στη ραφή σε διάφορες ποιότητες υφασμάτων.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Χρησιμοποιούν τις κυριότερες βασικές μηχανές ραφής ενδυμάτων (ραπτομηχανή, κοπτοράπτη ή/και τιγκέλι),
- Εκτιμούν τη διαδικασία συναρμολόγησης σε πιο απαιτητικά τμήματα του ρούχου (γιακάδες, μανίκια, κουμπώματα, τσέπες),
- Διευθετούν τη συναρμολόγηση ολοκληρωμένου ενδύματος από το πατρών (φούστα, μπλούζα, φόρεμα),
- Τοποθετούν, με γνώμονα τη μεγαλύτερη δυνατή οικονομία, το πατρών στο ύφασμα (μετράζ),
- Ράβουν στη ραπτομηχανή ολοκληρωμένα ρούχα σε απλά σχέδια (φούστα, μπλούζα, φόρεμα),
- Αντιλαμβάνονται τις ιδιαιτερότητες στη ραπτική σε διάφορες ποιότητες υφασμάτων,
- Υιοθετούν πρακτικές ποιοτικής ραφής σε πιο απαιτητικά ρούχα, που περιλαμβάνουν φοδράρισμα, καθαρίσμα και διαδικασία σιδερώματος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Μηχανές ραφής / Συναρμολόγηση / Απαιτήσεις ραφής / Ιδιαιτερότητες ραφής / Τοποθέτηση πατρών / Ραφή / Συμπεριφορά υφασμάτων / Ποιότητα ραφής.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΧΡΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ ΡΑΠΤΙΚΗΣ
2	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΓΙΑΚΑΔΕΣ, ΚΟΥΜΠΩΜΑΤΑ, ΤΣΕΠΕΣ)
3	ΡΑΦΗ ΦΟΡΕΜΑΤΟΣ
4	ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΑΝΙΚΙΩΝ
5	ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ
6	ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΡΑΦΗΣ

Κείμενο αναφοράς

2.2.Δ.1 | ΧΡΗΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΜΗΧΑΝΩΝ ΡΑΠΤΙΚΗΣ

Σε αυτή την εργαστηριακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν πιο σύνθετες μηχανές ραπτικής, όπως είναι ο κοπτοράπτης και το τιγκέλι, που χρησιμοποιούνται περισσότερο στη ραφή ελαστικών υφασμάτων. Σε αντίθεση με την απλή ραπτομηχανή, εξοικειώνονται με σύνθετους τρόπους κλωστοδήγησης και τις ρυθμίσεις που απαιτούνται στις κλωστές ανάλογα το ύφασμα. Λαμβάνουν γνώσεις και δεξιότητες σε νέα είδη γαζιών που χρησιμοποιούνται στην κατασκευή ενδυμάτων, όπως είναι τα ελαστικά γαζιά. Συνιστάται να πραγματοποιηθούν αρχικά εργαστηριακές ασκήσεις, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατανοούν την κλωστοδήγηση των μηχανών με περισσότερες από δύο κλωστές, και να κατασκευάζουν στο τιγκέλι στριφώματα σε πλεκτά υφάσματα για την καλύτερη εξοικείωση με τις ρυθμίσεις, τη χρήση και την ταχύτητά του.

Επιπρόσθετα, μαθαίνουν να τοποθετούν αποσπώμενα εξαρτήματα (π.χ. ρελιάστρες), να ενώνουν υφάσματα, αξιοποιώντας τις δυνατότητες του κοπτοράπτη (ρυθμίσεις ανάλογα το ύφασμα), να είναι σε θέση να πραγματοποιούν αλλαγές στις βελόνες μετά το σπάσιμο και να αποκτούν ευχέρεια κινήσεων στη χρήση των μηχανών.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δίνεται στην τεχνική τους και στην ποιότητα ραφής των ενδυμάτων, ώστε να ελαχιστοποιείται ο κίνδυνος τραυματισμού του/της χειριστή/-τριας της μηχανής, αλλά να εξασφαλίζεται και η μακροζωία της μηχανής. Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για τις βασικές μηχανές ραφής που χρησιμοποιούνται για την κατασκευή ενδυμάτων. Τέλος, είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν στη χρήση και άλλων μηχανών του τμήματος ραφής, όπως είναι το φεστόνι, ο πεντάκλωνος κοπτοράπτης και η κλάπα.

2.2.Δ.2 | ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗΣ (ΓΙΑΚΑΔΕΣ, ΚΟΥΜΠΩΜΑΤΑ, ΤΣΕΠΕΣ)

Η παρούσα υποενότητα στόχο έχει την απόκτηση γνώσης της σωστής σειράς συναρμολόγησης και της ποιοτικής ραφής τμημάτων των ενδυμάτων (π.χ. γιακάδες, κουμπώματα και τσέπες). Μαθαίνουν τον τρόπο κατασκευής των επίπεδων γιακάδων (bebe, ίσιος, mao) και αποκτούν ευχέρεια στην κατασκευή τους, στη συναρμολόγηση,

στη χρήση βοηθητικών υλικών (θερμοκολλητικό) και στη σωστή ραφή. Επίσης, εξοικειώνονται στη σωστή τοποθέτηση του γιακά στη λαιμόκοψη του ενδύματος (κεντραρισμένος). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται πώς να τοποθετούν τον γιακά σε ένα ένδυμα. Αρχικά, μαθαίνουν ότι ο γιακάς αποτελείται από δύο κομμάτια υφάσματος, από τον επάνω και τον κάτω γιακά. Ενδιάμεσα, σιδερώνουν ένα αυτοκόλλητο για ενίσχυση. Στη συνέχεια, γαζώνουν τις εξωτερικές πλευρές του γιακά, αφού έχει τοποθετηθεί καλή με καλή. Γυρίζουν από την καλή πλευρά τον γιακά, δίνοντας προσοχή στις γωνίες, κάνουν εξωτερικό γαζί και σιδερώνουν.

Παράλληλα, λαμβάνουν γνώσεις και δεξιότητες στην κατασκευή και ραφή τσεπών (π.χ. τσέπες με καπάκι, με φερμουάρ, ρελιάστρες, τσέπες πλαινής ραφής). Μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, μαθαίνουν τις ιδιαιτερότητες και τις απαιτήσεις ραφής κάθε τσέπης. Επιπλέον, διδάσκονται πώς να κατασκευάζουν διάφορα είδη κουμπωμάτων όπως είναι τα κουμπώματα με πρόσθετη μόστρα, με θηλιές, με πρόσθετο πατ, οι πατιλέτες με κουμπιά, με φερμουάρ, οι κόπιτσες, οι σούστες κ.ά. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη διαδικασία συναρμολόγησης των παραπάνω τμημάτων του ενδύματος και στον έλεγχο του επιθυμητού αποτελέσματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν πώς να επιτυγχάνουν την καλύτερη δυνατή ποιότητα ραφής σε απαιτητικά τμήματα του ρούχου που έχουν κατασκευάσει.

2.2.Δ.3 | ΡΑΦΗ ΦΟΡΕΜΑΤΟΣ

Η παρούσα εκπαιδευτική υποενοότητα επικεντρώνεται στη συναρμολόγηση ολοκληρωμένου φορέματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έχοντας ολοκληρωμένα πατρόν για φορέματα (π.χ. ρεντιγκότα και princess), μαθαίνουν τον τρόπο τοποθέτησης των πατρόν για φόρεμα στο ύφασμα, με γνώμονα τη λιγότερη ανάλωσή του. Παράλληλα, γίνεται και η κοπή των κομματιών αυτοκόλλητου, όπου απαιτείται. Στη συνέχεια, σιδερώνονται τα αυτοκόλλητα πάνω στα καθαρίσματα και δίνονται επιπλέον οδηγίες. Λαμβάνουν, ακόμη, περαιτέρω γνώσεις και δεξιότητες για τον τρόπο σύνδεσης των κομματιών που αποτελούν το φόρεμα. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες συνδέουν τα κομμάτια της ρεντιγκότας στο κάθε μέρος ξεχωριστά (εμπρός-πίσω). Στο πίσω μέρος τοποθετούν το απαιτούμενο είδος του φερμουάρ (απλό ή κρυφό), ενώ στο εμπρός μπορούν να τοποθετήσουν τσέπες, διακοσμητικές ραφές και τρέσες. Στη συνέχεια, ενώνουν τα δύο μέρη, εμπρός και πίσω, και τοποθετούνται τα καθαρίσματα με το αυτοκόλλητο στη σχηματισμένη λαιμόκοψη, το σχήμα της οποίας, ανάλογα με το στιλ και το ύφος του φορέματος, μπορεί να είναι V, στρογγυλό, τετράγωνο, χαμόγελο κ.ά. Όταν ολοκληρωθεί η ραφή, το φόρεμα σιδερώνεται προσεκτικά. Ανοίγονται οι ραφές και σιδερώνονται οι πένσες προς τη σωστή κατεύθυνση.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις ιδιαιτερότητες του ενδύματος, που προκύπτουν από τα χαρακτηριστικά του προτύπου κοπής και του υφάσματος (λεπτό ή χοντρό ύφασμα). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ακολουθούν την ορθή πορεία για το επιθυμητό αποτέλεσμα, όπως την επιλογή είδους μηχανής, τις έξτρα κόντρες, τις ρυθμίσεις στις μηχανές,

την επιλογή σωστών βελονών, τη χρήση βοηθητικών εξαρτημάτων (μονό ποδαράκι, ποδαράκι κρυφού φερμουάρ) υλικών ραφής και τις βοηθητικές ραφές. Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση της υποεπνότητας, εργαστηριακές ασκήσεις κατασκευής φορεμάτων (π.χ. princess, ρεντιγκότα και πένσα στήθους με διαφορετική λαιμόκοψη).

2.2.Δ.4 | ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗ ΜΑΝΙΚΙΩΝ

Η παρούσα εκπαιδευτική υποεπνότητα εστιάζεται στην τοποθέτηση μανικιού στο ένδυμα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έχοντας ολοκληρωμένα φορέματα σε διάφορες παραλλαγές πενσών, διδάσκονται τον τρόπο συναρμολόγησης ενός μανικιού στην καμπύλη μασχάλης του φορέματος. Τα είδη των μανικιών που συναντάμε συνήθως στα ρούχα είναι τρία: το μανίκι για στρογγυλή μανικοκόλληση, το ρεγκλάν μανίκι και το μονοκόμματο μανίκι (ζαπονέ). Το πιο συνηθισμένο είναι το μανίκι για στρογγυλή μανικοκόλληση με μία ή δύο ραφές. Επιπλέον, λαμβάνουν γνώσεις για τον τρόπο ραφής των μανικιών στη μαζική παραγωγή (*prêt à porter*) και τον τρόπο ραφής τους στην υψηλή ραπτική (*haute couture*). Μαθαίνουν να αναγνωρίζουν και να ράβουν διάφορα είδη μανικιών, όπως είναι το μανίκι με δύο ραφές, το μανίκι με σούρα επάνω ή κάτω, το μανίκι με μανσέτα, το κοντό μανίκι κ.ά. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τη διαδικασία και τον τρόπο ραφής του μανικιού πάνω στη μασχάλη. Αρχικά, ταιριάζουν την καβαδούρα του μανικιού με την καμπύλη της μασχάλης με τη βοήθεια των σημείων σύνδεσης (κόντρες). Έπειτα, ανοίγουν τις ραφές του φορέματος με το σίδερο, και σιδερώνεται το φόρεμα. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη σειρά τοποθέτησης. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού καρφισώσουν τη ραφή του μανικιού στην πλαϊνή ραφή και την κορυφή του μανικιού στη ραφή του ώμου, μοιράζουν τη σούρα σε όλη την καμπύλη της μασχάλης. Στη συνέχεια, το τρυπώνουν και το γαζώνουν από την πλευρά του μανικιού. Προτείνονται, για την πλήρη κατανόηση της υποεπνότητας, εργαστηριακές ασκήσεις, όπου στα υπάρχοντα ραμμένα φορέματα της προηγούμενης εργαστηριακής άσκησης θα τοποθετήσουν διάφορα είδη μανικιών και με τους δύο τρόπους.

2.2.Δ.5 | ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΤΗΤΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

Σκοπός της υποεπνότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εξοικειωθούν με τις ρυθμίσεις που χρειάζονται οι μηχανές ραπτικής σε κάθε ποιότητα υφάσματος, ώστε να καταφέρουν να διευκολύνουν την πορεία ραφής, πετυχαίνοντας το καλύτερο τεχνικό και αισθητικό αποτέλεσμα.

Μέσα από τις επιλογές υφασμάτων που κάνουν για τη δημιουργία ενδυμάτων, εξερευνούν και διακρίνουν τα χαρακτηριστικά τους (καλή και ανάποδη πλευρά, χοντρό, λεπτό, μαλακό, σκληρό), τη συμπεριφορά τους (γλίστρημα, ξεχείλωμα), τις ιδιαιτερότητές τους (φορά πέλους στο βελούδο, καρό ύφασμα, προσανατολισμός στο τύπωμα, φορά υφάσματος) και τις απαιτήσεις τους κατά τη ραφή.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να πραγματοποιούν ρυθμίσεις στις μηχανές, ανάλογα με το πάχος υφάσματος που επεξεργάζονται, όπως είναι η μείωση ή η αύξηση

στην πίεση που ασκεί το ποδαράκι της μηχανής. Επιλέγουν τη λεπτότητα και το είδος των βελονών μηχανής που απαιτούνται σε λεπτά ή χοντρά υφάσματα (μουσελίνα και οργάντζα) (λεπτές), ποπλίνες-καπαρντίνες (μεσαίες), τζιν (χοντρές), και την ποιότητα και το είδος των κλωστών (βαμβακερές, συνθετικές, ελαστικές), ενώ κάνουν δοκιμές και πραγματοποιούν ρυθμίσεις τάνυσης, με σκοπό την καλύτερη λειτουργία των μηχανών, ώστε να μην σπάνε οι κλωστές ή να μην δημιουργείται χαλαρό γαζί (περαστό).

Κρίνεται σκόπιμο να γίνει αναφορά στις ιδιαιτερότητες του τρόπου τοποθέτησης των πατρών σε υφάσματα με πέλος, με καρό σχέδια, με προσανατολισμό στο τύπωμα ή το σχέδιο δομής τους, και στους τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων στη ραφή σε ποιότητες υφασμάτων που μετά την κοπή ξεφτίζουν εύκολα. Αυτή η μαθησιακή υποεπάρκεια καθιστά τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες ικανούς/-ές να πραγματοποιούν όλες τις ρυθμίσεις που χρειάζονται οι μηχανές ραπτικής σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά των υφασμάτων.

2.2.Δ.6 | ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ ΡΑΦΗΣ

Αυτή η εκπαιδευτική υποεπάρκεια παρέχει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες γνώσεις και δεξιότητες για την ποιοτική ραφή απαιτητικών ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με το φοδράρισμα (τρόπος τοποθέτησης φόδρας), τα καθάριασμα των ρούχων σε μπλούζες, φορέματα και παντελόνια, την κατασκευή πένσας, τη μεταφορά πένσας, την απαλοιφή πένσας, με στόχο την καλύτερη εφαρμογή, και τη διαδικασία σιδερώματος. Πραγματοποιούν ασκήσεις σε δύσκολα μέρη των ρούχων, που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή στη ραφή, όπως είναι οι γιακάδες μανσέτες, τα κουμπώματα και οι τσέπες που αποτελούν τα σημαντικότερα σημεία ποιότητας στη ραφή των ενδυμάτων. Για την καλύτερη κατανόηση, για εξοικονόμηση χρόνου και βελτίωση της τεχνικής κάθε εκπαιδευομένου/-ης, συνιστάται η ραφή ενός μέρους από το ένδυμα (mockup) για κάθε περίπτωση (φοδράρισμα, καθάριασμα, μανσέτα, γιακάς, πένσα). Επίσης, λαμβάνουν γνώσεις για τα είδη των μηχανών (κλάπα σε στρίφωμα βελούδου, πεντάκλωνος κοπτοράπτης σε λινά υφάσματα) και ραφών (γαλλική ραφή σε μουσελίνα και οργάντζα), που συνεισφέρουν καθοριστικά στην ποιότητα ραφής και αισθητικής του ρούχου.

Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται ώστε οι εκπαιδευόμενοι/-ες να αντιληφθούν ότι η επιλογή του υφάσματος της φόδρας λειτουργεί υποστηρικτικά στο κάθε ρούχο. Συγκεκριμένα, για την αντιμετώπιση της διαφάνειας του βασικού υφάσματος, για την αύξηση της θερμομονωτικής ικανότητας του ρούχου ή ακόμα και για τη δημιουργία εφέ. Με την ολοκλήρωση της υποεπάρκειας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να εστιάζουν την προσοχή τους στη λεπτομέρεια, να διακρίνουν κακοτεχνίες και να αναγνωρίζουν το ποιοτικό αποτέλεσμα.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Πρινωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β. (2007). *Τεχνολογία Παραγωγής Ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Smith, A. (2018). *The Sewing Book: Over 300 Step-by-Step Techniques*. London, UK: Dorling Kindersley.

2.2.E • ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, παρουσιάζονται βασικές έννοιες που αφορούν την κοινωνιολογία της μόδας και του marketing. Μελετάται η μόδα ως κοινωνικό φαινόμενο, η συμπεριφορά του/της καταναλωτή/-τριας, οι κύκλοι ζωής των προϊόντων ένδυσης και η αγορά ενδυμάτων. Ερμηνεύεται η «ιεραρχία των αναγκών», κατά τον Maslow, και συσχετίζεται με τη συμπεριφορά του/της καταναλωτή/-τριας ενδυμάτων. Επίσης, μέσα από την ανάθεση εργασιών (projects), εφαρμόζονται πρακτικά όσα θα συζητηθούν για τις έννοιες αυτές. Επιπλέον, παρατηρείται και αναλύεται ο τρόπος που επηρεάζουν τη μόδα διάφορες παράμετροι, όπως είναι ο πελάτης-στόχος, η ηλικία, το φύλο, ο σωματότυπος, η γραμμή/στιλ ενδύματος και οι τάσεις της μόδας. Μέσα από τις αναθέσεις εργασιών (projects), κατασκευάζονται και παρουσιάζονται δύο ολοκληρωμένα ενδύματα, ακολουθώντας τα στάδια ανάπτυξης προϊόντος από την αρχή. Πιο συγκεκριμένα, ακολουθούνται τα παρακάτω βήματα υλοποίησης συλλογών: ερμηνεύονται οι συγκεκριμένες προδιαγραφές σχεδιασμού, δημιουργούνται τα αρχικά προσχέδια, γίνεται η επιλογή των σχεδίων και κατασκευάζονται τα πατρόν. Τέλος, ράβονται τα ολοκληρωμένα ενδύματα. Η υλοποίηση της μαθησιακής ενότητας θα μπορούσε να συνδυαστεί με τις ενότητες του πατρόν και της ραπτικής.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:

- Αντιλαμβάνονται την κοινωνική διάσταση της μόδας στον τομέα της ένδυσης,
- Αναπτύσσουν προβληματισμούς ως προς τους παράγοντες που επηρεάζουν τη μόδα, αναφορικά με τον/την καταναλωτή/-τρια και τα χαρακτηριστικά του/της,

- Διακρίνουν τους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία σχεδιασμού, όπως την αισθητική, την ιστορία, τον πολιτισμό, την ψυχολογία,
- Αντιλαμβάνονται την «ιεραρχία των αναγκών», κατά τον Maslow,
- Αξιοποιούν τις γνώσεις της κοινωνιολογίας της μόδας για την ερμηνεία των προδιαγραφών σχεδιασμού,
- Εντοπίζουν το προφίλ του/της καταναλωτή/-τριας και πελάτη/-ισσας στόχου,
- Συμμετέχουν σε ολοκληρωμένα και απλά projects δημιουργίας ενδύματος, από την πρόταση σχεδίων έως την τελική παρουσίαση του ενδύματος,
- Επιλέγουν τα κατάλληλα υλικά για την υλοποίηση του project σχεδιασμού και δημιουργίας ενδύματος,
- Ολοκληρώνουν τα πατρόν και τη ραφή επιλεγμένων ενδυμάτων,
- Παρουσιάζουν την ανάθεση εργασίας project σε ειδικά διαμορφωμένο φάκελο.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Μόδα / Κουλτούρα / Κοινωνία / Παράμετροι / Μάρκετινγκ μόδας / Αγορά / Έρευνα και ανάλυση / Στόχος.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (3), Σύνολο (5).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενότητων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ Η ΜΟΔΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ
2	ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΜΟΔΑ
3	ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ
4	ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ FASHION MARKETING
5	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
6	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Κείμενο αναφοράς

2.2.E.1 | ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ Η ΜΟΔΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Στόχος της πρώτης μαθησιακής υποενότητας είναι να φέρει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες σε επαφή με το φαινόμενο της μόδας και το πώς αυτό εμφανίζεται σε διαφορετικές κοινωνίες. Αποκτούν γνώσεις και κατανοούν τους ορισμούς και τις βασικές έννοιες του φαινομένου της μόδας και πώς αυτό αποτυπώνεται κοινωνικά μέσω του πολιτισμού, των ηθών και εθίμων, του φύλου, της ηλικίας και της θρησκείας. Σε αυτό το πλαίσιο, εντοπίζονται και αναλύονται οι παράγοντες που σχετίζονται με το ένδυμα.

Γίνεται αναφορά της χρήσης των ενδυμάτων πρωτίστως ως ανάγκης για προστασία, και στη συνέχεια ως μέσου αισθητικής, συμπεριφοράς και αποτελεσματικότητας.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται ότι τα ζητήματα που αφορούν τη μόδα δεν εξαντλούνται στην αξιολόγηση του αισθητικού αποτελέσματος ενός επαρκούς ή ανεπαρκούς σεταρίσματος. Αναγνωρίζουν το ένδυμα ως μέρος της ιδιωτικής και της δημόσιας συμπεριφοράς του προσώπου μέσα στο κοινωνικό του πλαίσιο. Κατά τη διάρκεια αυτής της μαθησιακής υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξετάζουν την επίδραση της μόδας στον άνθρωπο και πώς αυτή προσφέρει μια αίσθηση απόδρασης από την καθημερινότητα, η οποία συνδέεται άρρηκτα με την προσωπικότητα και την κοινωνικότητα του κάθε ατόμου. Επιπλέον, διερευνούν τους μηχανισμούς με τους οποίους ο/η καθένας/καθεμία διαλέγει τον τρόπο που ντύνεται, δημιουργώντας το δικό του/της στιλ, και πώς αυτό επιδρά στην ανθρώπινη συμπεριφορά και στην κοινωνία. Επίσης, αναφέρονται παράγοντες που επηρεάζουν τους δημιουργούς μόδας κατά τη διάρκεια του σχεδιασμού, όπως ο αισθητικός, ο ιστορικός, ο κοινωνικο-πολιτισμικός, ο ψυχολογικός και ο παράγοντας μάρκετινγκ.

Στο εργαστηριακό μέρος της υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες πραγματοποιούν έρευνα, συγκρίνουν και σχολιάζουν τον τρόπο ντυσίματος ανθρώπων διαφορετικής κουλτούρας και εθνικότητας και αναλύουν τους λόγους, τα αίτια και τους περιορισμούς των επιλογών τους. Προτείνεται να ανατεθεί project ραφής ρούχων, συνδυάζοντας τις γνώσεις που απέκτησαν.

2.2.E.2 | ΠΑΡΑΜΕΤΡΟΙ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗ ΜΟΔΑ

Σε αυτή την εκπαιδευτική υποενότητα, γίνεται μια αρχική διερεύνηση των παραγόντων που επηρεάζουν τη μόδα, και οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες είναι οι κυριότεροι παράγοντες που την επηρεάζουν. Επίσης, καθοριστικό ρόλο παίζει η τάση της εποχής, που μπορεί να σχετίζεται με αισθητικά ή τεχνολογικά ερεθίσματα.

Επίκαιρα θέματα (τεχνολογικά, κοινωνικά, αισθητικά, περιβαλλοντολογικά) υιοθετούνται από τους μεγάλους σχεδιαστές μόδας και τις μεγάλες εταιρείες παραγωγής ρούχων, χρησιμοποιώντας τα ως έμπνευση για νέες ιδέες και προτάσεις. Παραδείγματα που αξίζει να αναφερθούν είναι η βιώσιμη μόδα, οι οικολογικές και οι ανακυκλώσιμες πρώτες ύλες. Αξίζει να αναφερθεί η τάση του second hand και fast fashion. Επίσης, σε αυτή την υποενότητα, αναφέρεται και αναλύεται ο όρος «κύκλος της μόδας», που είναι οι τάσεις μόδας του παρελθόντος που επιστρέφουν προσαρμοσμένες στο σήμερα, κάνοντας τον κύκλο τους στον χρόνο. Επιπλέον, αναλύονται οι έννοιες της έλλειψης και της ανακύκλωσης ιδεών. Με το τέλος της μαθησιακής υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν μάθει τις βασικότερες παραμέτρους που επηρεάζουν τη μόδα.

Ενδείκνυται, στο εργαστηριακό μέρος της υποενότητας, να πραγματοποιηθούν εργασίες έρευνας των παραμέτρων που επιτυχημένα επηρέασαν τη μόδα στο παρελ-

θόν και που υπάρχουν έως σήμερα, εργαστηριακές ασκήσεις εύρεσης πληροφοριών στις εφαρμογές των οικολογικών και ανακυκλώσιμων πρώτων υλών ένδυσης-μόδας και έρευνα πάνω στον χρόνο επανάληψης του κύκλου της μόδας. Προτείνεται, ακόμη, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να υλοποιήσουν ένα ένδυμα, επηρεασμένοι από τη βιώσιμη μόδα, και να μεταποιήσουν ένα παλιό ραμμένο ρούχο τους.

2.2.E.3 | ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΤΙΝΓΚ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα σκοπεύει να φέρει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες σε επαφή με το αντικείμενο του μάρκετινγκ. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εισάγονται στην έννοια του μάρκετινγκ ως τη διαδικασία οργάνωσης και διαχείρισης ανταλλαγών φυσικών και άυλων αγαθών, διαχρονικών σχέσεων και εμπειριών ανάμεσα στην επιχείρηση και την αγορά της, με τρόπο που ικανοποιεί τους/τις πελάτες/-ισσες της επιχείρησης, επιτυγχάνοντας τους στόχους της. Στη συνέχεια, αναφέρονται και αναλύονται τα βασικά χαρακτηριστικά του μάρκετινγκ. Στο κέντρο του μάρκετινγκ βρίσκεται η έννοια της συναλλαγής δύο ή περισσότερων μερών. Πρωταρχική σημασία δίνεται στην ικανοποίηση του/της πελάτη/-ισσας και στους στόχους της επιχείρησης. Η αμοιβαία ικανοποίηση των δύο μερών τίθεται σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

Ακόμη, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν το περιεχόμενο του μάρκετινγκ, που περιλαμβάνει διαδικασίες, μεθόδους και εργαλεία. Αναφέρονται και αναλύονται η έρευνα της αγοράς και η αγοραστική συμπεριφορά του/της καταναλωτή/-τριας, η τμηματοποίηση της αγοράς ως επιλογή της αγοράς στην οποία θα απευθυνθεί η επιχείρηση, η διαχείριση μιας γκάμας προϊόντων και των χαρακτηριστικών της, τα μέσα επικοινωνίας και προώθησης των προϊόντων και η διαχείριση των σχέσεων με τους/τις πελάτες/-ισσες. Όλα τα παραπάνω πρέπει να ληφθούν υπόψη από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες πριν από την τελική ραφή της συλλογής τους. Αξίζει, τέλος, να αναφερθεί ο όρος «μείγμα μάρκετινγκ», όρος σχετιζόμενος με τις αποφάσεις που αφορούν την τιμολόγηση των προϊόντων, τα δίκτυα διανομής και την επικοινωνία. Προτείνεται άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες ερευνούν και διακρίνουν τις στρατηγικές μάρκετινγκ μεγάλων εταιρειών.

2.2.E.4 | ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΤΟ FASHION MARKETING

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μετά την ολοκλήρωση της προηγούμενης ενότητας, διαθέτουν γενικές γνώσεις για το μάρκετινγκ (χαρακτηριστικά, διαδικασίες, μεθόδους και εργαλεία). Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα ασχολείται ειδικότερα με το μάρκετινγκ μόδας, που έχει στόχο να αναπτύξει στο σωστό μέρος τις πωλήσεις, ώστε να προσελκύσει όσο το δυνατόν περισσότερο κοινό.

Αρχικά, γίνεται εισαγωγή στον όρο «μάρκετινγκ μόδας» (“fashion marketing”), που αποτελεί έναν κλάδο του μάρκετινγκ, με αντικείμενο τη διαφήμιση ρούχων και αξεσουάρ σε μια συγκεκριμένη αγορά. Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στα μέσα προβο-

λής, όπως τις διαφημίσεις σε εφημερίδες, τα περιοδικά και τις πλατφόρμες, και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, που προσπαθούν να προσελκύσουν τον/την κάθε πελάτη/-ισσα και να του/της προωθήσουν το προϊόν. Αξίζει να αναφερθεί και η συνεργασία με influencers, που αποτελεί μια πολύ διαδεδομένη εναλλακτική, αφού μέσω αυτών δίνονται πολλές εκπτώσεις σε προϊόντα και έτσι προσελκύεται πολύ μεγαλύτερο κοινό. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν πληροφορίες για τις στρατηγικές του μάρκετινγκ μόδας. Συγκεκριμένα, οι προμηθευτές θα πρέπει να είναι σε θέση να «μαγνητίσουν» την προσοχή του/της πελάτη/-ισσας, ώστε αυτός/-ή να θελήσει να αγοράσει το προϊόν. Επίσης, δίνεται έμφαση στη λήψη αποφάσεων με βάση τις μελλοντικές τάσεις σε ιδέες και σχέδια για τις επόμενες προσπάθειες του μάρκετινγκ. Στο τέλος της μαθησιακής υποενότητας, αναφέρονται τα οφέλη του μάρκετινγκ μόδας και οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται συμπερασματικά τον σημαντικό ρόλο του. Συγκεκριμένα, συμβάλλει στη δημιουργικότητα και το όραμα του/της σχεδιαστή/-τριας, βοηθά τον/την αγοραστή/-τρια να «συνδεθεί» με την επωνυμία και γενικότερα με αυτόν τον χώρο. Επιπρόσθετα, συνεισφέρει στη μετάδοση πληροφοριών μόδας στον κοινωνικό κύκλο των καταναλωτών/-τριών.

Για την καλύτερη κατανόηση της υποενότητας, προτείνεται άσκηση, όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες επιλέγουν και οργανώνουν την προβολή ρούχων μόδας σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

2.2.E.5 | ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΓΟΡΑΣ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, γίνεται εισαγωγή στους όρους «έρευνα» και «ανάλυση αγοράς». Σκοπός της είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να ολοκληρώσουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από τις προηγούμενες υποενότητες. Η έρευνα και η ανάλυση της αγοράς είναι αναπόσπαστο κομμάτι της επιχειρηματικής στρατηγικής. Τα στελέχη μιας επιχείρησης βασίζονται στις έρευνες και επιλύουν σημαντικά προβλήματα. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στον διαχωρισμό της έρευνας του μάρκετινγκ ως διαδικασίας του μάρκετινγκ από την έρευνα αγοράς, που είναι η μελέτη των αγορών. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για τα στάδια από τα οποία αποτελείται η έρευνα αγοράς. Αναφέρονται και αναλύονται η αναγνώριση και διατύπωση του προβλήματος, η επιλογή της κατάλληλης ερευνητικής μεθόδου, η συλλογή και ανάλυση δεδομένων και η παρουσίαση των αποτελεσμάτων.

Στη συνέχεια, λαμβάνουν γνώσεις για τους τύπους της έρευνας αγοράς. Η περιγραφική έρευνα αγοράς είναι η έρευνα που περιγράφει τα χαρακτηριστικά ενός πληθυσμού, απαντώντας στις ερωτήσεις «ποιος», «πού», «πότε», «τι» και «πώς». Η αιτιολογική έρευνα αγοράς είναι η έρευνα που εξετάζει τη σχέση αιτίας-αιτιατού, δηλαδή αν μια μεταβλητή αιτιολογεί την αξία μιας άλλης μεταβλητής. Η εξερευνητική έρευνα αγοράς ανακαλύπτει προβλήματα που δεν είναι γνωστά στην επιχείρηση και βοηθά στον εντοπισμό λεπτομερειών για την επίλυσή τους. Στο τέλος, παρουσιάζονται και αναλύονται τα είδη της έρευνας αγοράς. Η ποιοτική έρευνα διερευνά σε βάθος τις

αντιλήψεις, τα κίνητρα, τα συναισθήματα και τις αντιδράσεις των καταναλωτών/-τριών· η ποσοτική έρευνα βασίζεται στον σχεδιασμό ερωτηματολογίου· η μεικτή έρευνα είναι εκείνη που συνδυάζει την ποιοτική και ποσοτική έρευνα. Προτείνεται άσκηση έρευνας αγοράς για την προώθηση προϊόντος ένδυσης ή αντιμετώπισης προβλήματος στις πωλήσεις.

2.2.E.6 | ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ

Στόχος της τελευταίας μαθησιακής υποενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εφαρμόσουν πρακτικά τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από όλα τα μαθήματα που έχουν διδαχθεί. Η συγκεκριμένη υποενότητα είναι καθαρά εργαστηριακή και χωρίζεται σε δύο μέρη. Μέσω ενός project δημιουργίας δύο ολοκληρωμένων ενδυμάτων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες πραγματοποιούν, αρχικά, έρευνα αγοράς και αποφασίζουν για το target group στο οποίο θα απευθυνθούν (κουλτούρα, οικονομικό επίπεδο, φύλο, ηλικιακή ομάδα, σωματότυπο, εποχή). Στη συνέχεια, δημιουργούν και παρουσιάζουν σχέδια μόδας, σύμφωνα με το target group που έχουν επιλέξει. Έπειτα, σχεδιάζουν τα πατρόν των ενδυμάτων τους και προχωρούν στη δημιουργία τεχνικών σχεδίων. Τέλος, ράβουν τα ρούχα και ολοκληρώνουν τεχνικά το πρώτο μέρος του project που τους έχει ανατεθεί. Το δεύτερο μέρος του project αφορά τον τρόπο παρουσίασης και προώθησης των ρούχων που έχουν κατασκευάσει.

Σε αυτό το σημείο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες καλούνται να εφαρμόσουν τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει, επιλέγοντας τον κατάλληλο τρόπο με τον οποίο θα παρουσιάσουν και θα προωθήσουν τις δημιουργίες τους, μέσω διαφημίσεων σε εφημερίδες, περιοδικά και πλατφόρμες ή στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, προκειμένου να προσελκύσουν τον/την κάθε πελάτη/-ισσα και να του/της προωθήσουν το προϊόν.

Κρίνεται σκόπιμο η παρουσία του/της εκπαιδευτή/-τριας να είναι διακριτική και επιφανειακά συμβουλευτική, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσης. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιμετωπίζουν ατομικά ή ομαδικά τα πρακτικά προβλήματα που προκύπτουν μέχρι την ολοκλήρωση του project.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Δημητριάδης, Σ. & Τζωρτζάκη, Α. Μ. (2010). *Μάρκετινγκ: Αρχές, Στρατηγικές, Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.
2. Ευγενιάδη, Ε. & Βαμβακιά, Ι. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Συμπληρωματικές

1. Καραϊορδανίδου, Α. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*. Αθήνα: Εκδόσεις Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, παρουσιάζονται και ταξινομούνται οι τεχνητές ίνες από φυσικό και από τεχνητό πολυμερές, που χρησιμοποιούνται ευρέως για την παραγωγή υφασμάτων (βισκόζη, μοντάλ, οξική και τριοξική κυτταρίνη, νάιλον, πολυεστέρας, ακρυλικό, ελαστάνη, μικροΐνες). Αρχικά, προσδιορίζονται τα κύρια και δευτερεύοντα χαρακτηριστικά των τεχνητών ινών, οι ιδιότητές τους και οι χρήσεις τους. Στη συνέχεια, αναφέρονται οι τρόποι αναγνώρισης των τεχνητών ινών. Περιγράφονται οι προσμίξεις ινών, που πραγματοποιούνται για τη βέλτιστη εκμετάλλευση των ιδιοτήτων των τεχνητών ινών στα υφάσματα. Ταυτόχρονα, παρουσιάζονται τα μη υφάνσιμα βοηθητικά υλικά ραφής (βάτα, αυτοκόλλητο ενίσχυσης). Στη συνέχεια, περιγράφονται οι τεχνητές οικολογικές γούνες και οι δερματίνες, καθώς και οι χρήσεις τους. Τέλος, ανάλογα με την προέλευση και τα χαρακτηριστικά των τεχνητών ινών, καθορίζεται και η επιλογή του κατάλληλου υφάσματος για την τελική δημιουργία του ενδύματος.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Ταξινομούν τις τεχνητές ίνες στις δύο βασικές κατηγορίες, (αναγεννημένες και συνθετικές),
- Κατηγοριοποιούν τις τεχνητές αναγεννημένες ίνες (βισκόζη, οξική κυτταρίνη, τριοξική κυτταρίνη),
- Κατατάσσουν τις τεχνητές συνθετικές ίνες (πολυαμίδια, πολυεστέρας, ακρυλικό, ελαστάνη, μικροΐνες),
- Προσδιορίζουν τα χαρακτηριστικά, τις ιδιότητες και τις χρήσεις τους,
- Διακρίνουν τα μη υφάνσιμα υλικά, τις τεχνητές γούνες, τις δερματίνες,
- Αναγνωρίζουν υφάσματα από τεχνητές ίνες,
- Ταξινομούν υφάσματα τεχνητών ινών,
- Εκτιμούν την καταλληλότητα του υφάσματος για την απαιτούμενη χρήση.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Τεχνητές ίνες / Υφάνσιμες ίνες / Πολυμερή / Αναγεννημένες ίνες / Κυτταρίνη / Μικροΐνες / Μη υφάνσιμα / Ετικέτες ενδύματος / Σύνθεση υφάσματος / Ανακύκλωση / Ταξινόμηση ινών.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ
2	ΑΝΑΓΕΝΝΗΜΕΝΕΣ ΙΝΕΣ
3	ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ
4	ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ, ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΙΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ
5	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ
6	ΜΗ ΥΦΑΝΣΙΜΑ, ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΓΟΥΝΕΣ, ΔΕΡΜΑΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ
7	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Κείμενο αναφοράς

2.2.ΣΤ.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΙΝΕΣ

Η εκπαιδευτική υποενότητα έχει ως στόχο να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στις τεχνητές ίνες και τις γενικές μεθόδους παραγωγής τους, αντιπαραβάλλοντάς τες με τις φυσικές ίνες που υπάρχουν στη φύση. Πραγματοποιείται σύντομη ιστορική επισκόπηση της ανακάλυψης των διαφόρων τεχνητών ινών, όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν την εξέλιξή τους και τις πρώτες ύλες που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή τους. Περιγράφονται επιγραμματικά οι κύριες τεχνολογίες παραγωγής τεχνητών ινών και γενικά τα στάδια που ακολουθούνται στην παραγωγική διαδικασία. Περιγράφονται οι κατηγορίες τεχνητών ινών και εξηγούνται οι βασικές και κοινές τους ιδιότητες. Ταυτόχρονα, διδάσκονται έννοιες, όπως είναι η μορφή της διατομής των ινών, το μήκος της ίνας και η συνέχεια ή ασυνέχεια, μεταξύ άλλων. Οι βασικές αυτές μορφολογικές έννοιες συνδυάζονται με τα αντίστοιχα προϊόντα και τις επιθυμητές ιδιότητες που προσδίδουν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν γιατί επιλέγονται συγκεκριμένες ίνες για συγκεκριμένες εφαρμογές.

Στο πλαίσιο της πρακτικής προσέγγισης στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μπορούν να επισκεφτούν επιχειρήσεις παραγωγής ενδυμάτων ή εμπορίας υφασμάτων και να έρθουν σε επαφή με τα διαφορετικά υφάσματα που χρησιμοποιούν, καταγράφοντας τις χρήσεις τεχνητών και φυσικών ινών, καθώς και τις προσωπικές τους παρατηρήσεις. Προτείνεται, επίσης, η προβολή εκπαιδευτικών βίντεο από μονάδες παραγωγής τεχνητών ινών, με επικέντρωση στα διαδοχικά στάδια μέχρι την παραγωγή του τελικού προϊόντος. Παρουσιάζονται διαγράμματα ροής παραγωγής των ινών και των υφασμάτων.

Τέλος, γίνεται αναφορά στο εύρος των εφαρμογών των τεχνητών ινών που, πέρα από τα ενδύματα, επεκτείνονται σε βιομηχανικές χρήσεις, όπως είναι, για παράδειγμα, η αυτοκινητοβιομηχανία, η ιατρική και η αρχιτεκτονική.

2.2.ΣΤ.2 | ΑΝΑΓΕΝΝΗΜΕΝΕΣ ΙΝΕΣ

Στην εκπαιδευτική υποενοότητα των αναγεννημένων ινών, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται την πρώτη μεγάλη κατηγορία των τεχνητών ινών που παράγονται από φυσικά υλικά.

Στο πλαίσιο της υποενοότητας, ορίζεται τι είναι οι αναγεννημένες ίνες και γιατί ονομάζονται έτσι. Αναφέρονται οι πηγές παραγωγής αυτών των ινών και η σημασία που έχει η κυτταρίνη σαν βιώσιμο και ανανεώσιμο φυσικό πολυμερές, σε αντιπαράβολή με τα πολυμερή που παράγονται με βάση το πετρέλαιο. Παρέχονται πληροφορίες σχετικές με τη διαδικασία παραγωγής του κάθε είδους αναγεννημένης ίνας που συναντά κάποιος εμπορικά και σχολιάζεται το οικολογικό προφίλ τους. Τα στάδια παραγωγής εξηγούνται οπτικά με απλά διαγράμματα.

Στη συνέχεια, πραγματοποιείται ταξινόμηση των διαφορετικών τύπων αναγεννημένων ινών, όπως είναι η βισκόζη, το lyocell, η οξική και η τριοξική κυτταρίνη. Σε αυτό το πλαίσιο, αναφέρονται οι ιδιότητές τους και συνδέονται με τις ανάλογες εφαρμογές, και υπογραμμίζεται ιδιαίτερα η τεχνολογία του lyocell, καθώς είναι μια διαδικασία στην οποία ο διαλύτης ανακυκλώνεται και μπορεί να χρησιμοποιήσει κυτταρίνη από διάφορες πηγές, είτε πρωτογενή ξυλοπολτό είτε υλικά ανακύκλωσης. Εξηγούνται, ακόμη, τα πλεονεκτήματα της παραγωγής lyocell, στο πλαίσιο της βιωσιμότητας και της φιλικότητας προς το περιβάλλον, και αντιπαραβάλλονται οι θετικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις της παραγωγής αναγεννημένων κυτταρινικών ινών με τις αντίστοιχες του βαμβακιού, που αποτελεί την κατεξοχήν χρησιμοποιούμενη κυτταρινική κλωστοϋφαντουργική ίνα.

Τέλος, υπογραμμίζεται η χημική συνάφεια των αναγεννημένων (κυτταρινικών) ινών με τις φυσικές κυτταρινικές ίνες, όπως είναι το βαμβάκι και το λινάρι. Αυτό επιτρέπει στα υφάσματα από αναγεννημένες ίνες, ή στα σύμμεικτα αναγεννημένων με βαμβάκι, να βαφτούν με κοινά χρώματα και να υποστούν τις ίδιες χημικές/φινιριστικές διαδικασίες.

2.2.ΣΤ.3 | ΣΥΝΘΕΤΙΚΕΣ ΙΝΕΣ

Η παρούσα εκπαιδευτική υποενοότητα των συνθετικών ινών εξετάζει τις τεχνητές ίνες που παράγονται από μη ανανεώσιμες πηγές (συνήθως τα παράγωγα του πετρελαίου). Αυτή είναι η κύρια κατηγορία των τεχνητών ινών, κατά πολύ μεγαλύτερη των αναγεννημένων, με κυρίαρχη ίνα τον πολυεστέρα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τις βασικές αρχές της σύνθεσης των ινών αυτών και την αρχή του πολυμερισμού. Οι κύριες συνθετικές ίνες ταξινομούνται με βάση τη χημική τους δομή και ονοματίζονται τα είδη των ινών με τις γενικές-μη εμπορικές τους ονομασίες.

Οι συνθετικές ίνες είναι η κατηγορία ινών με τη μεγαλύτερη ποικιλία χημικής δομής και τρόπου παραγωγής, και γι' αυτό, ως προϊόντα, διαθέτουν μεγάλο εύρος ιδιοτήτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τις βασικές ιδιότητες των ινών αυτών, χωρίζοντάς τις σε φυσικές, μηχανικές και χημικές. Οι φυσικές ιδιότητες αφορούν την εμφάνιση και

τη συμπεριφορά της ίνας, όπως είναι η λευκότητα, η γυαλάδα, η λεπτότητα και η υγροσκοπικότητα· οι μηχανικές ιδιότητες σχετίζονται με την αντοχή στον εφελκυσμό και στη θερμοκρασία· οι χημικές ιδιότητες της ίνας αφορούν την αλληλεπίδρασή της με συγκεκριμένες βαφές, φινιριστικά και την αντοχή σε χημικές ουσίες και στον ήλιο.

Συνοπτικά, ταξινομούνται οι συνθετικές ίνες σε πίνακες ανάλογα με τις παραπάνω ιδιότητες, ώστε να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι/-ες να χρησιμοποιήσουν τους πίνακες αυτούς ως οδηγούς για τα υφάσματα που είναι κατάλληλα για τις εκάστοτε χρήσεις. Αναλύεται πώς μπορούν να επιλέγουν το κατάλληλο υλικό για την κατασκευή ενός προϊόντος, λαμβάνοντας υπόψη λειτουργικούς και αισθητικούς παράγοντες. Τέλος, αξιολογούνται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις της παραγωγής των συνθετικών ινών και εξετάζεται η ικανότητα της κάθε κατηγορίας για ανακύκλωση με βάση τη χημική της δομή.

2.2.ΣΤ.4 | ΙΔΙΟΤΗΤΕΣ, ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΤΕΧΝΗΤΩΝ ΙΝΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΙΚΤΑ ΥΦΑΣΜΑΤΑ

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα, παρουσιάζονται οι τεχνητές ίνες και οι ιδιότητές τους, ώστε οι εκπαιδευόμενοι/-ες να αποκτήσουν τη δυνατότητα σύγκρισης και αξιολόγησης των διαφόρων ειδών των ινών και των χρήσών τους, με εστίαση στα σύμμεικτα υφάσματα. Γίνεται επισκόπηση των ιδιοτήτων των ινών και ταξινομούνται οι ιδιότητες των φυσικών, των αναγεννημένων και των συνθετικών ινών. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται πώς να συνδυάζουν τις απαιτήσεις του/της καταναλωτή/-τριας με τις ιδιότητες των ινών, ώστε να παραχθεί ένα βέλτιστο εμπορικά προϊόν, ως προς τα τεχνικά χαρακτηριστικά του και την τιμή, αναγνωρίζοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα στη χρήση της εκάστοτε κατηγορίας ινών.

Αναλύεται, επίσης, η διάσταση του κόστους για την κάθε ίνα και η επίπτωσή του στην τιμή του τελικού προϊόντος, πραγματοποιείται εκτενής αναφορά στα σύμμεικτα υφάσματα που χρησιμοποιούνται, τα οποία συνδυάζουν τις ιδιότητες των ινών στα τελικά προϊόντα που παράγονται, και αναφέρονται αναλυτικά οι πιο συνηθισμένες μείξεις και αναλογίες στα εμπορικά υφάσματα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις αθροιστικές ιδιότητες που επιτυγχάνονται στα σύμμεικτα, όπως είναι, για παράδειγμα, το βέλτιστο κόστος, το εύκολο σιδέρωμα, η υγροσκοπικότητα, η άνεση, η ελαστικότητα, η αντοχή κ.ά.

Μια άλλη άποψη που αναφέρεται σε σχέση με τις τεχνητές ίνες, είναι αυτή του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Οι τεχνητές ίνες ταξινομούνται ως προς τη φιλικότητα στο περιβάλλον, τόσο στο πλαίσιο της πρώτης ύλης παραγωγής όσο και στα απαραίτητα στάδια της επεξεργασίας τους και την τελική διάθεση των ενδυμάτων στο τέλος του κύκλου ζωής τους. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται ποιες ίνες ανακυκλώνονται καλύτερα και σε ποιες συνθήκες, καθώς και ποιες είναι πιο ήπιου περιβαλλοντικού αποτυπώματος, σε περίπτωση που ακολουθήσουν τον δρόμο της υγιονομικής ταφής.

2.2.ΣΤ.5 | ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥΣ

Η συγκεκριμένη υποεπενότητα έχει σκοπό να παρουσιάσει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τους τρόπους αναγνώρισης των υφασμάτων με βάση τη σύστασή τους, δηλαδή με βάση το είδος των ινών από τις οποίες έχουν παραχθεί.

Αναπτύσσεται η θεωρητική προσέγγιση του ελέγχου ταυτοποίησης των υφασμάτων, με τον διαχωρισμό του σε καταστροφικό και μη καταστροφικό έλεγχο. Σκοπός είναι να αναπτυχθούν οι μη εργαστηριακοί έλεγχοι, που μπορούν να γίνουν σε οποιοδήποτε εργασιακό περιβάλλον. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τους οργανοληπτικούς ελέγχους, όπως την οπτική εκτίμηση, την αφή, την εκτίμηση της γυαλάδας κ.ά., και μαθαίνουν να ταξινομούν τα υφάσματα με βάση την όψη και την αφή, αναλύοντας τα αισθητηριακά τους χαρακτηριστικά (ζεστό, κρύο, μαλακό, σκληρό, τραχύ, ήπιο κ.ά.). Επίσης, μαθαίνουν να ταξινομούν τα υφάσματα με βάση την απορροφητικότητα τους στο νερό, εξετάζοντάς τα με απλές δοκιμές απορρόφησης υδατικής σταγόνας ή με οικιακού τύπου spray test, για να διαπιστώσουν αν διαθέτουν αδιαβροχία.

Το τεστ καύσης είναι ένα απλό και πολύ ευέλικτο εργαλείο, που μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στο σύνολο των υφασμάτων και σε σύμμεκτα υλικά (με μικρότερη ακρίβεια). Δημιουργούνται πίνακες που περιγράφουν τη συμπεριφορά της κάθε κατηγορίας ίνας στο πλησίασμα στη φλόγα, στην καύση, στην απομάκρυνση, στην αναδυόμενη οσμή και στο στερεό υπόλειμμα. Οι πίνακες αυτοί χρησιμοποιούνται σαν οδηγοί σε άλλες ενότητες, που περιλαμβάνουν την αναγνώριση υφασμάτων για τη σχεδίαση και δημιουργία ενδυμάτων.

Η υποεπενότητα ολοκληρώνεται ενδεικτικά με επίσκεψη των εκπαιδευομένων σε ποικίλα καταστήματα ενδυμάτων, όπου καταγράφουν τη σύσταση των ενδυμάτων, όπως δηλώνεται στις ετικέτες φροντίδας, το είδος του ενδύματος, τη μάρκα και τη χρήση.

2.2.ΣΤ.6 | ΜΗ ΥΦΑΝΣΙΜΑ, ΤΕΧΝΗΤΕΣ ΓΟΥΝΕΣ, ΔΕΡΜΑΤΙΝΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΧΡΗΣΕΙΣ

Η υποεπενότητα αυτή ασχολείται με εξειδικευμένες εφαρμογές των τεχνητών ινών για την παραγωγή προϊόντων χαμηλού κόστους, όπως είναι τα μη υφάνσιμα, καθώς και με ειδικά προϊόντα ένδυσης, όπως είναι οι τεχνητές γούνες και οι δερματίνες. Παρουσιάζονται οι τεχνολογίες και οι μέθοδοι παραγωγής (συγκόλληση ινών και θερμοκόλληση), με βάση τις οποίες τα μη υφάνσιμα υλικά κατηγοριοποιούνται σε επενδυμένα, διηθητικά και συγκολλημένα, και εξηγούνται συνοπτικά οι τεχνολογίες συγκόλλησης και θερμοκόλλησης των ινών για την παραγωγή των μη υφάνσιμων. Πραγματοποιείται, ακόμη, αντιπαραβολή των μεθόδων κατασκευής τους με αυτές των συμβατικών υφασμάτων (πλεκτών και υφαντών). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν σχετικά με την ταχύτητα παραγωγής, το κόστος και τις τεχνολογικές απαιτήσεις. Αναλύονται οι τεχνολογικές εξελίξεις στην παραγωγή των μη υφάνσιμων και τα πεδία εφαρμογής τους, όπως είναι τα γεμίσματα στα μπουφάν, οι μάσκες, τα προϊόντα επίπλωσης και οι ιατρικές στολές μιας χρήσης. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τις περιβαλλο-

ντικές επιπτώσεις που έχουν τα μη υφάνσιμα, καθώς, λόγω κόστους, είναι κατεξοχήν προϊόντα μιας χρήσης.

Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τις τεχνολογίες παραγωγής τεχνητών γυνών και δερματίνης. Μαθαίνουν επιγραμματικά τις διαδικασίες και μεθόδους παραγωγής και την επίπτωσή τους στις ιδιότητες και στην ποιότητα του τελικού προϊόντος. Στο πλαίσιο του ποιοτικού χαρακτηρισμού, αναφέρονται θέματα αντοχής και γίνεται αντιπαραβολή με τις αντίστοιχες ιδιότητες των ζωικών προϊόντων γούνας και δέρματος. Επίσης, υπογραμμίζεται η ευελιξία που υπάρχει στην παραγωγή συνθετικών γυνών και δερματίνης τόσο σε πυκνότητα και υφή όσο και σε αποχρώσεις. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να χρησιμοποιούν δημιουργικά τα υλικά αυτά σε ενδύματα μόδας και για τη δημιουργία εφέ.

2.2.ΣΤ.7 | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Σκοπός της συγκεκριμένης μαθησιακής υποενότητας είναι να ευαισθητοποιήσει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες για τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις της παραγωγής και της χρήσης τεχνητών ινών, προτάσσοντας βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις σε όλα τα στάδια της παραγωγικής διαδικασίας. Συγκεκριμένα, μαθαίνουν την έννοια του κύκλου ζωής ενός προϊόντος και του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, δίνοντας έμφαση στα υλικά κατασκευής. Αναλύονται έννοιες, όπως η «κυκλική οικονομία», η «γρήγορη μόδα» ή «ανακύκλωση» των υφασμάτων, αλλά και ο ενεργός σχεδιασμός ενδυμάτων με γνώμονα την ανακύκλωση, δηλαδή το πώς μπορούν να σχεδιάζουν ενδύματα που, με βάση τη σύσταση και τα αξεσουάρ, θα μπορούν να ανακυκλώνονται με ευκολία.

Περιγράφονται τα διεθνή πρότυπα των πιστοποιήσεων βιωσιμότητας και δίνονται παραδείγματα αναφορικά με το περιβαλλοντικό αποτύπωμα που αφήνει η γρήγορη μόδα, όπως είναι η εξάντληση μη ανανεώσιμων πηγών, η εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου και η χρήση τεράστιων ποσοτήτων νερού και ενέργειας, καθώς και η παραγωγή αποβλήτων που απορρίπτονται στο περιβάλλον. Σε αυτό το πλαίσιο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τις πλατφόρμες ειδών επιθετικά χαμηλού κόστους και της επίδρασης που έχουν στην ποιότητα των προϊόντων που παράγονται και του περιβαλλοντικού αντικτύπου των ειδών ένδυσης που προωθούν. Πέρα από τα θέματα περιβάλλοντος, γίνεται αναφορά και στην κοινωνική διάσταση της γρήγορης και αναλώσιμης μόδας, όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, τις δίκαιες ή μη αμοιβές και τη χρήση ανηλίκων στην εργασία.

Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν την έννοια του «σχεδιασμού για μακροζωία προϊόντος», όπου συνδυάζονται τα χαρακτηριστικά των ινών και των υφασμάτων με σχεδιαστικές λύσεις, ώστε να παράγονται προϊόντα που διατηρούν τα χαρακτηριστικά και τη χρησιμότητά τους για μεγάλο διάστημα.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Richards, A. F., Cropper, A. E., MirafTAB, M. & Holmes, D. A. (2003). *Εισαγωγή στην κλωστοϋφαντουργία. Κλωστοϋφαντουργικές ίνες* (τόμος Α΄). Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
2. KadoLph, S. J. (2017). *Τεχνολογία Υφασμάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίλων.

Συμπληρωματικές

1. Wearme, F. (2021). *Sustainable Fashion: Responsible Consumption, Design, Fabrics and Materials*. London: Promopress.
2. Sposito, S. (2023). *Fabrics in Fashion Design. The Complete Textile Guide*. Barcelona: Hoaki.

2.3 • ΕΞΑΜΗΝΟ Γ΄

2.3.A • ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ ΜΕΧΡΙ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η μελέτη της ιστορίας της ενδυμασίας από τα αρχαία χρόνια μέχρι και την περίοδο της Αναγέννησης. Προσδιορίζονται οι πιο σημαντικές κοινωνικές, πολιτιστικές, τεχνολογικές, θρησκευτικές εξελίξεις που επέδρασαν στη διαμόρφωση και στην εξέλιξη της ενδυμασίας στα χρόνια αυτά. Δίνεται έμφαση στον ρόλο της ενδυμασίας μέσα στην κοινωνία και παρουσιάζονται τα ενδύματα που φορούσαν σε κάθε περίοδο, τα υφάσματα, το ύφος, το στιλ και το κόσμημά τους. Επίσης, εντοπίζεται η ποικιλομορφία των ενδυμάτων ανάλογα με το κοινωνικό επίπεδο σε κάθε εποχή, και περιγράφονται τα σχεδιαστικά στοιχεία των ενδυμάτων, με απώτερο στόχο να καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα στον σχεδιασμό. Οι χρονικές περίοδοι που παρουσιάζονται είναι οι εξής: Αρχαία Αίγυπτος, Μινωική Εποχή, Αρχαία Ελλάδα, Αρχαία Ρώμη, Βυζάντιο, Μεσαίωνας, Αναγέννηση. Τέλος, στην ενότητα αυτή, προβάλλονται χαρακτηριστικές εικόνες και βίντεο.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:

- Αναγνωρίζουν τις γενικές γραμμές και τα χαρακτηριστικά των ενδυμάτων κάθε εποχής,
- Αναγνωρίζουν τα στοιχεία του στιλ που συμπληρώνουν το ένδυμα, (αξεσουάρ, μακιγιάζ, χτενίσματα),
- Παρατηρούν επιμέρους παραλλαγές και παραδόσεις στην ενδυμασία σε κάθε εποχή,
- Ερμηνεύουν τον τρόπο με τον οποίο οι κοινωνικές, πολιτικές, τεχνολογικές και θρησκευτικές εξελίξεις επηρέασαν την ενδυμασία σε κάθε εποχή,
- Επισημαίνουν σε κάθε χρονική εποχή τα πιο σημαντικά είδη του ενδύματος και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του,
- Αντλούν σχεδιαστικά στοιχεία έμπνευσης από το παρελθόν,
- Αναπτύσσουν καλλιτεχνικές και αισθητικές γνώσεις,
- Ανταποκρίνονται με μεγαλύτερη δημιουργικότητα στη διαδικασία σχεδίασης συλλογών.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Δέρματα / Υφαντική / Ζώμα / Χιτώνας / Τουνίκα / Ποδήρη φορέματα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2) Εργαστήριο (0) Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ
2	Η ΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ
3	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗ ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΠΟΧΗ
4	ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ
5	ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ
6	ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ
7	ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ
8	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ
9	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Κείμενο αναφοράς

2.3.A.1 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΟΛΙΘΙΚΗ ΚΑΙ ΤΗ ΝΕΟΛΙΘΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Η εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα εξετάζει την πορεία της ένδυσης του ανθρώπου. Η ενδυμασία αρχίζει από την Παλαιολιθική εποχή, καλύπτοντας αρχικά την ανάγκη των ανθρώπων για προστασία από τις καιρικές συνθήκες με προβιές και δέρματα. Ο προϊστορικός άνθρωπος διαχειρίζεται την τροφή και την ένδυσή του με βάση τα ζώα που κυνηγά, αλλά και τα φυτά του περιβάλλοντός του. Στη συνέχεια, εμφανίζεται η κατεργασία των δερμάτων (βυρσοδεψία) για αδιαβροχοποίηση και ευκαμψία. Εκείνη την εποχή, η συνένωση των δερμάτινων ενδυμάτων πραγματοποιείται με τη χρήση βελονιών από οστά ζώων και κλωστές από φυτικές ή ζωικές ίνες. Τα δέρματα αυτά αποτελούνται συνήθως από μονοκόμματα κομμάτια δέρματος. Τη Νεολιθική εποχή, αναπτύσσεται η υφαντική στη Μεσοποταμία με πρώιμους αργαλειούς και τα ενδύματα εμπλουτίζονται με συμπληρώματα (φυλακτά, βραχιόλια κ.ά.). Γενικό χαρακτηριστικό είναι ότι η ένδυση του ανθρώπου που ζει σε εύκρατα μέρη χαρακτηρίζεται από τη χρήση φυτών, ενώ ο άνθρωπος που ζει σε βόρεια μέρη ντύνεται με γούνες και δέρματα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, αντιλαμβάνονται την ανάγκη του ανθρώπου να καλύψει το σώμα του λόγω καιρικών συνθηκών, χρησιμοποιώντας πρώτες ύλες από κυνήγια και φυτά του περιβάλλοντός του. Εν κατακλείδι, μέσω εικόνων, προβολών και συζητήσεων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διαμορφώνουν άποψη για την ανάγκη της ενδυμασίας και την επιρροή του φυσικού περιβάλλοντος στην κατασκευή τους. Προτείνεται εργασία κλειστού τύπου, με χρονική κατάταξη δημιουργίας βασικών ενδυμάτων από την Παλαιολιθική μέχρι και τη Νεολιθική εποχή.

2.3.A.2 | Η ΕΝΔΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΑΙΓΥΠΤΟ

Η μαθησιακή υποενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στην ενδυμασία της αρχαίας Αιγύπτου, όπου χρησιμοποιούσαν ως πρώτη ύλη το λινάρι, γιατί η δροσιά του το καθιστούσε κατάλληλο για το πολύ ζεστό της κλίμα. Μια άλλη αιτία χρήσης του ήταν ότι το λινό ήταν ένα ύφασμα μαλακό και λευκό και δημιουργούνταν εύκολα πτυχώσεις. Απέφευγαν τη χρήση του μαλλιού, διότι θεωρείτο ακάθαρτο είδος και γι' αυτό, αν και γινόταν η χρήση του σε πανωφόρια, δεν επιτρεπόταν να το φορούν μέσα στους ναούς, ιδιαίτερα οι ιερείς. Το βαμβάκι και το μετάξι ήταν άγνωστα εκείνη την εποχή, αλλά έγιναν αργότερα γνωστά, λόγω της εισβολής των Ελλήνων και των Ρωμαίων. Στην ανδρική ενδυμασία γνωστό ήταν το ένδυμα «σέντι», ένα ένδυμα που έδειχνε την κοινωνική θέση ή το αξίωμα του άνδρα, περνούσε μέσα από τα πόδια και δενόταν με έναν κόμπο στο μπροστινό μέρος της ζώνης. Η ενδυμασία της γυναίκας ήταν ένα μακρύ εφαρμοστό φόρεμα και επιπλέον μια φούστα ή μια κοντή διάφανη εσάρπα με πτυχώσεις. Λόγω του ότι η θέση της γυναίκας ήταν υψηλή (δικαίωμα αγοροπωλησίας, κατάθεση δικαστηρίων, σύνταξη διαθήκης κ.ά.), η ενδυμασία τους ήταν κομψή και εμπλουτισμένη με κοσμήματα. Γνωστό ήταν το «καλάσιρις», το βασικό τους φόρεμα, που αποτελούνταν από ένα κομμάτι ύφασμα από το στήθος έως τους αστραγάλους.

Ολοκληρώνοντας αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται την πολυπλοκότητα και τη χρήση της αιγυπτιακής ενδυμασίας. Προτείνεται ατομική ή ομαδική εργασία, με σχεδιασμό ανδρικών και γυναικείων φορεμάτων εμπνεόμενων από την εποχή της αρχαίας Αιγύπτου.

2.3.A.3 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗ ΜΙΝΩΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

Η εν λόγω μαθησιακή υποενότητα εξετάζει την ιστορία της ενδυμασίας κατά τους Μινωικούς χρόνους. Η ενδυμασία της Μινωικής Κρήτης είχε αναμφίβολα εμπνεύσει και εξαπλωθεί σε όλο τον ελλαδικό χώρο και ειδικότερα στους λαούς του Αιγαίου. Ήταν οι πρώτοι που έκοψαν και έραψαν ρούχα στα μέτρα του/της χρήστη/-τριας. Η ανδρική ενδυμασία διακρίνεται για την απλότητά της, αποτελούμενη από το μινωικό «ζώμα», θυμίζοντας το «σέντι», αντίστοιχο ρούχο της αρχαίας Αιγύπτου. Άλλα ενδύματα ήταν οι λεγόμενοι χιτώνες, μεγάλα κομμάτια υφάσματος τα οποία στερεώνονταν στον ένα ή στους δύο ώμους, και οι κάπες, βασιζόμενες σε ρούχα της Μεσοποταμίας. Στη γυναικεία ενδυμασία υπήρχε μεγάλη ποικιλία, λόγω της υψηλής θέσης της γυναίκας στην κοινωνία. Το γυναικείο ένδυμα αποτελείται κυρίως από δύο κομμάτια: τη φούστα και το περικόρμιο (είδος μπλούζας) με εντυπωσιακά χρώματα. Οι φούστες ήταν καμπανόσχημες, με επαναλαμβανόμενες πτυχώσεις και επίπεδα υφασμάτων μέχρι το έδαφος, με ζώνες περίτεχνες που αναδείκνυαν τη γυναικεία σιλουέτα (είδος κορσέ). Σε κάποιες περιπτώσεις πάνω στη φούστα προστίθεται μια διπλή ποδιά, πολλές φορές δερμάτινη. Το περικόρμιο άλλοτε είναι κλειστό και άλλοτε ανοιχτό, ενώ τα μανίκια φτάνουν πάνω από τους αγκώνες. Επίσης, εκτός από την ενδυμασία, απαραίτητα ήταν τα κοσμήματα και τα κεφαλοκαλύμματα, τα οποία

είχαν συμβολικό χαρακτήρα και δήλωναν την κοινωνική θέση σε περιπτώσεις θρησκευτικών τελετών ή άλλων δημόσιων εμφανίσεων.

Συνοψίζοντας, δίδεται μια λεπτομερής επισκόπηση στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες των μορφών της ενδυμασίας του Μινωικού πολιτισμού και των άλλων λαών του Αιγαίου, ενώ παράλληλα οργανώνονται επισκέψεις σε μουσεία, δημιουργώντας στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τις προϋποθέσεις για νέες προσωπικές αναζητήσεις. Προτείνεται δεκαπεντάλεπτη γραπτή εργασία με έρευνα στο Διαδίκτυο για τα χρώματα, παραδείγματος χάριν, που χρησιμοποιούσαν στα ενδύματα οι Μινωίτες.

2.3.A.4 | ΜΥΚΗΝΑΪΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για την ενδυμασία των Μυκηναίων, οι οποίοι δέχτηκαν μεγάλη επίδραση από τη Μινωική Κρήτη, ωστόσο τη διαμόρφωσαν με τα δικά τους πρότυπα. Ως λαός πολεμοχαρής, οι μυκηναίοι διαμόρφωσαν προσεγμένες στρατιωτικές στολές με κοντούς χιτώνες και μακριά μανίκια, θώρακες από λινό ύφασμα και χάλκινη επένδυση, περικνημίδες από χαλκό και ασπίδες από ξύλο ή δέρμα με μεταλλική επίστρωση. Οι περικεφαλαίες ήταν κατασκευασμένες από δέρμα και καλύπτονταν με μεταλλικές πλάκες. Τα δε ξίφη, δόρατα και τόξα, ήταν υψηλής αισθητικής. Εκτός από τις στρατιωτικές στολές, η ανδρική ενδυμασία περιλάμβανε το περιζώμα και τον χιτώνα, ο οποίος ξεκινούσε ριχτά από τους ώμους. Οι ιερείς και οι μουσικοί φορούσαν χιτώνες με μανίκια (χειριδωτοί) ή κοντούς χιτώνες. Η γυναικεία μυκηναϊκή ενδυμασία είχε ομοιότητες με την αντίστοιχη μινωική, αλλά σε πιο απλή μορφή: αποτελείται από ένα φόρεμα με μπούστο από πτυχές και μια ίσια φούστα. Τα υφάσματα και τα σχήματά τους ήταν απλά και τις περισσότερες φορές τα στόλιζαν μόνο με γεωμετρικά σχέδια ή με μονόχρωμες ταινίες. Σταδιακά, με τα χρόνια, τα μινωικά πρότυπα άρχισαν να εκλείπουν και περιορίστηκαν μόνο στις ενδυμασίες των ανώτερων κοινωνικών τάξεων. Εκτός από την ενδυμασία, σημαντική θέση είχαν και τα κοσμήματα, που συμπλήρωναν την εμφάνιση κάθε γυναίκας, δείχνοντας την κοινωνική θέση της.

Συνολικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν ότι η μυκηναϊκή ενδυμασία επηρεάστηκε από τη μινωική και προσαρμόστηκε για τις ανάγκες των πολέμων. Ως εργασία, προτείνεται μικρή γραπτή συγκριτική μελέτη των μινωικών και μυκηναϊκών ενδυμάτων.

2.3.A.5 | ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με την ενδυμασία στην Αρχαία Ελλάδα κατά τη Γεωμετρική, Αρχαϊκή, Κλασική και Ελληνιστική εποχή. Τα ενδύματα, εκείνη την εποχή, δεν ήταν διαφορετικά για γυναίκες και άνδρες, αλλά είχαν διαφορετικά χρώματα, στολίδια και τρόπο ντυσίματος. Τα κυριότερα ήταν ο χιτώνας, το ιμάτιο, ο πέπλος, η χλαμύδα και το εσώρουχο. Οι πρώτες ύλες ήταν το μαλλί και το λινάρι, ενώ το βαμβάκι και το μετάξι ξεκίνησαν να χρησι-

μποιούνται κατά την Ελληνιστική περίοδο. Τα υφάσματα διακοσμούνται με σχέδια που ζωγραφίζονται κατευθείαν στο ένδυμα και στις ενώσεις γίνεται χρήση ακόμα και χρυσών ελασμάτων. Οι άνδρες, την περίοδο εκείνη, φορούν χιτώνες και ως πανωφόρι τον φάρο, το ιμάτιο ή τη χλαμύδα. Τα ενδύματα προσαρμόζονταν ανάλογα με τον σκοπό (π.χ. οι Σπαρτιάτες στρατιώτες φορούσαν κοντό χιτώνα και εξωμίδα, χλαμύδα, θώρακα, περικνημίδες και περικεφαλαία). Η γυναικεία ενδυμασία διακρίνεται για το πέπλο και το μακρύ μάλλινο ύφασμα, που δεν χρειαζόταν να ραφτεί και τυλιγόταν γύρω από το σώμα και πάνω από τον αριστερό ώμο. Στερεωνόταν με πόρπες και περόνες και ένα μέρος του υφάσματος μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως κουκούλα, επειδή μπορούσε να φορεθεί πάνω από τον χιτώνα. Ως πανωφόρι είχαν το ιμάτιο, μακρύ παραλληλόγραμμο ύφασμα, που τυλιγόταν γύρω από το στήθος και την πλάτη και στερεωνόταν πάνω στο δεξί χέρι.

Οι συγκεκριμένες γνώσεις αποτελούν το απαραίτητο υπόβαθρο στο οποίο στηρίζονται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, ώστε να μπορούν να αναγνωρίζουν τα διάφορα είδη ιματίων και τη χρήση τους αυτή την εποχή. Προτείνεται επίσκεψη σε μουσείο που διαθέτει αγάλματα αυτής της περιόδου.

2.3.A.6 | ΑΡΧΑΙΑ ΡΩΜΗ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ

Στη συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με την ένδυση των Αρχαίων Ρωμαίων. Πρωτίστως, τα υλικά που χρησιμοποιούν για τα ενδύματά τους είναι κυρίως το μαλλί και το λινάρι. Το βαμβάκι είναι γνωστό από τον 2ο αιώνα και εισάγεται στη Ρώμη από την Ινδία. Το μετάξι θεωρείται πολύτιμο αγαθό, έρχεται από την Κίνα και υφάινεται με άλλες διαφορετικές ίνες, δημιουργώντας σύμμεικτα υφάσματα. Την τέχνη της υφαντικής υπηρετούν στις βιοτεχνίες άνδρες, γυναίκες και δούλοι. Επίσης, αυτή την περίοδο, αρχίζει η κατασκευή ετοιμων ενδυμάτων. Στην ανδρική ενδυμασία διατηρείται ο μακρύς χιτώνας από την Αρχαία Ελλάδα και ονομάζεται τουνίκα. Η τουνίκα είναι κατασκευασμένη από λευκό μαλλί και φέρει μανίκια. Αυτές που προορίζονται για τους ευγενείς είναι στολισμένες με μια πορφυρή ταινία. Κατά την ύστερη Ρωμαϊκή εποχή, άλλαξε μορφή, διότι σχηματιζόταν από δύο ή περισσότερα κομμάτια. Επίσης, το επίσημο πανωφόρι των Ρωμαίων είναι η τήβεννος. Αργότερα, τον 3ο αιώνα π.Χ., αντικαταστάθηκε από το πάλλιο. Η γυναίκα στη Ρώμη είναι ελεύθερη, μπορεί να βγει από το σπίτι, να μορφωθεί και να εργαστεί. Σημαντικό ένδυμα της γυναίκας είναι η τουνίκα, το πανωφόρι, η πάλλα και η πένουλα. Άνδρες και γυναίκες φορούσαν μπότες, σανδάλια και κλειστά παπούτσια.

Ολοκληρώνοντας την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν σε μεγάλο βαθμό τις σχεδιαστικές ικανότητες που προσφέρει αυτή η εποχή. Τέλος, ύστερα από συγκεκριμένες παρατηρήσεις και προβολές, μπορούν οι εκπαιδευόμενοι/-ες να επεξεργαστούν επαρκώς τα ζητήματα του σχεδιασμού ενδύματος αυτής της εποχής. Προτείνεται εργασία, ατομική ή ομαδική, κλειστού τύπου, όπου θα προσπαθούν να αναγνωρίζουν, μέσω εικόνων, σε ποια εποχή ανήκουν τα ενδύματα που θα προβάλλονται.

2.3.A.7 | ΒΥΖΑΝΤΙΟ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑ

Η εν λόγω μαθησιακή υποενότητα αφορά την ένδυση στη Βυζαντινή εποχή. Στη Βυζαντινή αυτοκρατορία, η ανδρική ενδυμασία απαρτίζεται από περισσότερα είδη και τύπους απ' ό,τι η γυναικεία ένδυση. Την εποχή του Ιουστινιανού, αποτελείται από κοντές και μακριές πουκαμίσες με μανίκια, χιτώνες μάλλινους ή λινούς, μανδύες, δαλματικές, κάλτσες, σανδάλια, μποτίνια, κουκούλες, φακεωλίδες, σκιάδια, καθώς και βράκες. Η αυτοκρατορική ενδυμασία ακολουθεί όλα τα ρωμαϊκά πρότυπα και στολίζεται με τα λεγόμενα κλαβία, ταβλία ή άλλα κοσμήματα, ενώ η λαϊκή ένδυση είναι απλής ραφής, χωρίς κοσμήματα. Οι στολές του στρατού ήταν απλές και πρακτικές, ενώ των αξιωματούχων πολυτελείς με διακριτικά βαθμίδων. Έφεραν ζωστάριο, γουνίο, σάγιο, αναξυρίδες, περικνημίδες, σκιάδιο κ.ά. Σημαντικά, επίσης, είναι τα ενδύματα των ιερέων της ορθόδοξης χριστιανικής θρησκείας, τα οποία μέχρι σήμερα κρατούν τον συμβολισμό τους. Στη γυναικεία ενδυμασία, εκτός από τις πουκαμίσες, πρωτοστατούν οι εσάρπες, οι φακεωλίδες, που ήταν καλύμματα κεφαλής συνήθως από μαντήλια, τα «σκιάδια», που ήταν καπέλα με μεγάλο γείσο κ.ά. Η Κωνσταντινούπολη, ως μεγάλο εμπορικό λιμάνι, έπαιξε σημαντικό ρόλο στη διεθνή αγορά πρώτων υλών (μαλλί, λινάρι, βαμβάκι, μετάξι). Το Βυζάντιο κατάφερε να δημιουργήσει μονοπώλιο μεταξιού, αφού μετέφεραν δύο μοναχοί κρυφά από την Κίνα αβγά μεταξοσκωλήκων. Η πορφύρα και το μετάξι στα υφάσματα των Βυζαντινών, μαζί με μεταλλικές κλωστές και τα αλληπάλληλα ταξίδια στον αραβικό κόσμο, ευνόησαν τη δημιουργικότητα της διακόσμησης. Πάνω στη βυζαντινή παράδοση πατούν όλες οι σχολές υφαντικής και κεντήματος των Ιονίων νησιών και της Κρήτης.

Έχοντας ολοκληρώσει τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες είναι προετοιμασμένοι/-ες να σχεδιάσουν ρούχα εμπνευσμένα από το Βυζάντιο.

2.3.A.8 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τον χώρο της ενδυμασίας στη Δυτική Ευρώπη κατά τη διάρκεια του Μεσαίωνα. Η εποχή αυτή χαρακτηρίζεται από: βράκες, μανδύες, μακριά φορέματα, προσθήκη κουμπιών, εκκεντρικότητα, αρχή μόδας, κανόνες ένδυσης (συνοπτικοί νόμοι) κ.ά. Οι τοπικές πρώτες ύλες των υφασμάτων είναι το μαλλί και το λινάρι, ενώ τα μεταξωτά εισάγονται από το Βυζάντιο. Χάρη στις σταυροφορίες, ο Δυτικός κόσμος γνώρισε νέα υφάσματα όπως τη μουσελίνα, το μπροκάρ, το δαμασκηνό κ.ά. Από τον 12ο αιώνα, άρχισε οργανωμένη κατασκευή ρούχων από συντεχνίες. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι η επεξεργασία της γούνας, τα μεταλλικά υφάσματα για τις στρατιωτικές ενδυμασίες κ.ά. Τα ρούχα του 14ου αιώνα ήταν πιο εφαρμοστά, με κουμπιά στο μπροστινό μέρος και στα μανίκια. Η ανδρική ενδυμασία είχε παντελόνια (είδος βράκας), πουκαμίσες με στενά μανίκια, φαιλόνια (είδος χιτών), κάπες (είδος μανδύα), περισκελίδες, ζώνες κ.ά. Τον Μεσαίωνα καθιερώνονται τα εκκλησιαστικά άμφια της καθολικής χριστιανικής θρησκείας και αξίζει να αναφερθεί πως ο βασιλιάς φορούσε την ίδια ενδυμασία

με τον επικεφαλής επίσκοπο της εκκλησίας. Οι γυναίκες της αριστοκρατίας φορούν εσωτερικά ένα πουκάμισο, στη συνέχεια ένα μονόχρωμο φόρεμα με ζώνη, που έσφιγγε το μπούστο με κορδόνια, με φαρδιά μανίκια και διακοσμητικά κεντήματα, ενώ οι απλές γυναίκες φοράνε χοντρά υφάσματα, χωρίς διακόσμηση.

Εν κατακλείδι, η συγκεκριμένη υποενότητα στοχεύει να εισαγάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στη στιλιστική εποχή του Μεσαίωνα.

2.3.A.9 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

Η τελευταία υποενότητα μελετά την ενδυμασία στην Αναγέννηση κατά τον 14ο, 15ο και 16ο αιώνα. Τα ενδύματα της εποχής ήταν περίπλοκα, των γυναικών ιδιαιτέρως, και έδιναν όγκο στο σώμα. Ήταν η εποχή της υπερβολής του στιλ, με πολλές δαντέλες, φιόγκους, πτέτες, κορσέδες, περούκες και βαρύτιμα υφάσματα. Η ακτινοβολούσα εποχή της Αναγέννησης, εκτός από τα γράμματα και τις τέχνες, ανέδειξε και την πολυτέλεια, με μεταξωτά, μπροκάρ, βελούδα, γούνες, χρυσοκλωστές, χάντρες, πολύτιμες πέτρες, υποδήματα στολισμένα με κορδέλες και κουμπιά, κεφάλια καλυμμένα με καπέλα ή φακιόλια, κολάρα και φραμπαλάδες. Η ανδρική ενδυμασία αποτελείται από κοντό πουκάμισο, ένα είδος περισκελίδας ή φουφουλωτό παντελόνι, πλεχτές λευκές κάλτσες μέχρι το γόνατο και κάπες. Τα φορέματα των γυναικών ήταν μακριά σε σχήμα καμπάνας, με υποστήριξη κρινολίνου και εσωτερικά με στενό κορσέ. Αυτή την εποχή, αναπτύσσονται πολλές βιοτεχνίες, καθώς και το εμπόριο των υφασμάτων. Οι σημαντικότερες υφαντικές ίνες είναι το μαλλί, το μετάξι και το λινάρι. Εξαιρετική φήμη έχουν τα μεταξωτά της Φλωρεντίας και τα βελούδα της Βενετίας. Αξίζει να αναφερθεί πως η μια περιοχή επηρέαζε την άλλη, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τη μόδα. Για παράδειγμα, η Ιταλία επηρεαζόταν από την Ισπανία και τη Γαλλία, χωρίς όμως η κάθε χώρα να χάνει την ιδιαιτερότητά της. Στην Ιταλία, για παράδειγμα, η γυναικεία φορεσιά είχε πουκάμισο και δύο φορέματα και στη Γερμανία είχαν χρωματικό διαμοιρασμό σε λωρίδες κ.λπ.

Εν κατακλείδι, η συγκεκριμένη υποενότητα περιέχει πληροφορίες για την ενδυμασία της εποχής της Αναγέννησης, με εστίαση στην πολυτέλεια των υλικών και την υπερβολή των σχεδίων. Προτείνεται εκπαιδευτική επίσκεψη σε πινακοθήκη που διαθέτει αναγεννησιακά έργα.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Γεωργιτσογιάννη, Ε. Ν. & Παντουβάκη, Σ. (2011). *Ιστορία της Ενδυμασίας. Ο δυτικός κόσμος και η Ελλάδα από τους προϊστορικούς χρόνους ως την Αναγέννηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Διάδραση.
2. Γεωργιτσογιάννη, Ε. Ν. (2004). *Ιστορία Ενδυμασίας Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Βαροπούλου, Ε. & Ζαρίφης, Δ. Ζ. (2004). *Ιστορία Ενδυμασίας ΙΙ*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Δαββέτας, Δ. (2008). *Μόδα και μοντέρνα τέχνη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ευρασία.
3. Arkangelakis, R. (2022). *Ancient Cretan Women's Fashion: Dressing Like a Minoan*. Retrieved December 20, 2024, from: <https://minoanmystic.org/2022/07/27/ancient-cretan-womens-fashion-dressing-like-a-minoan/>

2.3.B • ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η καλλιέργεια της δεξιότητας του σχεδιασμού γυναικείων ενδυμάτων σε ντυμένη φιγούρα. Παρουσιάζεται η μεθοδολογία σχεδιασμού των ενδυμάτων, ώστε να αποδίδονται σωστά και κατανοητά τα χαρακτηριστικά τους. Επειδή τα σχέδια αυτά θα χρησιμοποιηθούν για την περαιτέρω δημιουργία των πατρών, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στη σωστή σχεδιαστική αποτύπωση των στοιχείων του στιλ του ενδύματος. Σχεδιάζονται τόσο επιμέρους τμήματα ρούχων όσο και ολοκληρωμένα σύνολα. Ενδεικτικά, σχεδιάζονται: φούστες, παντελόνια, μπλούζες, πουκάμισα, φορέματα κ.ά. Επίσης, σχεδιάζονται και ενδυματολογικές λεπτομέρειες, όπως είναι τα κουμπώματα, η λαιμόκοψη, ο γιακάς, τα μανίκια, οι μανσέτες, οι τσέπες κ.λπ. Επιλέγονται με ιδιαίτερη προσοχή τα χαρακτηριστικά του ενδύματος στον σχεδιασμό, ώστε να μπορεί να υλοποιηθεί και από τεχνική άποψη το τελικό ένδυμα. Επιπλέον, εφαρμόζεται χρώμα στα σχέδια ενδυμάτων, σύμφωνα με τη θεωρία του χρώματος που έχουν διδαχθεί οι εκπαιδευόμενοι/-ες στην ενότητα «Ελεύθερο σχέδιο-Χρώμα» του Α' εξαμήνου με ξυλομπογιά και μαρκαδόρο. Τέλος, δημιουργούνται προσχέδια και ολοκληρωμένα σχέδια για προσωπική συλλογή.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Σχεδιάζουν σύνολα ενδυμάτων,
- Υλοποιούν σχεδιαστικά συνδυασμούς ρούχων σε ατομικά στιλ,
- Επιλέγουν την κατάλληλη φιγούρα για το κάθε ένδυμα ή σύνολο,
- Βελτιώνουν ακόμα περισσότερο τις σχεδιαστικές τους ικανότητες μέσα από την εξάσκηση σε διάφορα στιλ,
- Εφαρμόζουν χρώμα και χρωματικούς συνδυασμούς στα σχέδια ενδυμάτων,
- Απεικονίζουν τα τεχνικά χαρακτηριστικά του ενδύματος,
- Εκτιμούν τις τεχνικές απαιτήσεις κατασκευής κατά τη διαδικασία σχεδιασμού,
- Υιοθετούν το προσωπικό σχεδιαστικό τους ύφος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Γυναικεία φιγούρα / Συλλογή ενδυμάτων / Φούστα εβαζέ / Φόρεμα αμπίρ / Πριγκιπική γραμμή / Ρεντιγκότα / Παντελόνι καμπάνα / Πέτο γιακάς / Μανσέτα / Σχεδιαστικό ύφος / Τονική διαβάθμιση.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΜΕ ΕΙΔΗ ΦΟΥΣΤΑΣ
2	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΥΠΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΜΠΛΟΥΖΑΣ
3	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΥΠΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΥΠΟΚΑΜΙΣΩΝ
4	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ
5	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΖΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΜΕ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ
6	ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΜΟΔΑΣ
7	ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ
8	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Κείμενο αναφοράς

2.3.B.1 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΜΕ ΕΙΔΗ ΦΟΥΣΤΑΣ

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έχοντας έρθει σε επαφή με τον σχεδιασμό απλών σχεδίων φούστας σε προηγούμενη ενότητα, εξελίσσουν το σχέδιό τους, σχεδιάζοντας διάφορους τύπους φούστας σε γυναικεία

φιγούρα και εφαρμόζοντας τις βασικές γνώσεις και τις εικαστικές δεξιότητες που δίδουν τον σχεδιασμό του ενδύματος αυτού. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού έρθουν σε οπτική επαφή με τα βασικά είδη φούστας (κλασική φούστα, ίσια φούστα, κλος, φούστα με σούρα, φούστα με πιέτες, φούστα με οριζόντιο και κάθετο κόψιμο, πλισέ, ντραπέ, φούστα φάκελος, φούστες με διακοσμητικά στοιχεία), αναγνωρίζουν τις σχεδιαστικές απαιτήσεις του κάθε είδους και παρατηρούν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματά τους. Στη συνέχεια, εφαρμόζουν την ορθή διαδικασία που ακολουθείται για τον σχεδιασμό των λειτουργικών και διακοσμητικών λεπτομερειών της φούστας, όπως είναι, για παράδειγμα, ο σχεδιασμός πιετών, σουρών, διακοσμητικών ραφών, τσεπών και ζώνης. Ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός της φούστας οποιουδήποτε είδους απαιτεί λεπτομέρεια στην αποτύπωση του σχεδίου και στη φωτοσκίαση των όγκων που δημιουργούνται από τις πτυχώσεις, τις σούρες, τις πιέτες και τα άλλα στοιχεία του ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εστιάζουν την προσοχή τους στην καλλιτεχνική απόδοση της φούστας στην πρότυπη γυναικεία φιγούρα, προσπαθώντας να προσδώσουν στο ένδυμα ρεαλιστικά χαρακτηριστικά.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση του σχεδιασμού των διαφόρων τύπων φούστας, όπως επίσης και των λειτουργικών και διακοσμητικών λεπτομερειών τους, η μελέτη και ο σχεδιασμός από εικόνες, περιοδικά και άλλες πηγές έμπνευσης, προκειμένου να αποδοθούν τα χαρακτηριστικά των φουστών.

2.3.B.2 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΥΠΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΜΠΛΟΥΖΑΣ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τη διαδικασία σχεδιασμού των βασικών τύπων των γυναικείων μπλουζών. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτούν διευκολύνουν την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο σχηματίζονται οι σχεδιαστικές λεπτομέρειες της γυναικείας μπλούζας.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να σχεδιάζουν τους βασικούς τύπους μπλούζας (δετή μπλούζα, τουνίκα, πόλο, μπλούζα με ωμίτη, μπλούζα με τιράντες, κοντομάνικη μπλούζα), δίνοντας έμφαση στις σχεδιαστικές λεπτομέρειες του κάθε είδους ξεχωριστά. Σχεδιάζουν τους διάφορους τύπους μπλούζας, εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές σχεδιασμού, καθώς και τις γνώσεις και τις εικαστικές δεξιότητες που δίδουν τον σχεδιασμό και τη φωτοσκίαση, με χρώμα μπλούζας σε γυναικεία φιγούρα σχεδίου μόδας. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη διασαφήνιση της αλληλεξάρτησης η οποία υφίσταται μεταξύ του βασικού πατρών κορσάζ και του ορθού σχεδιασμού των διαφόρων τύπων μπλούζας. Επιπλέον, ανακαλούν προηγούμενες γνώσεις και δεξιότητες, που αφορούν τις βασικές αρχές σχεδιασμού ενδυμάτων σε φιγούρα (το κέντρο βάρους, η κλίση της φιγούρας, οι γραμμές δράσης της φιγούρας), προκειμένου να σχεδιάσουν διάφορους τύπους μπλούζας σε γυναικεία φιγούρα σε κίνηση. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού εξασκηθούν στον λεπτομερή σχεδιασμό του κάθε είδους γυναικείας μπλούζας, συγκρίνουν τους διαφορετικούς τύπους μπλούζας, εντοπίζοντας τα διαφοροποιητικά στοιχεία τους.

Για την εμπέδωση του τρόπου σχεδιασμού και της φωτοσκίασης γυναικείας μπλούζας που περιγράφεται στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μπορούν να σχεδιάσουν διάφορους τύπους μπλουζών και να μοιραστούν τις ιδέες τους μέσα στην τάξη, προκειμένου να αναπτυχθεί ένας γόνιμος διάλογος σχετικά με τις τεχνικές που ανέπτυξαν κατά τη σχεδιάσή τους.

2.3.B.3 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΥΠΩΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΥΠΟΚΑΜΙΣΩΝ

Σκοπός της παρούσας εκπαιδευτικής υποενότητας είναι ο λεπτομερής σχεδιασμός διαφόρων τύπων υποκαμίσων σε γυναικεία φιγούρα συγκεκριμένων αναλογιών. Το γυναικείο πουκάμισο αποτελείται από διάφορα ξεχωριστά στοιχεία, όπως είναι, για παράδειγμα, ο γιακάς, η μανσέτα, και το μανίκι. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται στη λεπτομερή σχεδίαση των παραπάνω στοιχείων.

Αρχικά, μαθαίνουν να σχεδιάζουν διάφορους τύπους γιακάδων (επίπεδος γιακάς, σπαστός γιακάς, όρθιος γιακάς, γιακάς μαο κ.λπ.) σε γυναικεία πουκάμισα, ακολουθώντας την ενδεδειγμένη πορεία για τον σχεδιασμό τους σε γυναικεία φιγούρα. Μαθαίνουν, επίσης, να συσχετίζουν την κλίση του ώμου και την κατεύθυνση της γραμμής Κέντρο-Εμπρός, με τον ισορροπημένο σχεδιασμό των γιακάδων σε γυναικεία φιγούρα σχεδίου μόδας. Κατονομάζουν τα σημεία και τις γραμμές δράσης της γυναικείας φιγούρας, που διαδραματίζουν ιδιαίτερο ρόλο κατά τον σχεδιασμό της μασχάλης και του μανικιού σε αυτήν, επεξηγώντας τη χρησιμότητά τους (κορώνα μανικιού, πλαϊνή ραφή, ραφή ώμου, περίμετρος μασχάλης). Σημαντικό ρόλο παίζει η ταύτιση της όψης και του σχεδιασμού της μασχάλης με το βασικό πατρόν του κορσάζ. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν διάφορους τύπους μανικιών (υποκαμίσου, αναγεννησιακό, ζιγκό κ.ά.) και μανσετών (απλή με μόστρα, διπλή μανσέτα, γυριστή με ζωνάκι κ.ά.) σε γυναικεία πουκάμισα, ακολουθώντας την ενδεδειγμένη διαδικασία για τον σχεδιασμό τους σε φιγούρα σχεδίου μόδας.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση του σχεδιασμού των διαφόρων τύπων γυναικείου υποκαμίσου και των σχεδιαστικών λεπτομερειών που αναφέρθηκαν παραπάνω, η μελέτη και ο μεθοδικός σχεδιασμός των γυναικείων υποκαμίσων με τη βοήθεια βιβλίων σχεδίου μόδας, στα οποία χρησιμοποιείται γεωμετρική μέθοδος σχεδιασμού, προκειμένου να αποδοθούν τα χαρακτηριστικά και οι διακοσμητικές λεπτομέρειές τους.

2.3.B.4 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΦΟΡΕΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τον σχεδιασμό του φορέματος, ενός εκ των σημαντικότερων ενδυμάτων στον χώρο της γυναικείας ένδυσης. Σκοπός της υποενότητας αυτής είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατανοήσουν τις βασικές αρχές που διέπουν τον σχεδιασμό του φορέματος, αποσαφηνίζοντας τις σχεδιαστικές ιδιαιτερότητες που εντοπίζονται κατά τον σχεδιασμό του σε μια γυναικεία φιγούρα.

Αρχικά, μαθαίνουν να σχεδιάζουν διάφορους τύπους φορέματος (ρεντιγκότα, ριχτό, τουνίκα, αμπίρ, με αυτοκρατορικό κόψιμο, ντραπέ, με πριγκιπική γραμμή, εβαζέ, στράπλες κ.ά.). Αφού εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τις κατασκευαστικές ιδιαιτερότητες του κάθε τύπου φορέματος, επικεντρώνονται στον λεπτομερειακό σχεδιασμό και στη φωτοσκίαση με χρώμα των μερών και των διακοσμητικών λεπτομερειών του εκάστοτε φορέματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τρόπο με τον οποίο δημιουργούνται οι πτυχώσεις στα φορέματα, καθώς έχουν μεγάλη επίδραση στην τεχνική με την οποία αυτές σχεδιάζονται και φωτοσκιάζονται. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι στα σημεία του σώματος που προεξέχουν ή λυγίζουν (π.χ. αγκώνες, γόνατα) το ύφασμα τεντώνει και δημιουργούνται πτυχώσεις, ενώ στο εσωτερικό τους, όπου το σώμα «κλείνει» (π.χ. το εσωτερικό του αγκώνα, η μέση) δημιουργούνται πτυχώσεις χαλάρωσης. Τέλος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες συγκρίνουν τους διάφορους τύπους φορέματος, εντοπίζοντας τα διαφοροποιητικά τους στοιχεία.

Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να σχεδιάσουν φορέματα σε γυναικείες φιγούρες σχεδίου μόδας σε κίνηση, προκειμένου να εξασκηθούν στη φωτοσκίαση πτυχώσεων που δημιουργούνται από τις πόζες της φιγούρας.

2.3.B.5 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΟΖΑΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΜΕ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τη διαδικασία σχεδιασμού των βασικών τύπων των γυναικείων παντελονιών. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να σχεδιάζουν τους βασικούς τύπους γυναικείου παντελονιού σε γυναικεία φιγούρα σε κίνηση (ίσιο, καμπάνα, αθλητικό, παντελονόφουστα, κοντό, βερμούδα, ιппασίας, χάρεμ, φαρδύ, κολάν, τζιν), δίνοντας έμφαση στις σχεδιαστικές λεπτομέρειες του κάθε είδους ξεχωριστά. Σχεδιάζουν λοιπόν τους διάφορους τύπους παντελονιών, εφαρμόζοντας τις βασικές αρχές σχεδιασμού, καθώς και τις γνώσεις και τις εικαστικές δεξιότητες που διέπουν τον σχεδιασμό και τη φωτοσκίαση με χρώμα παντελονιών σε γυναικεία φιγούρα σχεδίου μόδας. Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν ότι η πόζα επηρεάζει τον σχεδιασμό του παντελονιού, ανεξάρτητα αν αυτό είναι φαρδύ, στενό, κοντό ή μακρύ. Γι' αυτόν τον λόγο, χρησιμοποιούν τις γραμμές δράσης της λεκάνης και των κάτω άκρων, προκειμένου να σχεδιάσουν σωστά το παντελόνι. Έτσι, ανακαλούν προηγούμενες γνώσεις και δεξιότητες που αφορούν τις βασικές αρχές σχεδιασμού ενδυμάτων σε φιγούρα σε κίνηση, όπως είναι το κέντρο βάρους, η γραμμή κίνησης του σώματος και οι γραμμές δράσης της φιγούρας. Τέλος, κατανοούν ότι το ένδυμα και ιδιαίτερα το παντελόνι πρέπει να ακολουθεί τη φόρμα και την κίνηση του σώματος, και γι' αυτό μαθαίνουν να δίνουν ανάλογη άνεση με πτυχώσεις στο ύφασμα στους γοφούς, στον καβάλο, στον μηρό και στη γάμπα, κατά τον σχεδιασμό του παντελονιού.

Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες, μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, να σχεδιάσουν τους προαναφερθέντες τύπους παντελονιών πάνω σε γυναικείες φιγούρες σχεδίου μόδας σε κίνηση, προκειμένου να εξασκηθούν στη φωτοσκίαση πτυχώσεων που δημιουργούνται από τις πόζες της φιγούρας.

2.3.B.6 | ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΑΞΕΣΟΥΑΡ ΜΟΔΑΣ

Η υποεπάρκεια αυτή ασχολείται με τα πρόσθετα στοιχεία που ολοκληρώνουν μια σύγχρονη και μοντέρνα γυναικεία εμφάνιση. Εξετάζεται, λοιπόν, ο σημαντικός ρόλος των αξεσουάρ μόδας στη γυναικεία ένδυση. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν τη χρησιμότητα των αξεσουάρ, όπως είναι τα παπούτσια, οι τσάντες, τα γάντια, τα μαντήλια, τα κοσμήματα κ.ά., μέσα από τη σχεδιάσή τους και το οπτικό αποτέλεσμα που προσδίδουν σε μια ντυμένη γυναικεία φιγούρα μόδας.

Στο πλαίσιο της παρούσας υποεπάρκειας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τις μεθόδους σχεδιασμού και φωτοσκίασης των βασικών αξεσουάρ μόδας. Αρχικά, μελετούν τον σχεδιασμό γυναικείων υποδημάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά του ποδιού στο οποίο θα γίνει η εφαρμογή του παπουτσιού. Σχεδιάζουν τα πόδια γυμνά, προκειμένου να έχουν τις σωστές αναλογίες του πέλματος. Μετά, εξασκούνται στον σχεδιασμό διαφόρων ειδών γυναικείων παπουτσιών, όπως είναι τα επίπεδα (φλατ) παπούτσια, οι μπότες, τα παπούτσια με τακούνια, οι εσπαντρίγιες κ.ά. Στη συνέχεια, επικεντρώνονται στον σχεδιασμό των καπέλων, λαμβάνοντας υπόψη το σχήμα τους και την εφαρμογή που έχουν στο κεφάλι. Αναγνωρίζουν τα μέρη του καπέλου, όπως το τεπέ, που καλύπτει το κρανίο και την επιφάνεια που εκτείνεται γύρω από αυτό και ονομάζεται μπορ. Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στον σχεδιασμό των γυναικείων τσαντών, οι οποίες έχουν γεωμετρικό σχήμα και συμπληρώνουν με επιτυχία κάθε γυναικείο σύνολο. Λοιπά αξεσουάρ, όπως οι ζώνες, τα γυαλιά και τα κοσμήματα, σχεδιάζονται με μεγαλύτερη ακρίβεια στην απόδοση σε χαρτί μιλιμετρέ.

Συνολικά, αυτή η εκπαιδευτική υποεπάρκεια επιδιώκει να παράσχει τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες σχεδιασμού των προαναφερθέντων αξεσουάρ για την ορθή ένταξή τους σε γυναικεία σύνολα ένδυσης.

Προτείνεται οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εξοικειωθούν με τον σχεδιασμό διαφόρων αξεσουάρ μέσω εργαστηριακών ασκήσεων, στις οποίες θα συμπληρώνουν γυναικεία σύνολα με τα κατάλληλα αξεσουάρ.

2.3.B.7 | ΤΕΧΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Έχοντας κατανοήσει και εξασκηθεί στις μεθόδους σχεδιασμού των διαφόρων γυναικείων ενδυμάτων από τις προηγούμενες υποεπάρκειες, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διευρύνουν τις γνώσεις τους σχετικά με το σχέδιο μόδας, μαθαίνοντας τη δημιουργία του τεχνικού σχεδίου γυναικείου ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι το τεχνικό σχέδιο (Fashion Flat ή Technical Flat) είναι μια λεπτομερής και ακριβής αναπαράσταση του ενδύματος. Κατανοούν, επιπλέον, ότι τα τεχνικά σκίτσα χρησιμοποιούνται συχνά ως μέρος των τεχνικών προδιαγραφών για την αποτύπωση των λεπτομερειών σχεδίασης, κατασκευής και ραφής των γυναικείων ενδυμάτων στην παραγωγή. Αν και ο σχεδιασμός των τεχνικών σκίτσων γίνεται κυρίως μέσω σχεδιαστικών προγραμμάτων σε Η/Υ, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται σε τεχνικές σχεδιασμού τεχνικών σκίτσων στο χέρι. Αφού ξεκινήσουν σημειώνοντας μια κά-

θετη γραμμή στο κέντρο της γυναικείας φιγούρας, σχεδιάζουν πρώτα μόνο το μισό του ρούχου. Μετά, παίρνουν τις κύριες μετρήσεις του ρούχου, εφαρμόζοντάς τες σε αναλογική κλίμακα, προκειμένου να σχεδιάσουν το τεχνικό σχέδιο. Στη συνέχεια, συμπληρώνουν το περίγραμμα του σχήματος του γυναικείου ρούχου, αφού πρώτα σχεδιάσουν και το υπόλοιπο μισό αντικατοπτρίζοντάς το. Μόλις το σχέδιο φανεί αναλογικό και σωστό, τότε προσθέτουν τις λεπτομέρειες για τα ανοίγματα του ρούχου (π.χ. κάτω στρίφωμα, λαιμόκοψη) και μετά προσθέτουν τις ραφές και τις άλλες μικρές λεπτομέρειες, όπως είναι το φερμουάρ και οι τσέπες. Τέλος, μόλις ολοκληρώσουν το τεχνικό σκίτσο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού ελέγξουν όλες τις αναλογίες, προχωρούν στο μελάνωμα του σχεδίου με ιδιαίτερη προσοχή.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση του σχεδιασμού των τεχνικών σχεδίων διαφόρων τύπων γυναικείου ενδύματος, η εφαρμογή της παραπάνω μεθοδολογίας σε μια ευρεία γκάμα γυναικείων ενδυμάτων μέσω εργαστηριακών ασκήσεων.

2.3.B.8 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν από τις προηγούμενες εκπαιδευτικές υποενότητες, υλοποιούν τον σχεδιασμό ολοκληρωμένων συλλογών γυναικείων ενδυμάτων. Παρατηρούν και μελετούν τις τρέχουσες τάσεις της μόδας μέσα από διάφορες πηγές, όπως είναι τα περιοδικά μόδας, οι επιδείξεις μόδας, τα βιβλία και το Διαδίκτυο. Αναλύουν τα κυρίαρχα στιλ, τις γραμμές και τα είδη ενδυμάτων που επικρατούν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν αρχικά σκίτσα και δοκιμαστικά μοντέλα, ενώ εξετάζουν τεχνικές λεπτομέρειες που σχετίζονται με την υλοποίηση μιας συλλογής. Στη συνέχεια, σχεδιάζουν ολοκληρωμένες προσωπικές τους συλλογές, προσαρμόζοντάς τες στις αισθητικές τους προτιμήσεις και στη συνολική φιλοσοφία του σχεδιασμού τους. Το ενδιαφέρον εστιάζεται στην επιλογή της χρωματικής παλέτας της γυναικείας συλλογής. Μέσω της παρατήρησης άλλων συλλογών, κατανοούν τον σημαντικό ρόλο που έχει η επιλογή των χρωματικών συνδυασμών στη δημιουργία μιας συλλογής και πώς οι συνδυασμοί αυτοί προσδίδουν το ξεχωριστό ύφος και το προσωπικό στιλ του/της σχεδιαστή/-τριας στη συλλογή. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη βιωσιμότητα, ενθαρρύνοντας τη χρήση οικολογικών υλικών και φιλικών προς το περιβάλλον τεχνικών παραγωγής.

Η τελική παρουσίαση της συλλογής έχει ως στόχο την αξιολόγηση της αισθητικής αξίας, της λειτουργικότητας και της εμπορικής της απήχησης, διασφαλίζοντας ότι τα ενδύματα ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς. Προτείνεται η εκπόνηση μελέτης περίπτωσης δημιουργίας μιας συλλογής ενδυμάτων, όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα πραγματοποιήσουν εργασία μελέτης περίπτωσης γυναικείας συλλογής, στην οποία να αναλύονται οι γραμμές των γυναικείων ενδυμάτων, το χρωματολόγιο της συλλογής, το ύφος και το στιλ της συλλογής, λαμβάνοντας υπόψη τους τις τελευταίες τάσεις που επικρατούν στη μόδα.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Ευγενιάδη, Ε. & Βαμβακιά, Ι. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Τριπολιτσιώτης, Κ. & Θάνος, Π. (2005). *Σχεδιασμός Ετοιμών Ενδυμάτων Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
3. Tatham, C. & Seaman, J. (2004). *Fashion Design Drawing Course*. United Kingdom: Quatro Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Abbing, B. (2003). *Fashion Sketchbook*. New York: Fairchild Publications.
2. Smith, N. (2020). *How to Draw Technical Flats by Hand*. Retrieved December 20, 2024, from: <https://www.pointsofmeasure.com/tutorials-education/how-to-draw-technical-flats-by-hand/>
3. Drudi, E. & Paci, T. (2022). *Figure Drawing for Fashion Design*. Amsterdam: The Pepin Press.

2.3.Γ • ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, αναπτύσσονται σύνθετα σχέδια για τη δημιουργία μεγαλύτερης ποικιλίας σχεδίων. Ξεκινώντας από τα βασικά πατρόν για κάθε τμήμα του ρούχου και εφαρμόζοντας συγκεκριμένες τροποποιήσεις ή προσαρμογές, είναι δυνατόν να δημιουργηθεί μεγάλη πληθώρα σχεδίων. Κατασκευάζονται πατρόν για πουκάμισα, ζακέτες, διάφορες περιπτώσεις μανικιών για ζακέτα, επιλογές μονοκόμματων γιακάδων και γιακάδων με πέτο. Επιπλέον, στα πατρόν προστίθενται η μόστρα, η φόδρα και τα καθαρίσματα, όπου απαιτείται, ανάλογα με το σχέδιο. Εντοπίζονται και σημειώνονται οι απαραίτητες πληροφορίες, που θα πρέπει να αναγράφονται επάνω σε κάθε κομμάτι του πατρόν για την τοποθέτηση και την κοπή του υφάσματος. Ακόμη, συνδυαστικά και με τις άλλες μαθησιακές ενότητες, ανατίθεται εργασία (project) προσωπικής συλλογής, όπου κατασκευάζονται πρωτότυπα σχέδια πατρόν. Τέλος, η μαθησιακή ενότητα ολοκληρώνεται με την καταχώριση και οργάνωση του προσωπικού αρχείου (portfolio), που αποτελείται από τη συλλογή όλων των πατρόν που έχουν διδαχθεί.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Κατασκευάζουν τα πατρόν από απαιτητικά σχέδια/στιλ σε βασικό μέγεθος και προσωπικά μέτρα,
- Εφαρμόζουν στα βασικά πατρόν τις τροποποιήσεις για την κατασκευή πατρόν ζακέτας/πουκαμίσας,
- Προσαρμόζουν τη βάση του μανικιού σε παραλλαγές σχεδίων για διάφορα σχέδια μανικιών,
- Παράγουν νέα πατρόν, χρησιμοποιώντας πίνακες μεγεθών,
- Προτείνουν μετατροπές στα πατρόν για νέα σχέδια,
- Επιλέγουν τη διαδικασία κατασκευής πατρόν σε νέα σχέδια,
- Συγκρίνουν το τελικό πατρόν με τις αρχικές προδιαγραφές της προσωπικής συλλογής τους,
- Υπολογίζουν με ακρίβεια την ορθή εφαρμογή μόστρας, φόδρας, γιακά-λαιμόκοψης, μανικιών,
- Επιλύουν προβλήματα εφαρμογής των πατρόν σε διάφορους σωματότυπους,
- Αναπαράγουν τα νέα πρότυπα κοπής (πατρόν), χρησιμοποιώντας πίνακες μεγεθών (διαβαθμίσεις).

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Μόστρα / Πέτο/σμόκιν γιακάς / Ρεγκλάν / Μανίκι με δύο ραφές / Διαβαθμίσεις / Πουκάμισο / Ωμίτης.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΒΑΣΙΚΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ ΣΕ ΣΑΚΑΚΙ CHANEL
2	ΣΑΚΑΚΙ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ
3	ΜΑΝΙΚΙ
4	ΓΙΑΚΑΣ ΠΕΤΟ/ΣΜΟΚΙΝ
5	ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ
6	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ PROJECT

2.3.Γ.1 | ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΒΑΣΙΚΟΥ ΣΚΕΛΕΤΟΥ ΣΕ ΣΑΚΑΚΙ CHANEL

Στην παρούσα υποενότητα, δίνονται οι βάσεις για την τροποποίηση του βασικού σκελετού του κορσάζ. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, γνωρίζοντας από το προηγούμενο εξάμηνο τον βασικό σκελετό κορσάζ για μπλούζα, διδάσκονται τις απαραίτητες αλλαγές για τη μετατροπή του κορσάζ σε ζακέτα. Αρχικά, γίνεται η μεταφορά της πένσας ώμου σε γραμμή ρεντιγκότας ή σε πένσα στήθους. Στη συνέχεια, μαθαίνουν για τις αλλαγές που γίνονται πάνω στις βασικές γραμμές, στο φάρδος του κορσάζ και στο ύψος της μασχάλης, για τη μετατροπή του σε πατρόν για σακάκι Chanel. Επιπλέον, σχηματίζεται η μόστρα πάνω στο τροποποιημένο πατρόν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν νέες έννοιες, όπως τη μόστρα, η οποία βρίσκεται εσωτερικά στο εμπρός μέρος μιας ζακέτας. Διδάσκονται, ακόμη, τις απαραίτητες διαστάσεις και τον τρόπο σχηματισμού μιας μόστρας. Σε όλα τα κομμάτια του πατρόν μεταφέρουμε το ίσιο του υφάσματος και αντιγράφουμε τα επιθυμητά μέρη του προτύπου κοπής. Στη συνέχεια, είναι έτοιμο να τοποθετηθεί πάνω στις στρώσεις των υφασμάτων για την παραγωγή του συγκεκριμένου ενδύματος.

Επίσης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τον τρόπο σχεδίασης του πατρόν της φόδρας, ενός υφάσματος που χρησιμοποιείται εσωτερικά στα ενδύματα. Λόγω της σύνθεσής της από συνθετικές ίνες, δίνει τη δυνατότητα καλύτερης και ευκολότερης εφαρμογής του ενδύματος. Υπάρχουν διάφορες ποικιλίες φόδρας, από λεπτές για φορέματα έως πιο χοντρές για σακάκια και παλτό. Το πατρόν της φόδρας προκύπτει από τον βασικό σκελετό της ζακέτας, δίνοντας ένα περιθώριο άνεσης. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στα αντίγραφα του πατρόν που δημιουργούνται. Πρέπει να αναγράφονται οι απαραίτητες πληροφορίες και οδηγίες για το τμήμα κοπής και ραφής, όπως ο αριθμός των αντιγράφων σε ύφασμα και το «ίσιο» του υφάσματος.

Προτείνεται, στην παρούσα υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να σχεδιάσουν πρότυπα κοπής για σακάκι Chanel σε γραμμή ρεντιγκότα και princess, να σχεδιαστούν τα πατρόν σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ και στο εργαστηριακό μέρος σε φυσικό μέγεθος.

2.3.Γ.2 | ΣΑΚΑΚΙ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ

Στην παρούσα υποενότητα, διδάσκονται το σακάκι ανδρικού τύπου και τις μετατροπές που πρέπει να γίνουν στον βασικό σκελετό του κορσάζ με πένσες, ώστε να γίνει η επιθυμητή μετατροπή. Το κορσάζ διαχωρίζεται με πένσες για τη δημιουργία του πλαϊνού κομματιού. Στη συνέχεια, δημιουργείται το σταύρωμα για την τοποθέτηση των κουμπιών και τον σχηματισμό του πέτο και του γιακά.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχηματίζουν τη μόστρα πάνω στο τροποποιημένο πατρόν σακακιού και τα καθαρίσματα για το πίσω μέρος. Με τη χρήση ρυζόχαρτου γίνονται τα αντίγραφα του πατρόν για τον γιακά, τη μόστρα και τα κομμάτια του κορσάζ. Τα πατρόν ολοκληρώνονται με τα πατρόν της φόδρας, που προκύπτουν από το τελικό

πρότυπο κοπής του ανδρικού σακακιού, δίνοντας ένα περιθώριο άνεσης. Για όλα τα παραπάνω, οι εκπαιδευόμενοι/-ες πρέπει να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα όργανα σχεδίασης, όπως είναι ο χάρακας, το τρίγωνο, η μεζούρα. Σημειώνονται σε όλα τα μέρη του πατρών το ίδιο και ο αριθμός των αντιγράφων. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο ταίριασμα των ραφών στα σημεία που δημιουργήθηκαν οι πένες και του γιακά με τη λαιμόκοψη, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιομορφία στο τελικό αποτέλεσμα και άριστη εφαρμογή. Η σχεδίαση ολοκληρώνεται με τα σημεία σχεδίασης για τις τσέπες.

Προτείνεται, στην παρούσα υποενότητα, να σχεδιαστεί το πρότυπο κοπής για σακάκι ανδρικού τύπου, σε μέγεθος νούμερο 46, με πέτο γιακά διαφορετικών διαστάσεων από το παράδειγμα που δόθηκε στο θεωρητικό μέρος υποενότητας. Στο θεωρητικό μέρος, προτείνεται να σχεδιαστούν τα πατρών σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ και στο εργαστηριακό μέρος σε φυσικό μέγεθος.

2.3.Γ.3 | ΜΑΝΙΚΙ

Στην παρούσα υποενότητα, παρουσιάζονται το μανίκι με δύο ραφές και το ρεγκλάν μανίκι. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται αρχικά τις αλλαγές που γίνονται στον βασικό σκελετό του μανικιού, για να χρησιμοποιηθεί στο σακάκι. Στα σακάκια και στα παλτό συνήθως χρησιμοποιείται το μανίκι με δύο ραφές. Αυτό το πατρών διευκολύνει την τοποθέτηση διακοσμητικών κουμπιών στο άνοιγμα που δημιουργείται στην άκρη του μανικιού. Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν το μανίκι ρεγκλάν. Το ρεγκλάν μανίκι δεν έχει στρογγυλή μανικοκόλληση, αλλά αντίθετα εμφανίζει μια διαγώνια ραφή, που περνάει από τη μασχάλη, κάτω από τη γραμμή του ώμου, και καταλήγει στη λαιμόκοψη. Αυτό το μανίκι χρησιμοποιείται για ζακέτες και παλτό σε γυναικεία και σε ανδρικά ενδύματα, αλλά και για αθλητικά ρούχα και φούτερ. Για όλα τα παραπάνω, οι εκπαιδευόμενοι/-ες πρέπει να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα όργανα σχεδίασης, όπως είναι ο χάρακας, το τρίγωνο, η μεζούρα.

Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στη σωστή σύνδεση των μανικιών μεταξύ τους και κατά τη σύνδεση με το κορσάκι. Οι κόντρες είναι σημεία που θα βοηθήσουν τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες να συνδέσουν σωστά τα μέρη του πατρών, προκειμένου να επιτευχθεί ομοιομορφία στο τελικό αποτέλεσμα και άριστη εφαρμογή.

Προτείνεται, για την καλύτερη εξοικείωση με τη ραφή των μανικιών, να δημιουργήσουν τα πατρών για μια ζακέτα ή φόρεμα με ρεγκλάν μανίκι, σε σχέδιο και διαστάσεις της επιλογής τους. Επίσης, στο Chanel σακάκι που δημιούργησαν σε προηγούμενη ενότητα, να χρησιμοποιήσουν πατρών μανικιού με δύο ραφές. Στο θεωρητικό μέρος, προτείνεται να σχεδιαστούν τα πατρών σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ και στο εργαστηριακό μέρος σε φυσικό μέγεθος.

2.3.Γ.4 | ΓΙΑΚΑΣ ΠΕΤΟ/ΣΜΟΚΙΝ

Στην παρούσα μαθησιακή υποενότητα, παρουσιάζονται οι τρόποι σχηματισμού του γιακά με πέτο και του σμόκιν γιακά. Ο πέτο γιακάς είναι ένας γιακάς που συνήθως

χρησιμοποιείται σε σακάκια, ταγιέρ, φορέματα και παλτό. Ο σμόκιν γιακάς είναι ένας μονοκόμματος γιακάς σε διάφορα μεγέθη και σχήματα. Χρησιμοποιείται συνήθως για επίσημα ενδύματα με γυαλιστερή σατέν μόστρα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τους τρόπους σχεδίασης του πέτο γιακά. Σημαντικό σε αυτούς τους γιακάδες είναι η γραμμή της τσάκισης του πέτο. Ανάλογα με το σημείο από το οποίο περνάει από τη λαιμόκοψη, δημιουργείται ένα διαφορετικό είδος πέτο, κοντά ή μακριά από το σημείο του λαιμού.

Επίσης, ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο φάρδος του γιακά, του οποίου η διάσταση πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον τη γραμμή της πίσω λαιμόκοψης. Αφού γίνουν οι απαραίτητες προεκτάσεις και σχηματιστεί ο γιακάς, δημιουργούνται τα αντίγραφα του, του πέτο με το κορσάζ και της μόστρας της ζακέτας. Πάνω στο πατρόν σημειώνονται τα απαιτούμενα στοιχεία, όπως το ίσιο του υφάσματος, το νούμερο του πατρόν, τα αντίγραφα του υφάσματος. Τέλος, δίνουν έμφαση στην εφαρμογή και την αισθητική του τελικού ενδύματος.

Προτείνεται, εκτός από τα πατρόν πέτο γιακά/σμόκιν σε σακάκι στο βασικό μέγεθος, για την καλύτερη εξοικείωση των εκπαιδευομένων, να δημιουργηθούν πατρόν για σακάκια με πέτο και σμόκιν γιακά, σε προσωπικά μεγέθη και διαφορετικά σχήματα στυλ, έτσι ώστε να ενισχύσουν τις δεξιότητές τους στην κατασκευή του πατρόν. Επιπλέον, να καταγράψουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να βρουν λύσεις, παρατηρώντας την ακρίβεια και τη λειτουργικότητα του πατρόν. Στο θεωρητικό μέρος, προτείνεται να σχεδιαστούν τα πατρόν σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ και στο εργαστηριακό μέρος σε φυσικό μέγεθος.

2.3.Γ.5 | ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

Στην παρούσα υποενότητα, παρουσιάζονται οι αλλαγές που γίνονται στον βασικό σκελετό του κορσάζ, για να μετατραπεί σε πατρόν για πουκάμισο. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τον σχηματισμό γυναικείου πουκαμίσου και πουκαμίσας με ωμίτη, μανίκι με μανσέτα και γιακά πουκαμίσου.

Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τον σχεδιασμό πουκαμίσου, καταγράφουν τα μέτρα που απαιτούνται, σχηματίζουν τον σκελετό για γυναικείο πουκάμισο και σχεδιάζουν το σταύρωμα για τα κουμπιά. Έπειτα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, χρησιμοποιώντας τις απαραίτητες μετρήσεις (περιφέρεια και ύψος μασχάλης), μαθαίνουν τον σχηματισμό μανικιού για πουκάμισο. Τα πατρόν όλων των μανικιών πουκαμίσου συμπληρώνονται με το πατρόν της μανσέτας, δηλαδή το ξεχωριστό κομμάτι υφάσματος, στο οποίο καταλήγει το μανίκι γύρω από τον καρπό. Επιπλέον, διδάσκονται για τον σχηματισμό του γιακά πουκαμίσου με ποδαράκι.

Στη συνέχεια, περιγράφεται η γυναικεία πουκαμίσια. Δίνονται τα περιθώρια άνεσης στον βασικό σκελετό του κορσάζ και τροποποιείται το μήκος του και το ύψος της μασχάλης για καλύτερη εφαρμογή και άνεση. Προσθέτουμε το σταύρωμα για τα κουμπιά και τέλος τον ωμίτη, οποίος είναι ένα ξεχωριστό διπλό κομμάτι υφάσματος, που

τοποθετείται στον ώμο και πίσω στην πλάτη του πουκαμίσου. Αντιγράφεται από το βασικό πατρόν και κόβεται σε ύφασμα δύο φορές. Τα πατρόν ολοκληρώνονται με το μανίκι, τη μανσέτα και τον γιακά πουκαμίσου. Ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις μετρήσεις και στο ταίριασμα (ρεγουλάρισμα) των πατρόν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες παρατηρούν και αναλύουν την εφαρμογή της καμπύλης της μασχάλης και της καβαδούρας του μανικιού, και το ποδαράκι του γιακά μεταξύ γιακά και λαιμόκοψης – το ποδαράκι του γιακά πρέπει να ταιριάζει ακριβώς με τη λαιμόκοψη και το σταύρωμα.

Προτείνεται, στο εργαστηριακό μέρος, να σχηματιστούν πατρόν για πουκάμισα/ πουκαμίσεις με ωμίτη σε προσωπικά μεγέθη και να προστεθούν τσεπάκια στο κορσάζ. Στο θεωρητικό μέρος, συνιστάται να σχεδιαστούν τα πατρόν σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ και στο εργαστηριακό μέρος σε φυσικό μέγεθος.

2.3.Γ.6 | ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΕΙΣ, ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ PROJECT

Στην τελευταία υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τους τρόπους με τους οποίους διαβαθμίζονται τα πατρόν. Η διαβάθμιση είναι η σχεδίαση μεγαλύτερων ή μικρότερων μεγεθών από ένα βασικό μέγεθος. Μέσω της διαβάθμισης, αλλάζουν οι διαστάσεις αλλά όχι η γενική εικόνα του πατρόν. Για τον υπολογισμό των διαβαθμίσεων, πρέπει αρχικά οι εκπαιδευόμενοι/-ες να μελετήσουν τον τρόπο αλλαγής των διαστάσεων από μέγεθος σε μέγεθος σε όλες τις μετρήσεις του πίνακα μεγεθών και να δημιουργήσουν μια νέα στήλη για καθεμία από αυτές. Τέλος, ελέγχονται όλες οι διαφορές στις μετρήσεις του πίνακα μεγεθών και τροποποιούνται ανάλογα τα εξωτερικά σημεία του πατρόν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν για τον σχηματισμό του νέου πατρόν και πώς μετακινείται η βάση σύμφωνα με τους άξονες (χ, ψ). Το κάθε μέγεθος σχεδιάζεται με διαφορετικό χρώμα. Οι κάθετες γραμμές του κέντρου, εμπρός και πίσω, δεν μετατοπίζονται.

Επιπλέον, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τον τρόπο παρουσίασης της εργασίας (project) της προσωπικής τους συλλογής. Τα πρωτότυπα σχέδια πατρόν έχουν κατασκευαστεί σε φυσικό μέγεθος στο εργαστηριακό μέρος, αλλά και σε κλίμακα $\frac{1}{3}$ στο θεωρητικό μέρος. Καταχωρούν και οργανώνουν σε προσωπικό αρχείο (portfolio) τη συλλογή των πατρόν που έχουν διδαχθεί και παρουσιάζουν σε ντοσιέ όλα τα πατρόν του θεωρητικού μέρους: πατρόν σακάκι Chanel, σακάκι ανδρικού τύπου, μανίκι με δύο ραφές, μανίκι ρεγκλάν, πέτο γιακά, σμόκιν γιακά, πατρόν γυναικείου πουκαμίσου και πουκαμίσας με ωμίτη, μανίκι με μανσέτα και γιακά πουκαμίσου. Επιπλέον, καταθέτουν και τα αντίστοιχα πατρόν σε φυσικό μέγεθος, καταγράφοντας μέσα τις απαραίτητες πληροφορίες. Τέλος, καταχωρούν τα βασικά πατρόν φούστας, κορσάζ και παντελονιού σε κλίμακα $\frac{1}{3}$, αλλά και σε φυσικό μέγεθος, σε νούμερο 46, με τις διαβαθμίσεις σε μικρότερα και μεγαλύτερα μεγέθη, σύμφωνα με τις διαστάσεις του εκάστοτε ενδύματος.

Προτείνεται, στο εργαστηριακό μέρος, να γίνουν διαβαθμίσεις σε όλους τους βασικούς σκελετούς (φούστα, κορσάζ, φόρεμα και παντελόνι).

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Ντόβας, Β., Συκαρά, Κ., Κορδώνη, Ε. & Φωκά, Σ. (2005). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρόν) ΙΙ*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Armstrong, H. J. (2009). *Patternmaking for Fashion Design*. Los Angeles: Pearson Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Βασιλούλη, Ε. & Δάβου, Φ. (2007). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρόν) Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

2.3.Δ • ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα εισαχθούν στη μεθοδολογία της ηλεκτρονικής σχεδίασης ενδύματος. Αρχικά, θα παρουσιαστεί εξειδικευμένο επαγγελματικό λογισμικό CAD για τη σχεδίαση μοντέλων ενδυμάτων σε φιγούρα σώματος μόδας (σχέδιο μόδας). Στη συνέχεια, θα σχεδιαστούν τα αντίστοιχα τεχνικά σχέδια των ενδυμάτων. Έπειτα, θα αναπτυχθούν έννοιες και εργαλεία σχεδίασης του λογισμικού CAD, με σκοπό τον σχεδιασμό μοντέλων ενδυμάτων για τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης συλλογής. Επιπλέον, θα παρουσιαστούν εργαλεία για τη δημιουργία βιβλιοθηκών με υφάσματα διαφόρων ποιοτήτων, τα οποία θα εφαρμοστούν σε ανάλογα σχέδια μόδας. Επίσης, θα δημιουργηθεί ανάλογη βιβλιοθήκη χρωματικών παλετών και μοτίβων για την εφαρμογή τους στον σχεδιασμό ενδυμάτων. Τέλος, θα γίνει εξαγωγή του τελικού αρχείου του ενδύματος σε διαφορετικό τύπο επέκτασης προς αναγνώρισή του και από άλλα λογισμικά CAD.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Εφαρμόζουν τις εντολές για τη χρήση της ηλεκτρονικής σχεδίασης στο σχέδιο ενδύματος,
- Δημιουργούν βιβλιοθήκες με διάφορες υφές υφασμάτων,
- Εφαρμόζουν υφές υφασμάτων στα σχέδια μόδας,
- Εφαρμόζουν μοτίβα υφάσματος στα σχέδια μόδας,
- Δημιουργούν βιβλιοθήκες με χρωματικές παλέτες,
- Υλοποιούν ολοκληρωμένες συλλογές ενδυμάτων ψηφιακά,

- Εκτιμούν πιθανές βελτιώσεις στην κατασκευή ενός μοντέλου ενδύματος, που προκύπτουν από την ανάλυση του σχεδίου,
- Διαχειρίζονται ηλεκτρονικά ολοκληρωμένα σχέδια προσωπικής συλλογής ενδυμάτων,
- Υιοθετούν πρακτικές οργάνωσης των αρχείων της ηλεκτρονικής σχεδίασης για περαιτέρω μελλοντική αξιοποίηση.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Διανυσματική σχεδίαση / Συμμετρία / Βαρύτητα / Κλειστό σχήμα / Χρωματική παλέτα / Επεξεργασία υφάσματος / Χρωματικές παραλλαγές / Μοτίβο υφάσματος / Διαφάνεια / Portfolio / Λογισμικό Kaledo.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (2), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
2	ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ ΚΑΙ ΒΑΡΥΤΗΤΑ
3	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ, ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ
4	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ ΓΡΑΜΜΩΝ-ΓΑΖΙΩΝ ΡΑΦΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
5	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΛΕΤΑΣ ΧΡΩΜΑΤΩΝ, ΧΡΩΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
6	ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
7	ΧΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΤΙΒΟΥ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
8	ΓΕΜΙΣΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΧΡΩΜΑ, ΣΚΙΑΣΗ Ή PATTERN
9	ΓΕΜΙΣΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΜΟΤΙΒΟ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
10	ΕΞΑΓΩΓΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (PORTFOLIO)

Κείμενο αναφοράς

2.3.Δ.1 | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΚΑΙ ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

Αυτή η εκπαιδευτική υποενότητα αποσκοπεί στη γνωριμία των εκπαιδευομένων με το περιβάλλον εργασίας και τα βασικά εργαλεία και τις λειτουργίες του λογισμικού. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με το βασικό μενού του λογισμικού και τις λειτουργίες αποθήκευσης, ανοίγματος, νέου εγγράφου, εισαγωγής αρχείου κ.λπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα εργαλεία και στις λειτουργίες διαχείρισης αντικειμένου, σχετικά με την επιλογή αντικειμένου, την κλίμακα, την περιστροφή, την επέκταση, την

εστίαση, καθώς και στην ακριβή τοποθέτηση του αντικειμένου στον χώρο της επιφάνειας εργασίας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες οριοθετούν τον χώρο εργασίας του λογισμικού στον οποίο σχεδιάζουν τα ενδύματά τους, μεταβάλλουν και μετατρέπουν τα ενδύματα που σχεδιάζουν ως προς το μέγεθός τους και τη γωνία κλίσης τους στον χώρο, εστιάζουν την προσοχή τους σε συγκεκριμένο σημείο του σχεδίου τους, αποθηκεύουν το σχέδιό τους σε φάκελο και εισάγουν νέο αντικείμενο.

Για την εξάσκησή τους, οι εκπαιδευόμενοι/-ες ανοίγουν στην επιφάνεια εργασίας του λογισμικού συγκεκριμένο αρχείο από συγκεκριμένο φάκελο, το επιλέγουν, αλλάζουν την κλίμακά του σε οριζόντια και κάθετη κατεύθυνση, το περιστρέφουν σε καθορισμένη γωνία περιστροφής και προσηλώνονται σε συγκεκριμένο σημείο του. Τέλος, το αποθηκεύουν με νέο όνομα σε συγκεκριμένο φάκελο.

Συστήνεται οι εργασίες που καλούνται να υλοποιήσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες να πραγματοποιηθούν με επαγγελματικό λογισμικό σχεδίασης ενδυμάτων, που χρησιμοποιείται και στις ελληνικές επιχειρήσεις.

2.3.Δ.2 | ΔΙΑΝΥΣΜΑΤΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ, ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΤΕΧΝΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ ΚΑΙ ΒΑΡΥΤΗΤΑ

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα, παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες σχεδίασης του λογισμικού και δίνονται όλες οι λεπτομέρειες και οι κινήσεις που πρέπει να εκτελέσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες, για να δημιουργήσουν, με τη χρήση των εργαλείων αυτών, σχέδια ενδυμάτων. Παρουσιάζονται τα εργαλεία σχεδίασης γραμμών και σχημάτων, καθώς και ο τρόπος σχεδίασης με τη χρήση της συμμετρίας αντικειμένων, με ταυτόχρονη σχεδίαση και από τις δύο πλευρές του άξονα συμμετρίας. Επίσης, παρουσιάζεται ο τρόπος σχεδίασης με τη χρήση της βαρύτητας, έτσι ώστε οι εκπαιδευόμενοι/-ες να κατανοήσουν τη σημασία της ταύτισης του σημείου έναρξης της νέας σχεδίασης με την προηγούμενη, που όμως βρίσκεται στο ίδιο σχέδιο.

Τα εργαλεία σχεδίασης που παρουσιάζονται στη συγκεκριμένη υποενότητα, εφαρμόζονται από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες μέσω της σχεδίασης ενδυμάτων τόσο ελεύθερης απόδοσης όσο και τεχνικών σχεδίων ενδυμάτων, για διάφορα είδη ενδυμάτων, όπως είναι οι φούστες, οι μπλούζες, τα πουκάμισα, οι ζακέτες, τα παντελόνια, τα πανωφόρια κ.λπ. Σκοπός της υποενότητας αυτής είναι η σχεδίαση ενδυμάτων που θα αποτελέσουν τη συλλογή ενδυμάτων που θα παρουσιάσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες στην τελική τους παρουσίαση (portfolio). Αποκτούν, έτσι, δεξιότητες σχεδίασης ενδυμάτων με τη χρήση λογισμικού σχεδίασης ενδυμάτων, προκειμένου να είναι σε θέση να δημιουργούν συλλογές ενδυμάτων σε ψηφιακή μορφή.

2.3.Δ.3 | ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΤΡΟΠΗΣ ΣΗΜΕΙΩΝ, ΟΜΑΔΟΠΟΙΗΣΗ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΩΝ

Σε αυτή την εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία μετατροπής, μετακίνησης και μετατροπής σημείων και αποκτούν δεξιότητες στη δι-

όρθωση και τη μετατροπή των σχεδίων τους. Μαθαίνουν να επεξεργάζονται σημεία γραμμής, ευθείας και καμπύλης, και να μετακινούν, να διαγράφουν και να προσθέτουν σημεία σε γραμμή και σημεία καμπύλης πάνω σε γραμμή, όπως και να συνδέουν και να διαχωρίζουν σημεία γραμμής.

Με τη χρήση των εργαλείων του λογισμικού σχεδίασης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διορθώνουν και επεξεργάζονται τις γραμμές των ενδυμάτων που σχεδιάζουν, ώστε να αντικατοπτρίζουν την τελική ιδέα του κάθε ενδύματος. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στα σημεία που είναι σκόπιμο να υπάρχουν σε κάθε γραμμή, ως προς τον τύπο, το είδος και το πλήθος τους. Επισημαίνεται η έννοια της σχεδίασης του περιγράμματος ως κλειστού σχήματος, προκειμένου το σχέδιο να είναι ικανό να γεμίσει με χρώμα ή μοτίβο υφάσματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται πάνω στα σχέδια που σχεδιάζουν με τα εργαλεία και τις λειτουργίες του λογισμικού σχεδίασης ενδυμάτων που γνώρισαν στη δεύτερη μαθησιακή υποενότητα, και μετακινούν, διαγράφουν, προσθέτουν ή συνδέουν σημεία των γραμμών των περιγραμμάτων των σχεδίων τους, όπου αυτό απαιτείται, για την ορθή απεικόνιση του τελικού σχεδίου.

Συνιστάται, επίσης, για περαιτέρω εξάσκηση, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να πραγματοποιούν διορθώσεις και μετατροπές σημείων πάνω σε συγκεκριμένα σχέδια ενδυμάτων, που έχουν από πριν αποθηκευτεί σε συγκεκριμένο φάκελο από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα.

2.3.Δ.4 | ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΙ ΓΡΑΜΜΩΝ-ΓΑΖΙΩΝ ΡΑΦΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΕΙΜΕΝΟΥ

Πολύ σημαντικό ρόλο στη σχεδιαστική απεικόνιση μιας συλλογής ενδυμάτων, τόσο με τη σχεδίαση των ενδυμάτων σε ελεύθερη απόδοση πάνω σε φιγούρα σώματος όσο και με τη σχεδίαση των τεχνικών σχεδίων των ενδυμάτων, διαδραματίζει η σχεδίαση των λεπτομερειών ραφής του ενδύματος· κυρίως στα τεχνικά σχέδια ενδυμάτων, είναι απαραίτητο να απεικονίζονται τα είδη ραφής του ενδύματος, προς διευκόλυνση της παραγωγής. Μέσω της υποενότητας αυτής, οι εκπαιδευόμενοι/-ες επεξεργάζονται τα σχέδια που έχουν σχεδιάσει, ώστε να προσθέσουν γραμμές, οι οποίες θα αποτελούν τα γαζιά και τις ραφές του ενδύματος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες χρησιμοποιούν τα εργαλεία γραμμών και μετατρέπουν απλές γραμμές σε γραμμές διαφορετικού τύπου, ανάλογα με το είδος της ραφής του ενδύματος. Επίσης, δημιουργούν γραμμές διαφορετικού πάχους και χρώματος. Κρίνεται σκόπιμο οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εξοικειωθούν με την εφαρμογή διαφόρων τύπων γραμμής-ραφής σε σχέδια, όπως είναι τα πουκάμισα, τα παντελόνια, οι μπλούζες, οι φούστες, τα παλτό, τα μπουφάν, τα φούτερ, τα σακάκια κ.ά.

Κατά τη διάρκεια της υποενότητας αυτής, διδάσκεται η χρήση των εργαλείων κειμένου και η διαχείριση του κειμένου ως διανυσματικού αντικειμένου. Με τη χρήση των εργαλείων κειμένου, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν λογότυπα, επιγραφές για στάμπες και οποιασδήποτε μορφής κείμενο, που μπορεί να τυπωθεί ή να κεντηθεί

πάνω σε ύφασμα ή στο τελικό τους ένδυμα, γνωρίζουν τα εργαλεία μετατροπής του κειμένου ως προς το μέγεθός του, το σχήμα του, το χρώμα του και την παραμόρφωσή του σε διάφορα ακανόνιστα σχήματα και κλίσεις.

2.3.Δ.5 | ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΑΛΕΤΑΣ ΧΡΩΜΑΤΩΝ, ΧΡΩΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Οι τάσεις της μόδας αποτελούν βασικό στοιχείο έμπνευσης και δημιουργίας για τους/τις σχεδιαστές/-τριες και κατασκευαστές/-τριες συλλογών ενδυμάτων, καθώς τους παρέχουν κατευθύνσεις και επιλογές για κάθε χρονιά. Οι τάσεις της μόδας και το χρωματολόγιο είναι άμεσα συνδεδεμένα μεταξύ τους. Πολύ μεγάλο μέρος της τάσης μόδας που επικρατεί σε κάθε εποχή παίζουν τα χρώματα, που επηρεάζουν τόσο τις επιλογές των καταναλωτών/-τριών όσο και την έμπνευση των δημιουργών, αλλά και την αισθητική γενικότερα.

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα, κρίνεται σκόπιμο οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν δικές τους παλέτες χρωμάτων, οι οποίες αποτελούν τα χρώματα που θα χρησιμοποιήσουν στη συλλογή ενδυμάτων που σχεδιάζουν και που προέρχεται από τις επιλογές τους, σύμφωνα με την τάση της μόδας που θα ισχύει την εκάστοτε στιγμή. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τα χρωματολόγια και τις παλέτες χρωμάτων που τους παρέχει το λογισμικό σχεδίασης. Αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες, με τις οποίες δημιουργούν τις δικές τους παλέτες χρωμάτων, επιλέγοντας χρώματα από τις παλέτες που τους παρέχει το λογισμικό. Τις χρωματικές αυτές παλέτες που δημιουργούν, τις χρησιμοποιούν για τον χρωματισμό των σχεδίων ενδυμάτων της ηλεκτρονικής συλλογής τους.

Συνιστάται οι εκπαιδευόμενοι/-ες να δημιουργήσουν τις χρωματικές τους παλέτες, σύμφωνα με το θέμα της συλλογής ενδυμάτων που σχεδιάζουν και μελετώντας τις τάσεις της μόδας την τρέχουσα χρονική περίοδο.

2.3.Δ.6 | ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΑΠΛΟΠΟΙΗΣΗ ΧΡΩΜΑΤΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Καθοριστικό ρόλο στην κατασκευή των ενδυμάτων και στη διαμόρφωση των τάσεων της μόδας παίζει το ύφασμα. Η υφή, το είδος, τα χρώματα και τα τυπώματα ενός υφάσματος καθορίζουν τόσο τη χρήση του όσο και τη μόδα που επικρατεί κάθε χρόνο. Αφού οι εκπαιδευόμενοι/-ες επιλέξουν τα χρώματα της συλλογής τους μέσω των χρωματικών παλετών που δημιούργησαν στην πέμπτη διδακτική υποενότητα, δημιουργούν τα δικά τους υφάσματα και τυπώματα, τα οποία στη συνέχεια εφαρμόζουν στα σχέδιά τους. Κυρίως όμως διδάσκεται ο τρόπος με τον οποίο γίνεται η επεξεργασία ενός έτοιμου υφάσματος ως προς την οπτική του εικόνα, με σκοπό να εφαρμοστεί πάνω σε ένα ένδυμα. Τα υφάσματα που επιλέγει ο/η κάθε εκπαιδευόμενος/-η μπορεί να είναι είτε σε ψηφιακή μορφή αρχείου εικόνας είτε σε φυσική μορφή, που μετατρέπεται σε ψηφιακή μορφή αρχείου εικόνας μέσω της σάρωσης.

Στην εικόνα του υφάσματος στην αρχική του μορφή, το κάθε χρώμα που υπάρχει στο ύφασμα αναλύεται σε πάρα πολλά διαφορετικά χρώματα ανά pixel. Γι' αυτό απαι-

τείται η απλοποίηση των χρωμάτων στο ύφασμα, έτσι ώστε κάθε μοναδικό χρώμα να έχει την ίδια απόχρωση σε όλα τα pixels που το αποτελούν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται τη μείωση χρωμάτων σε ένα ύφασμα και την απλοποίησή του χρωματικά. Ο/Η κάθε εκπαιδευόμενος/-η επιλέγει τουλάχιστον τρία υφάσματα της αρεσκείας του/της, στα οποία πραγματοποιεί μείωση χρωμάτων, με σκοπό να απλοποιήσει το ύφασμα με όσο το δυνατόν λιγότερα χρώματα, στοχεύοντας ταυτόχρονα η τελική εικόνα του υφάσματος να μην αλλάζει οπτικά από την αρχική. Στο τέλος, αποθηκεύουν τα απλοποιημένα αρχεία του υφάσματος για περαιτέρω χρήση.

2.3.Δ.7 | ΧΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΛΛΑΓΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΟΤΙΒΟΥ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Για τη δημιουργία και την κατασκευή ενδυμάτων, σημαντικό ρόλο παίζει το ύφασμα, τόσο ως προς την ποιότητα όσο και ως προς τα χρώματα και το μοτίβο του. Επίσης, το ίδιο ύφασμα συναντάται, τις περισσότερες φορές, σε πάνω από ένα χρώμα ή σε διαφορετικές χρωματικές παραλλαγές. Ως εκ τούτου, τα ενδύματα που προκύπτουν από τα υφάσματα αυτά, τα βρίσκουμε σε περισσότερα του ενός χρώματος στα ράφια των καταστημάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία και τις λειτουργίες του λογισμικού, που τους επιτρέπουν να δημιουργήσουν για το ίδιο ύφασμα διαφορετικές χρωματικές παραλλαγές και συνδυασμούς. Εργάζονται πάνω στα απλοποιημένα αρχεία υφάσματος που δημιούργησαν στο πλαίσιο της εργασίας τους στην έκτη εκπαιδευτική υποενότητα, και δημιουργούν τουλάχιστον τρεις νέες χρωματικές παραλλαγές για κάθε αρχείο υφάσματος, που θα προστεθούν στις χρωματικές επιλογές του αρχικού υφάσματος.

Ολοκληρώνοντας τις χρωματικές παραλλαγές για όλα τα αρχεία υφάσματος, ο/η κάθε εκπαιδευόμενος/-η διδάσκεται την έννοια του μοτίβου υφάσματος, την απαραίτητη επεξεργασία του απλοποιημένου υφάσματος και των χρωματικών του παραλλαγών, προκειμένου να εφαρμοστεί στα τεχνικά σχέδια των ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δημιουργούν μοτίβα για όλα τα υφάσματα που έχουν δημιουργήσει χρωματικές παραλλαγές και τα αποθηκεύουν σε συγκεκριμένο φάκελο. Δημιουργούν, έτσι, βιβλιοθήκες υφασμάτων για τη συλλογή ενδυμάτων που σχεδιάζουν, για να τα εφαρμόσουν στη συνέχεια πάνω στα σχέδιά τους.

2.3.Δ.8 | ΓΕΜΙΣΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΧΡΩΜΑ, ΣΚΙΑΣΗ Ή PATTERN

Σε αυτή την εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία και τις λειτουργίες με τις οποίες γεμίζει με χρώμα, σκίαση ή pattern ένα αντικείμενο. Αρχικά, επεξηγούνται οι έννοιες γέμισμα με χρώμα, σκίαση και pattern, για να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι/-ες να ξεχωρίζουν τη διαφορά του αποτελέσματος που έχει ο τρόπος γέμισματος που επιλέγουν πάνω στο τελικό τους σχέδιο ενδύματος. Στο γέμισμα με χρώμα, επιλέγονται χρώματα από τις χρωματικές παλέτες που έχουν ήδη δημιουργήσει οι εκπαιδευόμενοι/-ες και τα εφαρμόζουν στα σχέδια των ενδυμάτων τους.

Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια επεξηγεί την έννοια της διαφάνειας χρώματος και δείχνει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τα εργαλεία και τις λειτουργίες του λογισμικού, με τις οποίες μπορούν να πετύχουν διαφάνεια στα ενδύματά τους. Στο γέμισμα αντικειμένου με σκίαση, επεξηγούνται και παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες, με τις οποίες εφαρμόζονται τα χρώματα με οπτική απεικόνιση διαβάθμισης χρώματος. Στη συνέχεια, διδάσκεται ο τρόπος γεμίσματος αντικειμένου με συγκεκριμένα μοτίβα (patterns) που παρέχει το λογισμικό. Τα μοτίβα αυτά δίνουν την εικόνα ενός γεμίσματος στο ένδυμα, που προσομοιάζει με ρίγες και τετράγωνα, όπως είναι το καρό, η πλέξη ή ύφανση κ.ά. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εφαρμόζουν αυτές τις τεχνικές και τις δυνατότητες του λογισμικού στα δικά τους σχέδια ενδυμάτων, στοχεύοντας να τα εντάξουν στη συλλογή ενδυμάτων που δημιουργούν.

2.3.Δ.9 | ΓΕΜΙΣΜΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ ΜΕ ΜΟΤΙΒΟ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Μετά την ολοκλήρωση της επεξεργασίας υφασμάτων και τη δημιουργία των χρωματικών παραλλαγών τους, σειρά έχει η εφαρμογή των υφασμάτων αυτών στα σχέδια των ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διδάσκονται την επεξεργασία του υφάσματος για τη μετατροπή του σε μοτίβο υφάσματος, ικανού να ενσωματωθεί στο σχέδιο του αντικειμένου του ενδύματος. Μετατρέπουν το αρχείο του επεξεργασμένου υφάσματος σε αρχείο μοτίβου (motif) υφάσματος και το αποθηκεύουν σε συγκεκριμένο φάκελο. Δημιουργούν τα μοτίβα υφάσματος είτε με τη χρήση ολόκληρης της εικόνας του υφάσματος που έχουν επεξεργαστεί είτε επιλέγοντας μέρος της εικόνας αυτής, δημιουργώντας έτσι ένα νέο σχέδιο υφάσματος.

Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εφαρμόζουν τα μοτίβα υφασμάτων σε κάθε χρωματική τους παραλλαγή στα σχέδια των ενδυμάτων τους και αλλάζουν το μέγεθος του υφάσματος μέσα στο ένδυμα, πετυχαίνοντας έτσι να αλλάξουν την επανάληψη του βασικού σχεδίου στο τρέχον μέτρο του υφάσματος. Πειραματίζονται με την τελική εικόνα του ενδύματος ως προς τον τρόπο της φοράς και της κατεύθυνσης του μοτίβου του υφάσματος πάνω στο ένδυμα, περιστρέφοντας το μοτίβο του υφάσματος μέσα στο ένδυμα, σε οποιαδήποτε κατεύθυνση. Επίσης, χρησιμοποιούν τη λειτουργία της διαφάνειας και στο ύφασμα, εφαρμόζοντας έτσι μοτίβα υφάσματος πάνω στα σχέδια των ενδυμάτων, τα οποία επιτρέπουν με τη διαφάνειά τους να είναι ορατά κάτω από αυτά άλλα μοτίβα υφασμάτων ή και χρώματος, όπως μια πολύ λεπτή εσάρπα πάνω από ένα ένδυμα ή ένα πολύ λεπτό διάφανο κορσάζ ενδύματος, που επιτρέπει να διακρίνεται η επιδερμίδα του σώματος του ατόμου που το φοράει.

2.3.Δ.10 | ΕΞΑΓΩΓΗ ΑΡΧΕΙΩΝ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ (PORTFOLIO)

Σκοπός αυτής της υποενότητας είναι η δημιουργία μιας ηλεκτρονικής παρουσίασης (portfolio) με τα σχέδια των ενδυμάτων που σχεδίασαν οι εκπαιδευόμενοι/-ες σε όλες τις προηγούμενες υποενότητες. Το ηλεκτρονικό Portfolio πρέπει να είναι στη-

μένο με τρόπο που να αναδεικνύει τα ενδύματα και τη δημιουργικότητα του/της δημιουργού. Η τελική παρουσίαση απαιτείται να είναι οργανωμένη, επαγγελματική και να στοχεύει στις λεπτομέρειες του σχεδίου. Η παρουσίαση της συλλογής αποτελείται όχι μόνο από σχέδια των ενδυμάτων, αλλά και από τα χρώματα και υφάσματα που χρησιμοποιήθηκαν.

Επίσης, στην υποενότητα αυτή αναλύονται και παρουσιάζονται όλες οι απαραίτητες πληροφορίες των ενδυμάτων, όπως είναι οι ραφές και τα γαζιά που χρησιμοποιούνται, οι ποιότητες των υφασμάτων, τα υλικά και τα αξεσουάρ και οτιδήποτε άλλο έχει χρησιμοποιηθεί στο κάθε ένδυμα που παρουσιάζεται. Για τη δημιουργία της ηλεκτρονικής συλλογής, μπορεί να επιλεχθεί το λογισμικό στο οποίο σχεδιάστηκαν τα ενδύματα, αλλά και οποιοδήποτε άλλο λογισμικό παρουσιάσεων.

Το portfolio σχεδιάζεται με τέτοιον τρόπο ώστε να δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στα σχέδια των ενδυμάτων. Απεικονίζεται με σαφήνεια η συλλογή των ενδυμάτων και το θέμα της συλλογής, μέσα από τα οποία αναδεικνύεται το ταλέντο και η ικανότητα του/της δημιουργού. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξάγουν τα σχέδιά τους και σε άλλες επεκτάσεις αρχείων, οι οποίες είναι αναγνώσιμες και σε άλλα λογισμικά. Στο τέλος, ο/η κάθε εκπαιδευόμενος/-η παρουσιάζει το portfolio του/της στην ολομέλεια του τμήματος, εξηγεί το θέμα της συλλογής του/της, τα υλικά και τα χρώματα που επέλεξε και γίνεται συζήτηση στην τάξη, με σκοπό τη βελτίωση της τελικής παρουσίασης.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Smith, S. S. (2015). *Cad for Fashion Design and Merchandising*. New York: Fairchild Books.
2. Wirschun, B. (2009). *Ηλεκτρονική Σχεδίαση Ενδυμάτων με Corel Draw* (μτφρ. Π. Ψαλλίδα). Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.
3. TNT Educational Series. (2025). *Mastering CAD και Portfolio Skills for Fashion Design*. TNT Educational Series.
4. Kiper, A. (2014). *Fashion Portfolio: Design and Presentation*. United Kingdom: Pavilion Books.

Συμπληρωματικές

1. Μανάβης, Α., Μηνάογλου, Π., Ευκολίδης, Ν. & Κυράτσης, Π. (2020). *Εργαλεία Σχεδίασης Προϊόντων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
2. López-López, A. M. (2018). *Digital Design of Fashion*. Madrid: Anaya Multimedia.

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η εξοικείωση με τη συναρμολόγηση και τη ραφή ολοκληρωμένων ενδυμάτων σε διάφορες παραλλαγές και σχέδια. Η ενότητα αυτή αποτελεί συνέχεια της ύλης της ραπτικής, που έχει διδαχθεί στα προηγούμενα δύο εξάμηνα. Υλοποιούνται βασικές εργασίες συναρμολόγησης και ραφής επιμέρους τμημάτων του ενδύματος: γιακάς πουκαμίσου, διάφοροι τύποι λαιμόκοψης φορέματος, διάφορα μανίκια και διάφορα σχέδια από τσέπες. Επίσης, ολοκληρώνονται η συναρμολόγηση και η ραφή ολοκληρωμένων ενδυμάτων: παντελονιού, ζακέτας ή σακακιού τύπου Chanel (με την απαραίτητη φόδρα) και πουκαμίσας με ωμίτη. Αναλύονται οι προδιαγραφές κατασκευής του ενδύματος ως προς τη ραφή (είδη ραφής, είδη γαζιών, ποιότητα ραφής), το σιδέρωμα και το τελείωμα του ρούχου. Τέλος, γίνεται εξάσκηση στη δημιουργία προδιαγραφών ραφής για τη δημιουργία προσωπικής συλλογής.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Ράβουν πιο απαιτητικά τμήματα του ενδύματος (π.χ. γιακάς πουκαμίσου, πανωμάνικο-κατωμάνικο, ρεγκλάν),
- Ράβουν ολοκληρωμένα ενδύματα στη ραπτομηχανή (π.χ. παντελόνι, πουκάμισο, σακάκι),
- Αντιλαμβάνονται τις προδιαγραφές κατασκευής του ενδύματος ως προς τον τρόπο ραφής του,
- Συντάσσουν προδιαγραφές ραπτικής για την κατασκευή ενδύματος για προσωπική συλλογή,
- Επιλέγουν διαδικασίες ραφής που βελτιώνουν την αισθητική του ενδύματος,
- Αντιμετωπίζουν απαιτητικές διαδικασίες ραφής ενδυμάτων,
- Αντιλαμβάνονται τον τρόπο διόρθωσης προβλημάτων στη ραφή,
- Υιοθετούν πρακτικές ποιοτικής ραφής σε πιο απαιτητικά ενδύματα, που περιλαμβάνουν φοδράρισμα, καθαρίσματα, διαδικασίες σιδερώματος και τελείωμα του ενδύματος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Σακάκι / Πέτο / Πουκάμισο / Γιακάς / Μανσέτα / Παντελόνι / Φερμουάρ / Πατιλέτα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΣΑΚΑΚΙ CHANEL
2	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΣΑΚΑΚΙ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΜΕ ΠΕΤΟ ΓΙΑΚΑ Ή ΣΜΟΚΙΝ
3	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ
4	ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΡΑΦΗΣ
5	ΤΣΕΠΕΣ
6	ΡΟΥΧΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Κείμενο αναφοράς

2.3.E.1 | ΣΑΚΑΚΙ CHANEL

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα ασχολείται με την κατασκευή γυναικείας ζακέτας τύπου Chanel. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού έχουν κατασκευάσει το πατρόν για τη ζακέτα Chanel, τοποθετούν τα πατρόν στο ύφασμα και κόβουν το ρούχο. Αρχικά, τοποθετούν και σιδερώνουν θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο στα δυο μπροστινά μέρη της μόστρας και στο πίσω καθάρισμα του λαιμού. Εάν το ύφασμα που έχουν επιλέξει ξεφτίζει πολύ, τοποθετούν θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο σε όλα τα μέρη του ρούχου, για να αντιμετωπίσουν αυτό το πρόβλημα. Στη συνέχεια, ράβουν το καθάρισμα του λαιμού με τις δυο εμπρός μόστρες, ανοίγουν και σιδερώνουν τις ραφές, για να αποφύγουν τα χοντράδια. Εάν η ζακέτα είναι κατασκευασμένη σε γραμμή princess, ενώνουν τα εμπρός πλαϊνά μέρη με τα εμπρός μέρη του κέντρου. Το ίδιο κάνουν και με τα πίσω μέρη. Έπειτα ενώνουν τους ώμους και τις πλαϊνές ραφές. Παράλληλα, συναρμολογούν και ράβουν τα μανίκια στις δύο τους ραφές (πανωμάνικο-κατωμάνικο), ανοίγουν και σιδερώνουν τις ραφές. Για τη σωστή τοποθέτηση των μανικιών στο σώμα, γυρίζουν το ρούχο από την ανάποδη και περνούν το μανίκι μέσα στο άνοιγμα της μασχάλης από την καλή πλευρά του. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στη σωστή τοποθέτηση του μανικιού, ακολουθώντας τις ψαλιδιές και τα σημεία ένωσης.

Στο επόμενο στάδιο, τοποθετούν και ράβουν εσωτερικά τη μόστρα στο ρούχο, κεντραρισμένη στο πίσω μέρος του λαιμού, στους ώμους και στο κέντρο εμπρός, ανοίγουν και σιδερώνουν τις ραφές. Κατασκευάζουν τις τσέπες (με φόδρα από μέσα), τις τοποθετούν και τις ράβουν στο ρούχο. Τέλος, κόβουν και ενώνουν τα μέρη της φόδρας, ανοίγουν, σιδερώνουν τις ραφές και φοδράρουν το ρούχο.

2.3.E.2 | ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΣΑΚΑΚΙ ΑΝΔΡΙΚΟΥ ΤΥΠΟΥ ΜΕ ΠΕΤΟ ΓΙΑΚΑ Ή ΣΜΟΚΙΝ

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, έχοντας κατασκευάσει τη ζακέτα τύπου Chanel, προχωρούν στην κατασκευή γυναικείου σακακιού ανδρικού τύπου με πέτο ή σμόκιν γιακά. Αρχικά, κλείνουν τις πένσες στα εμπρός κομμάτια του σακακιού και ενώνουν το πλαϊνό κομμάτι. Στη συνέχεια, κατασκευάζουν τις τσέπες και τις τοποθετούν σύμφωνα με τα

σημάδια που έχουν οριστεί στο πατρόν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες προσέχουν ώστε οι τσέπες να είναι στο ίδιο ύψος δεξιά και αριστερά και στις ίδιες αποστάσεις από τις πλαϊνές ραφές. Έπειτα, ενώνουν το πίσω μέρος στο κέντρο, δημιουργώντας την πλάτη του σακακιού. Παράλληλα, ενώνουν τους ώμους και τις πλαϊνές ραφές, τοποθετούν θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο στις μπροστινές μόστρες και στο καθάρισμα του λαιμού, ράβουν το καθάρισμα του λαιμού με τις δυο εμπρός μόστρες, ανοίγουν και σιδερώνουν τις ραφές, και, τέλος, τοποθετούν και ράβουν τη μόστρα στο κέντρο εμπρός του ρούχου.

Ακόμη, ενισχύουν το ύφασμα του γιακά με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο, γαζώνουν εξωτερικά τον γιακά και τον φέρνουν στην καλή πλευρά του. Σιδερώνουν, έπειτα, τον γιακά, πραγματοποιούν εξώραφα, εάν χρειάζονται, γαζώνουν τον πίσω γιακά, κεντραρισμένο στην πίσω λαιμόκοψη, και ενώνουν το εμπρός μέρος του γιακά με τη μόστρα δεξιά και αριστερά. Επιπλέον, γυρίζουν τη μόστρα προς τα μέσα, καρφитσώνουν με ακρίβεια τις γραμμές ένωσης του γιακά, γαζώνουν στο σημείο αυτό και ράβουν τα μανίκια στις δύο τους ραφές (πανωμάνικο-κατωμάνικο). Ιδιαίτερη προσοχή δίνουν στη σωστή τοποθέτηση και στο γάζωμα του μανικιού στο σακάκι, ακολουθώντας τις ψαλιδιές και τα σημεία ένωσης. Τέλος, κόβουν και ενώνουν τα μέρη της φόδρας, και ανοίγουν και σιδερώνουν τις ραφές, για να φοδράρουν το σακάκι. Ανάλογα ετοιμάζεται και ο σμόκιν γιακάς, που η διαφορά του είναι ότι έχει μονοκόμματα μόστρα.

2.3.E.3 | ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Αυτή η μαθησιακή υποενότητα ασχολείται αποκλειστικά με τον τρόπο ραφής γυναικείου παντελονιού. Σκοπός της είναι η εξοικείωση των εκπαιδευόμενων με τον τρόπο ραφής γυναικείου παντελονιού, πετυχαίνοντας ένα σωστό και ποιοτικό αποτέλεσμα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν κατασκευάσει φυσικό πατρόν παντελονιού σε συγκεκριμένο νούμερο ή έχουν κατασκευάσει το πατρόν στα δικά τους μέτρα. Αρχικά, τοποθετούν τα μέρη του πατρόν με την ίδια φορά στο ύφασμα της επιλογής τους. Τα πατρόν της τσέπης τοποθετούνται σε ανάλογο ύφασμα, κατάλληλο για την κατασκευή της. Στη συνέχεια, πραγματοποιούν την κοπή του ρούχου. Πρώτα, ξεκινούν τη ραφή του παντελονιού, ενώνοντας τα δύο πίσω πατρόν στη ραφή του πίσω καβάλου. Έπειτα, τοποθετούν τις πίσω τσέπες στα σημάδια τοποθέτησης που έχουν σημαδέψει και τις ελέγχουν αν έχουν το ίδιο ύψος μεταξύ τους και όμοιες αποστάσεις δεξιά και αριστερά των πλαϊνών ραφών. Ύστερα, προχωρούν στην τοποθέτηση του φερμουάρ στην πατιλέτα του παντελονιού. Τοποθετούν και ράβουν τις τσέπες δεξιά και αριστερά στο εμπρός μέρος.

Αφού έχουν ενώσει τα δυο εμπρός μέρη του παντελονιού στον εμπρός καβάλο, ράβουν τις πλαϊνές ραφές (δεξιά και αριστερά) του παντελονιού. Κατασκευάζουν το ζωνάκι του παντελονιού, ενισχύοντάς το εσωτερικά με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο. Δημιουργούν τα θυλάκια και τα στερεώνουν στη μέση του παντελονιού, πριν από την τοποθέτηση της ζώνης. Η μέση του ενδύματος ολοκληρώνεται με το ράψιμο της ζώνης.

Μετά, γαζώνουν την εσωτερική ραφή του παντελονιού σε μια ευθεία (μπατζάκι-καβάλο-μπατζάκι). Τέλος, ράβουν τα στριψώματα στα μπατζάκια. Μετά την ολοκλήρωση της ραφής του παντελονιού, σιδερώνουν το ρούχο, για να στρωθούν οι ραφές, και ελέγχουν τεχνικά το τελικό αποτέλεσμα της ραφής και της συμμετρίας του ρούχου.

2.3.E.4 | ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΡΑΦΗΣ

Σκοπός αυτής της μαθησιακής υποενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να διαχωρίζουν τα ελαττώματα των υφασμάτων από τα ελαττώματα ραφής, να αντιμετωπίζουν προβλήματα που προκύπτουν και να διακρίνουν την ικανότητα ραφής κάθε υφάσματος και τις βλάβες των ραπτομηχανών. Αρχικά, αναφέρονται και αναλύονται τα ελαττώματα των υφασμάτων ως βασική αιτία υποβάθμισης της γενικής εμφάνισης και των χαρακτηριστικών των ρούχων, καθιστώντας τα χαμηλότερης ποιότητας: κόμποι, χοντράδες, παραφασάδες, ανομοιομορφία νημάτων σε χρώμα και λεπτότητα, σκισίματα, λεκέδες, τρύπες, ξένες ύλες. Τα ελαττώματα αυτά αντιμετωπίζεται με τον εντοπισμό τους και την απομάκρυνσή τους πριν από την κοπή.

Στη συνέχεια, αναφέρονται και αναλύονται ελαττώματα ραφής, τα οποία επηρεάζουν την εμφάνιση και την αντοχή των ρούχων και αλλοιώνουν την εικόνα τους, κάνοντάς τα τεχνικά μη αποδεκτά: άνοιγμα των ραφών, καταστροφή του υφάσματος, σπάσιμο κλωστής γαζιού, ασυνέχεια γαζιού, ζάρωμα ραφής, ξεχείλωμα υφάσματος, τρύπες από βελόνες. Η αντιμετώπιση αυτών των ελαττωμάτων έχει προληπτικό χαρακτήρα και επιτυγχάνεται με την πραγματοποίηση δοκιμών και ρυθμίσεων στις ραπτομηχανές.

Γίνεται, ακόμη, αναφορά στην ικανότητα ραφής των υφασμάτων, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά τους (μαλακό, σκληρό, δύσκαμπτο), που επηρεάζουν την ταχύτητα εργασίας και τον βαθμό δυσκολίας ραφής χωρίς προβλήματα. Τέλος, αναφέρονται βλάβες στις ραπτομηχανές και οι πιθανές αιτίες τους, όπως είναι ο ασυνήθιστος θόρυβος, το σούρωμα στο ύφασμα, η κλωστή από το μασουράκι που σπάει, η βελόνα που σπάει, η κλωστή της βελόνας που σπάει και η κακή τροφοδοσία του υφάσματος κάτω από το ποδαράκι. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό οι εκπαιδευόμενοι/-ες να είναι σε θέση να εντοπίζουν τις αιτίες των ελαττωμάτων και να επιλύουν απλές βλάβες ή δυσλειτουργίες των ραπτομηχανών.

2.3.E.5 | ΤΣΕΠΕΣ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται σε διάφορα είδη τσεπών. Σκοπός αυτής της υποενότητας δεν είναι μόνο η κατασκευή σωστής τσέπης, αλλά και η τεχνική γνώση για την επιλογή της τσέπης που θα χρησιμοποιήσουν σε κάθε ρούχο. Αρχικά, μαθαίνουν την απλή εξωτερική τσέπη, που χρησιμοποιείται κυρίως σε ρούχα φτιαγμένα από λεπτά υφάσματα. Στην άκρη του ανοίγματος της τσέπης, προστίθεται ενίσχυση εσωτερικά στη μόστρα. Στη συνέχεια, οι άκρες της τσέπης ράβονται στο ρούχο με ένα μικρό τριγωνικό γαζί για μεγαλύτερη αντοχή. Επι-

πλέον, μια εξωτερική τσέπη μπορεί να έχει και καπάκι. Το καπάκι κατασκευάζεται και φοδράρεται. Στη συνέχεια, τοποθετείται πάνω από την τσέπη και ράβεται εξωτερικά κατά μήκος της ραφής ένωσης.

Έπειτα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις για την κατασκευή της κοφτής τσέπης ή τσέπης αμπιεσμών, που αποτελείται από τρία κομμάτια: το μπροστινό μέρος με το άνοιγμα της τσέπης, τη θήκη τσέπης και το αμπιεσμό με τη μονοκόμμη θήκη τσέπης. Πρέπει να τονιστεί ότι σε χοντρά υφάσματα η θήκη της τσέπης κόβεται από ύφασμα μεγάλης αντοχής, που είναι όμως λεπτότερο από το βασικό ύφασμα.

Η επόμενη και πιο απαιτητική τσέπη είναι η ρελιαστή τσέπη. Προϋπόθεση για τη δημιουργία της είναι η ακρίβεια στο γάζωμα των ρελιών. Αυτό συμβαίνει γιατί, μετά την ολοκλήρωσή της, δεν επιδέχεται διόρθωση. Ενδείκνυται να παρουσιαστούν και οι δύο τρόποι κατασκευής της, αρχικά με τον κλασικό τρόπο, όπου τα ρέλια τοποθετούνται ανοιχτά, και η μέθοδος ετοιμών ενδυμάτων με προτσακισμένα ρέλια.

2.3.E.6 | ΡΟΥΧΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Η μαθησιακή αυτή υποενότητα πραγματοποιείται συνδυαστικά με το μάθημα «Προσομίωση επαγγελματικής διαδικασίας και Κοστολόγηση». Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναλαμβάνουν να διεκπεραιώσουν project έξι ενδυμάτων για τη δημιουργία της συλλογής τους. Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες χρησιμοποιούν όλες τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει από το σύνολο των μαθημάτων που έχουν διδαχθεί, ώστε να ολοκληρώσουν με επιτυχία το project που τους έχει ανατεθεί.

Αρχικά, σχεδιάζουν ενδύματα και παρουσιάζουν τα σχέδια μόδας, σύμφωνα με το θέμα του project, το φύλο, την ηλικιακή ομάδα που απευθύνονται και την εποχή (άνοιξη-καλοκαίρι). Στη συνέχεια, αποφασίζουν τη χρωματική παλέτα που θα ακολουθήσουν και κάνουν έρευνα για τις ποιότητες των υφασμάτων που θα χρησιμοποιήσουν. Επιλέγουν και ελέγχουν τα υφάσματα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ρούχων που έχουν σχεδιάσει και την καταλληλότητα του κάθε υφάσματος, δημιουργούν τα τεχνικά σχέδια, αποτυπώνουν και καταγράφουν σε αυτά όλες τις σχεδιαστικές και τεχνικές λεπτομέρειες που απαιτεί κάθε ρούχο. Επίσης, καταγράφουν σε αυτά όλες τις οδηγίες ραφής, σύμφωνα με τις απαιτήσεις. Για την κατασκευή των πατρόν, μελετούν και ακολουθούν τα τεχνικά σχέδια. Η κατασκευή των πατρόν γίνεται σύμφωνα με τον σωματότυπο και τα μέτρα των μοντέλων που θα φορέσουν τα ρούχα. Προχωρούν, έπειτα, στην τοποθέτηση των πατρόν στα υφάσματα και στην κοπή τους και ξεκινούν τη διαδικασία ραφής των ρούχων, επιλέγοντας τη σειρά και τον τρόπο ραφής. Αντιμετωπίζουν, ακόμη, τις δυσκολίες και τα προβλήματα στη ραφή, χρησιμοποιώντας όλες τις γνώσεις που έχουν αποκτήσει μέχρι την ολοκλήρωση της ραφής. Τέλος, φινιρίζουν τα ρούχα, απομακρύνουν τυχόν κλωστές και λεκέδες, τα στολίζουν με υλικά που μπορεί να έχουν επιλέξει (κουμπιά, μοτίφ, τρέσες) και τα σιδερώνουν.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Πρινωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β. (2007). *Τεχνολογία Παραγωγής Ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Smith, A. (2018). *The Sewing Book: Over 300 Step-by-Step Techniques*. London, UK: Dorling Kindersley.
2. Reader's Digest. (1981). *Complete Guide to Sewing*. New York: The Reader's Digest Association.

2.3.ΣΤ • ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, γίνονται αναθέσεις εργασιών που έχουν επιλεγεί με επαγγελματικά και παιδαγωγικά κριτήρια. Βασική προϋπόθεση της μαθησιακής ενότητας είναι να προσαρμοστούν οι εργασίες, με κεντρικό άξονα την επαγγελματική πραγματικότητα. Αρχικά, για να υλοποιηθούν ατομικές και ομαδικές εργασίες, θα χρησιμοποιηθούν γνώσεις που έχουν αποκτηθεί από προηγούμενες ενότητες συνδυαστικά: του σχεδίου μόδας, του πατρόν και της ραπτικής. Έπειτα, θα γίνει κατανομή των εργασιών στα μέλη των ομάδων για βέλτιστη εξοικείωση και σωστή διαχείριση του χρόνου και των δεξιοτήτων όλων των μελών της ομάδας. Σχεδιάζονται προσχέδια, σχέδια μόδας και τεχνικά σχέδια για τις συλλογές ενδυμάτων, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής κριτήρια: πελάτης/-ισσα στόχος, ηλικία, φύλο, σωματότυπος, γραμμή/στιλ ενδύματος και τάσεις μόδας. Επίσης, για την ορθότερη ολοκλήρωση των εργασιών, θα γίνει έρευνα αγοράς των πρώτων υλών (υφάσματα) και των βοηθητικών υλικών (κουμπιά, φόδρες κ.λπ.), που θα αξιοποιηθούν με σκοπό την κοστολόγηση της συλλογής ενδυμάτων. Στη συνέχεια, κατασκευάζονται τα απαραίτητα πατρόν, ενώ παράλληλα θα πραγματοποιηθεί η ραφή των ενδυμάτων για την ολοκλήρωση του project. Τέλος, θα οργανωθεί η παρουσίαση της συλλογής των εκπαιδευομένων σε ειδικά διαμορφωμένο φάκελο (portfolio).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Επιλέγουν τα κατάλληλα υλικά για την υλοποίηση του project σύμφωνα με οικονομικούς περιορισμούς,
- Υπολογίζουν με ακρίβεια τις απαιτούμενες ποσότητες υλικών,
- Κοστολογούν τη συλλογή τους,
- Τοποθετούν με ακρίβεια τα πατρόν στα απαιτούμενα υφάσματα για τη δημιουργία ενδυμάτων,
- Συναρμολογούν τα μέρη του ενδύματος,
- Ράβουν ολοκληρωμένα ενδύματα,
- Συνθέτουν portfolio με σχέδια μόδας, τεχνικά σχέδια, πρότυπα κοπής της προσωπικής τους συλλογής (τελικό project).

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ανάλυση project / Συλλογή ενδυμάτων / Σχέδιο μόδας / Πατρόν και ραφή / Αρχές κοστολόγησης ενδυμάτων / Μέθοδοι υπολογισμού κόστους / Παράμετροι κοστολόγησης.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (3), Σύνολο (5).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΑΝΑΘΕΣΗ PROJECT ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
2	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ, ΣΧΕΔΙΩΝ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
3	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
4	ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΣΗΣ
5	ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
6	ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΝΟΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Κείμενο αναφοράς

2.3.ΣΤ.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ, ΑΝΑΘΕΣΗ PROJECT ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΛΑΝΟΥ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα αποσκοπεί στην εισαγωγή και κατανόηση των βασικών αρχών και εννοιών που σχετίζονται με την οργάνωση και διαχείριση ενός ολοκληρωμένου project στον τομέα της κατασκευής ενδυμάτων. Χρησιμοποιώντας τις αρχές μάθησης στις οποίες βασίζεται η τεχνική της προσομοίωσης, ενι-

σχέεται η διατήρηση και αφομοίωση της μέχρι τώρα προσλαμβανόμενης γνώσης και ευθυγραμμίζεται με τις κατασκευαστικές αρχές των ενδυμάτων, που προωθούν την ενεργή εφαρμογή δεξιοτήτων, δημιουργώντας ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη βαθύτερη κατανόηση των διαδικασιών παραγωγής.

Στόχος είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων που αφορούν τόσο τη δημιουργία ενός πλάι-νου παραγωγής όσο και τη διαχείριση χρόνου, πόρων και προτεραιοτήτων για την υλοποίηση της διαδικασίας παραγωγής σε επαγγελματικό πλαίσιο, προετοιμάζοντας τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες για την απαιτητική φύση του τομέα.

Κατά τη διάρκεια της εν λόγω μαθησιακής υποεπενότητας, δίνεται το θέμα του project και οι εκπαιδευόμενοι/-ες καλούνται να υλοποιήσουν τη συλλογή ενδυμάτων τους. Αναπτύσσουν ιδέες για το είδος και το στιλ των ενδυμάτων που θα κατασκευάσουν και καταγράφουν το σκεπτικό στο οποίο στηρίζεται η δημιουργία τους. Σχεδιάζουν τα ενδύματα, δημιουργώντας προσχέδια, σχέδια μόδας που ανταποκρίνονται στις προσωπικές τους προτιμήσεις, τα αντίστοιχα τεχνικά σχέδια και τα πατρόν, ενώ οι προδιαγραφές ραφής διασφαλίζουν την ποιότητα των τελικών προϊόντων. Τέλος, καταρτίζουν πλάνο εργασιών για την κοπή και ραφή των ενδυμάτων της συλλογής.

2.3.ΣΤ.2 | ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΡΟΣΧΕΔΙΩΝ, ΣΧΕΔΙΩΝ ΜΟΔΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η μαθησιακή αυτή υποεπενότητα στοχεύει στην εισαγωγή των εκπαιδευόμενων στις θεμελιώδεις αρχές και τεχνικές σχεδίασης που χρησιμοποιούνται στον τομέα της ένδυσης. Στη συγκεκριμένη υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν τη δυνατότητα να εμβαθύνουν στις μεθόδους και στα εργαλεία που απαιτούνται για τη δημιουργία σχεδίων μόδας και τεχνικών σχεδίων. Γι' αυτόν τον σκοπό, δίνεται έμφαση τόσο στην καλλιτεχνική όσο και την τεχνική πλευρά της σχεδίασης, με εστίαση στην κατανόηση και την εφαρμογή των βασικών σταδίων δημιουργίας προσχεδίων, την ανάπτυξη πρωτότυπων ιδεών και την αποτύπωσή τους μέσω σχεδίων μόδας και τεχνικών προδιαγραφών.

Στην εν λόγω υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τη χρήση εργαλείων σχεδίασης, όπως είναι το μολύβι, τα ψηφιακά λογισμικά και άλλα εξειδικευμένα εργαλεία, που ενδείκνυνται για τη δημιουργία προσχεδίων και τεχνικών σχεδίων. Εξετάζονται τεχνικές σχεδίασης που είναι απαραίτητες για την παραγωγή ενδυμάτων, όπως είναι η αποτύπωση λεπτομερειών, η επιλογή των υλικών και η ανάλυση των απαιτήσεων για τα τεχνικά σχέδια.

Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν συγκεκριμένες γνώσεις και αναπτύσσουν δεξιότητες, που επιτρέπουν την ακριβή αποτύπωση των σχεδιαστικών ιδεών και την επικοινωνία των προδιαγραφών στην παραγωγή. Η υποεπενότητα ολοκληρώνεται με τη χρήση προγραμμάτων σχεδίασης και ψηφιακών εργαλείων, τα οποία αποτελούν βασικό μέρος της σύγχρονης διαδικασίας παραγωγής ενδυμάτων.

2.3.ΣΤ.3 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με την ανά-λυση και την εφαρμογή τεχνικών δημιουργίας πατρόν, που τους επιτρέπει τη δημιουρ-γία και την τροποποίηση των βασικών προτύπων κοπής, σύμφωνα με τις ανάγκες της προσωπικής τους δημιουργίας. Εξετάζονται οι αρχές μέτρησης, η ανάλυση των σω-στών αναλογιών και η επιλογή των κατάλληλων μεθόδων για την κατασκευή πατρόν, που προσαρμόζονται στις διαστάσεις και το ύφος του ενδύματος, δίνοντας έμφαση στις τεχνικές που ενδυναμώνουν τη δημιουργικότητα και τη λειτουργικότητα του τελι-κού προϊόντος, με σκοπό τη δημιουργία ποιοτικών και καλαίσθητων ενδυμάτων.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, χρησιμοποιώντας τις υπάρχουσες γνώσεις και δεξιότη-τες που απαιτούνται για τον σχεδιασμό, την κατασκευή και την προσαρμογή πατρόν, καθώς και για τη ραφή ολοκληρωμένων ενδυμάτων, αποκτούν, μέσω πρακτικής εξά-σκησης, εμπειρία στον χειρισμό των υλικών, στην κοπή και στη ραφή των κομματιών των ενδυμάτων και στη χρήση ραπτομηχανών. Αυτές οι γνώσεις επιτρέπουν στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες την εφαρμογή της διαδικασίας παραγωγής που ακολου-θείται από την αρχική σύλληψη του ενδύματος έως το τελικό προϊόν, καλύπτοντας κάθε στάδιο της διαδικασίας παραγωγής με επιτυχία και ακρίβεια.

Συνολικά, η μαθησιακή υποεπενότητα προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και τα ανάλογα εργαλεία για την ανάπτυξη βασικών και ειδικευμένων πατρόν για την ολο-κλήρωση της συλλογής ενδυμάτων και παρέχει τη δυνατότητα εξάσκησης και κατα-νόησης των τεχνικών ραφής. Αυτές οι γνώσεις αποτελούν βασικό εργαλείο για την επιτυχή εξέλιξη στον τομέα της μόδας και της ένδυσης, διευρύνοντας τις επαγγελμα-τικές προοπτικές των εκπαιδευομένων.

2.3.ΣΤ.4 | ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΟΣΤΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΕΝΔΥΣΗΣ

Η εν λόγω εκπαιδευτική υποεπενότητα εξετάζει τις θεμελιώδεις αρχές της κοστολόγη-σης στη βιομηχανία ένδυσης, παρέχοντας στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες μια πλή-ρη εικόνα των παραγόντων που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής ενδυμάτων. Στό-χος είναι η κατανόηση των επιμέρους στοιχείων του κόστους, όπως είναι το κόστος υλικών, της εργασίας, της παραγωγικής διαδικασίας και των γενικών εξόδων, καθώς και η επίδρασή τους στην τελική τιμή του προϊόντος.

Αρχικά, εξετάζονται οι βασικές έννοιες και οι κατηγορίες κόστους, όπως το άμε-σο και έμμεσο κόστος, και η διαφορά μεταξύ σταθερών και μεταβλητών εξόδων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν πώς αυτά τα στοιχεία συνδυάζονται για τον προσδι-ορισμό του συνολικού κόστους παραγωγής, που είναι ζωτικής σημασίας για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων στον τομέα της ένδυσης. Σκόπιμο είναι να αναλυθεί ο τρό-πος με τον οποίο ο ανταγωνισμός, η αγορά και η ζήτηση μπορούν να επηρεάσουν την τιμολόγηση των προϊόντων και τη διαμόρφωση των περιθωρίων κέρδους. Οι εκπαι-δευόμενοι/-ες, μέσω αυτής της υποεπενότητας, λαμβάνουν γνώσεις για το πώς διαμορ-

φώνονται τα περιθώρια κέρδους και πώς μπορούν να επηρεάσουν τη βιωσιμότητα και την κερδοφορία μιας επιχείρησης στον κλάδο της ένδυσης.

Επιπλέον, αναλύονται πρακτικές κοστολόγησης και εργαλεία που χρησιμοποιούνται στη βιομηχανία, όπως είναι η χρήση προϋπολογισμών, αναλύσεων αποδοτικότητας και λογισμικών κοστολόγησης. Μέσα από πρακτικά παραδείγματα και μελέτες περιπτώσεων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τις στρατηγικές κοστολόγησης και την προσαρμογή του κόστους, ανάλογα με τις προδιαγραφές των προϊόντων και τους στόχους της αγοράς.

Συνοψίζοντας, παρέχεται μια ολοκληρωμένη γνώση των βασικών παραμέτρων κοστολόγησης, που βοηθά τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στην αντίληψη της πολυπλοκότητας και της κοστολόγησης και στην ανάπτυξη δεξιοτήτων για τη σωστή τιμολόγηση και τη διαχείριση του κόστους στην παραγωγή ενδυμάτων.

2.3.ΣΤ.5 | ΕΞΟΙΚΕΙΩΣΗ ΜΕ ΤΙΣ ΜΕΘΟΔΟΥΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η μαθησιακή αυτή υποενότητα αποσκοπεί στην εισαγωγή και κατανόηση των βασικών αρχών και εννοιών που σχετίζονται με τη διαδικασία υπολογισμού του κόστους παραγωγής ενδυμάτων, σε όλα τα στάδια παραγωγής, από την προμήθεια των πρώτων υλών μέχρι την ολοκλήρωση του προϊόντος. Στο πλαίσιο αυτής της υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν τις βασικές μεθόδους υπολογισμού του κόστους παραγωγής ενδυμάτων, όπως είναι οι μέθοδοι κοστολόγησης με βάση το κόστος ανά μονάδα. Πιο σύνθετες μέθοδοι είναι το κοστολόγιο της διαδικασίας παραγωγής, το κόστος ανά διαδικασία, καθώς και η ανάλυση των δαπανών σε κάθε στάδιο της παραγωγής. Μέσω πρακτικών ασκήσεων και παραδειγμάτων, εξοικειώνονται με τη χρήση εργαλείων υπολογισμού, αποκτώντας τη δυνατότητα να υπολογίζουν και να αναλύουν το κόστος των ενδυμάτων σε διάφορες συνθήκες παραγωγής.

Με την ολοκλήρωση της εν λόγω μαθησιακής υποενότητας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για την ανάλυση και τον υπολογισμό με ακρίβεια του κόστους παραγωγής ενδυμάτων. Μαθαίνουν να προγραμματίζουν και να εκτιμούν οικονομικά τη διαδικασία παραγωγής, εξασφαλίζοντας τη βιωσιμότητα και τη χρησιμότητα των προϊόντων τους στην αγορά. Παράλληλα, διευρύνουν τις γνώσεις τους σε εξειδικευμένες τεχνικές κοστολόγησης και στρατηγικές επιχειρηματικού σχεδιασμού στον τομέα της μόδας και της ένδυσης.

2.3.ΣΤ.6 | ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΕΝΟΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Είναι γεγονός ότι το κόστος παραγωγής ενός ενδύματος επηρεάζεται από πληθώρα παραγόντων, οι οποίοι διαμορφώνουν το τελικό κόστος του προϊόντος, όπως είναι η ποιότητα των υλικών, οι διαδικασίες παραγωγής, ο χρόνος κατασκευής, οι τεχνικές ραφής και οι παράμετροι των εργατικών δαπανών. Στόχος της μαθησιακής υποενότη-

τας είναι η εκμάθηση των απαραίτητων γνώσεων και δεξιοτήτων για την κατανόηση και ανάλυση των παραγόντων, που επηρεάζουν το κόστος παραγωγής ενός ενδύματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εντρυφούν στις επιμέρους κατηγορίες δαπανών, όπως είναι το κόστος των πρώτων υλών, η διαδικασία παραγωγής, η τεχνολογία, η διαχείριση των αποθεμάτων και πεζοπλισμός, που συμβάλλουν στην τελική τιμή του προϊόντος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τις τεχνικές υπολογισμού του κόστους, μελετώντας την ενσωμάτωση όλων των παραγόντων που συνθέτουν το κόστος, όπως της εργασίας, της ενέργειας, των μεταφορών και της συντήρησης. Μέσω αυτής της διαδικασίας, αναπτύσσουν τη δυνατότητα προσαρμογής των στρατηγικών παραγωγής, ανάλογα με τις εκάστοτε απαιτήσεις της αγοράς και της παραγωγικής διαδικασίας.

Μέσω πρακτικών ασκήσεων και παραδειγμάτων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν εμπειρία στον υπολογισμό και στην ανάλυση του κόστους ενός ενδύματος, χρησιμοποιώντας πραγματικά δεδομένα και εργαλεία που συναντώνται στον τομέα της παραγωγής ενδυμάτων. Αυτό τους επιτρέπει να εντοπίζουν περιοχές βελτίωσης και να αναπτύσσουν στρατηγικές για εξοικονόμηση πόρων και την επίτευξη καλύτερης οικονομικής αποδοτικότητας.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Burns, L. D., Mullet, K. K. & Bryant, N. O. (2016). *The Business of Fashion: Designing, Manufacturing, and Marketing*. London: Bloomsbury Publishing.
2. Rathinamoorthy, R., Surjit, R. & Vardhini, K. J. V. (2024). *Handbook of Textile and Apparel Costing*. London: CRC Press.

Συμπληρωματικές

1. Nayak, R. & Padhye, R. (eds.). (2015). *Garment Manufacturing Technology*. Cambridge: Woodhead Publishing.
2. Kennedy, A., Reyes, A. & Venezia, F. (2015). *Apparel Costing*. London: Bloomsbury Publishing.

2.3.Z • ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ – ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Η μαθησιακή αυτή ενότητα είναι συνέχεια των μαθημάτων «Εισαγωγή στην υφασματολογία» και «Υφασματολογία». Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, θα γίνει παρουσίαση του συνόλου των ενεργειών που πραγματοποιούνται, όπως είναι η επιθεώρηση, η διενέργεια δοκιμών, η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, ώστε να διαπιστωθεί εάν το παραγόμενο προϊόν (ύφασμα ή ένδυμα) συμμορφώνεται με τις προδιαγραφές

παραγωγής που έχουν τεθεί. Εάν υπάρχουν διαφορές, θα εφαρμοστούν ενέργειες για την εξάλειψή τους. Επίσης, σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, γίνεται αναγνώριση και ταξινόμηση πλεκτών και υφαντών υφασμάτων, που προέρχονται από παράγωγα απλών πλέξεων και υφάνσεων, όπως επίσης και η αναγνώριση μη υφάνσιμων υλικών και εμπορικών ονομασιών των υφασμάτων. Στη συνέχεια, αναλύονται οι οδηγίες φροντίδας και οι τρόποι συντήρησης των υφασμάτων και των ενδυμάτων κατά τη χρήση. Τέλος, γίνεται αναφορά στη σήμανση της σύνθεσης των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων (ετικέτες σύνθεσης), καθώς και στα οικολογικά σήματα.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Αναγνωρίζουν τα υφαντά υφάσματα και τα παράγωγα υφάσματα, που προκύπτουν από βασικά σχέδια ύφανσης (διαπήδηση, επίπλευση, χρωματοστοιχίες),
- Κατηγοριοποιούν σύνθετα υφάσματα, όπως πετσετέ, βελούδα, πικέ, λανσέ, ζακάρ,
- Επιλέγουν τα υφαντά υφάσματα σύμφωνα με τις εμπορικές ονομασίες και τις χρήσεις τους,
- Αναγνωρίζουν τα πλεκτά υφάσματα και τα παράγωγα υφάσματα απλών πλέξεων, πικέ, φιλέ-αζουρέ, στημονοπλεκτά δαντέλα, ζακάρ,
- Επιλέγουν τα πλεκτά υφάσματα, σύμφωνα με τις εμπορικές ονομασίες και τις χρήσεις τους,
- Ταξινομούν τα υφάσματα, ανάλογα με το είδος και τη γραμμή του ενδύματος που πρόκειται να κατασκευάσουν,
- Διακρίνουν τα υφάσματα που προέκυψαν από στρώματα ινών, δηλαδή μη υφάνσιμες ύλες (βάτες, αυτοκόλλητα ραφής, τσόχες κ.ά.), σύμφωνα με τις εμπορικές ονομασίες και τις χρήσεις τους,
- Εκτιμούν τα αποτελέσματα εκθέσεων ποιοτικού ελέγχου από αρμόδιο φορέα,
- Ορίζουν τις ετικέτες περιποίησης των υφασμάτων, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του κάθε υφάσματος (fabric care symbols),
- Προσδιορίζουν τα ελαττώματα-κακοτεχνίες των υφασμάτων,
- Ελέγχουν ποιοτικά το έτοιμο ένδυμα (ύφασμα, ραφή, σιδέρωμα, συσκευασία, τελική εικόνα προϊόντος).

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ποιοτικός έλεγχος υφασμάτων-ενδυμάτων / Τεχνικές επιθεώρησης / Φυσικο-χημικές δοκιμές / Ταξινόμηση υφασμάτων / Οδηγίες φροντίδας / Οικολογικά σήματα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
2	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
3	ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
4	ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΥΦΑΝΣΙΜΩΝ
5	ΟΔΗΓΙΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
6	ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΛΩΣΤΟΫΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

Κείμενο αναφοράς

2.3.Z.1 | ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΕΛΕΓΧΟ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα αποσκοπεί στην εισαγωγή και κατανόηση των βασικών αρχών και εννοιών που σχετίζονται με τον ποιοτικό έλεγχο στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης. Στόχος της ενότητας είναι να παράσχει μια θεωρητική βάση στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες για την ανάλυση των χαρακτηριστικών των υφασμάτων και των ενδυμάτων, καθώς και να συμβάλει στην κατανόηση της διαδικασίας που ακολουθείται για τη διασφάλιση της ποιότητάς τους.

Οι τομείς διδασκαλίας της θεματικής ενότητας περιλαμβάνουν την εισαγωγή των εκπαιδευομένων στη σημασία του ποιοτικού ελέγχου στην κλωστοϋφαντουργία και την ένδυση, καθώς και την κατανόηση των βασικών μεθόδων επιθεώρησης και δοκιμών που εφαρμόζονται για την αξιολόγηση της ποιότητας υφασμάτων και ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να διακρίνουν τα διαφορετικά είδη ελέγχου που εφαρμόζονται σε κάθε στάδιο της παραγωγής (π.χ. πρώτη ύλη, ημιτελές προϊόν, τελικό προϊόν), και εξοικειώνονται με τις έννοιες των προδιαγραφών ποιότητας και της συμμόρφωσης στα πρότυπα.

Η εκπαιδευτική υποενότητα προσφέρει τη βάση για την απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση και βελτίωση της ποιότητας των υφασμάτων και των ενδυμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν την ικανότητα εντοπισμού πιθανών ελαττωμάτων, κατανοούν τα κριτήρια με τα οποία γίνεται η αξιολόγηση ενός προϊόντος ως προς την ποιότητα και προτείνουν βελτιώσεις για τη συμμόρφωσή του με τις απαιτήσεις της ποιότητας.

2.3.Z.2 | ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η μαθησιακή αυτή υποενότητα ασχολείται με τις διαδικασίες και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για τη διασφάλιση της ποιότητας των υφασμάτων και ενδυμάτων καθ' όλη τη διαδικασία της παραγωγής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν τη δυνατότητα εμβάθυνσης στις βασικές τεχνικές και μεθόδους επιθεώρησης που χρησιμοποι-

ούνται κατά την παραγωγική διαδικασία των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, οι οποίες συμβάλλουν στον εντοπισμό και στην αξιολόγηση τυχόν ατελειών ή αποκλίσεων από τις προδιαγραφές, με στόχο την παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων, που πληρούν τις προδιαγραφές και τις απαιτήσεις της αγοράς.

Επιπλέον, εστιάζεται στην κατανόηση και εφαρμογή διαφόρων τεχνικών επιθεώρησης, που εφαρμόζονται τόσο στην πρώτη ύλη (π.χ. έλεγχος νημάτων και ινών) όσο και στα ημιτελή και τελικά προϊόντα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τη χρήση εργαλείων και μεθόδων επιθεώρησης, όπως είναι ο οι διαστασιολογικοί έλεγχοι, οι οπτικοί έλεγχοι, που αφορούν την ανίχνευση κοινών ελαττωμάτων (π.χ. τρύπες, παραφασάδες, ανομοιομορφία ύφανσης ή πλέξης κ.λπ.), και οι έλεγχοι χρωματικής ομοιομορφίας (π.χ. λεκέδες, βαφή κατά τόπους κ.λπ.). Παράλληλα με την αναγνώριση και καταγραφή των αποκλίσεων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναπτύσσουν δεξιότητες λήψης των απαραίτητων διορθωτικών μέτρων, που συμβάλλουν στην εξασφάλιση παραγωγής ποιοτικών υφασμάτων και ενδυμάτων.

Συνολικά, η εκπαιδευτική υποεπένδυση προσφέρει τις απαραίτητες γνώσεις και τα εργαλεία για την ορθή επιθεώρηση στην παραγωγή υφασμάτων και ενδυμάτων και τη σχέση της με τη διασφάλιση της ποιότητας.

2.3.3.3 | ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΦΥΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΧΗΜΙΚΩΝ ΔΟΚΙΜΩΝ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Είναι γεγονός ότι οι φυσικές και χημικές δοκιμές παίζουν κρίσιμο ρόλο στον ποιοτικό έλεγχο των υφασμάτων και ενδυμάτων. Η διενέργεια τέτοιων δοκιμών επιτρέπει τον ακριβή προσδιορισμό των ιδιοτήτων των κλωστοϋφαντουργικών υλικών, προσφέροντας σημαντικές πληροφορίες που σχετίζονται με το εάν τα προϊόντα πληρούν τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές της εκάστοτε επιχείρησης, του/της πελάτη/-ισσας, καθώς και τις απαιτήσεις του/της τελικού/-ής χρήστη/-τριας. Η διεξαγωγή τέτοιων δοκιμών απαιτεί εξειδικευμένες γνώσεις και δεξιότητες, ιδιαίτερα όταν διενεργούνται σε αναλυτικές συσκευές ή γίνεται χρήση χημικών αντιδραστηρίων.

Στην μαθησιακή αυτή υποεπένδυση, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αποκτούν γνώσεις γύρω από τις σημαντικότερες μεθόδους δοκιμών, όπως είναι οι φυσικές δοκιμές προσδιορισμού του βάρους, των διαστάσεων, της δυναμομετρικής αντοχής, της ελαστικότητας, της απορροφητικότητας, της διαπερατότητας αέρα και υδρατμών, της αντίστασης στη φθορά. Παράλληλα, η ανάλυση χημικής σύστασης, η αντοχή του χρωματισμού σε διάφορους παράγοντες, η αντίσταση σε χημικές ουσίες, η περιεκτικότητα σε αλλεργιογόνες ή τοξικές ουσίες αποτελούν τις χημικές δοκιμές.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με τα διεθνή πρότυπα που προσδιορίζουν την εκάστοτε ιδιότητα ή τεχνικό χαρακτηριστικό του προϊόντος, γνωρίζουν τον βασικό εξοπλισμό και τις απαιτούμενες συνθήκες για την ορθή εκτέλεση των δοκιμών, καθώς και την έκφραση των αποτελεσμάτων τους. Παράλληλα, αναπτύσσουν την ικανότητα κατανόησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των δοκιμών.

Οι παραπάνω γνώσεις και η κατανόηση των αποτελεσμάτων του ποιοτικού ελέγχου δεν βοηθούν μόνο στη βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων, αλλά υποστηρίζουν και τη βιώσιμη ανάπτυξη της επιχείρησης, ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα, μειώνοντας τα κόστη παραγωγής των προϊόντων και ενδυναμώνοντας τις σχέσεις με τους/τις καταναλωτές/-τριες.

2.3.Z.4 | ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΜΗ ΥΦΑΝΣΙΜΩΝ

Η συγκεκριμένη μαθησιακή υποενότητα ασχολείται με τις μεθόδους αναγνώρισης, χαρακτηρισμού και ταξινόμησης των διαφόρων κατηγοριών υφασμάτων, που χρησιμοποιούνται στην κλωστοϋφαντουργία και την παραγωγή ενδυμάτων. Στόχος είναι η απόκτηση μιας συνολικής κατανόησης των χαρακτηριστικών και των ιδιοτήτων των υλικών αυτών, καθώς και των τεχνικών διαφοροποίησης μεταξύ των διαφόρων κατηγοριών υφαντών, πλεκτών και μη υφάνσιμων υλικών, προκειμένου οι εκπαιδευόμενοι/-ες να είναι σε θέση να διακρίνουν τις ανάγκες και τις απαιτήσεις κάθε τύπου υφάσματος.

Κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης, εξοικειώνονται με τις τεχνικές μεθόδους αναγνώρισης των διαφόρων υφασμάτων, μέσω οπτικής εξέτασης και απλών δοκιμών, όπως επίσης και με τη χρήση εξειδικευμένου εξοπλισμού για την ανάλυση των χαρακτηριστικών των υφασμάτων και των μη υφάνσιμων. Παράλληλα, αναλύουν απλά και σύνθετα σχέδια υφάνσεων και πλέξεων σε μονόχρωμα υφάσματα, αλλά και σε υφάσματα με πιο σύνθετους χρωματικούς συνδυασμούς. Με την ολοκλήρωση της αναγνώρισης των τεχνικών χαρακτηριστικών των υφασμάτων, γίνεται αντιστοίχιση με την ποικιλία των εμπορικών ονομασιών τους.

Η παρούσα μαθησιακή υποενότητα παρέχει τα εργαλεία και τις γνώσεις που χρειάζονται οι εκπαιδευόμενοι/-ες για την αναγνώριση των υλικών και των ιδιοτήτων τους, που χρησιμοποιούνται στον σχεδιασμό και στην παραγωγή υφασμάτων προϊόντων και ενδυμάτων. Η κατανόηση αυτή είναι θεμελιώδης για τη σωστή επιλογή των υφασμάτων, με τα οποία θα παραχθούν τα ενδύματα.

2.3.Z.5 | ΟΔΗΓΙΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗΣ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Η εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα εξετάζει τις βασικές οδηγίες φροντίδας και συντήρησης για τα υφάσματα και τα ενδύματα, καθώς και τις μεθόδους που συμβάλλουν στη διατήρηση της ποιότητας και της διάρκειας ζωής τους. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι οι διάφοροι τύποι υφασμάτων απαιτούν διαφορετική προσέγγιση στη φροντίδα τους, με στόχο την αποφυγή φθορών και την εξασφάλιση της μακροχρόνιας χρήσης τους. Στοχεύει στην κατανόηση των οδηγιών φροντίδας και των διαδικασιών, που εξασφαλίζουν τη συντήρηση των υφασμάτων και των ενδυμάτων. Η γνώση αυτή είναι απαραίτητη για τον ποιοτικό έλεγχο, την κατασκευή και την εμπορία των προϊόντων στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας και της ένδυσης.

Αρχικά, εξετάζονται οι γενικές αρχές που αφορούν τη φροντίδα των υφασμάτων, όπως η επιλογή του κατάλληλου απορρυπαντικού, ο ενδεδειγμένος τρόπος πλύσης,

η σωστή θερμοκρασία σιδερώματος και οι οδηγίες για το στέγνωμα. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στις ειδικές ανάγκες των κλωστοϋφαντουργικών υλικών, που είναι κατασκευασμένα από φυσικές (βαμβάκι, μαλλί, μετάξι) και από συνθετικές ίνες (πολυεστέρας, νάιλον, ακρυλικό) και απαιτούν διαφορετική προσέγγιση για να διατηρούν τις ιδιότητές τους. Επιπλέον, αναλύονται τα διεθνώς αναγνωρισμένα σύμβολα, που αναγράφονται στις ετικέτες και υποδεικνύουν τις βέλτιστες πρακτικές φροντίδας, καθοδηγώντας τον/την καταναλωτή/-τρια ή τον/την επαγγελματία στη σωστή συντήρηση του ενδύματος, ώστε να αποφεύγονται τυχόν λάθη που θα μπορούσαν να υποβαθμίσουν την ποιότητά του.

Συνοψίζοντας, παρέχεται μια ολοκληρωμένη γνώση γύρω από τις μεθόδους φροντίδας και συντήρησης των υφασμάτων και ενδυμάτων, ενισχύοντας την ικανότητα των εκπαιδευομένων στην αξιολόγηση και εφαρμογή των βέλτιστων πρακτικών φροντίδας, απαραίτητων για την αποφυγή φθοράς και την παράταση της χρήσης των ενδυμάτων.

2.3.Z.6 | ΣΗΜΑΝΣΗ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΚΛΩΣΤΟΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΑ ΣΗΜΑΤΑ

Η εν λόγω μαθησιακή υποενότητα αναφέρεται στις καρτέλες που συνοδεύουν τα κλωστοϋφαντουργικά προϊόντα, οι οποίες περιλαμβάνουν πληροφορίες για τη σύνθεσή τους, καθώς και τα οικολογικά σήματα που πιστοποιούν τη φιλικότητά τους προς το περιβάλλον. Η σήμανση της σύνθεσης παρέχει στους/στις καταναλωτές/-τριες πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των ινών που χρησιμοποιήθηκαν για την κατασκευή του προϊόντος, αλλά και την ακριβή αναλογία τους. Τα οικολογικά σήματα διασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα πρότυπα περιβαλλοντικής αειφορίας, που συνδέονται με την παραγωγή βιώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον προϊόντων.

Στην υποενότητα αυτή, τονίζεται και αναλύεται ιδιαίτερα η σημασία της σωστής κατανόησης των ετικετών σύνθεσης των προϊόντων, αφού οι ετικέτες αυτές παρέχουν βασικές πληροφορίες για τον/την καταναλωτή/-τρια και τον/την επαγγελματία, που επηρεάζουν και τις επιλογές χρήσης και φροντίδας των προϊόντων. Η γνώση αυτή είναι σημαντική και για τη διασφάλιση της συμβατότητας των προϊόντων με τα πρότυπα και τις απαιτήσεις διαφόρων αγορών. Επιπρόσθετα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν τη δυνατότητα να κατανοήσουν τη σημασία των οικολογικών σημάτων και των διεθνών πιστοποιήσεων, όπως είναι τα Oeko-Tex, GOTS (Global Organic Textile Standard) και Bluesign, που διασφαλίζουν την απουσία βλαβερών ουσιών, τη χρήση οικολογικών πρώτων υλών και την υπεύθυνη παραγωγή για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συνοψίζοντας, η εκπαιδευτική υποενότητα αυτή συνδέεται στενά με τις αρχές της υφασματολογίας, καθώς και με τη βιώσιμη παραγωγή, και εστιάζεται στη σημασία της ενημέρωσης του/της καταναλωτή/-τριας και στην επίδραση της κλωστοϋφαντουργίας στο περιβάλλον.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Brahams, S. B. (2017). *The Fundamentals of Quality Assurance in the Textile Industry*. Boca Raton: CRC Press.
2. Rather, L. J., Shabbir, M. & Haji, A. (2021). *Sustainable Practices in the Textile Industry*. Beverley: Scrivener Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Kadolph, S. J. (2007). *Quality Assurance for Textiles and Apparel*. New York: Bloomsbury Publishing.
2. Purushothama, B. (2013). *Work Quality Management in the Textile Industry*. New Delhi: Woodhead Publishing.

2.4 • ΕΞΑΜΗΝΟ Δ΄

2.4.A • ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑΣ, 17ος αι. ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η μελέτη της ιστορίας της ενδυμασίας από τον 17ο αιώνα μέχρι σήμερα. Αρχικά, προσδιορίζονται οι πιο σημαντικές κοινωνικές, πολιτιστικές, τεχνολογικές και θρησκευτικές εξελίξεις, που επέδρασαν στη διαμόρφωση και την εξέλιξη της ενδυμασίας στα χρόνια αυτά. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον ρόλο της ενδυμασίας μέσα στην κοινωνία και παρουσιάζονται τα ενδύματα που φορούσαν σε κάθε περίοδο, τα υφάσματα, το ύφος, το στιλ και το κόψιμό τους. Ερμηνεύονται οι επιρροές στο ένδυμα, οι προκλήσεις στην κατασκευή και την τεχνική, καθώς και οι εμπορικές ευκαιρίες της σύγχρονης εποχής. Περιγράφονται τα σχεδιαστικά στοιχεία των ενδυμάτων σε κάθε περίοδο, με απώτερο στόχο να καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα στον σχεδιασμό. Οι χρονικές εποχές που παρουσιάζονται είναι οι εξής: Μπαρόκ (17ος αι.), Ροκοκό (18ος αι.), Νεοκλασικισμός και Ρομαντισμός (19ος αι.), 20ός και 21ος αιώνας, υψηλή ραπτική, επικρατέστεροι σχεδιαστές μόδας, *prêt à porter* (έτοιμο ένδυμα), ελληνικά παραδοσιακά ενδύματα. Ειδικότερα, πραγματοποιείται αναφορά και συζήτηση στο έργο των ακόλουθων σχεδιαστών: Charles Frederick Worth, Paul Poiret, Gabriel-Coco Chanel, Madeleine Vionnet, Christian Dior, Andre Courrèges, Mary Quant, Yves Saint Laurent, Pierre Cardin, Kenzo Takada, Rei Kawakubo, Kansai Yamamoto, Pierre Balmain, Thierry Mugler, Valentino, Alexander McQueen, John Galiano, Chloe, Ellie Saab κ.ά.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί/-ές να:

- Αναγνωρίζουν τις γενικές «γραμμές» και τα χαρακτηριστικά των ενδυμάτων κάθε εποχής,
- Αναγνωρίζουν τα στοιχεία του στιλ που συμπληρώνουν το ένδυμα (αξεσουάρ, μακιγιάζ, χτενίσματα),
- Ερμηνεύουν τις κοινωνικές, πολιτικές, τεχνολογικές και θρησκευτικές εξελίξεις που επηρέασαν την ενδυμασία σε κάθε περίοδο,
- Εκτιμούν τα βασικά στοιχεία και τις κατηγορίες της σύγχρονης ενδυμασίας,
- Αναφέρουν τους αντιπροσωπευτικούς οίκους μόδας και σχεδιαστές/-τριες,
- Προσαρμόζουν τα στοιχεία του παρελθόντος στις συλλογές τους,
- Επεκτείνουν τα χαρακτηριστικά της ενδυμασίας από άλλες εποχές σε σύγχρονα ενδύματα,
- Αναπτύσσουν καλλιτεχνικές και αισθητικές δεξιότητες,
- Ανταποκρίνονται με μεγαλύτερη δημιουργικότητα στη διαδικασία σχεδίασης συλλογών.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Κορσές / Κρινολίνο / Σχεδιαστές μόδας / Bloomer / Προσωπική αισθητική / Εξέλιξη / Μαρία Αντουανέτα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (0), Σύνολο (2).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 17ου ΑΙΩΝΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ
2	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΤΟΝ 18ο ΑΙΩΝΑ
3	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1800 ΕΩΣ ΤΟ 1850
4	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ
5	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ
6	Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Κείμενο αναφοράς

2.4.A.1 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΟΥ 17ου ΑΙΩΝΑ ΣΤΗ ΔΥΤΙΚΗ ΕΥΡΩΠΗ

Η υποενότητα αυτή εξετάζει τους ενδυματολογικούς τύπους που εμφανίζονται στη Δυτική Ευρώπη, μέσα στο πλαίσιο των πολιτικών και κοινωνικών εξελίξεων. Πρόκειται για το χρονικό διάστημα, στο οποίο τα κράτη οριοθετούν τα σύνορά τους και εμφανίζεται η ανάγκη για εθνική ενότητα. Μέσα στο πλαίσιο αυτό, εξετάζεται η διαμόρφωση της ενδυμασίας τόσο στις μεγάλες αυτοκρατορίες όσο και στα δημοκρατικά κράτη της Δυτικής Ευρώπης. Η μελέτη της ενδυμασίας δεν αφορά μόνο τον γεωγραφικό διαχωρισμό, αλλά και τις διαφοροποιήσεις της ενδυμασίας στις διάφορες κοινωνικές τάξεις (π.χ. η αυτοκρατορική ενδυμασία στη Γαλλία, η bourgeoisie, η ενδυμασία των κατοίκων στις πόλεις και στην επαρχία).

Επισημαίνονται τα βασικά ενδυματολογικά στοιχεία και η ορολογία τους, καθώς και οι τροποποιήσεις που υφίστανται ανάλογα με την κοινωνική τάξη (τεχνικές επεξεργασίας, πρώτες ύλες, υφάσματα). Ιδιαίτερη μνεία πρέπει να γίνει στους ενδυματολογικούς τύπους που εμφανίζονται για πρώτη φορά κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα, όπως επίσης και στις επιδράσεις από άλλες χώρες της Ανατολής (Turkish style). Σε δεύτερο επίπεδο, μέσα από τη μελέτη της ενδυμασίας στην ολλανδική δημοκρατία, επισημαίνονται στοιχεία που φανερώνουν την αλματώδη άνοδο στο βιοτικό επίπεδο της αστικής τάξης των εμπόρων και των αστών (ενδεικτικά τα καστόρινα καπέλα, τα ταπισερί από την οθωμανική αυτοκρατορία). Τέλος, μελετάται η παιδική ενδυμασία, όπως αυτή απορρέει από τα αυτοκρατορικά και οικογενειακά πορτρέτα της εποχής.

Σκοπός της παρούσας υποενότητας είναι οι σπουδαστές/-τριες να είναι σε θέση να συνδυάσουν τις πολιτικές και τις κοινωνικές εξελίξεις με τα ενδυματολογικά αιτήματα και τη διαφοροποίηση σε κάθε κοινωνική τάξη και να χρησιμοποιούν πηγές τις εποχής, όπως διασωθέντα κείμενα και πορτρέτα, για να οδηγηθούν σε συμπεράσματα. Το υλικό του/της εκπαιδευτή/-τριας προκύπτει τόσο από την προσωπογραφία, η οποία γνωρίζει μεγάλη άνθιση κατά τη διάρκεια του 17ου αιώνα, όσο και από σωζόμενα τεκμήρια σε μουσεία.

2.4.A.2 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΤΟΝ 18ο ΑΙΩΝΑ

Στην παρούσα υποενότητα, παρουσιάζεται η ενδυμασία του 18ου αιώνα στα κράτη της Δυτικής Ευρώπης, η εξέλιξη από το ένδυμα τύπου ροκοκό έως το πρώτο νεοκλασικιστικό ένδυμα και η επίδραση της αυτοκρατορικής ενδυμασίας στις Βερσαλλίες στην ενδυμασία των ευγενών (ιδιαίτεροι ενδυματολογικοί τύποι, πρώτες ύλες, μοτίβα και καινοτόμα στιλ). Επίσης, γίνεται αναφορά στα μέρη του βασικού ενδυματολογικού τύπου των ανδρών, στη σημασία της περούκας και στα ιδιαίτερα αξεσουάρ που φέρουν οι άνδρες. Αντίστοιχα, μελετάται η γυναικεία ενδυμασία, η εξέλιξη στο εύρος της φούστας και η προσθήκη των *paniers*. Υπό το πρίσμα αυτό, παρουσιάζονται τα πρώτα περιοδικά μόδας που εκδίδονται (*La Galerie des Modes, Gallery of Fashion* κ.λπ.), όπως επίσης και το πεδίο επιρροής τους. Για την ορθή μελέτη της ενδυμασίας του 18ου αιώνα είναι αναγκαίο να τεθεί το ζήτημα της υπερβολής, υπό ένα κοινωνικό και πολιτικό ερμηνευτικό πλαίσιο, και να διερευνηθεί ο τρόπος που η υπερβολή διαμορφώνει την ενδυμασία, μέσα από την επισήμανση ιδιαίτερων στοιχείων (π.χ. οι κομμώσεις και οι περούκες, ο τύπος-χαρακτήρας *Maccaroni*). Στη συνέχεια, μελετάται η ραγδαία αλλαγή στην ενδυμασία πριν από το ξέσπασμα της Γαλλικής Επανάστασης, η επίδραση της ελληνικής αρχαιότητας στη διαμόρφωση των ενδυματολογικών τύπων και η παρουσία των παντελονιών στους άνδρες ως ενός κατεξοχήν επαναστατικού συμβόλου.

Με την ολοκλήρωση της παρούσας υποενότητας, οι σπουδαστές/-τριες θα είναι σε θέση να ονομάσουν και να εντοπίσουν τις μεταβολές στην ενδυμασία του 18ου αιώνα, να διακρίνουν τον τρόπο που οι κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις θέτουν τη μόδα στην υπηρεσία τους και να αντιλαμβάνονται τη στάση που είχαν οι άνθρωποι απέναντι στις αλλαγές αυτές. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, εκτός από τα έργα τέχνης της εποχής και τις φωτογραφίες από τεκμήρια σε μουσεία, δύναται να χρησιμοποιήσει άρθρα και γελοιογραφίες που αφορούν την ενδυμασία, καθώς και τεκμήρια από τα πρώτα περιοδικά μόδας.

2.4.A.3 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟ 1800 ΕΩΣ ΤΟ 1850

Στην υποενότητα αυτή, μελετώνται οι εξελίξεις στην ενδυμασία του α' μισού του 19ου αιώνα. Είναι χρήσιμο να αναφερθεί ότι το διάστημα μελέτης περιορίζεται, επειδή οι ενδυματολογικές εξελίξεις είναι πλέον ταχείες και κανένα ενδυματολογικό στιλ

δεν διατηρείται για πολλές δεκαετίες. Στη συνέχεια, επισημαίνεται ότι εντοπίζεται ενδυματολογική παλινδρόμηση σε στοιχεία του παρελθόντος, όπως και μεγάλη επιρροή από την Ανατολή (π.χ. Ναπολεόντειες εκστρατείες στην Αίγυπτο). Η πρώτη φάση του Νεοκλασικισμού, άμεσα διαμορφωμένη από την ελληνική αρχαιότητα, δημιουργεί ένα χειραφετημένο τύπο γυναίκας, ενώ μέρη του σώματος εκτίθενται για πρώτη φορά. Η δεύτερη περίοδος του Νεοκλασικισμού (Empire Style) καλύπτει το γυναικείο σώμα και χρησιμοποιεί πιο βαριά υφάσματα (αλλαγή στην κοινωνική θέση της γυναίκας μετά τη Γαλλική επανάσταση). Κατά τη διάρκεια της τρίτης περιόδου του Νεοκλασικισμού, η περίμετρος της μέσης περιορίζεται αισθητά και ο κορσές επανέρχεται. Επισημαίνονται ιδιαίτερα στιλιστικά στοιχεία, όπως είναι το *leg of mutton*, και ο ενδυματολογικός τύπος του Δανδή. Επίσης, γίνεται αναφορά στην ανδρική ενδυμασία, όπως αυτή διαμορφώνεται μέσα από την ισχυροποίηση της αρρενωπότητας, και επισημαίνονται οι αλλαγές στα ανδρικά πανωφόρια, στα γιλέκα και στο δέσιμο της γραβάτας, όπως επίσης και η ποικιλία στα ανδρικά καπέλα. Στο πλαίσιο μελέτης για τον τρόπο που διαμορφώνονται τα αισθητικά πρότυπα της εποχής, μελετάται η επίδραση της ασθένειας στην ενδυμασία των γυναικών. Τέλος, γίνεται αναφορά στην παιδική ενδυμασία και στην εξέλιξή της.

Με την ολοκλήρωση της υποενότητας αυτής, ο/η καταρτιζόμενος/-η θα είναι σε θέση να επισημάνει τις αλλαγές που σημειώνονται στην ενδυμασία του α' μισού του 19ου αιώνα και τη διαμόρφωση προτύπων τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, εκτός από τα έργα τέχνης της εποχής και φωτογραφίες από τεκμήρια σε μουσεία, δύναται να χρησιμοποιήσει άρθρα και γελοιογραφίες που αφορούν την ενδυμασία.

2.4.A.4 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΙΣΟ ΤΟΥ 19ου ΑΙΩΝΑ

Στην υποενότητα αυτή, εξετάζονται οι πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις, υπό το πρίσμα της ενδυμασίας. Μελετάται η γυναικεία ενδυμασία και τα αιτήματα που τίθενται έπειτα από κάθε ενδυματολογική διαφοροποίηση και επισημαίνεται η εισαγωγή και οι εξελικτικές φάσεις του κρινολίνου, μέσα από τη χρησιμότητα, την υποδοχή, τη σκωπτική αντιμετώπιση του τύπου και τις κοινωνικές προεκτάσεις που λαμβάνει. Παρουσιάζεται, ακόμη, η προσωπικότητα της Amelia Bloomer και ο ενδυματολογικός τύπος που προτείνει. Μέσα από τις προαναφερθείσες αλλαγές, είναι απαραίτητο να γίνει η παρουσίαση του Τύπου της εποχής, όπου κρίνονται και σχολιάζονται ως ύποπτες σεξουαλικής επανάστασης οι αλλαγές στη γυναικεία ενδυμασία (π.χ. περιοδικό *Punch*). Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η βικτωριανή ενδυμασία, τα βασικά στοιχεία στα ενδύματα και στις κομμώσεις των γυναικών, μέσα από την ορθολογική τάση της μόδας, όπως αυτή διαμορφώνεται από τον Oscar Wilde. Στο πλαίσιο μελέτης των συνηθειών της εποχής των ανθρώπων του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα, είναι χρήσιμο να παρουσιαστούν τα αθλητικά ενδύματα που διαμορφώνονται για τους άνδρες και τις γυναίκες. Τέλος, μελετάται η επίδραση των πολιτικών και διπλωματικών εξελίξεων στη

μόδα και στην εισαγωγή στοιχείων (π.χ. οι σχέσεις Γαλλίας και Ρωσίας και τα ενδυματολογικά δάνεια που εντοπίζονται στην πρώτη από τη δεύτερη).

Με την ολοκλήρωση της υποεπένδυσης αυτής, οι καταρτιζόμενοι/-ες επισημαίνουν τις αλλαγές που σημειώνονται στην ενδυμασία του δεύτερου μισού του 19ου αιώνα και τη διαμόρφωση προτύπων τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, εκτός από τα έργα τέχνης της εποχής και φωτογραφίες από τεκμήρια σε μουσεία, δύναται να χρησιμοποιήσει άρθρα και γελοιογραφίες που αφορούν την ενδυμασία, αλλά και φωτογραφίες από την εποχή.

2.4.A.5 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ 20ού ΑΙΩΝΑ ΕΩΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟ

Στην παρούσα υποεπένδυση, παρουσιάζεται η δράση του πρώτου φεμινιστικού κινήματος, οι διεκδικήσεις των γυναικών και η παρεπόμενη επίδραση στη γυναικεία ενδυμασία, ενώ αντίθετα ο παραμυθητικός τύπος της Σεχραζάτ δημιουργεί την ανατολίτικη νοσταλγία και την επινόηση της φούστας τύπου Hobble. Παράλληλα, εκείνη την περίοδο ακμάζει η «Belle Époque», η οποία διαμορφώνει τα ενδυματολογικά χαρακτηριστικά της γυναικείας ενδυμασίας. Στο πλαίσιο αυτό, εμφανίζεται ποικιλία στην τυπολογία των φορεμάτων, όπως είναι τα chiffon, τα merveilleuse (στενό με ουρά) κ.λπ. Κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1910, παίρνει μεγάλη προβολή ο τύπος του Gibson girl, παράλληλα με την εκλεπτυσμένη και μακρόστενη σιλουέτα των deux pièces. Λίγο πριν από το ξέσπασμα του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου, οι γυναίκες προτιμούν τις επονομαζόμενες μπλούζες πνευμονίας και τα φορέματα τύπου βαρέλι.

Ο μεσοπόλεμος σηματοδοτεί μια περίοδο, όπου ο άνθρωπος εκφράζει τα αισθήματα και τους προβληματισμούς του μέσω της ενδυμασίας. Οι γυναίκες για πρώτη φορά υιοθετούν το δυναμικό ανδρόγυνο στιλ. Στο πλαίσιο αυτό, μελετώνται οι γυναίκες σχεδιάστριες Coco Chanel και Elsa Schiaparelli, καθώς και ο Edward Molyneux. Στη συνέχεια, μελετώνται οι εξελίξεις και οι διαφοροποιήσεις στην ανδρική ενδυμασία και ο τρόπος που επιδρά σε αυτή ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος.

Με την ολοκλήρωση της υποεπένδυσης αυτής, ο/η καταρτιζόμενος/-η επισημαίνει τις αλλαγές που σημειώνονται στην ενδυμασία των αρχών του 20ού αιώνα, αναγνωρίζει δι-αφορετικούς ενδυματολογικούς τύπους και επισημαίνει τους λόγους για τους οποίους έγιναν οι αλλαγές αυτές. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, εκτός από τα έργα τέχνης της εποχής και φωτογραφίες από τεκμήρια σε μουσεία, δύναται να χρησιμοποιήσει άρθρα και γελοιογραφίες, που αφορούν την ενδυμασία, αλλά και φωτογραφίες από την εποχή.

2.4.A.6 | Η ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ Β΄ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΟΛΕΜΟ ΕΩΣ ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Στην παρούσα υποεπένδυση, παρουσιάζεται η ενδυματολογική προπαγάνδα λίγο πριν από το ξέσπασμα και κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου έως και σήμερα. Αρχικά, μελετώνται οι διαφοροποιήσεις στην ενδυμασία ανά δεκαετία. Υπό αυτό το πρίσμα μελέτης, διατυπώνονται οι προτάσεις των σχεδιαστών/-τριών κατά τη μεταπολεμική περίοδο μέσα από τα κοινωνικά αισθήματα και ενδεικτικά αναφέρονται ο

Dior, ο Balmain και ο Balenciaga. Περιγράφεται το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο της δεκαετίας του 1960, με ιδιαίτερη έμφαση στα στοιχεία που επηρέασαν την ενδυμασία και στους αντίστοιχους ενδυματολογικούς τύπους, με ξεχωριστή αναφορά στο hippie style. Στη συνέχεια, εξετάζεται η ενδυμασία της δεκαετίας του 1970, οι επιμέρους ενδυματολογικοί τύποι, όπως το ρολο, καθώς και η παρουσία των Ιαπώνων σχεδιαστών και η επίδρασή τους στη δυτική μόδα (Kenzo, Miyake). Τέλος, αναλύονται το punk και το kitsch στην ενδυμασία της δεκαετίας του 1980, μέσα από την παρουσίαση του κοινωνικού πλαισίου και των αιτημάτων της εποχής.

Παρουσιάζεται, επίσης, η σχέση σχεδιαστών/-τριών μόδας και ζωγράφων (π.χ. Yves Saint Laurent και Mondrian, Schiaparelli και Dali, Versace και Warhol) και, μέσα από τη μελέτη αυτή, επιδιώκεται να αναδειχτεί η αλληλεπίδραση που υπάρχει μεταξύ τέχνης και μόδας.

Με την ολοκλήρωση της υποενότητας αυτής, ο/η καταρτιζόμενος/-η επισημαίνει τις αλλαγές που σημειώνονται στην ενδυμασία του δεύτερου μισού του 20ού αιώνα, αναγνωρίζει διαφορετικούς ενδυματολογικούς τύπους και εντοπίζει τους λόγους για τους οποίους έγιναν οι αλλαγές αυτές. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, εκτός από τα έργα τέχνης της εποχής και φωτογραφίες από τεκμήρια σε μουσεία, δύναται να χρησιμοποιήσει άρθρα και γελοιογραφίες που αφορούν την ενδυμασία, αλλά και φωτογραφίες από την εποχή.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Kyoto Costume Institute. (2011). *Fashion: A History from the 18th to the 20th Century*. Köln: Taschen.
2. Walters, L. & Lillithun, A. (2018). *Fashion History: A Global View*. London: Bloomsbury Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Ford, R. T. (2022). *Dress Codes: How the Laws of Fashion Made History*. New York: Simon and Schuster.
2. David, A. M. (2015). *Fashion Victims: The Dangers of Dress Past and Present*. New York: Bloomsbury Publishing.

2.4.B • ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η ευρύτερη καλλιέργεια της δεξιότητας σχεδιασμού, καθώς και ο σχεδιασμός ανδρικών και παιδικών ενδυμάτων. Αρχικά, πραγ-

ματοποιούνται ασκήσεις στον σχεδιασμό της ανδρικής και παιδικής φιγούρας. Στη συνέχεια, εκτελούνται ασκήσεις στο ντύσιμο της φιγούρας αυτής με απλά ενδύματα. Αναλύονται τα τεχνικά σχέδια του ενδύματος, σύμφωνα με το ύφασμα που θα χρησιμοποιηθεί και τις βασικές αρχές πατρόν που έχουν διδαχθεί.

Επιπλέον, ενθαρρύνεται περαιτέρω η εξέλιξη του ατομικού σтил και της προσωπικής οπτικής στον σχεδιασμό. Στη συνέχεια, ανατίθεται εργασία (project) με θέμα την ανάπτυξη σχεδιαστικής συλλογής, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές που απαιτούνται, και περιγράφονται οι τάσεις, τα χρώματα, τα υφάσματα, το ύφος και η πηγή έμπνευσης. Δημιουργούνται παραλλαγές σχεδίων του ενδύματος, συνδυάζονται δημιουργικά οι γνώσεις ελεύθερου σχεδίου, χρώματος και σтил, καθώς επίσης και οι γνώσεις πατρόν και ραφής για την πιο κατάλληλη και αισθητικά αποτελεσματική δημιουργία του σχεδίου.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Σχεδιάζουν την ανδρική και παιδική φιγούρα με αναλογία σε διάφορες πόζες,
- Ερμηνεύουν τις προδιαγραφές του project/πελάτη/-ισσας για την ανάπτυξη του σχεδιασμού,
- Συντάσσουν έρευνα με πηγές έμπνευσης για το ύφος και το σтил του ρούχου,
- Αποτυπώνουν το σχέδιο μόδας του ενδύματος σύμφωνα με το ύφος και το σтил των προδιαγραφών,
- Δημιουργούν πρωτότυπα σχέδια με πλαστικότητα στη φιγούρα/σκίτσο, στα ενδύματα και στα αξεσουάρ,
- Κατασκευάζουν το τεχνικό σχέδιο, σύμφωνα με τις ανάγκες υλοποίησης του πατρόν του ενδύματος,
- Επιλέγουν χρωματικούς συνδυασμούς κατάλληλους με την αισθητική, το σтил και το ιδιαίτερο ύφος του ενδύματος,
- Συνδυάζουν τις γνώσεις από άλλες μαθησιακές ενότητες, όπως αυτές της ιστορίας της τέχνης και ενδυμασίας, του ελεύθερου σχεδίου και της εφαρμοσμένης κοπτικής, στην υλοποίηση των σχεδίων,
- Προετοιμάζουν ολοκληρωμένα σχέδια ενδυμάτων σύμφωνα με τις οικονομικές απαιτήσεις του/της πελάτη/-ισσας,
- Δημιουργούν σχέδια (ντεσέν) υφασμάτων, επαναλαμβάνοντας μοτίβα με διάφορα είδη κίνησης (λ.χ. μετάθεση, αντανάκλαση),
- Αποτυπώνουν σχέδια υφάσματος σε ύφασμα εφαρμόζοντας διάφορες τεχνικές ζωγραφικής, τυπώματος, στένσιλ κ.ά.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ανδρική φιγούρα / Αναλογίες ανθρώπινου σώματος / Παιδική φιγούρα / Πόζα / Ένδυση φιγούρας / Τεχνικό σχέδιο / Σχεδιαστική συλλογή / Παραλλαγή σχεδίου / Πηγή έμπνευσης / Μοτίβο υφάσματος / Μετάθεση μοτίβου.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (4), Σύνολο (4).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ
2	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ
3	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
4	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
5	ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
6	ΜΕΛΕΤΗ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΧΕΔΙΟΥ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
7	ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
8	ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΕ ΥΦΑΣΜΑ

Κείμενο αναφοράς

2.4.B.1 | ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ

Η πρώτη εκπαιδευτική υποενότητα εισάγει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες στον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας με αναλογίες, λαμβάνοντας υπόψη τις ομοιότητες και τις διαφορές σε σχέση με τον σχεδιασμό της γυναικείας φιγούρας που διδάχθηκαν σε προηγούμενη εκπαιδευτική ενότητα. Οι γνώσεις και οι δεξιότητες που αποκτώνται στο πλαίσιο της υποενότητας αυτής διευκολύνουν την πλήρη και σε βάθος κατανόηση του τρόπου σχεδιασμού της ανδρικής φιγούρας.

Η σύνδεση του τρόπου σχεδιασμού μεταξύ ανδρικής και γυναικείας φιγούρας κρίνεται απαραίτητη, προκειμένου να γίνει ομαλά η μετάβαση από τον σχεδιασμό της μιας φιγούρας στην άλλη, λαμβάνοντας υπόψη τους κοινούς και τους νέους κανόνες αναλογιών, που ισχύουν και στον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας. Στην εν λόγω εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν το διαφορετικό περίγραμμα και τον όγκο του ανδρικού σώματος, συγκρίνοντας, για παράδειγμα, το φάρδος των ώμων της ανδρικής φιγούρας, που είναι πολύ φαρδύτεροι από της γυναικείας φιγούρας. Μαθαίνουν, επίσης, ότι η γυναικεία μέση στενεύει κατά πολύ, ενώ η ανδρική είναι αναλογικά σχεδόν ρεαλιστική στο σχέδιο μόδας και σχεδιάζεται χαμηλότερα από τη γυναικεία. Σε γενικές γραμμές, αντιλαμβάνονται ότι η ανδρική φιγούρα δεν είναι τόσο στρογγυλεμένη σε σχέση με τη γυναικεία.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση των διαφορών και των ομοιοτήτων του σχεδιασμού ανδρικής και γυναικείας φιγούρας, η μελέτη των δύο φιγούρων, τοποθετώντας τις δίπλα τη μια στην άλλη με κοινή μέθοδο σχεδιασμού και σε άξονα συμμετρίας, προκειμένου να είναι οπτικά αντιληπτές οι ομοιότητες και οι διαφορές που αναφέρθηκαν παραπάνω. Οι γνώσεις που λαμβάνουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες στην παρούσα υποενότητα αποτελούν σημαντική παράμετρο για τις επόμενες εκπαιδευτικές υποενότητες, διότι η σύνδεση παλιάς γνώσης και δεξιότητας σχεδιασμού της γυναικείας φιγούρας παίζει σημαντικό ρόλο στην κατάκτηση του σχεδιασμού της ανδρικής.

2.4.B.2 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΔΡΙΚΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ

Στη συγκεκριμένη υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αξιοποιούν τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησαν στην προηγούμενη υποενότητα, προκειμένου να σχεδιάσουν την ανδρική φιγούρα μόδας σε διάφορες πόζες. Όπως και στον σχεδιασμό γυναικείας φιγούρας, ορίζουν το κεφάλι ως μονάδα μέτρησης για τον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας μόδας, με τη διαφορά στον τρόπο με τον οποίο «χτίζονται» τα πλάτη και τα μήκη του ανδρικού σώματος. Προτείνεται η χρήση αναλογίας εννιάμισι κεφαλών για τον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, στο πλαίσιο της παρούσας υποενότητας, εξασκούνται στον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας μόδας σε εμπρόσθια, οπίσθια, πλαϊνή όψη, όπως επίσης και σε διάφορες πόζες σε κίνηση. Ακολουθούν ξεχωριστούς κανόνες αναλογιών για την αποτύπωση της κάθε όψης του ανδρικού σώματος, εστιαζόμενοι/-ες στις λεπτομέρειες σχεδιασμού των κάτω άκρων, των γονάτων, των πελμάτων, των χεριών, των δακτύλων κ.ά. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη σχεδιαστική αποτύπωση των χαρακτηριστικών του προσώπου, λ.χ. μάτια, μύτη, στόμα, φρύδια και μαλλιά. Μεγάλη σημασία έχει να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες τη χρησιμότητα της αναλογίας των εννιάμισι κεφαλών κατά τον σχεδιασμό της ανδρικής φιγούρας, η οποία, λόγω της επιμηκυμένης της εικόνας σε σχέση με τη φιγούρα με φυσιολογικές ανθρώπινες αναλογίες, αναδεικνύει περισσότερο τα ενδύματα που φοράει.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση του σχεδιασμού ανδρικής φιγούρας μόδας, ο σχεδιασμός της σε διάφορες πόζες με τη χρήση βοηθητικών γραμμών, όπως είναι οι γραμμές δράσεις, η γραμμή κίνησης της φιγούρας, το κέντρο βάρους κ.ά.

2.4.B.3 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν διάφορους τύπους ανδρικών ενδυμάτων σε ανδρική φιγούρα μόδας. Στόχος της υποενότητας είναι να αναγνωρίσουν ότι η διαδικασία σχεδιασμού ενδυμάτων σε μια ανδρική φιγούρα μόδας περιλαμβάνει την κατανόηση της σιλουέτας, του στιλ των ρούχων και της αλληλεπίδρασης του υφάσματος με την κίνηση του σώματος.

Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν τα ρούχα με λεπτές γραμμές, για να δώσουν τον γενικό προσανατολισμό και τη δομή του κάθε ενδύματος. Σχεδιάζουν το

περίγραμμα των ενδυμάτων πάνω στη βασική φιγούρα χωρίς να προσθέτουν λεπτομέρειες. Χρησιμοποιώντας απλές γραμμές, αναδεικνύουν τη φόρμα του ενδύματος. Εάν η φιγούρα είναι σε κίνηση, φροντίζουν να σχεδιάζουν τα ρούχα με τρόπο που να αντανakλά αυτή την κίνηση. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν μια ευρεία γκάμα ανδρικών ενδυμάτων, όπως είναι τα παντελόνια, τα πουκάμισα, οι μπλούζες, τα σακάκια, τα παλτό, τα μπουφάν, τα ανδρικά αξεσουάρ κ.ά.

Το ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη φωτοσκίαση των ενδυμάτων με χρώμα ή χωρίς. Στην ανδρική μόδα οι σκιές βοηθούν στην ανάδειξη της φόρμας του ρούχου και της απόδοσης των πτυχώσεων του. Όταν οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν ένα ύφασμα που είναι λεπτό ή ελαφρύ, το σχέδιο των πτυχώσεων είναι πιο απαλό, ενώ για ένα πιο σφιχτό ή βαρύ ύφασμα, οι πτυχώσεις και οι σκιές είναι πιο έντονες. Μεγάλη προσοχή, επίσης, δίνεται στην κατεύθυνση του φωτός και πώς αυτό επηρεάζει τη σκιερή περιοχή γύρω από τα ρούχα. Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση των τεχνικών σχεδιασμού των ανδρικών ενδυμάτων, η εφαρμογή και ο σχεδιασμός όσο περισσότερων ειδών ανδρικής ένδυσης σε πρότυπη ανδρική φιγούρα σχεδίου μόδας.

2.4.B.4 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΦΙΓΟΥΡΑΣ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Έχοντας κατανοήσει και εξασκηθεί στις μεθόδους σχεδιασμού των γυναικείων και των ανδρικών φιγούρων μόδας σε προηγούμενες υποενότητες, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διευρύνουν τις γνώσεις τους σε σχέση με τον σχεδιασμό της ανθρώπινης φιγούρας, μελετώντας στην υποενότητα αυτή τον σχεδιασμό της παιδικής φιγούρας μόδας. Προτείνεται ο σχεδιασμός μιας παιδικής φιγούρας μόδας με αναλογία έξι κεφαλών.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, για να σχεδιάσουν μια παιδική φιγούρα μόδας με αναλογία έξι κεφαλών, ακολουθούν διαφορετικές αναλογίες και τεχνικές από αυτές που εφαρμόσαν για τον σχεδιασμό ενός/μιας ενήλικα/-ης, καθώς οι παιδικές φιγούρες έχουν πιο στρογγυλές και γεμάτες γραμμές, ενώ οι αναλογίες τους είναι πιο κοντές και λιγότερο «σχηματισμένες». Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται στον σχεδιασμό του σώματος, των χεριών, των ποδιών και του προσώπου της παιδικής φιγούρας. Μαθαίνουν ότι η παιδική φιγούρα έχει πιο στρογγυλές και λιγότερο αναπτυγμένες γραμμές από αυτές ενός/μιας ενήλικα/-ης, όπως επίσης ότι το πρόσωπο του παιδιού έχει συνήθως πιο στρογγυλεμένα χαρακτηριστικά και πιο μαλακές γραμμές. Εξασκούνται στον σχεδιασμό διαφόρων τύπων πόζας παιδικής φιγούρας, αλλά και στη σχεδίαση παιδικών ενδυμάτων πάνω σε αυτή. Έτσι, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αφού ορίσουν τη φιγούρα του παιδιού, σχεδιάζουν πάνω της διάφορα ρούχα, λαμβάνοντας υπόψη την αίσθηση του παιχνιδιού και της άνεσης που χαρακτηρίζει τα παιδικά ενδύματα. Τέλος, σχεδιάζονται παιδικά πουκάμισα και φορέματα, παντελόνια ή σορτς, μπουφάν και ζακέτες με φαρδιές γραμμές, που δίνουν περισσότερη ελευθερία στο πάνω μέρος του σώματος, ακολουθώντας τις κινήσεις του παιδιού. Για την εμπέδωση των τεχνικών σχεδιασμού των προαναφερθέντων παιδικών ενδυμάτων, προτείνεται η μελέτη και ο λεπτομερής σχεδιασμός τους μέσω εργαστηριακών ασκήσεων.

2.4.B.5 | ΣΧΕΔΙΑΣΤΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΝΔΡΙΚΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Στην παρούσα εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, εκμεταλλευόμενοι/-ες τις γνώσεις και τις σχεδιαστικές δεξιότητες που απέκτησαν από τις προηγούμενες εκπαιδευτικές υποενότητες, καλούνται να σχεδιάσουν μια ολοκληρωμένη σχεδιαστική συλλογή ανδρικών ενδυμάτων.

Στην υποενότητα αυτή, οι εκπαιδευόμενοι/-ες, προκειμένου να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη και επιτυχημένη συλλογή, εξετάζουν διάφορους παράγοντες, οι οποίοι κατευθύνουν τον σχεδιασμό τους και τη συνολική τους προσέγγιση. Παρατηρώντας τις τάσεις της μόδας μέσα από διάφορες πηγές (περιοδικά, επιδείξεις μόδας, βιβλία μόδας, διαδίκτυο κ.ά.), οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξερευνούν τα είδη και τις γραμμές των ενδυμάτων που επικρατούν στη μόδα, προσθέτοντας στοιχεία από τις τάσεις αυτές στις προσωπικές τους συλλογές. Μαθαίνουν ότι η ανδρική μόδα έχει πολλά διαφορετικά στιλ και σιλουέτες, από το κλασικό business look μέχρι το streetwear και το avant-garde. Αποφασίζουν αν η συλλογή τους θα επικεντρωθεί σε πιο χαλαρές ή αυστηρές γραμμές, όπως είναι η slim fit, η loose fit ή οι oversized γραμμές. Επίσης, επιλέγουν αν θα σχεδιάσουν μοντέρνα κομμάτια, που συνδυάζουν παραδοσιακά και σύγχρονα στοιχεία, ή αν η συλλογή τους θα είναι καθαρά κλασική, με κλασικές αναφορές (π.χ. κοστούμι, σακάκι, πουκάμισο).

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση της δημιουργίας μιας συλλογής ενδυμάτων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εκπονήσουν εργασία μελέτης περίπτωσης ανδρικής συλλογής, στην οποία θα αναλύονται οι γραμμές των ανδρικών ενδυμάτων, το χρωματολόγιο της συλλογής, το ύφος και το στιλ της συλλογής, λαμβάνοντας υπόψη τους τις τελευταίες τάσεις που επικρατούν στη μόδα.

2.4.B.6 | ΜΕΛΕΤΗ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΧΕΔΙΟΥ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Στην παρούσα υποενότητα, μελετώνται τα μοτίβα που συναντώνται συχνά στα σχέδια υφασμάτων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αντιλαμβάνονται ότι ο σχεδιασμός μοτίβων και σχεδίων υφασμάτων αποτελούν μια κρίσιμη πτυχή του κόσμου της μόδας, καθώς τα υφάσματα με συγκεκριμένα μοτίβα ή εκτυπώσεις μπορούν να προσδώσουν μοναδικό χαρακτήρα και στιλ σε μια συλλογή.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι τα μοτίβα και τα σχέδια υφασμάτων επηρεάζουν όχι μόνο την αισθητική του ενδύματος αλλά και τη λειτουργικότητά του, την αίσθηση του υφάσματος και την ανταπόκριση του αγοραστικού κοινού. Τα μοτίβα στα υφάσματα διακρίνονται σε πολλές κατηγορίες, ανάλογα με το στιλ και τη λειτουργία τους. Μερικά από τα είδη μοτίβων που θα εξεταστούν στην υποενότητα αυτή είναι τα παρακάτω: γεωμετρικά μοτίβα που περιλαμβάνουν γραμμές, τετράγωνα, τρίγωνα, κύκλους και άλλα μορφολογικά στοιχεία· φυτικά και φλοράλ μοτίβα που περιλαμβάνουν σχέδια εμπνευσμένα από τη φύση, όπως είναι τα λούλουδα, τα φύλλα ή τα βότανα, τα καρό και τα ριγέ· αφηρημένα μοτίβα που περιλαμβάνουν τραχιές γραμμές, κυματιστές μορφές, ασύμμετρα σχέδια ή μοντέρνα μοτίβα που δεν ακολουθούν συ-

γκεκριμένο κανόνα. Και τέλος, τα ζωικά μοτίβα, που είναι σχέδια εμπνευσμένα από τη φύση, όπως είναι τα λεοπάρ ή τα animal prints.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση της δημιουργίας των μοτίβων που συναντώνται στα σχέδια υφασμάτων και στις διάφορες συλλογές ενδυμάτων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εκπονήσουν εργαστηριακές ασκήσεις, στις οποίες αποτυπώνουν τα προαναφερθέντα σχέδια σε χαρτί με χρώμα ως προσχέδια ιδεών (διαστάσεων 15x15 εκ.), τα οποία αποτυπώνονται σε επόμενη υποενότητα σε ύφασμα.

2.4.B.7 | ΣΥΜΜΕΤΡΙΑ: ΕΠΑΝΑΛΗΨΕΙΣ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική υποενότητα, σε συνέχεια της προηγούμενης και αφού έχει μελετηθεί διεξοδικά η δομή και το είδος των μοτίβων που συναντώνται στα υφάσματα, εξετάζεται η συμμετρία των μοτίβων και οι τρόποι επανάληψής τους στο σχέδιο (ντεσέν) ενός υφάσματος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν ότι η συμμετρία αποτελείται από τρία βασικά χαρακτηριστικά: την επανάληψη, την αρμονία και την ποικιλία. Επανάληψη μοτίβου στο ύφασμα είναι η διαδικασία κατά την οποία το θεμελιώδες μοτίβο επαναλαμβάνεται κατά μήκος μιας σχεδιαστικής διάταξης. Στην αρμονία, παρατηρούν αν τα στοιχεία που βρίσκονται κατά μήκος μιας σχεδιαστικής διάταξης, όταν συνδυαστούν μεταξύ τους, παράγουν οπτική ευχαρίστηση. Στην ποικιλία, αναγνωρίζουν την αξία των πρωτότυπων σχεδίων υφάσματος, παρατηρώντας ότι τα προβλέψιμα δισδιάστατα σχέδια συνήθως δεν έλκουν την προσοχή. Σχετικά με την επανάληψη των μοτίβων μαθαίνουν ότι η επανάληψη του μοτίβου ενός σχεδίου μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους και μπορεί να είναι είτε ασύμμετρη είτε συμμετρική. Στην πραγματικότητα, η συμμετρία περιγράφει το πώς τα θεμελιώδη μοτίβα ενός σχεδίου υφάσματος συνδυάζονται και τοποθετούνται στο ύφασμα, έτσι ώστε να σχηματίσουν μια διάταξη. Τα είδη της κίνησης που εξετάζουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες στην παρούσα υποενότητα είναι τέσσερα: η μετάθεση, η αμφίπλευρη συμμετρία ή αντανάκλαση, η περιστροφή και η μεταθετική ή ολισθηρή αντανάκλαση.

Προτείνεται, για την πλήρη κατανόηση των παραπάνω κινήσεων/επαναλήψεων, οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εκπονήσουν εργαστηριακές ασκήσεις, στις οποίες θα αποτυπώνουν σε προσχέδια και σε σχέδια με χρώμα (διαστάσεων 15x15 εκ.) τις προαναφερθείσες κινήσεις, κάνοντας χρήση μοτίβων της επιλογής τους. Τα μονόχρωμα προσχέδια και τα σχέδια με χρώμα χρησιμοποιούνται σε επόμενη εκπαιδευτική υποενότητα, για να αποτυπωθούν σε ύφασμα.

2.4.B.8 | ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΜΟΤΙΒΩΝ ΣΕ ΥΦΑΣΜΑ

Στην τελευταία εκπαιδευτική υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται σε τεχνικές αποτύπωσης μοτίβων σε ύφασμα, εφαρμόζοντας τις μεθόδους επανάληψης/κίνησης που έμαθαν στην προηγούμενη υποενότητα, προκειμένου να δημιουργήσουν ευφάνταστα σχέδια υφάσματος, τα οποία διέπονται από κανόνες συμμετρίας και αρμονίας.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, αξιοποιώντας τις σχεδιαστικές γνώσεις και δεξιότητες που απέκτησαν με τον σχεδιασμό σχεδίων και προσχεδίων σχεδίου υφάσματος σε χαρτί (διαστάσεων 15x15 εκ.), αποτυπώνουν τις ιδέες τους σε ύφασμα μέσα από μια πληθώρα τεχνικών. Στο πλαίσιο της υποεπάρκειας αυτής, μπορούν να χρησιμοποιηθούν φυσικά αντικείμενα, όπως είναι τα φύλλα, τα άνθη ή οι σπόροι, για να αποτυπωθούν τα μοτίβα τους στο ύφασμα. Μπορούν, επιπλέον, να κατασκευάσουν δικές τους σφραγίδες με μοτίβα της επιλογής τους σε ποικίλα υλικά, όπως είναι το linoleum, οι γομολάστιχες, οι επίπεδοι φελλοί κ.ά. Επίσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν πρότυπα (stencils), για να περιορίσουν την εφαρμογή χρώματος σε συγκεκριμένα μοτίβα. Μαθαίνουν ότι αυτή η τεχνική είναι δημοφιλής για την παραγωγή επαναλαμβανόμενων και συμμετρικών σχεδίων. Μια παραδοσιακή μέθοδος, όπου το ύφασμα δένεται ή τυλίγεται σε διάφορα σημεία και στη συνέχεια βάφεται (tie dye), μπορεί επίσης να εφαρμοστεί από τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες. Το ενδιαφέρον εστιάζεται και σε άλλου είδους τεχνικές, πιο απαιτητικές, που μπορούν να εφαρμοστούν σε υφάσματα, όπως είναι, για παράδειγμα, η μέθοδος μπατίκ με τα ειδικά κεριά, ή η τεχνική marbling, όπου γίνεται η εμβάπτιση του υφάσματος σε λεκάνες με ειδικά χρώματα, ή οι τεχνικές με τα τελέρα μεταξοτυπίας κ.ά.

Προτείνονται εργαστηριακές ασκήσεις για την πλήρη κατανόηση των παραπάνω τεχνικών και η εφαρμογή τους σε όσο περισσότερα υφάσματα (διαστάσεων 20x20 εκ. ή μεγαλύτερων διαστάσεων), ανάλογα με το μοτίβο και την τεχνική βαφής, δημιουργώντας πρωτότυπα ντεσέν.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Ευγενιάδη, Ε. & Βαμβακιά, Ι. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Τριπολιτσιώτης, Κ. & Θάνος, Π. (2005). *Σχεδιασμός Ετοιμών Ενδυμάτων Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
3. Kappraff, J. (2002). *Connections: The Geometric Bridge between Art and Science*. Singapore: World Scientific.
4. Rezendes, C. (2013). *Fabric Surface Design*. New York: Storey Publishing.

Συμπληρωματικές

1. Abbing, B. (2003). *Fashion Sketchbook*. New York: Fairchild Publications.
2. Tatham, C. & Seaman, J. (2004). *Fashion Design Drawing Course*. United Kingdom: Quatro Publishing.
3. Horne, C. E. (2000). *Geometric Symmetry in Patterns and Tilings*. Cambridge: Woodhead.

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα εισαχθούν στη μεθοδολογία της ηλεκτρονικής κατασκευής πατρών και θα εξοικειωθούν με εξειδικευμένο επαγγελματικό λογισμικό CAD για τη σχεδίαση των πατρών. Αναφέρονται τα πλεονεκτήματα και οι περιορισμοί που περιλαμβάνει η ηλεκτρονική σχεδίαση. Αρχικά, θα παρουσιαστούν οι έννοιες και τα εργαλεία σχεδίασης, οι μέθοδοι ψηφιοποίησης και οι τρόποι δημιουργίας πατρών από την αρχή. Στη συνέχεια, θα σχεδιαστούν βασικά σχέδια πατρών, τα οποία έπειτα θα τροποποιηθούν σε διάφορα σχέδια/στιλ (μπλούζα, φούστα, φόρεμα, παντελόνι). Παράλληλα, θα δημιουργηθούν πίνακες μεγεθών, με σκοπό να σχεδιαστούν οι ανάλογες διαβαθμίσεις (μικρότερα, μεγαλύτερα μεγέθη) σε όλα τα πατρών για μαζική παραγωγή των ενδυμάτων. Έπειτα, θα γίνουν καταγραφές μετρήσεων και δημιουργία εντύπου διαστάσεων του ενδύματος, με στόχο τον έλεγχο του προς παραγωγή ενδύματος κατά τη ραφή και τη σωστή συναρμολόγηση των επιμέρους κομματιών του ενδύματος. Επίσης, υλοποιείται η τοποθέτηση των πατρών για κοπή στο ύφασμα και η δημιουργία του πλάνου κοπής με τη μέγιστη εξοικονόμηση υφάσματος. Τέλος, γίνεται εξαγωγή του τελικού αρχείου του πατρών σε διαφορετικό τύπο επέκτασης προς αναγνώρισή του και από άλλα λογισμικά CAD.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Εφαρμόζουν τις εντολές για την ηλεκτρονική σχεδίαση,
- Κατασκευάζουν ψηφιακά βάσεις πατρών (κορσάζ, φούστα, φόρεμα, παντελόνι κ.ά.),
- Διατυπώνουν τη θεωρία των διαβαθμίσεων (μεγεθύνσεων),
- Δημιουργούν πίνακες μεγεθών μέσω του λογισμικού CAD,
- Υλοποιούν τη διαβάθμιση του ηλεκτρονικού πατρών,
- Εξάγουν το αρχείο για αποστολή στο τμήμα παραγωγής,
- Εφαρμόζουν τις εντολές για τη δημιουργία του πλάνου τοποθέτησης με τη μέγιστη εξοικονόμηση υφάσματος,
- Υιοθετούν πρακτικές οργάνωσης των αρχείων της ηλεκτρονικής σχεδίασης για περαιτέρω μελλοντική αξιοποίηση.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ψηφιοποίηση / Μεγεθολόγιο / Σημεία / Ευθεία / Καμπύλη / Μετακίνηση / Περιθώριο ραφής / Πένσα / Διαβάθμιση / Τοποθέτηση / Τύπος υφάσματος / Φάρδος υφάσματος.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενότητων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΠΑΤΡΟΝ, ΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕΓΕΘΩΝ
2	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΝΕΟΥ ΠΑΤΡΟΝ, ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΓΕΘΟΛΟΓΙΟΥ
3	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΝΣΑΣ, ΠΙΕΤΑΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΕΝΣΑΣ
4	ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ
5	ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ ΠΑΤΡΟΝ, ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ
6	ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΟΝ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΡΑΦΗΣ-ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΩΝ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
7	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
8	ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΛΑΝΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΚΟΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ
9	ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ, ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Κείμενο αναφοράς

2.4.Γ.1 | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ ΠΑΤΡΟΝ, ΜΕΝΟΥ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ, ΠΙΝΑΚΕΣ ΜΕΓΕΘΩΝ

Η εκπαιδευτική υποενότητα αποσκοπεί στη γνωριμία των εκπαιδευομένων με το περιβάλλον εργασίας των βασικών εργαλείων και των λειτουργιών του λογισμικού. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με το περιβάλλον εργασίας του λογισμικού, το βασικό μενού εργαλείων και τις λειτουργίες αποθήκευσης, ανοίγματος και εισαγωγής αρχείου. Επεξηγείται, ακόμη, ο τρόπος εργασίας των πατρόν μέσω του λογισμικού και παρουσιάζονται τα βοηθητικά πλήκτρα, μέσω των οποίων εκτελούνται κάποιες εργασίες που χρησιμοποιούνται συχνά, με πιο εύκολο τρόπο.

Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα είδη και στους τύπους των σημείων και τη χρήση τους πάνω στο πατρόν, καθώς και για τα μεγεθολόγια/νουμερολόγια που χρησιμοποιούνται για τη σχεδίαση των πατρόν των ενδυμάτων. Γίνεται, επίσης, ο διαχωρισμός και η επεξήγηση των τύπων των μεγεθολογίων/ νουμερολογίων σε νουμερικά και αλφανουμερικά και, στη συνέχεια, διδάσκεται η διαδικασία και οι λειτουργίες δημιουργίας των μεγεθολογίων αυτών, με τον καθορισμό σε κάθε μεγεθολόγιο του βασικού μεγέθους.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δημιουργούν ξεχωριστό φάκελο αποθήκευσης μεγεθολογίων και δημιουργούν μεγεθολόγια και των δύο τύπων, νουμερικά και αλφανουμερικά, συμπεριλαμβάνοντας και το μεγεθολόγιο που πρόκειται να χρησιμοποιήσουν για τη σχεδίαση των πατρόν μέσω του λογισμικού.

Παραδείγματα μεγεθολογιών για πρακτική εξάσκηση των εκπαιδευομένων είναι τα εξής: 44-46-48-50 (με βασικό μέγεθος το 46), 8-10-12-14-16-18-20 (με βασικό μέγεθος το 12), 1-2-3-4-5-6 (με βασικό μέγεθος το 3), S-M-L-XL (με βασικό μέγεθος το M), 0M-6M-12M-18M-2Ε-3Ε-4Ε-5Ε (με βασικό μέγεθος το 12μ) και βρεφικό-παιδικό μεγεθολόγιο, όπου Μ=μηνών και Ε=ετών.

2.4.Γ.2 | ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΝΕΟΥ ΠΑΤΡΟΝ, ΒΑΣΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΣΧΕΔΙΑΣΗΣ, ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΜΕΓΕΘΟΛΟΓΙΟΥ

Ο κύριος σκοπός χρήσης ενός λογισμικού CAD παραγωγής ενδυμάτων είναι η σχεδίαση ενός πατρόν ενδύματος. Υπάρχει η δυνατότητα της ψηφιοποίησης ενός πατρόν, δηλαδή η μεταφορά του περιγράμματος και των λεπτομερειών του πατρόν από το χαρτί στην οθόνη του υπολογιστή, διαδικασία που απαιτεί την ύπαρξη ψηφιοποιητή (Digitizer). Εκτός όμως από την ψηφιοποίηση ενός πατρόν, το λογισμικό μάς παρέχει όλες τις λειτουργίες και τα εργαλεία για τη δημιουργία και τη σχεδίαση ενός πατρόν εξ ολοκλήρου μέσα στον υπολογιστή.

Σε αυτή την υποενότητα, παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες που επιτρέπουν τη σχεδίαση γραμμών, σχημάτων και σημείων, απαραίτητων στοιχείων για τη σχεδίαση των πατρόν. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία σχεδίασης διαφόρων τύπων γραμμών (ευθείας, καμπύλης, ημικυκλικής, Bézier, παράλληλης). Σχεδιάζουν γραμμές σε συγκεκριμένες διαστάσεις και κατευθύνσεις, τις επεξεργάζονται και αναγνωρίζουν, περιγράφουν και επεξηγούν τα διαφορετικά είδη σημείων και τη χρήση τους. Προσθέτουν, επίσης, σημεία πάνω σε γραμμή, ευθεία ή καμπύλη, αλλά και στο εσωτερικό του πατρόν ως τρύπα. Στη συνέχεια, παρουσιάζονται τα εργαλεία σχεδίασης σχημάτων (ορθογώνιο, κύκλος κ.ά.) σε συγκεκριμένες διαστάσεις, μέσω των οποίων μπορεί να σχεδιαστεί ένα πατρόν από την αρχή.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται αρχικά στη χρήση των προαναφερόμενων εργαλείων, σχεδιάζοντας γραμμές και σχήματα, σύμφωνα με τις υποδείξεις του/της εκπαιδευτή/-τριας τους και σχεδιάζουν ένα νέο πατρόν εξαρχής. Ως ενδεικτική άσκηση προτείνεται η σχεδίαση του βασικού πατρόν της κλασικής φούστας σε ένα βασικό μέγεθος, με χρήση λογισμικού σχεδίασης πατρόν. Για τη σχεδίαση του πατρόν της κλασικής φούστας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα χρησιμοποιήσουν όλα τα εργαλεία που διδάχθηκαν σε αυτή την υποενότητα, όπως τη σχεδίαση ορθογωνίου, ευθείας, καμπύλης, προσθήκης σημείου και μοίρασμα ευθείας σε ίσα τμήματα.

2.4.Γ.3 | ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΕΝΣΑΣ, ΠΙΕΤΑΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΠΕΝΣΑΣ

Οι πένσες, οι πιέτες και η μεταφορά της πένσας από ένα σημείο του πατρόν σε κάποιο άλλο σημείο του αποτελούν πολύ βασικές εργασίες στη σχεδίαση ενός πατρόν, που επιτρέπει τον σχεδιασμό ενός ενδύματος, το οποίο εφαρμόζει και αγκαλιάζει τις καμπύλες του σώματος και δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας διαφορετικών σχεδίων ενδυμάτων.

Σε αυτή τη διδακτική υποενότητα, διδάσκονται τα εργαλεία της δημιουργίας πέν-

σας, της μεταφοράς πένσας και της δημιουργίας πιέτας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται πάνω στο πατρόν της κλασικής φούστας και του βασικού κορσάζ με πένσες, στα οποία, με τη χρήση των εργαλείων και των λειτουργιών της πένσας, δημιουργούν τις πένσες με τέτοιο τρόπο ώστε τα πατρόν να είναι έτοιμα προς παραγωγή, για σωστή κοπή και ραφή.

Στη συνέχεια, με τη λειτουργία της μεταφοράς πένσας, δημιουργούν νέα πατρόν, που στηρίζονται σε αυτή την τεχνική, όπως είναι η φούστα τύπου εβαζέ με μεταφορά της πένσας μέσης στην κλασική φούστα από τη μέση στο στρίψωμα, η μεταφορά πένσας στήθους του βασικού κορσάζ στην πλαϊνή κάτω από το στήθος, στη μέση, στον λαιμό κ.λπ. Επίσης, παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες για τη δημιουργία πιέτας και κουφόπιετας.

Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια, αφού παρουσιάζει τις λειτουργίες της πιέτας και κουφόπιετας, αναθέτει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες εργασία δημιουργίας πιέτας και κουφόπιετας πάνω σε αποθηκευμένα αρχεία πατρόν φούστας ή κορσάζ ή παντελονιού ή μανικιού. Για τη δημιουργία και τη σχεδίαση όλων των παραπάνω, οι εκπαιδευόμενοι/-ες βασίζονται στη γνώση που έχουν αποκτήσει για τις τεχνικές αυτές από τη διδασκαλία των διδακτικών ενοτήτων δημιουργίας πατρόν στο χέρι, από τη μέχρι τώρα εμπειρία τους στην ειδικότητα.

2.4.Γ.4 | ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΗ

Η διαβάθμιση ενός πατρόν είναι πολύ σημαντική και αναγκαία διαδικασία στην παραγωγή των ενδυμάτων. Αρχικά, κάθε σχέδιο ενδύματος σχεδιάζεται σε ένα βασικό μέγεθος και, με την κατάλληλη προσαρμογή, αναπτύσσονται τα μικρότερα και μεγαλύτερα μεγέθη, σύμφωνα με τις διαστάσεις του εκάστοτε μεγέθους ενδύματος.

Σε αυτή την υποενοότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατανοούν την έννοια της διαβάθμισης ενός πατρόν, διατυπώνουν την έννοια της αναλογικής και δυσανάλογης διαβάθμισης και καταγράφουν τους πόντους διαβάθμισης για διαφορετικά είδη πατρόν. Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια παρουσιάζει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τα εργαλεία και τις λειτουργίες διαβάθμισης του λογισμικού, τόσο για την αναλογική όσο και για τη δυσανάλογη διαβάθμιση.

Στη συνέχεια, οι εκπαιδευόμενοι/-ες διαβαθμίζουν πατρόν, εφαρμόζοντας πόντους διαβάθμισης, σύμφωνα με συγκεκριμένο διαστασιολόγιο και με το κατάλληλο πρόσημο, ανάλογα με την κατεύθυνση του πατρόν, βάσει του καρτεσιανού συστήματος αξόνων x, y. Μεταφέρουν, αντιγράφουν και επικολλούν τη διαβάθμιση των σημείων από ένα πατρόν σε ένα άλλο. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην επιλογή των πατρόν για πρακτική πάνω στη διαβάθμιση.

Κρίνεται σκόπιμο οι εκπαιδευόμενοι/-ες να εξασκηθούν στη διαβάθμιση διαφορετικών τύπων ενδυμάτων για την κατανόηση των διαφορών της διαβάθμισης σε κάθε τύπο ενδύματος (φούστα, μπλούζα, ζακέτα, πρινσέζ, ρεντιγκότα, παντελόνι, μανίκια κ.ά.). Μεγάλη προσοχή απαιτείται στη διαβάθμιση καμπύλων γραμμών

(μασχάλες, καβαδούρα μανικιού, καβάλος παντελονιού). Στις περιπτώσεις αυτές, οι εκπαιδευόμενοι/-ες ελέγχουν την ορθότητα της διαβάθμισης που έχουν λάβει οι καμπύλες αυτές σε σχέση με τη διαβάθμιση των ακριανών σημείων των γραμμών αυτών. Σε πολλές περιπτώσεις χρειάζεται η επέμβαση στη διαβάθμιση των σημείων καμπύλης, προκειμένου στο τελικό πατρόν η καμπύλη να έχει την επιθυμητή διαβάθμιση και το τελικό ένδυμα την καλύτερη εφαρμογή.

2.4.Γ.5 | ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ-ΠΑΡΑΛΛΑΓΗ ΠΑΤΡΟΝ, ΑΛΛΑΓΗ ΔΙΑΣΤΑΣΕΩΝ

Μια από τις βασικότερες εργασίες στη σχεδίαση πατρόν ενδυμάτων είναι η μετατροπή και η παραλλαγή μιας βάσης πατρόν για τη δημιουργία άλλου σχεδίου ενδύματος, καθώς και η μετατροπή των διαστάσεων ενός πατρόν. Μέσω αυτών των εργασιών, δημιουργούνται όλα τα σχέδια ενδυμάτων ως παράγωγα σχέδια, που βασίζονται σε βάση ενός αρχικού πατρόν.

Σε αυτή την υποενότητα, παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες του λογισμικού, με τις οποίες οι εκπαιδευόμενοι/-ες επεξεργάζονται το αρχικό πατρόν τους, για να σχεδιάσουν ένα νέο διαφορετικών προδιαγραφών και σχεδίου. Εργαλεία μετακίνησης διαφόρων τύπων σημείων, μετακίνησης γραμμής, αλλαγή διάστασης κατά άξονα x και y , εξαγωγή νέου πατρόν από σχεδιοποίηση πάνω σε άλλο πατρόν (π.χ. καθαρίσματα και μόστρες) και επεξεργασία καμπύλης είναι κάποιες από τις λειτουργίες που διδάσκονται σε αυτή την υποενότητα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται πάνω σε έτοιμα αποθηκευμένα πατρόν ως προς την αλλαγή των διαστάσεών τους, καθώς και στη σχεδίαση νέων πατρόν πάνω σε υπάρχουσες βάσεις.

Για την ολοκλήρωση ενός πατρόν παραγωγής, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η προσθήκη των περιθωρίων ραφής, δηλαδή η ικανή προσθήκη εκατοστών γύρω από τα άκρα του πατρόν, ώστε να υπάρχει επιπλέον ύφασμα για τη σωστή ένωση των κομματιών μέσω της ραφής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία και τις λειτουργίες προσθήκης περιθωρίου ραφής και, με τη χρήση τους, επεμβαίνουν σε αρχεία πατρόν, προσθέτοντας τα απαραίτητα περιθώρια ραφής, σύμφωνα με τους πόντους ραφής που έχουν διδαχθεί από τις διδακτικές ενότητες ραφής και σχεδίασης πατρόν με το χέρι.

Για την πρακτική εξάσκηση των εκπαιδευομένων, προτείνονται οι ασκήσεις: αλλαγή διάστασης του φάρδους και του μήκους φούστας, μπλούζας, παντελονιού, αλλαγή διάστασης καμπύλης μασχάλης και μανικιού, δημιουργία καθαρισμάτων και μόστρας σε πατρόν ζακέτας, προσθήκη περιθωρίων ραφής στα παραπάνω επεξεργασμένα πατρόν.

2.4.Γ.6 | ΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΠΑΤΡΟΝ, ΕΛΕΓΧΟΣ ΡΑΦΗΣ-ΕΝΩΣΗΣ ΚΟΜΜΑΤΙΩΝ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες χρησιμοποιούν τα εργαλεία και τις λειτουργίες μετρήσεων και μετρούν γραμμές, καμπύλες και αποστάσεις για τις μετρήσεις των διαστάσεων του πατρόν.

Οι μετρήσεις αυτές καταγράφονται σε πίνακα μετρήσεων για όλα τα μεγέθη που έχουν οριστεί κατά τη διαβάθμιση του πατρών και οι εκπαιδευόμενοι/-ες ελέγχουν με τις μετρήσεις αυτές αν το πατρών πληροί τις προδιαγραφές διαστάσεων που απαιτούνται και έχουν οριστεί. Εκτός από τις μετρήσεις πάνω στο πατρών, ιδιαίτερη προσοχή, για την προώθηση του πατρών προς παραγωγή, δίνεται στον έλεγχο της σωστής ραφής και της σωστής ένωσης των κομματιών μεταξύ τους για την ολοκλήρωση του ενδύματος. Για τον έλεγχο αυτό, παρουσιάζονται τα εργαλεία και οι λειτουργίες ταύτισης κομματιών και κύλισης γραμμής πάνω σε γραμμή, για τον έλεγχο της ραφής και της ένωσης των κομματιών. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες χρησιμοποιούν τα εργαλεία αυτά και ελέγχουν τη σύμπτωση των ραφών και των ενώσεων του πατρών. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στον έλεγχο της ραφής του μανικιού στις μασχάλες του κορσάζ, στην ένωση των καβάλων παντελονιού, στην ένωση των γιακάδων και στην περιφέρεια λαιμού του κορσάζ. Τέλος, αφού έχει ολοκληρωθεί το πατρών, η σχεδίαση, η διαβάθμιση, ο έλεγχος ραφών και μετρήσεων, δημιουργείται αρχείο παραγωγής, στο οποίο ορίζονται όλα τα κομμάτια του πατρών που πρέπει να κοπούν για ένα ολοκληρωμένο ρούχο, οι ποσότητες του κάθε κομματιού και το ύφασμα από το οποίο αποτελείται.

2.4.Γ.7 | ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΡΧΕΙΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΤΥΠΟΥΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Το λογισμικό τοποθέτησης πατρών πάνω στο ύφασμα είναι ένα χρήσιμο εργαλείο στη βιομηχανία ενδυμάτων και κλωστοϋφαντουργίας, που διευκολύνει τη σωστή διαχείριση του υφάσματος και την ελαχιστοποίηση της φύρας.

Αυτή η υποενότητα αποσκοπεί στη γνωριμία των εκπαιδευόμενων με το περιβάλλον εργασίας των βασικών εργαλείων και λειτουργιών του λογισμικού δημιουργίας τοποθέτησης για τη σωστή οργάνωση των κομματιών ενός πατρών πάνω στο ύφασμα, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραμέτρους, όπως είναι η κατεύθυνση του ίσιου του υφάσματος, το πέλος και το είδος του υφάσματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξοικειώνονται με το περιβάλλον εργασίας του λογισμικού, το βασικό μενού εργαλείων και τις λειτουργίες αποθήκευσης. Δημιουργούν αρχείο τοποθέτησης για διάφορα είδη ενδύματος, με συνδυασμό διαφορετικών μεγεθών και ποσοτήτων και με διαφορετικούς τύπους υφάσματος. Συγκεκριμένα, δημιουργούν τοποθέτηση για ανοιχτό, διπλωμένο και σωληνωτό ύφασμα σε διάφορα φάρδη. Ορίζουν κατεύθυνση και φορά των κομματιών του πατρών μέσα στο ύφασμα, σύμφωνα με την κατεύθυνση του ίσιου υφάσματος, καθορίζοντας ανάλογα με την κατεύθυνση αυτή σε περίπτωση υφάσματος με πέλος, και αποθηκεύουν την τοποθέτηση σε συγκεκριμένο φάκελο. Τέλος, δημιουργούν τοποθετήσεις σε όλα τα είδη υφασμάτων (ανοιχτό, διπλωμένο, σωληνωτό) για φούστες, μπλούζες, σακάκια, παντελόνια, τα οποία αποτελούνται από ένα ή από περισσότερα υφάσματα (π.χ. δίχρωμο ένδυμα, ένδυμα με φόδρα, αυτοκόλλητα).

2.4.Γ.8 | ΣΧΕΔΙΑΣΗ ΠΛΑΝΟΥ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ, ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΧΕΙΡΙΣΜΟΥ ΚΟΜΜΑΤΙΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΣ

Μετά τη δημιουργία ενός αρχείου τοποθέτησης, ακολουθεί η σχεδίασή της, δηλαδή η τοποθέτηση όλων των κομματιών του πατρόν σε διάφορα μεγέθη πάνω στο ύφασμα, με στόχο την καλύτερη δυνατή εξοικονόμηση υφάσματος. Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με τα εργαλεία και τις λειτουργίες της σχεδίασης μιας τοποθέτησης. Εξοικειώνονται με τον χειρισμό των εργαλείων για την τοποθέτηση των κομματιών πάνω στο ύφασμα, για την περιστροφή των κομματιών, για τη μετακίνηση των κομματιών και για την απόρριψη των κομματιών. Επίσης, χρησιμοποιούν τα εργαλεία μέτρησης σε συγκεκριμένο σημείο της τρέχουσας σχεδίασης και επανατοποθετούν τα κομμάτια του πατρόν σύμφωνα με τις μετρήσεις αυτές. Αλλάζουν το φάρδος του υφάσματος σε περίπτωση αλλαγής του και επανασχεδιάζουν την τοποθέτηση σύμφωνα με το νέο φάρδος. Σχεδιάζουν, ακόμη, το πλάνο τοποθέτησης, με σκοπό την καλύτερη ανάλωση υφάσματος και την ελαχιστοποίηση της φύρας. Τέλος, ενημερώνονται για τα ποσοστά επιτυχίας και φύρας κατά τη διάρκεια της σχεδίασης και, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία του λογισμικού, εστιάζουν την προσοχή, αν χρειαστεί, σε συγκεκριμένο σημείο της τοποθέτησης για τον έλεγχο λεπτομερειών.

Με την ολοκλήρωση της εργασίας, αποθηκεύουν το αρχείο της τοποθέτησης σε συγκεκριμένο φάκελο και ενεργοποιούν την εντολή εκτύπωσης της τοποθέτησης σε εξωτερικό εκτυπωτή.

Στο πλαίσιο της πρακτικής άσκησης, οι εκπαιδευόμενοι/-ες σχεδιάζουν πλάνα κοπής για όλα τα είδη των υφασμάτων (ανοιχτό, διπλωμένο, σωληνωτό) και για διαφορετικά είδη ενδυμάτων (φούστες, μπλούζες, σακάκια, παντελόνια).

2.4.Γ.9 | ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΣΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΕΩΝ, ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΗΣ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΕΠΕΚΤΑΣΕΙΣ

Κατά τη βιομηχανική παραγωγή ενδυμάτων, αρκετές φορές ένα πλάνο κοπής μπορεί να επαναληφθεί, όπως αυτό σχεδιάστηκε αρχικά, για κοπή επιπλέον ενδυμάτων. Υπάρχουν, όμως, και περιπτώσεις που το αρχικό πλάνο κοπής ταιριάζει εν μέρει στη ζητούμενη παραγωγή και κάποια από τα μεγέθη που έχουν τοποθετηθεί δεν χρειάζονται στη νέα κοπή. Με τη χρήση του λογισμικού σχεδίασης τοποθέτησης, υπάρχει η δυνατότητα της αντικατάστασης μεγεθών με άλλα ενδύματα στην αρχική θέση. Υπάρχει, επίσης, η περίπτωση του συνδυασμού δύο πλάνων κοπής για την ταυτόχρονη κοπή τους.

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν τα εργαλεία προσθήκης αρχείου σε μια ήδη σχεδιασμένη τοποθέτηση, την προσθήκη και την αλλαγή μεγέθους, καθώς και την προσθήκη ολόκληρης τοποθέτησης μέσα σε μια άλλη. Με τη χρήση των εργαλείων αυτών, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται πάνω στις τοποθετήσεις που έχουν σχεδιάσει κατά την προηγούμενη διδακτική υποενότητα και πραγματοποιούν εργασίες μεταβολής και μετατροπής της τοποθέτησης.

Για πρακτική εξάσκηση, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται πάνω σε ήδη αποθηκευμένη τοποθέτηση, στην οποία προσθέτουν επιπλέον μέγεθος και μεμονωμένο κομμάτι του ίδιου ενδύματος. Στη συνέχεια, αντικαθιστούν το μέγεθος που έχει ήδη χρησιμοποιηθεί στη σχεδίαση με άλλο μέγεθος του ίδιου ενδύματος, έτσι ώστε να τοποθετηθεί στην ίδια θέση με το αρχικό τοποθετημένο μέγεθος. Επίσης, προσθέτουν νέο αρχείο ενδύματος σε διάφορα μεγέθη, διαφορετικό από αυτό που έχει τοποθετηθεί στην αρχική τοποθέτηση. Τέλος, πραγματοποιούν προσθήκη ολόκληρης τοποθέτησης άλλου ή του ίδιου ενδύματος μέσα στην ήδη ανοιχτή τοποθέτηση.

Πολύ σημαντικό για την επικοινωνία και συνεργασία των επιχειρήσεων μεταξύ τους είναι η χρήση των ψηφιακών αρχείων ενδυμάτων και από άλλα σχεδιαστικά προγράμματα. Για τον σκοπό αυτό, παρουσιάζονται στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες οι λειτουργίες εξαγωγής του αρχείου της τοποθέτησης και σε άλλες επεκτάσεις, οι οποίες είναι αναγνώσιμες και από άλλα λογισμικά.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Βασιλούλη, Ε. & Δάβου, Φ. (2007). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρών) Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
2. Ντόβας, Β., Συκαρά, Κ., Κορδώνη, Ε. & Φωκά, Σ. (2005). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρών) ΙΙ*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Stott, M. (2012). *Pattern Cutting for Clothing Using CAD: How to Use Lectra Modaris Pattern Cutting Software*. United Kingdom: Woodhead Publishing.

2.4.Δ • ΕΙΔΙΚΕΣ ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΩΝ)

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σε αυτή τη μαθησιακή ενότητα, γίνεται περαιτέρω εξοικείωση με την τέχνη του πατρών σε επιπλέον σχέδια/στιλ σε γυναικεία και ανδρικά ρούχα. Πραγματοποιείται εισαγωγή στα πατρών για ανδρικά ρούχα και, στη συνέχεια, κατασκευάζονται οι αρχικές βάσεις πατρών και τα σχέδια για πουκάμισο, γιλέκο και παντελόνι. Όσον αφορά τα γυναικεία ενδύματα, υλοποιούνται τροποποιήσεις και προσαρμογές στις βάσεις των προτύπων κοπής (πατρών) για παλτό σε διάφορες παραλλαγές και σχέδια. Παρουσιάζεται η συνολική διαδικασία κατασκευής παλτό, που περιλαμβάνει μόστρες, καθαρίσματα, φοδραρίσματα. Επίσης, κατασκευάζονται σχέδια/στιλ για κρουαζέ, ντραπέ, κορσέ και ολόσωμη φόρμα σε γυναικεία ρούχα. Τέλος, αφού ολοκληρωθεί η

επιλογή των σχεδίων που θα προετοιμαστούν για την τελική προσωπική συλλογή της αποφοίτησης, κατασκευάζονται τα αντίστοιχα πατρόν των ενδυμάτων της συλλογής, ελέγχεται η εφαρμογή τους και υλοποιούνται οι απαραίτητες διορθώσεις στα ζητούμενα μέτρα.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Σχεδιάζουν σύνθετα σχέδια, χρησιμοποιώντας τις βάσεις πατρόν,
- Εφαρμόζουν τη μέθοδο λήψης μέτρων για κάθε πρότυπο κοπής,
- Τροποποιούν τον βασικό σκελετό κορσάζ για παλτό/κορσέ/ντραπέ/ κρουαζέ/ολόσωμη φόρμα,
- Προτείνουν μετατροπές στα πρότυπα κοπής για νέα σχέδια,
- Επιλέγουν τη διαδικασία κατασκευής προτύπων κοπής σε νέα σχέδια,
- Συγκρίνουν το τελικό πατρόν με τις αρχικές προδιαγραφές της προσωπικής συλλογής τους,
- Υπολογίζουν με ακρίβεια την ορθή εφαρμογή μόνστρας, φόδρας, γιακά-λαιμόκοψης, μανικιών,
- Αντιμετωπίζουν προβλήματα εφαρμογής των πατρόν σε κάθε σωματότυπο.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ανδρικό παντελόνι / Ανδρικό πουκάμισο και γιλέκο / Γυναικείο παλτό / Μόνστρα / Φόδρα / Κολλητικό / Κορσές / Κρουαζέ / Ντραπέ / Ολόσωμη φόρμα.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (1), Εργαστήριο (2), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών εννοιών σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ
2	ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΚΑΙ ΓΙΛΕΚΟ
3	ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΛΤΟ
4	ΚΡΟΥΑΖΕ, ΝΤΡΑΠΕ, ΚΟΡΣΕΣ
5	ΟΛΟΣΩΜΗ ΦΟΡΜΑ
6	ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΑ ΠΑΤΡΟΝ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

2.4.Δ.1 | ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν το βασικό πατρόν για ανδρικό παντελόνι, το οποίο αποτελεί τη βάση για τη δημιουργία διαφόρων σχεδίων. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να παίρνουν σωστά τα μέτρα για ανδρικά ρούχα, διασφαλίζοντας ότι το πατρόν θα εφαρμόζει στις ακριβείς διαστάσεις, και τα καταγράφουν στον πίνακα μεγεθών. Συγκεκριμένα για το παντελόνι χρησιμοποιούν την περιφέρεια μέσης και γοφών, το κάθισμα και το μάκρος ποδιού (εσωτερικό και εξωτερικό).

Στη συνέχεια, ακολουθούν βήμα προς βήμα τις οδηγίες για την κατασκευή του κλασικού παντελονιού. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση κατάλληλων εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακα, καμπυλόγραμμα ή/και γνώμονα κοπτικής) και την εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Αρχικά, κατασκευάζουν το σχέδιο σε τυποποιημένα μέτρα για να κατανοήσουν τη διαδικασία πιο εύκολα. Σχεδιάζουν και κόβουν τη βάση του ανδρικού παντελονιού, εστιάζοντας την προσοχή τους σε βασικά σημεία, όπως τη μέση, τον καβάλο και τα μπατζάκια. Αυτή η βάση χρησιμεύει ως πρότυπο για προσαρμογή σε μελλοντικά σχέδια. Έπειτα, κατασκευάζουν την παραλλαγή του σχεδίου, όπως το παντελόνι με πιέτες σε γραμμή ίσια ή καμπάνα. Με αυτόν τον τρόπο, μαθαίνουν να δημιουργούν νέα σχέδια με ακρίβεια και αποτελεσματικότητα. Ακόμη, εφαρμόζουν τεχνικές για την τροποποίηση του βασικού πατρόν, πειραματίζονται με αλλαγές στη γραμμή και αναλύουν τις διαφορές στην εφαρμογή και στο στίλ και δοκιμάζουν το πατρόν για να αξιολογήσουν την εφαρμογή. Τέλος, παρατηρούν και αναλύουν την εφαρμογή στη μέση, στους γοφούς, στον καβάλο και στα μπατζάκια, σύμφωνα με τα μέτρα που χρησιμοποίησαν, συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες και αναλύουν τη διαφορετικότητα των μεγεθών και την εφαρμογή του πατρόν.

2.4.Δ.2 | ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ ΚΑΙ ΓΙΛΕΚΟ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν τις βάσεις για ανδρικό σχέδιο σε πουκάμισο και γιλέκο. Γίνεται αναφορά στον πίνακα μεγεθών για τα μέτρα και ακολουθούν βήμα προς βήμα οδηγίες για την κατασκευή σχεδίου για πουκάμισο και γιλέκο αντίστοιχα. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση εργαλείων σχεδίασης (μεζούρα, χάρακα, καμπυλόγραμμα, ή/και γνώμονα κοπτικής) και εφαρμογή απλής γεωμετρίας. Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν τα σχέδια με τυποποιημένα μέτρα για να αντιληφθούν τη διαδικασία και τα βήματα κατασκευής πιο εύκολα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να σχεδιάζουν τα πατρόν του πουκαμίσου και του γιλέκου με ακρίβεια, εξασφαλίζοντας τη σωστή εφαρμογή σε βασικά σημεία, όπως είναι οι ώμοι, ο λαιμός, η μασχάλη, ο θώρακας και η περιφέρεια της μέσης. Σε ό,τι αφορά το πουκάμισο, κατασκευάζουν επιμέρους στοιχεία, όπως είναι ο γιακάς, ο ωμίτης, οι μανσέτες, οι τσέπες, τα καθαρίσματα και η πατιλέτα για το κούμπωμα στο

κέντρο εμπρός. Στη συνέχεια, μαθαίνουν πώς να ενσωματώνουν αυτά τα στοιχεία στο βασικό πατρόν, διατηρώντας την ισορροπία και τη συμμετρία του σχεδίου.

Αναφορικά με το γιλέκο, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μεριμνούν για τη σωστή τοποθέτηση των σημάνσεων, όπως για τα κουμπιά και τις κουμπότρυπες, και μαθαίνουν πώς να προσαρμόζουν το πατρόν στις διαστάσεις του σώματος, λαμβάνοντας υπόψη τη σωστή εφαρμογή στον θώρακα, τη μέση και την πλάτη. Συζητούν, επίσης, πιθανές παραλλαγές σε σχέδια, τόσο για το πουκάμισο όσο και για το γιλέκο, και επισημαίνουν τρόπους κατασκευής.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δοκιμάζουν την εφαρμογή των πατρόν σε κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα, αναλύοντας τη γραμμή και την εφαρμογή του σχεδίου. Στη διάρκεια της υποεπενότητας, συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες, ανταλλάσσοντας απόψεις και παρατηρήσεις για τις ιδιαιτερότητες διαφορετικών σωματοτύπων και την εφαρμογή των ανδρικών ρούχων.

2.4.Δ.3 | ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ ΠΑΛΤΟ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να κατασκευάζουν πατρόν για γυναικείο παλτό, με έμφαση στην εφαρμογή, τη λειτουργικότητα και την αισθητική. Ξεκινούν από τη βάση του πατρόν, αφού συμβουλευτούν τον πίνακα μεγεθών. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη χρήση κατάλληλων εργαλείων μέτρησης, όπως της μεζούρας, του χάρακα, του καμπυλογράμματος ή/και του γνώμονα κοπτικής, με απλή γεωμετρία. Επιπλέον, εξετάζουν τις βασικές αρχές κατασκευής ενός πατρόν παλτό, λαμβάνοντας υπόψη στοιχεία, όπως είναι το μήκος, το πλάτος, η εφαρμογή στους ώμους, οι βασικές ραφές, το κατάλληλο μανίκι και άλλες λεπτομέρειες (γιακάδες, κουμπιά και τσέπες).

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στη σωστή επιλογή και χρήση των φοδραρισμάτων και των θερμοκολλητικών υλικών (καρίνες), που παίζουν καθοριστικό ρόλο στην κατασκευή ενός καλοφτιαγμένου παλτό. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να συνδυάζουν τη φόδρα, το ύφασμα και τα κολλητικά υλικά στο αντίστοιχο τμήμα του ρούχου, όπου απαιτείται, ώστε να εξασφαλίζεται η αντοχή, η σωστή εφαρμογή και το αισθητικό αποτέλεσμα, συζητούν πιθανές τροποποιήσεις του πατρόν και επισημαίνουν τρόπους κατασκευής.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στην ακρίβεια στις σημάνσεις (κουμπότρυπες, τσέπες, γιακά κ.λπ.). Οι εκπαιδευόμενοι/-ες δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο πατρόν παλτό, έτοιμο για κοπή και ραφή, κατανοώντας κάθε στάδιο της διαδικασίας για την τελική υλοποίηση. Τέλος, δοκιμάζουν την εφαρμογή του πατρόν στην κούκλα ραπτικής ή/και στο σώμα και αναλύουν τη γραμμή και την εφαρμογή του πατρόν και συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες ή ανταλλάσσουν απόψεις και παρατηρήσεις.

2.4.Δ.4 | ΚΡΟΥΑΖΕ, ΝΤΡΑΠΕ, ΚΟΡΣΕΣ

Σε αυτή την υποεπενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν πατρόν για γυναικεία ενδύματα (κορσέ, κρουαζέ και ντραπέ), φροντίζοντας για την εφαρμογή και την

αισθητική κάθε σχεδίου. Ξεκινούν με την ορθή λήψη μέτρων και τη δημιουργία της βάσης του πατρών, χρησιμοποιώντας εργαλεία σχεδίασης (μεζούρα, χάρακες και καμπυλόγραμμο ή/και γνώμονα κοπτικής), για να εξασφαλίσουν πατρών που εφαρμόζει με ακρίβεια στο σώμα. Για τον κορσέ, οι εκπαιδευόμενοι/-ες προσαρμόζουν τα πατρών, ώστε να αναδεικνύουν τη σιλουέτα, παρέχοντας στήριξη, προσθέτουν πένσες για τη διαμόρφωση του στήθους και της μέσης, ενώ ενσωματώνουν τεχνικές λεπτομέρειες (κουμπότρυπες, φερμουάρ και κορδόνια). Τέλος, αξιολογούν την εφαρμογή στα βασικά σημεία, όπως το στήθος και τη μέση, λαμβάνοντας υπόψη διαφορετικούς σωματότυπους.

Στα κρουαζέ σχέδια, εξοικειώνονται με τις γραμμές που διασταυρώνονται στο μπροστινό μέρος του ενδύματος και εστιάζουν την προσοχή στη δημιουργία συμμετρικών πατρών με σωστά περιθώρια και επανώτισμα του υφάσματος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να τοποθετούν σωστά τα σημεία κουμπώματος ή δεσίματος και να προσαρμόζουν το σχέδιο στην περιοχή του στήθους και της μέσης. Παρατηρούν την επίδραση διαφορετικών μορφών κρουαζέ στο στιλ του ενδύματος. Τα ντραπέ σχέδια απαιτούν πατρών που αναδεικνύουν τη φυσική κίνηση και το πέσιμο του υφάσματος.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται στη σωστή τοποθέτηση πτυχώσεων, διασφαλίζουν τη συμμετρία και την άνεση, χωρίς να αλλοιώνεται η γραμμή του ενδύματος, και έρχονται σε επαφή με τον τρόπο που μπορούν να επιτύχουν ένα καθαρό φινιρίσμα και τελείωμα στα ενδύματα, που να προσδίδει λειτουργικότητα, αντοχή, ποιότητα και άνεση, ανάλογα με το σχέδιο και την περίπτωση. Επιπλέον, ενσωματώνουν πρακτικά αυτά τα στοιχεία στα πατρών που έχουν κατασκευάσει στις προηγούμενες υποενότητες και αναλύουν την επίδρασή τους στο τελικό ένδυμα.

2.4.Δ.5 | ΟΛΟΣΩΜΗ ΦΟΡΜΑ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν το πατρών για ολόσωμη φόρμα. Χρησιμοποιούν όλα τα απαραίτητα μέτρα για το επάνω μέρος του σώματος μέχρι τη μέση (περιφέρεια του θώρακα, του στήθους και της μέσης) και για το κάτω μέρος του σώματος (περιφέρεια των γοφών και μήκος του παντελονιού) και τα κατάλληλα εργαλεία σχεδίασης (μεζούρα, χάρακες, καμπυλόγραμμο και/ή γνώμονα κοπτικής), εφαρμόζοντας απλή γεωμετρία.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ξεκινούν με την κατασκευή του βασικού πατρών για κορσάζ και παντελόνι. Η ολόσωμη φόρμα μπορεί να κατασκευαστεί με δύο τρόπους. Ο πρώτος τρόπος περιλαμβάνει δύο ξεχωριστά πατρών, ένα για το κορσάζ και ένα για το παντελόνι, τα οποία ενώνονται με ραφή στη μέση. Ο δεύτερος τρόπος περιλαμβάνει την ομαλή ενσωμάτωση του κορσάζ στο παντελόνι και την απαλοιφή της ραφής στη μέση για ένα ενιαίο αποτέλεσμα. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται προσοχή στο βάθος των πενσών, σύμφωνα με τις αναλογίες της περιφέρειας για ένα αρμονικό αποτέλεσμα.

Επιπλέον, πειραματίζονται με παραλλαγές στα σχέδια ολόσωμης φόρμας (ολόσωμη φόρμα με μανίκι ή σαλοπέτα με τιράντες) και σε κάθε σχέδιο προσθέτουν το

μπουφανάρισμα στη μέση και ένα άνετο κούμπωμα για την καλύτερη εφαρμογή του ρούχου. Συνεργάζονται με άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες, για να κατανοήσουν πώς επηρεάζουν οι επάνω και κάτω αναλογίες του σώματος την εφαρμογή και την προσαρμογή σε διαφορετικούς σωματότυπους, λαμβάνοντας υπόψη τη γραμμή του ενδύματος και την άνεση που προσφέρει. Κατανοούν, έτσι, την κατασκευή και την εφαρμογή της ολόσωμης φόρμας, τόσο σε τεχνικό όσο και σε αισθητικό επίπεδο.

2.4.Δ.6 | ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΣΤΑ ΠΑΤΡΟΝ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται στα πατρόν της προσωπικής τους συλλογής και ολοκληρώνουν τα σχέδιά τους με ακρίβεια και δημιουργικότητα. Επιλέγουν έως έξι σύνολα που θα περιλαμβάνονται στη συλλογή τους, καθορίζουν τα μέτρα με βάση το μοντέλο ή το άτομο που θα τα φορέσει και δημιουργούν τα πατρόν, βασισμένοι/-ες στις γνώσεις που έχουν αποκτήσει κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσής τους.

Αρχικά, καταλήγουν στα σχέδιά τους και προχωρούν στην κατασκευή των πατρόν, σύμφωνα με τις ανάγκες κάθε ενδύματος. Δοκιμάζουν τα πατρόν σε κούκλα ραπτικής ή στο σώμα, λαμβάνουν σχόλια για τη γραμμή και την εφαρμογή και εντοπίζουν προβλήματα που χρειάζονται διόρθωση. Με τις απαραίτητες αλλαγές, διασφαλίζουν ότι τα πατρόν πληρούν τις τεχνικές και αισθητικές απαιτήσεις της συλλογής. Η διαδικασία περιλαμβάνει την προσαρμογή των πατρόν στις ιδιαιτερότητες κάθε σχεδίου.

Στο τέλος, ολοκληρώνουν τα πατρόν, προσθέτουν τις σημάνσεις και τα προετοιμάζουν για κοπή στο ύφασμα και για ραφή, πειραματίζονται με τη δημιουργία συνδυασμών, εφαρμόζουν όσα έχουν μάθει και μαθαίνουν να επιλύουν προβλήματα και να προτείνουν νέες κατασκευαστικές λύσεις. Με αυτόν τον τρόπο, ολοκληρώνουν την προετοιμασία για την προσωπική τους συλλογή και αναπτύσσουν δεξιότητες που συνδυάζουν δημιουργικότητα και τεχνική ακρίβεια.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Βουγιούκα, Α. (2017). *Μέθοδος κοπτικής για τέλεια εφαρμογή και στυλ. Γυναικεία έκδοση*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
2. Βουγιούκα, Α. (2013). *Εξπρές Μόδα. Ρούχα στα μέτρα για σταθερά και ελαστικά υφάσματα*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.

Συμπληρωματικές

1. Βουγιούκα, Α. (2001). *Εγκυκλοπαίδεια Κοπτικής. Απλές οδηγίες πατρόν για κάθε τμήμα του ρούχου* (4η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η περαιτέρω εξοικείωση των εκπαιδευομένων με τη συναρμολόγηση και τη ραφή ολοκληρωμένων ενδυμάτων σε διάφορες παραλλαγές και σχέδια, καθώς και η υλοποίηση ενδυμάτων προσωπικής συλλογής. Συναρμολογούνται και ράβονται τα πρωτότυπα ενδύματα που έχει επιλέξει να κατασκευάσει ο/η εκπαιδευόμενος/-η για την προσωπική του/της συλλογή, και καταγράφονται οι απαραίτητες οδηγίες ραφής για την παραγωγή των ενδυμάτων της προσωπικής συλλογής. Τονίζονται, επίσης, οι διαδικασίες σιδερώματος ή/και πρέσας που απαιτούνται κατά την παραγωγή και στο τελείωμα του ρούχου. Επιπλέον, παρουσιάζονται βασικές εργασίες συναρμολόγησης και ραφής για διάφορα σχέδια (γιακά πέτο-σμόκιν, ντραπέ και κρουαζέ). Τέλος, πραγματοποιούνται η συναρμολόγηση και η ραφή κορσέ, ολόσωμης φόρμας, παλτό και ανδρικών ενδυμάτων. Δίνεται έμφαση στη δημιουργία και την υλοποίηση προδιαγραφών ραπτικής για την τελική προσωπική συλλογή των εκπαιδευομένων.

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Ράβουν τμήματα του ενδύματος, όπως ντραπέ, κρουαζέ μπλουζα,
- Ράβουν ολοκληρωμένα ενδύματα από τα πατρόν,
- Συντάσσουν προδιαγραφές με οδηγίες ραφής για την κατασκευή νέων ενδυμάτων,
- Επιλέγουν τις ραφές και τα γαζιά στα ενδύματα προσωπικής συλλογής,
- Ορίζουν την κατάλληλη σειρά συναρμολόγησης του ρούχου σε νέα σχέδια,
- Αντιμετωπίζουν τη ραπτική σε απαιτητικά ενδύματα,
- Υιοθετούν πρακτικές ποιοτικής ραφής στα ενδύματα της προσωπικής συλλογής τους,
- Εφαρμόζουν φοδραρίσματα, καθαρίσματα, διαδικασίες σιδερώματος για το τελείωμα του ενδύματος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Κορσές / Μπανέλα / Ολόσωμη φόρμα / Μετράζ / Απόδοση υφάσματος / Ανδρικό πουκάμισο / Προσωπική συλλογή ρούχων.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (0), Εργαστήριο (3), Σύνολο (3).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

Α/Α	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ
2	ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ
3	ΚΟΡΣΕΣ
4	ΟΛΟΣΩΜΗ ΦΟΡΜΑ
5	ΒΑΣΗ ΠΑΛΤΟ ΜΕ ΡΕΓΚΛΑΝ
6	ΜΕΤΡΑΖ
7	ΡΟΥΧΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Κείμενο αναφοράς

2.4.Ε.1 | ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΑΝΤΕΛΟΝΙ

Το αντικείμενο αυτής της μαθησιακής υποενότητας είναι η ραφή ανδρικού παντελονιού. Η σειρά συναρμολόγησης και ραφής του ανδρικού παντελονιού είναι ίδια με εκείνη που ακολουθείται στο γυναικείο παντελόνι, με τη διαφορά ότι το ανδρικό έχει δύο πιέτες μπροστά και μία τσέπη πίσω. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες ξεκινούν τη συναρμολόγηση και τη ραφή του πίσω μέρους του παντελονιού, κατασκευάζοντας την πίσω τσέπη στο δεξιό τέταρτο του παντελονιού. Το ύφασμα της σακούλας της τσέπης πρέπει να είναι λεπτό, μεγάλης αντοχής, και όχι το βασικό ύφασμα του παντελονιού. Στη συνέχεια, ενώνουν τον πίσω καβάλο. Το επόμενο βήμα είναι η κατασκευή του μπροστινού μέρους. Κλείνουν τις πιέτες στα δύο μπροστινά μέρη του παντελονιού, ράβουν το φερμουάρ, τοποθετούν με προσοχή την εσωτερική πατιλέτα του φερμουάρ και κλείνουν τον μπροστινό καβάλο. Κατασκευάζουν, επίσης, τις μπροστινές τσέπες δεξιά και αριστερά στο παντελόνι, χρησιμοποιούν το ίδιο ύφασμα (τσεπόν) που έχουν βάλει στην πίσω τσέπη και προσέχουν το άνοιγμα των τσεπών να είναι όμοιο δεξιά και αριστερά.

Αφού έχουν κατασκευάσει το εμπρός και το πίσω μέρος του παντελονιού, ράβουν τις πλαϊνές ραφές και τη μία άκρη από τα θυλάκια της ζώνης γύρω από τη μέση και ενισχύουν το ύφασμα για το ζωνάκι του παντελονιού με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο. Με μεγάλη προσοχή τοποθετούν και ράβουν το ζωνάκι στη μέση του παντελονιού, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στις άκρες της ζώνης δεξιά και αριστερά του φερμουάρ. Επάνω στο έτοιμο ραμμένο ζωνάκι, στερεώνουν τα θυλάκια της μέσης με ενισχυμένα γαζιά για μεγαλύτερη αντοχή. Έτσι, ολοκληρώνουν το επάνω μέρος του παντελονιού. Τέλος, ράβουν την εσωτερική ραφή σε μια ευθεία, έτσι ώστε το μπροστινό και το πίσω μέρος του παντελονιού να συναντώνται ακριβώς στο σημείο του καβάλου, σχηματίζοντας έναν σταυρό. Ολοκληρώνουν τη διαδικασία με το γαζί στα ρεβέρ ή στα στριφώματα στα μπατζάκια.

2.4.Ε.2 | ΑΝΔΡΙΚΟ ΠΟΥΚΑΜΙΣΟ

Στόχος αυτή της μαθησιακής υποενότητας είναι οι εκπαιδευόμενοι/-ες να συναρμολογήσουν και να ολοκληρώσουν τη ραφή ανδρικού πουκαμίσου. Σε προηγούμενα μαθήματα, έχουν εξοικειωθεί με την κατασκευή του γιακά και της μανσέτας και έχουν σχεδιάσει το πατρόν για ανδρικό πουκάμισο. Τοποθετούν, λοιπόν, όλα τα πατρόν με τη σωστή φορά και με τον σωστό τρόπο, έτσι ώστε να επιτύχουν τη μέγιστη οικονομία υφάσματος, και πραγματοποιούν την κοπή.

Αρχικά, σχηματίζουν την πιέτα στην πλάτη του πουκαμίσου και την ενώνουν με το διπλό ύφασμα του ωμίτη. Στη συνέχεια, ενώνουν τους ώμους, για να σχηματίσουν το άνοιγμα του λαιμού. Προχωρούν στην πατιλέτα εμπρός δεξιά και αριστερά, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ευθεία των γαζιών τους και στη λεπτομέρεια που απαιτεί ο τρόπος δίπλωσης της πατιλέτας, και ράβουν τις πλαϊνές ραφές του πουκαμίσου. Στο επόμενο βήμα, τοποθετούν και ράβουν την πατιλέτα στο μανίκι, κλείνουν το μανίκι και το ολοκληρώνουν με την τοποθέτηση της μανσέτας αφού πρώτα την έχουν ενισχύσει με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο. Επίσης, ράβουν το μανίκι στη μασχάλη.

Τέλος, τοποθετούν θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο στο εσωτερικό του γιακά και ράβουν τον γιακά, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στα τελειώματά του δεξιά και αριστερά. Ο γιακάς απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή στη ραφή του και στη σωστή τοποθέτησή του, έτσι ώστε να είναι κεντραρισμένος στη λαιμόκοψη του πουκαμίσου. Ελέγχουν, τέλος, τεχνικά και ποιοτικά τη ραφή και τη συμμετρία του πουκαμίσου.

2.4.Ε.3 | ΚΟΡΣΕΣ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες συναρμολογούν και ράβουν κορσέ. Ο κορσές είναι ένα ιδιαίτερο ρούχο, που εφαρμόζει και στέκεται σφιχτά στο σώμα. Το αποτέλεσμα αυτό το έχουμε, αφού χρησιμοποιήσουμε τον στενό σκελετό του κορσάζ και τις μπανέλες. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν κατασκευάσει το πατρόν του κορσέ, το τοποθετούν στο ύφασμα και το κόβουν. Έχουν αφήσει λίγο μεγαλύτερα περιθώρια ραφής για να τοποθετήσουν τις μπανέλες.

Αρχικά, ξεκινούν και ενώνουν τα μπροστινά κομμάτια του κορσέ, ανοίγουν τις ραφές και τις σιδερώνουν. Το ίδιο κάνουν και στα πίσω μέρη. Στη συνέχεια, ενώνουν τις πλαϊνές ραφές. Ανάλογα με το είδος της μπανέλας που θα χρησιμοποιήσουν, τοποθετούν τη θήκη της μπανέλας επάνω στις ανοιχτές ραφές και γαζώνουν με ιδιαίτερη προσοχή. Εάν οι μπανέλες που έχουν επιλέξει δεν έχουν δική τους θήκη, τότε τοποθετούν σε όλες τις κάθετες στο σώμα ραφές ρέλι, έτσι ώστε να δημιουργήσουν τούνελ, που μέσα σε αυτά θα περάσουν τις μπανέλες. Ελέγχουν εάν οι μπανέλες στις άκρες τους είναι κοφτερές και τις λειαίνουν, για να αποφύγουν τρύπες στο ρούχο, και τοποθετούν τις μπανέλες μέσα στα τούνελ και κάνουν εξώραφα γαζιά.

Ακόμη, συναρμολογούν και ράβουν τα κομμάτια της φόδρας και φοδράρουν το ρούχο. Αφού τελειώσουν το φοδράρισμα, επαναφέρουν το ρούχο από την καλή του πλευρά και κάνουν τσίμα γαζί ολόγυρα στο ρούχο. Ανάλογα με το στιλ του κορσέ που έχουν

επιλέξει να κατασκευάσουν (άνοιγμα εμπρός ή πίσω, έξτρα cups στήθους) και το είδος των κουμπωμάτων που θα χρησιμοποιήσουν (κορδόνια, κουμπιά, ιμάντες, μεταλλικά κουμπώματα, φερμουάρ), ακολουθούν τη σειρά τοποθέτησης σύμφωνα με τις ανάγκες.

2.4.E.4 | ΟΛΟΣΩΜΗ ΦΟΡΜΑ

Η συναρμολόγηση και η ραφή της ολόσωμης φόρμας είναι ο στόχος αυτής της μαθησιακής υποενότητας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν κατασκευάσει το πατρόν της φόρμας, το έχουν τοποθετήσει στο ύφασμα και το έχουν κόψει. Αρχίζουν από το πίσω μέρος της φόρμας, κλείνουν τις πίσω πένσες, τοποθετούν κρυφό φερμουάρ στην πλάτη και ράβουν το κέντρο πίσω της πλάτης έως και τον πίσω καβάλο. Κλείνουν, ακόμη, τις πένσες εμπρός και ράβουν το μπροστινό μέρος του κορσάζ έως και τον μπροστινό καβάλο. Στη συνέχεια, ενώνουν τους ώμους, τοποθετούν και ράβουν το καθάρισμα του λαιμού, αφού πρώτα το έχουν ενισχύσει με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο. Το καθάρισμα του λαιμού πρέπει να είναι κεντραρισμένο με την πίσω γραμμή του λαιμού για σωστό αποτέλεσμα στο ρούχο. Αφού έχουν τοποθετήσει και το καθάρισμα, έχει ολοκληρωθεί ο λαιμός του ρούχου.

Κατόπιν, προχωρούν στο επόμενο βήμα, τα μανίκια. Κεντράρουν την κορυφή της καβαδούρας του μανικιού με τη ραφή του ωμού. Με μεγάλη προσοχή το ράβουν κατά μήκος της μασχάλης, ώστε να εφαρμόσει ακριβώς από άκρη σε άκρη. Στη συνέχεια, κλείνουν και ράβουν τις πλαϊνές ραφές από τη γραμμή στριφώματος του παντελονιού έως το τέλος του μανικιού δεξιά και αριστερά. Τέλος, με μια ευθεία ράβουν την εσωτερική ραφή του παντελονιού (μπατζάκι-καβάλος-μπατζάκι). Για να ολοκληρώσουν το ρούχο, ράβουν τα στριφώματα ή τα ρεβέρ του παντελονιού, ανάλογα με το σχέδιο και τις μανσέτες στα μανίκια, αφού πρώτα τις έχουν ενισχύσει εσωτερικά με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο.

2.4.E.5 | ΒΑΣΗ ΠΑΛΤΟ ΜΕ ΡΕΓΚΛΑΝ

Αυτή η μαθησιακή υποενότητα παρέχει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες όλες τις απαραίτητες γνώσεις για τη ραφή ρεγκλάν μανικιού σε βάση παλτό. Η ιδιαιτερότητα του ρεγκλάν μανικιού είναι ότι δεν έχει καβαδούρα, όπως τα συνηθισμένα μανίκια, και το κορσάζ του παλτό δεν έχει ώμους.

Αρχικά, οι εκπαιδευόμενοι/-ες γαζώνουν τα δύο μέρη του ρεγκλάν μανικιού (στην επάνω ραφή), ώστε να δημιουργήσουν ολόκληρο το μανίκι, και σιδερώνουν ανοιχτές τις ραφές. Ανάλογα με το σχέδιο, κάνουν εξώραφα στην επάνω ραφή του μανικιού. Εάν το μανίκι είναι σχεδιασμένο σε ένα κομμάτι, κλείνουν την πένσα στην κορυφή του μανικιού. Στη συνέχεια, ενώνουν τις πλευρές του κάθε μανικιού με το σώμα του παλτό εμπρός και πίσω. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργούν τη λαιμόκοψη και τις μασχάλες του παλτό, τοποθετούν και ράβουν τις μπροστινές μόστρες και τη μόστρα του πίσω λαιμού, αφού πρώτα έχουν προσθέσει θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο. Ενώνουν και γαζώνουν σε μια ευθεία τις πλαϊνές ραφές του παλτό (δεξιά και αριστερά) και ξεκι-

νούν από το κάτω μέρος μέχρι την ένωση της μασχάλης με το μανίκι και έως την άκρη του μανικιού. Σιδερώνουν, επίσης, ανοιχτές τις πλαϊνές ραφές. Έτσι, έχουν ολοκληρώσει το σώμα του παλτό με ρεγκλάν μανίκι. Η τοποθέτηση και η ραφή του γιακά γίνεται ανάλογα με το είδος του γιακά που έχουν επιλέξει. Η διαδικασία του φοδραρίσματος παραμένει η ίδια με το σακάκι ανδρικού τύπου.

Για καλύτερο αποτέλεσμα στα στριψώματα των μανικιών και στο κάτω στρίψωμα, προσθέτουν θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο και χρησιμοποιούν τη μηχανή «κλάπα», για να μην φαίνονται τα γαζιά των στριψωμάτων. Για καλύτερο αποτέλεσμα, ανάλογα με την ποιότητα του υφάσματος που έχουν επιλέξει, μπορούν να ενισχύσουν όλα τα μέρη του παλτό με θερμοκολλητικό αυτοκόλλητο πριν από τη ραφή.

2.4.E.6 | ΜΕΤΡΑΖ

Μετράζ ενδύματος είναι ο υπολογισμός της ποσότητας του υφάσματος που απαιτείται για την κατασκευή ενός ρούχου με συγκεκριμένο φάρδος. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες υπολογίζουν με ακρίβεια πόσο ύφασμα χρειάζονται για την κατασκευή ενός ρούχου, χωρίς να τους περισσέψει ή να τους λείψει. Αρχικά, διαχωρίζουν το εμπορικό από το ωφέλιμο φάρδος του υφάσματος και εφαρμόζουν, με αυτόν τον περιορισμό, τις γνώσεις τους αναφορικά με την τοποθέτηση των πατρών στο ύφασμα. Αξιοποιούν τις γνώσεις τους σε ό,τι αφορά τα χαρακτηριστικά των υφασμάτων, όπως είναι ο προσανατολισμός των ινών ή η ελαστικότητά τους, για παράδειγμα. Τοποθετούν στο ωφέλιμο φάρδος του υφάσματος όλα τα πατράν του ρούχου, έτσι ώστε να πετύχουν την ελάχιστη ποσότητα (ανάγκη) σε μήκος, με στόχο τη μείωση του κόστους. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες πραγματοποιούν πραγματικές υπολογιστικές ασκήσεις για τα ρούχα που έχουν κατασκευάσει και ασκήσεις προσομοίωσης για μεγαλύτερη εξοικείωσή τους. Στη συνέχεια, λαμβάνουν γνώσεις για τις μονάδες μέτρησης σύμφωνα με τις οποίες γίνεται η παραγγελία και η αγορά των υφασμάτων (αγορά υφάσματος σε μέτρα ή σε κιλά).

Δεδομένου ότι οι ανάγκες του κοπτηρίου είναι πάντα σε μέτρα υφάσματος, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να μετατρέπουν τα κιλά της αγοράς υφάσματος σε μέτρα (απόδοση υφάσματος). Ο συγκεκριμένος υπολογισμός προσφέρει στους/στις εκπαιδευόμενους/-ες τις απαραίτητες εργασιακές γνώσεις για την παραγγελία υφασμάτων. Απαιτούνται πολλαπλές υπολογιστικές ασκήσεις εξοικείωσης σε διάφορα φάρδη και βάρη υφασμάτων.

2.4.E.7 | ΡΟΥΧΑ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Σε αυτή τη μαθησιακή υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες εφαρμόζουν με πραγματική διαδικασία παραγωγής όλες τις γνώσεις τους, με στόχο τη δημιουργία των ρούχων της συλλογής τους. Σύμφωνα με τις ανάγκες των ρούχων που έχουν σχεδιάσει, παρουσιάζουν τα υφάσματα που θα χρησιμοποιήσουν, τα πατράν και τα τεχνικά σχέδια ραφής. Στρώνουν τα υφάσματα, τοποθετούν τα πατράν, πάντα με στόχο τη μέγιστη οικονομία υφάσματος, και πραγματοποιούν την κοπή των ρούχων. Ξεκινούν τη ραφή,

αφού πρώτα έχουν επιλέξει τα χρώματα κλωστών που θα χρησιμοποιήσουν, και αποφασίζουν για τη σωστή σειρά συναρμολόγησης των ρούχων, για τα βοηθητικά γαζιά που θα κάνουν, όπως και για τη χρήση των βοηθητικών υλικών ραφής. Στο στάδιο της ραφής αντιμετωπίζουν προβλήματα που προκύπτουν, με δοκιμές και ρυθμίσεις στις μηχανές για τη δημιουργία σωστών και ποιοτικών ρούχων. Προσαρμόζουν τον τρόπο ραφής κάθε ρούχου, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των υφασμάτων που έχουν επιλέξει. Πριν από το τέλος της ραφής κάθε ρούχου, πραγματοποιούν πρόβα στο μοντέλο τους και κάνουν τις απαραίτητες διορθώσεις για καλύτερη εφαρμογή. Ελέγχουν το αποτέλεσμά τους με δεύτερη πρόβα. Στη συνέχεια, προχωρούν στο στόλισμα των ρούχων (κουμπί-κουμπότρυπα, μοτίφ, τρέσες). Τέλος, καθαρίζουν τα ρούχα από κλωστές και ίσως λερώματα από τις μηχανές. Ολοκληρώνουν τη διαδικασία με σιδέρωμα των ρούχων και κρέμασμα. Ενδείκνυται η παρουσία του/της εκπαιδευτή/-τριας να είναι διακριτική και μόνο συμβουλευτική και σε καμία περίπτωση παρεμβατική.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Πρινωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
2. Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β. (2007). *Τεχνολογία Παραγωγής Ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

Συμπληρωματικές

1. Nayak, R. & Padhye, R. (eds.). (2015). *Garment Manufacturing Technology*. Cambridge: Woodhead Publishing.

2.4.ΣΤ • ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Περίληψη της μαθησιακής ενότητας

Σκοπός της μαθησιακής ενότητας είναι η δημιουργία και η οργάνωση ατομικής συλλογής ενδυμάτων. Ακολουθούνται όλα τα στάδια ανάπτυξης προϊόντων ένδυσης, από την αρχική έρευνα και τη σύλληψη της ιδέας του ενδύματος μέχρι την τελική παρουσίασή του. Επιλέγονται οι προδιαγραφές σχεδιασμού, που θα χρησιμοποιηθούν ως έμπνευση για την υλοποίηση των σχεδίων των ενδυμάτων. Δημιουργείται το κολάζ με το ύφος και το στιλ του θέματος που έχει επιλεγεί, παρουσιάζονται και αναλύονται επιδείξεις μόδας διάσημων οίκων ραπτικής για την επιλογή του τρόπου παρουσίασης της προσωπικής συλλογής (χώρος, φώτα, ήχος), καθώς και της τελικής εμφάνισης των μοντέλων (μακιγιάζ, κομμώσεις, αξεσουάρ), σχεδιάζονται και κατασκευάζονται τα πρότυπα

κοπής (πατρόν), και ράβονται τα ενδύματα της συλλογής. Παράλληλα, συμπληρώνεται το ατομικό portfolio με τα σχέδια και τα πατρόν της συλλογής. Με τη λήξη της φοίτησης, παρουσιάζεται η συλλογή σε ειδικά διαμορφωμένη εκδήλωση (επίδειξη μόδας).

Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα

Όταν ολοκληρώσουν τη μαθησιακή ενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα είναι ικανοί /-ές να:

- Επιλέγουν την επωνυμία τους (brand name),
- Επιλέγουν τα manekén (σωματότυπος, κίνηση, συνεργασία),
- Συνδυάζουν στις δημιουργίες τους μακιγιάζ, κομμώσεις, αξεσουάρ,
- Οργανώνουν την παρουσίαση της συλλογής τους (χώρος, ήχος, φώτα, διακόσμηση, πασαρέλα),
- Ορίζουν το διάγραμμα ροής της παρουσίασης,
- Παράγουν ολοκληρωμένα ενδύματα,
- Ολοκληρώνουν το portfolio με σχέδια μόδας, τεχνικά σχέδια, πρότυπα κοπής της προσωπικής τους συλλογής (τελικό project),
- Επιλέγουν την κατάλληλη σειρά συναρμολόγησης σε νέα σχέδια,
- Αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες της ραπτικής σε απαιτητικά ενδύματα,
- Υιοθετούν πρακτικές ποιοτικής ραφής στα ενδύματα της προσωπικής συλλογής τους, που περιλαμβάνουν φοδράρισμα, καθαρίσματα, διαδικασίες σιδερώματος και ολοκλήρωσης του ενδύματος.

Βασικές έννοιες και λέξεις-κλειδιά

Ποιοτική Ραφή / Portfolio με σχέδια / Brand name / Πρώτο δείγμα / Αρχική έρευνα / Προδιαγραφές σχεδιασμού / Κολάζ / Επίδειξη μόδας / Φωτογράφιση.

Αριθμός ωρών διδασκαλίας της μαθησιακής ενότητας ανά εβδομάδα

Θεωρία (2), Εργαστήριο (3), Σύνολο (5).

Διάρθρωση των μαθησιακών ενοτήτων σε υποενότητες

A/A	ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΣΙΑΚΗΣ ΥΠΟΕΝΟΤΗΤΑΣ
1	ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΗΨΗ ΙΔΕΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ
2	ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΣΥΛΛΟΓΗΣ
3	ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
4	ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ
5	ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΟΥ PORTFOLIO
6	ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

2.4.ΣΤ.1 | ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΗΨΗ ΙΔΕΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να διεξάγουν έρευνα, να αναλύουν τις τρέχουσες τάσεις στη μόδα και να δημιουργούν μια πρωτότυπη και εμπνευσμένη ιδέα για τη συλλογή τους. Εξοικειώνονται με την ανάλυση διαφορετικών πηγών έμπνευσης, όπως είναι η τέχνη, η ιστορία, τα πολιτισμικά στοιχεία και οι σύγχρονες κοινωνικές και αισθητικές τάσεις, και αναγνωρίζουν τα στοιχεία που τους εκφράζουν, και μετατρέπουν την έμπνευση σε ένα κεντρικό θέμα που καθοδηγεί τη συλλογή τους.

Η διαδικασία περιλαμβάνει τη μελέτη συλλογών διάσημων ξένων και εγχώριων σχεδιαστών μόδας και μεγάλων οίκων, όπως είναι οι Chanel και Dior. Μελετούν περιοδικά μόδας και αναζητούν στις διαδικτυακές σελίδες πληροφορίες σχετικές με τις τάσεις της μόδας. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να αναλύουν τις σύγχρονες τάσεις, να κατηγοριοποιούν τις πηγές έμπνευσης και να συνθέτουν πληροφορίες για τη διαμόρφωση μιας προσωπικής ιδέας.

Ένα κρίσιμο εργαλείο σε αυτή τη διαδικασία είναι το moodboard. Με τη χρήση αυτού του οπτικού μέσου, οι εκπαιδευόμενοι/-ες παρουσιάζουν τα χρώματα, τις υφές, τα σχέδια και τις εικόνες που σχετίζονται με το θέμα της συλλογής τους. Παράλληλα, δίνεται έμφαση στην επιλογή ενός ονόματος (brand name) για τη συλλογή τους, το οποίο θα αντικατοπτρίζει την ταυτότητα, την αισθητική και το ύφος της δουλειάς τους.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξελίσσουν τη δική τους σχεδιαστική ταυτότητα, αναπτύσσουν το προσωπικό τους στιλ και θεμελιώνουν μια ολοκληρωμένη συλλογή, που παρουσιάζει τη δημιουργικότητα και τη μοναδικότητά τους.

2.4.ΣΤ.2 | ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΛΟΓΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΩΝ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αξιοποιούν τα αποτελέσματα της έρευνας και σύλληψης του θέματος για τη συλλογή τους, και καταλήγουν στα τελικά σύνολα ενδυμάτων που θα περιλαμβάνει η συλλογή τους. Ακολουθούν μια μεθοδική προσέγγιση και συνθέτουν τις κατάλληλες προδιαγραφές σχεδιασμού, οι οποίες περιλαμβάνουν την επιλογή υλικών, χρωμάτων, υφασμάτων και σιλουετών που θα χρησιμοποιήσουν. Παράλληλα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες υλοποιούν τεχνικά σχέδια, τα οποία αποτελούν βασικό εργαλείο για τη δημιουργία των πατρόν. Τα τεχνικά σχέδια διασφαλίζουν ότι τα ενδύματα της συλλογής ανταποκρίνονται πιστά στο θέμα και στην ιδέα που έχει επιλεγεί, ενώ παράλληλα εξασφαλίζουν την ισορροπία μεταξύ αισθητικής και λειτουργικότητας.

Επιλέγουν υφάσματα και υλικά και δίνουν ιδιαίτερη έμφαση στο να ταιριάζουν με το θέμα, να είναι κατάλληλα για την κατασκευή κάθε ενδύματος και να συμβάλλουν στη σύνθεση χρωμάτων της συλλογής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναπτύσσουν μια λεπτομερή τεχνική ανάλυση, που χρησιμοποιείται ως βάση για την υλοποίηση των πατρόν. Επιπλέον, εκπαιδεύονται στη διαχείριση και επίλυση προβλημάτων, που μπορεί

να προκύψουν κατά τη διαδικασία υλοποίησης.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, ενισχύουν τις δεξιότητές τους στη λεπτομερή σχεδίαση και εξασφαλίζουν ότι τα τελικά ενδύματα θα είναι τόσο λειτουργικά όσο και αισθητικά άρτια, ενώ διατηρούν τη συνοχή με το θέμα της συλλογής.

2.4.ΣΤ.3 | ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΠΑΤΡΟΝ ΚΑΙ ΡΑΦΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες επικεντρώνονται στην κατασκευή των πατρόν και τη ραφή των ενδυμάτων που περιλαμβάνονται στη συλλογή τους. Σε συνδυασμό με άλλες μαθησιακές ενότητες, δημιουργούν τα δικά τους πατρόν, εφαρμόζοντας τις προδιαγραφές του θέματος που έχουν επιλέξει. Η διαδικασία περιλαμβάνει την κοπή των πατρόν, τη συναρμολόγηση και τη ραφή των ενδυμάτων, με στόχο την απόλυτη ακρίβεια και ποιότητα. Καθοριστική σημασία έχει η εξοικείωση με τεχνικές συναρμολόγησης και ραφής, όπως είναι το φοδράρισμα, τα καθαρίσματα και η σωστή χρήση του σιδερώματος, ώστε τα ενδύματα να αποκτήσουν επαγγελματική αισθητική και λειτουργικότητα. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στις λεπτομέρειες, όπως είναι τα καθαρά τελειώματα, ενώ αντιλαμβάνονται πώς η ποιότητα των υλικών επηρεάζει το τελικό αποτέλεσμα.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται στις λεπτομέρειες και στις σύνθετες γραμμές. Μαθαίνουν να κατασκευάζουν ένα «πρώτο δείγμα», όπως συνηθίζεται πολύ συχνά σε εταιρείες, για να ελέγξουν την εφαρμογή και τις τεχνικές ραφής, πριν προχωρήσουν στη χρήση των τελικών υφασμάτων.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, αποκτούν ουσιαστικές δεξιότητες, που συνδυάζουν τη δημιουργική σχεδίαση με την τεχνική αρτιότητα, διασφαλίζοντας ότι τα ενδύματα της συλλογής τους είναι μοναδικά, καλοραμμένα και υψηλής ποιότητας.

2.4.ΣΤ.4 | ΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΑΡΜΟΛΟΓΗΣΗ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες καταπιάνονται με τη δημιουργία και τη ραφή ενδυμάτων δικής τους σύλληψης, τα οποία συχνά παρουσιάζουν αυξημένη δυσκολία, λόγω της έλλειψης προκαθορισμένων οδηγιών κατασκευής. Με στόχο τη δημιουργία μοναδικών ρούχων που ξεχωρίζουν, εξοικειώνονται με τη χρήση εξειδικευμένων τεχνικών και ιδιαίτερων λεπτομερειών. Η διαδικασία αυτή απαιτεί αυξημένη δημιουργικότητα, τεχνική γνώση και ικανότητα να επιλύουν πρακτικά προβλήματα που προκύπτουν κατά την κατασκευή.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εργάζονται με απαιτητικά σχέδια, όπως είναι οι ασύμμετρες γραμμές ή τα σύνθετα φοδράρισμα. Μαθαίνουν, επίσης, τα οφέλη της φόδρας στο ρούχο: παρέχει ένα καθαρό τελείωμα στο εσωτερικό ενός ενδύματος και κρύβει ενισχύσεις, ακατέργαστες άκρες, επενδύσεις κ.λπ. Επιπλέον, παρατείνει τη διάρκεια ζωής του ενδύματος και μπορεί να προσθέσει ζεστασιά, ιδιαίτερα τους χειμερινούς μήνες. Συνολικά, δίνει ένα πιο λείο φινίρισμα όταν το ρούχο φοριέται και διευκολύνει την εφαρμογή του.

Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξασκούνται σε τεχνικές υψηλής δυσκολίας, που τους επιτρέπουν να διαφοροποιηθούν και να κερδίσουν μεγαλύτερη προσοχή κατά την παρουσίαση της συλλογής τους. Επιπλέον, εξοικειώνονται με τη χρήση εξοπλισμού υψηλών απαιτήσεων, όπως είναι οι επαγγελματικές ραπτομηχανές, και πραγματοποιούν δοκιμές σε απλά υφάσματα πριν προχωρήσουν στην τελική εκτέλεση. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην υιοθέτηση πρακτικών ποιοτικής ραφής, οι οποίες περιλαμβάνουν φοδράρισμα, καθαρίσματα, σιδέρωμα και σωστή ολοκλήρωση του ενδύματος. Καλλιεργούν τις αρετές της υπομονής και της ακρίβειας στις λεπτομέρειες, καθώς αυτές είναι απαραίτητες για τη δημιουργία ενδυμάτων υψηλής αισθητικής και ποιότητας.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναπτύσσουν δεξιότητες που τους επιτρέπουν να διαφοροποιούνται ως σχεδιαστές/-τριες, παρουσιάζοντας ενδύματα που συνδυάζουν δημιουργικότητα, πρωτοτυπία και τεχνική αρτιότητα.

2.4.ΣΤ.5 | ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΑΤΟΜΙΚΟΥ PORTFOLIO

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να δημιουργούν ένα ολοκληρωμένο και επαγγελματικό portfolio, που να αναδεικνύει το ταλέντο και τις δεξιότητές τους. Το portfolio περιλαμβάνει σχέδια μόδας, ανάλυση σχεδίων, πατρόν και φωτογραφίες της συλλογής τους. Επιμελούνται μια ολοκληρωμένη παρουσίαση της δουλειάς τους με συνοχή, η οποία θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί τόσο για επαγγελματική δικτύωση όσο και για τη διεκδίκηση ευκαιριών στον χώρο της μόδας. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη θεματική συνοχή του portfolio, ώστε να αντικατοπτρίζει την προσωπική τους ταυτότητα και στίλ. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν να επιλέγουν τα καλύτερα σχέδιά τους, να τα τελειοποιούν και να παρουσιάζουν τη δουλειά τους με επαγγελματική αισθητική. Η διαδικασία περιλαμβάνει τη δημιουργία ενός ενιαίου ύφους, το οποίο συνδέει όλα τα στοιχεία του portfolio και αναδεικνύει τη μοναδικότητα του/της δημιουργού.

Παράλληλα, λαμβάνουν συνεχή ανατροφοδότηση από εκπαιδευτές/-τριες και άλλους/-ες εκπαιδευόμενους/-ες, μέσα από ομαδικές συνεργασίες και παρουσιάσεις. Έτσι, εντοπίζουν αδυναμίες, βελτιώνουν το υλικό τους και προσαρμόζουν το portfolio τους στις απαιτήσεις της αγοράς.

Το τελικό αποτέλεσμα είναι ένα εργαλείο που όχι μόνο παρουσιάζει τις δημιουργικές και τεχνικές τους ικανότητες, αλλά και υποστηρίζει την επαγγελματική τους ταυτότητα. Ένα σωστά δομημένο portfolio ανοίγει πόρτες σε δυνητικούς/-ές εργοδότες/-τριες και πελάτες/-ισσες, προσδίδοντας κύρος και ενισχύοντας την εικόνα τους ως επαγγελματίες στον χώρο της μόδας.

2.4.ΣΤ.6 | ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Σε αυτή την υποενότητα, οι εκπαιδευόμενοι/-ες μαθαίνουν πώς να οργανώνουν και να παρουσιάζουν τη συλλογή τους μέσα από μια επίδειξη μόδας ή μια επαγγελματική φωτογράφιση. Ομαδικά και σε συνεργασία με τον/την εκπαιδευτή/-τρια τους επιλέ-

γεται ο χώρος της επίδειξης, λαμβάνοντας υπόψη την αισθητική και την ατμόσφαιρα που ταιριάζει στις συλλογές τους.

Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στην κατανόηση της σημασίας των στοιχείων που επηρεάζουν την παρουσίαση, όπως είναι ο φωτισμός, ο ήχος, η μουσική και η διακόσμηση. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες εξετάζουν πώς αυτά τα στοιχεία μπορούν να αναδείξουν τα ενδύματά τους και να δημιουργήσουν μια ολοκληρωμένη εμπειρία για το κοινό. Επιπλέον, επιλέγουν την τελική εμφάνιση των μοντέλων, προτείνουν μακιγιάζ, κομώσεις και αξεσουάρ, που εναρμονίζονται με το θέμα της συλλογής, και ενισχύουν τη συνολική παρουσίαση.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, μαθαίνουν πώς να γνωστοποιούν τη δουλειά τους σε δυνητικούς/-ές πελάτες/-ισσες και κοινό, ενώ παράλληλα διαχειρίζονται τον χρόνο τους για την παρουσίαση της επίδειξης. Φροντίζουν να είναι συνεπείς με το θέμα της συλλογής τους και ενημερώνονται για τον φωτισμό και την ατμόσφαιρα του χώρου, ώστε να αναδειχθεί περισσότερο η συλλογή τους. Εφόσον είναι δυνατόν, γνωρίζουν το μοντέλο που θα προβάρει τα ρούχα της συλλογής τους, εντοπίζουν τυχόν προβλήματα στην εφαρμογή και τελειοποιούν τις λεπτομέρειες. Τέλος, μεριμνούν ώστε η τελική παρουσίαση να αντικατοπτρίζει την αισθητική και την ποιότητα της δουλειάς τους. Μέσα από αυτή τη διαδικασία, αποκτούν πολύτιμες γνώσεις για την προώθηση των δημιουργιών τους και την επαγγελματική τους προβολή.

Προτεινόμενες πηγές μελέτης

Κύριες

1. Βουγιούκα, Α. (2011). *Μέθοδος σχεδίου μόδας AB. Σχέδιο-Αρμονίες-Σιλουέτα-Στιλ-Καλαισθητική*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
2. Βουγιούκα, Α. (2001). *Εγκυκλοπαίδεια Κοπτικής. Απλές οδηγίες πατρών για κάθε τμήμα του ρούχου* (4η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.

Συμπληρωματικές

1. Βουγιούκα, Α. (2006). *Telestia Sewing. CD-ROM*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
2. Βουγιούκα, Α. (1998). *Ιστορία Μόδας AB. Το κοστούμι από την Αίγυπτο μέχρι το 2000* (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.

3 | Διδακτική μεθοδολογία

Στο πλαίσιο των εκπαιδευτικών συναντήσεων, αξιοποιείται η συμμετοχική ή/και η βιωματική διδασκαλία. Έχοντας ως σημείο εκκίνησης τις βασικές αρχές εκπαίδευσης ενηλίκων αλλά και τη σύνδεση της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας, η εκπαίδευση έχει ένα διπλό σημείο αναφοράς: την ενεργή ανταπόκριση στις μαθησιακές ανάγκες της συγκεκριμένης κάθε φορά ομάδας εκπαιδευομένων και τις ανάγκες που προκύπτουν στο περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Ο/Η εκπαιδευτής/-τρια οργανώνει και καθοδηγεί την εκπαιδευτική πράξη, επιλύει τυχόν προβλήματα, υποστηρίζει, ανατροφοδοτεί και ενδυναμώνει τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες. Διαμεσολαβεί, διευκολύνει και ενισχύει τη διαδικασία μάθησης, σε ομαδικό και σε ατομικό επίπεδο, συνδέοντας την κατάρτιση με τον κόσμο της εργασίας.

Η συμμετοχική και βιωματική εκπαίδευση διαμορφώνει ένα δημιουργικό περιβάλλον μάθησης και ενισχύει την αλληλεπίδραση εκπαιδευτή/-τριας και εκπαιδευομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν αντιληπτές αλλά και να αξιοποιηθούν στην εκπαιδευτική διαδικασία οι ανάγκες, οι ιδιαιτερότητες, οι δυνατότητες, οι γνώσεις, οι δεξιότητες και οι εμπειρίες της συγκεκριμένης ομάδας των καταρτιζομένων. Προσφέρει τη δυνατότητα να γίνουν πρακτικές και ρεαλιστικές συνδέσεις με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας της συγκεκριμένης ειδικότητας.

Την υποστήριξη ενός αλληλεπιδραστικού περιβάλλοντος μάθησης ενισχύουν η χρήση σύντομων εμπλουτισμένων εισηγήσεων και η συχνή εφαρμογή συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών και μέσων. Ενδεικτικά, αναφέρουμε ότι η ενίσχυση της συμμετοχής των καταρτιζομένων υποβοηθείται ενεργά με την αξιοποίηση απλών τεχνικών όπως είναι ο καταγισμός ιδεών, οι ερωτήσεις-απαντήσεις ή η συζήτηση, οι ατομικές ή/και ομαδικές ασκήσεις εφαρμογής ή επίλυσης προβλήματος, η προσομοίωση, η εργασία σε ομάδες, οι μελέτες περίπτωσης. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τις παραπάνω ή ανάλογες εκπαιδευτικές τεχνικές αντλούν τα θέματά τους από τη θεματολογία της κάθε μαθησιακής ενότητας και τα σχετικά ζητήματα που συνδέονται με το πραγματικό περιβάλλον εργασίας.

Η εκπαίδευση σε συγκεκριμένες –ατομικές ή/και ομαδικές– δραστηριότητες μέσα στην τάξη και στα εργαστήρια προετοιμάζει τα μέλη της ομάδας για τη συμμετοχή τους στην πρακτική άσκηση/μαθητεία. Η σταδιακή εξειδίκευση της γνώσης, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεξιοτήτων/ικανοτήτων, καθώς και η καλλιέργεια κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών σε κρίσιμα ζητήματα δεοντολογίας, υγείας και ασφάλειας κ.λπ., προετοιμάζουν τη συγκεκριμένη κάθε φορά ομάδα εκπαιδευομένων για τα επόμενα βήματα. Το πρόγραμμα κατάρτισης συνδυάζει την απόκτηση θεωρητικών γνώσεων με την ανάπτυξη αναγκαίων πρακτικών δεξιοτήτων για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματος.

Σε ανάλογη κατεύθυνση, στο πλαίσιο της πρακτικής εφαρμογής της ειδικότητας, δίνεται και η δυνατότητα ανάπτυξης διαθεματικών προγραμμάτων/σχεδίων δραστηριοτήτων (projects), με σύγχρονη εφαρμογή διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων και θεματικών. Οι συγκεκριμένες δραστηριότητες μπορούν να αναπτύσσονται σε μεγαλύτερη ή μικρότερη χρονική έκταση και να συμπεριλαμβάνουν, ενδεικτικά, επισκέψεις σε χώρους εργασίας και εγκαταστάσεις παραγωγής, συναντήσεις με έμπειρους επαγγελματίες της ειδικότητας ή ειδικούς του συγκεκριμένου παραγωγικού τομέα και κλάδου, υλοποίηση ομαδικών εργασιών με συνδυασμό διαφορετικών μαθησιακών ενοτήτων υπό την καθοδήγηση ομάδας εκπαιδευτών/-τριών ή ακόμη και δημιουργία ομάδων εκπαιδευομένων με στόχο την αμοιβαία άσκηση, μελέτη και αλληλοδιδασκαλία. Το σύνολο των παραπάνω δραστηριοτήτων μπορούν να αξιοποιηθούν και αυτόνομα, ανεξάρτητα δηλαδή από την υλοποίηση ενός συνολικότερου project.

Η ανάπτυξη συνεργατικού κλίματος μεταξύ των εκπαιδευομένων και η καλλιέργεια σχέσης εμπιστοσύνης με τους/τις εκπαιδευτές/-τριες συντελούν στη δημιουργία μιας *κοινότητας μάθησης*, η οποία μπορεί να αποδειχθεί ιδιαίτερα σημαντική για την ενίσχυση των διεργασιών μάθησης τόσο κατά τη διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας όσο και πέρα από αυτή, σε περιόδους μελέτης ή/και προετοιμασίας για τις διαδικασίες αξιολόγησης/πιστοποίησης των γνώσεων και δεξιοτήτων που έχουν αποκτηθεί.

Η ενίσχυση της συνεργασίας και της δημιουργίας μιας κοινότητας μάθησης είναι δυνατόν να επηρεάσει και τους τρόπους μελέτης των εκπαιδευομένων προς μια πιο ενεργητική, δημιουργική στάση διερεύνησης και εξοικείωσης με τη γνώση. Η τήρηση προσωπικών σημειώσεων και η ανταλλαγή τους μεταξύ των εκπαιδευομένων, η μελέτη πρόσθετων βιβλιογραφικών –ελληνόφωνων και ξενόγλωσσων– πηγών, η αναζήτηση συμπληρωματικών ερεθισμάτων στο ευρύτερο κοινωνικό και επαγγελματικό περιβάλλον (παρακολούθηση οπτικο-ακουστικού υλικού, επαγγελματικών περιοδικών, εξέλιξης θεσμικού πλαισίου κ.λπ.), σχετικών με την επαγγελματική ειδικότητα, είναι δυνατόν να αποτελέσουν σημαντικά συστατικά για τη διαμόρφωση μιας ισχυρής σχέσης με την εξειδικευμένη επαγγελματική γνώση και τις δεξιότητες που απαιτεί το επάγγελμα.

Η παρακολούθηση ενός εντατικού προγράμματος κατάρτισης μεγάλης διάρκειας αναγκαστικά επιφέρει αλλαγές στην καθημερινότητα των εκπαιδευομένων. Η αποδοτική διαχείριση του καθημερινού χρόνου απαιτεί προσωπικό προγραμματισμό και φροντίδα. Η συστηματική πρόβλεψη ενός χρονικού διαστήματος μελέτης, καθημερινά, καθώς και η τήρηση ενός ημερολογίου μάθησης όπου οι εκπαιδευόμενοι/-ες θα καταγράφουν την καθημερινή τους πρόοδο, αλλά ενδεχομένως θα σημειώνουν και ερωτήματα ή παρατηρήσεις σχετικές με την κάθε μαθησιακή ενότητα, μπορούν να αποτελέσουν χρήσιμες και πολύ δημιουργικές πρακτικές ενίσχυσης των διαδικασιών μάθησης.

Η φοίτηση στη Σχολή Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης είναι περίοδος δι-

αμόρφωσης μιας μελλοντικής επαγγελματικής ταυτότητας. Είναι η αρχή μιας νέας προσωπικής ιστορίας και μιας διαρκούς εξέλιξης μπροστά σε απαιτήσεις και αναγκαιότητες που χαρακτηρίζουν την κάθε επαγγελματική ειδικότητα. Είναι η ευκαιρία διασύνδεσης του/της κάθε εκπαιδευομένου/-ης με τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που είναι κοινές στην επαγγελματική κοινότητα στην οποία σταδιακά θα ενταχθεί.

4 | Υγεία και ασφάλεια κατά τη διάρκεια της κατάρτισης

Για την προστασία των καταρτιζομένων, τόσο στην αίθουσα διδασκαλίας και στους εργαστηριακούς χώρους της ΣΑΕΚ όσο και στις επιχειρήσεις που επισκέπτονται για την υλοποίηση της πρακτικής άσκησης/μαθητείας, τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις για τους κανόνες υγείας και ασφάλειας στην ειδικότητα και το επάγγελμα, αλλά και ευρύτερα, όπως προβλέπονται ιδίως από:

- Τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ. Ν. 3850/2010), όπως ισχύει.
- Τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ/3-02-89), όπως ισχύει.
- Τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318 Β'/2015), όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484 με θέμα την «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων», όπως ισχύει.
- Το ΦΕΚ 4146/Β/9-9-2021, κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. ΦΒ7/108652/Κ3, με θέμα το «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας», όπως ισχύει.

Παρακάτω παρατίθενται οι βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας, καθώς και ο σχετικός αναγκαίος ατομικός εξοπλισμός για τις συνθήκες άσκησης της ειδικότητας «Σχεδίασης και Παραγωγής Ενδυμάτων».

4.1 • Βασικοί κανόνες υγείας και ασφάλειας

- Με την έναρξη των μαθημάτων, οι εκπαιδευτές/-τριες πρέπει να ενημερώνουν τους/τις καταρτιζόμενους/-ες για την ασφαλή χρήση του εργαστηριακού χώρου και την αποφυγή τραυματισμών τους, καθώς και για τις βλάβες των μηχανημάτων.
- Ο εργαστηριακός χώρος πρέπει να διατηρείται καθαρός. Με τη λήξη των εργασιών, τα εργαλεία και τα υλικά πρέπει να τοποθετούνται στον ειδικό χώρο φύλαξής τους.
- Οι πάγκοι και τα δάπεδα πρέπει να καθαρίζονται από υπολείμματα υλικών (κλωστές, υφάσματα, χαρτιά) για την αποφυγή τραυματισμών των καταρτιζομένων και των εκπαιδευτών/-τριών.
- Οι εκπαιδευτές/-τριες και οι εκπαιδευόμενοι/-ες πρέπει να φροντίζουν να διατηρούνται οι διάδρομοι διαφυγής ελεύθεροι από εμπόδια, ιδιαίτερα μπροστά στις εξόδους.
- Να υπάρχουν σε εμφανή σημεία αναγομωμένοι πυροσβεστήρες.
- Να γίνεται έλεγχος των καλωδίων και των μονώσεων των συσκευών πριν από τη χρήση τους για αποφυγή ηλεκτροπληξίας.

- Να δίνεται προσοχή κατά τη χρήση του ατμοσίδερου και των κοπτικών εργαλείων για την αποφυγή εγκαυμάτων και τραυματισμών.
- Να τηρούνται οι προβλεπόμενες αποστάσεις ασφάλειας από τα κινούμενα μέρη των μηχανών.
- Να αποφεύγουν οι εκπαιδευτές/-τριες και οι καταρτιζόμενοι/-ες να φορούν δαχτυλίδια, βραχιόλια, αλυσίδες, φουλάρια, και να φροντίζουν ώστε τα μακριά μαλλιά να είναι επιμελώς χτενισμένα.
- Να διατηρείται φαρμακείο εντός του εργαστηρίου με τα απαραίτητα είδη πρώτης ανάγκης.

4.2 • Μέσα ατομικής προστασίας

Μέσα ατομικής προστασίας δεν προβλέπεται να φέρουν οι καταρτιζόμενοι/-ες στον εργαστηριακό χώρο.

Προδιαγραφές υλοποίησης πρακτικής άσκησης

1 | Ο θεσμός της πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση συνδέεται άρρηκτα με τη θεωρητική κατάρτιση, αφού, κατά τη διάρκειά της, οι πρακτικά ασκούμενοι/-ες ανακαλούν τη θεωρητική και εργαστηριακή γνώση τους για να την εφαρμόσουν στην πράξη και να αντεπεξέλθουν στις εργασίες που τους ανατίθενται. Καλούνται να αναλάβουν συγκεκριμένα καθήκοντα και να δώσουν λύση σε πρακτικά προβλήματα που ανακύπτουν, υπό την εποπτεία των εκπαιδευτών/-τριών. Έτσι, ο θεσμός της πρακτικής άσκησης στοχεύει στην ανάπτυξη επαγγελματικών ικανοτήτων/δεξιοτήτων σχετικών με την ειδικότητα, στην ενίσχυση της επαφής με τον εργασιακό χώρο και την προετοιμασία των εκπαιδευομένων για την παραγωγική διαδικασία, μέσω της απόκτησης εμπειριών ιδιαίτερα χρήσιμων για τη μετέπειτα επαγγελματική τους πορεία.

Αναλυτικότερα, η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΑΕΚ) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Άρθρο 27 του Ν. 4763/2020 για το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης).

Στη συνέχεια, αναφέρονται χρήσιμες πληροφορίες για τον θεσμό της πρακτικής άσκησης, όπως περιγράφονται στη σχετική νομοθεσία,³ και που αφορούν τις βασικές προϋποθέσεις, τον τρόπο και τους όρους υλοποίησής της.

Διάρκεια πρακτικής άσκησης

Η συνολική διάρκεια της περιόδου πρακτικής άσκησης είναι εννιακόσιες εξήντα (960) ώρες. Οι ώρες πρακτικής ανά ημέρα καθορίζονται σε τέσσερις (4) έως οκτώ (8) ανάλογα με τη φύση και το αντικείμενο της ειδικότητας κατάρτισης του/της ασκούμενου/-ης. Δεν επιτρέπεται η υπέρβαση του ημερήσιου ωραρίου πέραν των ωρών που ορίζονται στην ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης.

3 Οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στο Μέρος Δ' του εκπαιδευτικού εγχειριδίου και αφορούν τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, τους όρους υλοποίησης, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πρακτικά ασκούμενων προέρχονται από το ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. *Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.*

Όροι υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση δύναται να πραγματοποιείται σε θέσεις που προσφέρονται από φυσικά πρόσωπα, ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, δημόσιες υπηρεσίες, ΟΤΑ α' και β' βαθμού και επιχειρήσεις. Εξαιρούνται οι φορείς:

- α) Προσωρινής απασχόλησης
- β) Τα νυχτερινά κέντρα
- γ) Παροχής καθαριότητας και φύλαξης
- δ) Τα πρακτορεία τυχερών παιχνιδιών
- ε) Κάθε επιχείρηση στην οποία δεν είναι εφικτός ο έλεγχος της εκπαίδευσης από τον αρμόδιο φορέα.

Ο/Η εκπαιδευόμενος/-η ΣΑΕΚ, προκειμένου να πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση, υπογράφει ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης με τον/την εργοδότη/-τρια, η οποία θεωρείται από τη ΣΑΕΚ φοίτηση. Η ειδική σύμβαση πρακτικής άσκησης δεν συνιστά σύμβαση εξαρτημένης εργασίας.

Βασικός συντελεστής για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης είναι και ο/η εκπαιδευτής/-τρια της επιχείρησης ή υπηρεσίας, ο/η οποίος/-α αναλαμβάνει την παρακολούθηση και υποστήριξη των ασκουμένων. Σε αυτή την κατεύθυνση, ο/η εργοδότης/-τρια ορίζει έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η ως «εκπαιδευτή/-τρια στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/-α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας και την παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/-ης.

Η παρακολούθηση της προόδου του/της πρακτικά ασκούμενου/-ης γίνεται μέσω του βιβλίου πρακτικής άσκησης. Αναλυτικότερα, σε αυτό καταγράφει ο/η πρακτικά ασκούμενος/-η ανά εβδομάδα τις εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκε και περιγράφει συνοπτικά τα καθήκοντα που του/της ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης. Κάθε εβδομαδιαία καταχώρηση ελέγχεται και υπογράφεται από τον/την εκπαιδευτή/-τρια στον χώρο εργασίας.

2 | Οδηγίες για τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η

2.1 • Προϋποθέσεις εγγραφής στο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης

Η πρακτική άσκηση είναι υποχρεωτική για τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες των Σχολών Ανώτερης Επαγγελματικής Κατάρτισης και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

Για την έναρξη της πρακτικής άσκησης στην ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων», οι εκπαιδευόμενοι/-ες πρέπει να έχουν συμπληρώσει το εξάμηνο Δ' της φοίτησης στις ΣΑΕΚ. Στην περίπτωση αυτήν, μπορούν πια να τοποθετηθούν σε θέση πρακτικής της ειδικότητά τους.

2.2 • Δικαιώματα και υποχρεώσεις του/της πρακτικά ασκουμένου/-ης

Βασική προϋπόθεση για την επιτυχή υλοποίηση ενός προγράμματος πρακτικής άσκησης είναι η γνώση και η εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε εμπλεκόμενου μέλους, όπως ορίζονται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.⁴ Στη συνέχεια, παρατίθενται κάποια δικαιώματα και υποχρεώσεις των πρακτικά ασκουμένων.

Δικαιώματα πρακτικά ασκουμένων

1. Τμηματική ή συνεχόμενη υλοποίηση της πρακτικής άσκησης.
2. Δυνατότητα αποζημίωσης, η οποία ορίζεται στο 80% του νόμιμου, νομοθετημένου, κατώτατου ορίου του ημερομισθίου του ανειδίκευτου εργάτη, ή όπως αυτό διαμορφώνεται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων ή αναλογικά, εάν η ημερήσια διάρκεια της πρακτικής είναι μικρότερη των οκτώ (8) ωρών. Η αποζημίωση καταβάλλεται στον/στην πρακτικά ασκούμενο/-η μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης. Σε περίπτωση μη δυνατότητας χρηματοδότησης της αποζημίωσης της πρακτικής άσκησης, δεν υφίσταται η υποχρέωση αποζημίωσής της, παρά μόνο η υποχρέωση του/της εργοδότη/-τριας να αποδίδει τις προβλεπόμενες ασφαλιστικές εισφορές.
3. Υπαγωγή στην ασφάλιση του e-ΕΦΚΑ (πρώην ΙΚΑ-ΕΤΑΜ) για τον κλάδο του ατυχήματος. Για την ασφάλισή του/της καταβάλλονται οι προβλεπόμενες από την παρ. 1 του άρθρου 10 του Ν. 2217/1994 (Α' 83) ασφαλιστικές εισφορές, οι οποίες

4 ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021. Κοινή Υπουργική Απόφαση υπ' αριθμ. Κ5/97484. Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

βαρύνουν το φυσικό ή νομικό πρόσωπο (εργοδότη/-τρια) στο οποίο υλοποιείται η πρακτική άσκηση.

4. Δικαίωμα αναφοράς στη ΣΑΕΚ σε περίπτωση μη τήρησης των όρων πρακτικής άσκησης.
5. Δικαίωμα διακοπής πρακτικής άσκησης βάσει τεκμηρίωσης και έπειτα από σχετική δήλωση στη ΣΑΕΚ εποπτείας.
6. Αλλαγή εργοδότη/-τριας, εφόσον συντρέχει τεκμηριωμένος σοβαρότατος λόγος.
7. Οι πρακτικά ασκούμενοι/-ες δεν απασχολούνται την Κυριακή και τις επίσημες αργίες.

Υποχρεώσεις πρακτικά ασκουμένων

1. Τήρηση του ημερήσιου ωραρίου πρακτικής άσκησης, όπως ορίζεται στην ειδική σύμβαση.
2. Τήρηση των όρων υγείας και ασφάλειας του/της εργοδότη/-τριας.
3. Σεβασμός της κινητής και ακίνητης περιουσίας του/της εργοδότη/-τριας.
4. Αρμονική συνεργασία με τα στελέχη του/της εργοδότη/-τριας.
5. Προσκόμιση –όπου απαιτείται– όλων των απαραίτητων ιατρικών βεβαιώσεων για την εξάσκηση του επαγγέλματος.
6. Προσκόμιση στη ΣΑΕΚ των απαραίτητων δικαιολογητικών, πριν από την έναρξη και μετά τη λήξη της πρακτικής άσκησης, αλλά και σε περίπτωση διακοπής της.
7. Ενημέρωση σε περίπτωση απουσίας του/της ασκουμένου/-ης της επιχείρησης και της ΣΑΕΚ εποπτείας.
8. Τήρηση βιβλίου πρακτικής άσκησης, το οποίο διατίθεται από τη ΣΑΕΚ και στο οποίο αναγράφονται από τους/τις ασκούμενους/-ες ανά εβδομάδα οι εργασίες με τις οποίες ασχολήθηκαν και τα καθήκοντα που τους ανατέθηκαν στον χώρο πραγματοποίησης της πρακτικής άσκησης.
9. Προσκόμιση στο τέλος κάθε μήνα στη ΣΑΕΚ φοίτησης ή εποπτείας της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης για έλεγχο.
10. Υποβολή μετά την ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης του βιβλίου πρακτικής άσκησης στη ΣΑΕΚ φοίτησης, συμπληρωμένου με τις εβδομαδιαίες εκθέσεις, τον χρόνο και το αντικείμενο απασχόλησης, τις ημέρες απουσίας και την επίδοση του/της πρακτικά ασκουμένου/-ης. Υποβολή του εντύπου λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) της πρακτικής άσκησης, συμπληρωμένου, υπογεγραμμένου και σφραγισμένου από τον/την εργοδότη/-τρια-νόμιμο/-η εκπρόσωπο του φορέα απασχόλησης, στο οποίο βεβαιώνεται ότι ο/η εκπαιδευόμενος/-η πραγματοποίησε την πρακτική άσκηση στην επιχείρηση/οργανισμό, καθώς και το χρονικό διάστημα αυτής.
11. Άμεση ενημέρωση της ΣΑΕΚ φοίτησης από τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η σε περίπτωση διακοπής της πρακτικής άσκησης και προσκόμιση του βιβλίου πρα-

κτικής και του εντύπου της λήξης (Βεβαίωση Παρουσίας) με τις ημέρες πρακτικής άσκησης που έχουν πραγματοποιηθεί. Για να συνεχίσει ο/η εκπαιδευόμενος/-η την πρακτική άσκηση, για το υπόλοιπο του προβλεπόμενου διαστήματος, στον ίδιο ή σε άλλο φορέα απασχόλησης (εργοδότη/-τρια), θα πρέπει να ακολουθηθεί εκ νέου η διαδικασία έναρξης πρακτικής. Αν η διακοπή της πρακτικής άσκησης γίνει από τον/την εργοδότη/-τρια, τότε οφείλει ο/η τελευταίος/-α να ενημερώσει άμεσα τη ΣΑΕΚ φοίτησης του/της πρακτικά ασκουμένου/-ης.

2.3 • Φορείς υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Κάθε πρακτικά ασκούμενος/-η πραγματοποιεί την πρακτική άσκηση σε τμήματα των φορέων απασχόλησης αντίστοιχα με την ειδικότητά του/της, με την εποπτεία υπεύθυνου του φορέα, ειδικότητας αντίστοιχης με το αντικείμενο κατάρτισής του/της.

Συγκεκριμένα, στην ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» οι εκπαιδευόμενοι/-ες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε **τομείς** που σχετίζονται με τον σχεδιασμό και την παραγωγή ειδών ένδυσης, **σε φορείς/ επιχειρήσεις, όπως** είναι βιοτεχνίες, βιομηχανίες ενδυμάτων, ατελιέ υψηλής ραπτικής, ραφεία, εργαστήρια επιδιορθώσεων, βεστιάρια και σε **θέσεις εργασίας** ως βοηθοί σχεδιαστή/-τριας, υπεύθυνου/-ης παραγωγής, πατρωνίστ και κοπτηρίου.

3 | Ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/-τριας της πρακτικής άσκησης

Ο/Η εργοδότης/-τρια της επιχείρησης που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης ορίζει ένα έμπειρο στέλεχος συναφούς επαγγελματικής ειδικότητας με τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η ως «εκπαιδευτή/-τρια στον χώρο εργασίας», ο/η οποίος/-α αναλαμβάνει την αποτελεσματική υλοποίηση των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων στον χώρο εργασίας, την παρακολούθηση της προόδου των εκπαιδευομένων και την ανατροφοδότηση των υπεύθυνων εκπαιδευτών/-τριών στην εκπαιδευτική δομή.

Αναλυτικότερα, ο/η εκπαιδευτής/-τρια είναι το συνδετικό πρόσωπο του/της εργοδότη/-τριας της επιχείρησης με την εκπαιδευτική δομή (ΣΑΕΚ) και, κατά συνέπεια, έχει συνεχή συνεργασία με αυτήν. Επιπλέον, ο ρόλος αφορά την παροχή συμβουλών, πληροφοριών ή καθοδήγησης, καθώς πρόκειται για ένα άτομο με χρήσιμη εμπειρία, δεξιότητες και εξειδίκευση, το οποίο υποστηρίζει την προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη των πρακτικά ασκούμενων.

4 | Προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα της πρακτικής άσκησης

Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, επιδιώκεται η αναβάθμιση των γνώσεων, των επαγγελματικών δεξιοτήτων και των ικανοτήτων των σπουδαστών/-τριών ΣΑΕΚ, με αποτέλεσμα την ομαλή μετάβασή τους από την αίθουσα κατάρτισης στον χώρο εργασίας, και μάλιστα υπό πραγματικές εργασιακές συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτής της μετάβασης και της ομαλής ένταξης, οι πρακτικά ασκούμενοι/-ες καλούνται να καλλιεργήσουν όχι μόνο επαγγελματικές δεξιότητες που αφορούν την ειδικότητα και οι οποίες δεν εξαντλούνται στο πλαίσιο της αίθουσας κατάρτισης, αλλά και οριζόντιες δεξιότητες που ενισχύουν την επαγγελματική τους συμπεριφορά και καλλιεργούν την περιβαλλοντική αλλά και επιχειρηματική κουλτούρα. Έτσι, η πρακτική άσκηση αποτελεί ένα προπαρασκευαστικό στάδιο, κατά το οποίο αναβαθμίζονται οι γενικές και ειδικές γνώσεις, συντελούνται σημαντικές διεργασίες επαγγελματικού προσανατολισμού και διευκολύνεται η επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου.

Αναλυτικότερα, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, παρέχεται η δυνατότητα στον/στην πρακτικά ασκούμενο/-η να ασκηθεί στις εργασίες που απορρέουν από τα επιμέρους μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος κατάρτισης στην ειδικότητα. Η άσκηση μπορεί να επιτευχθεί μέσω της παρατήρησης της εργασίας, της συμμετοχής σε ομάδα εκτέλεσης της εργασίας, της καθοδηγούμενης εργασίας ή της δοκιμής/αυτόνομης εκτέλεσης της εργασίας από τον/την πρακτικά ασκούμενο/-η.

Στον πίνακα που ακολουθεί, αποτυπώνονται οι ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων της πρακτικής άσκησης για την ειδικότητα «Σχεδίαση και Παραγωγή Ενδυμάτων» και οι αντίστοιχες ενδεικτικές εργασίες και ειδικές προδιαγραφές ανά ενότητα κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης. Επισημαίνεται ότι οι εν λόγω εργασίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους/τις πρακτικά ασκούμενους/-ες για τη συμπλήρωση του βιβλίου πρακτικής άσκησης.

**Πίνακας 3 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
πρακτικής άσκησης**

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
A. «Σχεδιασμός συλλογής»	- Ερμηνεία των προδιαγραφών σχεδιασμού που έχουν δοθεί για τη δημιουργία προϊόντος, - Σύνταξη προδιαγραφών σχεδιασμού από πηγές έμπνευσης για το ύφος και το στιλ του ρούχου, - Αναγνώριση των τάσεων της μόδας και των επιμέρους αγοραστικών ομάδων στιλ, - Αποτύπωση του σχεδίου μόδας του ενδύματος, σύμφωνα με το ύφος και το στιλ των προδιαγραφών, - Απεικόνιση στο σχέδιο μόδας της ποιότητας των υφασμάτων, - Δημιουργία πρωτότυπων σχεδίων με πλαστικότητα στη φιγούρα/σκέτσο, στα ενδύματα και στα αξεσουάρ, - Κατασκευή του τεχνικού σχεδίου ενδύματος, σύμφωνα με τις τεχνικές απαιτήσεις του πατρών του ενδύματος, - Προετοιμασία ολοκληρωμένων σχεδίων ενδυμάτων, σύμφωνα με την ανάθεση του/της κατασκευαστή/-τριας, - Κοστολόγηση του πρώτου δείγματος ενδύματος για την παραγωγή.	- Τμήμα σχεδιαστηρίου, - Περιοδικά, Διαδίκτυο, - Χρωματολογία υφασμάτων, - Καρτέλες ποιότητων υφασμάτων, - Καρτέλες υλικών ραφής (κουμπιά, φερμουάρ), - Καρτέλες βοηθητικών υλικών (θερμοκολλητικά, κλωστές), - Τιμοκατάλογοι (υλικών και υφασμάτων), - Κατάλογοι προμηθευτών.
B. «Δημιουργία προτύπων κοπής (πατρών)» συνέχεια >>	- Εφαρμογή των μεθόδων κατασκευής προτύπων κοπής (πατρών) όλων των γραμμών/στιλ ενδυμάτων, - Προσαρμογή των βασικών προτύπων κοπής (πατρών) σε ποικιλία σχεδίων/στιλ ενδυμάτων, - Προτάσεις τροποποιήσεων των βασικών πατρών,	- Όργανα σχεδίασης (μεζούρα, χάρακας, τρίγωνο), - Υλικά σχεδίασης, - Η/Υ.

συνέχεια >>

**Πίνακας 3 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
πρακτικής άσκησης**

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
« συνέχεια Β. «Δημιουργία προτύπων κοπής (πατρόν)»	- Υπολογισμός των διαβαθμίσεων των προτύπων κοπής (πατρόν) στο χέρι (μεγέθυνση και σμίκρυνση), - Δημιουργία προτύπων κοπής (πατρόν) με τη χρήση Η/Υ (CAD), - Προσδιορισμός διαβαθμίσεων (μεγεθύνσεις και σμικρύνσεις) με τη χρήση Η/Υ (CAD).	
Γ. «Κατασκευή ενδύματος»	- Διευθέτηση της συναρμολόγησης του ενδύματος, - Τοποθέτηση του πατρόν στο ύφασμα με τη μεγαλύτερη οικονομία (μετράζ), - Προετοιμασία των μεθόδων στρωσίματος των υφασμάτων με το χέρι και με τη χρήση Η/Υ, - Χειρισμός των βασικών μηχανημάτων κοπής υφασμάτων, - Χειρισμός των μηχανών ραφής ενδυμάτων (ραπτομηχανή, κοπτοράπτη, τιγκέλι), - Εφαρμογή των βασικών ραφών, - Συναρμολόγηση των τμημάτων των ενδυμάτων (π.χ. γιακάς, μανσέτες, ζώνη, φερμουάρ), - Σύνθεση ολοκληρωμένων ενδυμάτων, - Οργάνωση της πορείας παραγωγής ενδυμάτων, - Παρακολούθηση της ποιοτικής εξέλιξης του πρώτου δείγματος και της μαζικής παραγωγής.	- Ολοκληρωμένα πρότυπα κοπής (πατρόν), - Υφάσματα, - Υλικά κοπής, - Μηχανήματα κοπής, - Πάγκος κοπτηρίου, - Μηχανές ραφής.

Πίνακας 3 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
Δ. «Αρχές υφασματολογίας και ποιοτικός έλεγχος»	- Αναγνώριση των βασικών ειδών ινών (φυσικές, αναγεννημένες, συνθετικές), - Διάκριση των βασικών τύπων υφασμάτων και των ιδιοτήτων αυτών, - Ταξινόμηση των ποιοτήτων των υφασμάτων σύμφωνα με την εμπορική τους ονομασία, - Δημιουργία σχεδίων υφασμάτων (επαναλήψεις σχεδίων σε υφαντά υφάσματα), - Εφαρμογή του ελέγχου ποιότητας του τελικού προϊόντος, σύμφωνα με τις απαιτήσεις και τις προδιαγραφές που έχουν οριστεί, - Περιγραφή της πορείας παραγωγής και φινιρίσματος των κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων.	- Υφάσματα παραγωγής, - Αποθήκη υφασμάτων, - Πάγκος ποιοτικού ελέγχου υφασμάτων/ ενδυμάτων, - Η/Υ.
Ε. «Διαμόρφωση στιλ-αισθητικής» συνέχεια >>	- Εντοπισμός των τάσεων της μόδας μέσα από την ιστορία και την τέχνη, - Παρακολούθηση των προγνωστικών τάσεων της μόδας, - Επιλογή των χρωμάτων της συλλογής, σύμφωνα με τις προδιαγραφές που έχουν οριστεί, - Προτάσεις χρωματικών αποχρώσεων προσαρμοσμένες στον κοινό στόχο που απευθύνεται η συλλογή, - Πειραματισμός στη γραμμή, στο στιλ και στην εικόνα του ενδύματος, - Οργάνωση της συλλογής ενδυμάτων που θα παρουσιαστεί σε εκδήλωση (επίδειξη μόδας),	- Η/Υ με πρόσβαση στο διαδίκτυο στο διαδίκτυο για την έρευνα- παρακολούθηση των διεθνών τάσεων της μόδας, των χρωμάτων και του στιλ, - Χρήση Η/Υ για την οργάνωση, παρουσίαση και προώθηση της συλλογής.

συνέχεια >>

« συνέχεια

**Πίνακας 3 /// Ενότητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων
πρακτικής άσκησης**

ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ		
ΕΝΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΩΜΕΝΩΝ ΜΑΘΗΣΙΑΚΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΑΚΤΙΚΗΣ ΑΣΚΗΣΗΣ	ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ
« συνέχεια Ε. «Διαμόρφωση στιλ-αισθητικής»	• Παρουσίαση της συλλογής ενδυμάτων σε ενδιαφερόμενους/-ες αγοραστές /-τριες, • Προετοιμασία της συλλογής ενδυμάτων για παρουσίαση σε περιοδικά, τηλεόραση και στο Διαδίκτυο.	

5 | Αναλυτικό περιεχόμενο προγράμματος πρακτικής άσκησης

5.1 • Ενόνητες προσδοκώμενων μαθησιακών αποτελεσμάτων πρακτικής άσκησης

5.1.A • ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΥΛΛΟΓΗΣ

Ξεκινώντας την πρακτική άσκηση, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έρχονται σε επαφή με το σχεδιαστικό ή αλλιώς δημιουργικό τμήμα της εταιρείας. Αρχικά, αφού έχουν αποκτήσει όλες τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις, θα τους είναι ιδιαίτερα βοηθητικό να ακολουθήσουν την εργασιακή ροή και να συμμετέχουν ενεργά σε όλα τα δημιουργικά της στάδια. Οι γνώσεις που έχουν αποκτήσει συμβάλλουν καθοριστικά, ώστε να αντεπεξέλθουν στις απαιτήσεις των στενών χρονικών πλαισίων της παραγωγής. Μαζί με την ομάδα του δημιουργικού τμήματος μελετούν τις προδιαγραφές σχεδιασμού που τους έχουν δοθεί και ξεκινούν την έρευνα για το ύφος και το στιλ των ρούχων που θα τους εμπνεύσουν. Οι πληροφορίες που συλλέγουν προέρχονται από περιοδικά, το Διαδίκτυο και έντυπα από διεθνείς εκθέσεις. Μέσα από την έρευνα, διακρίνουν και αναγνωρίζουν τις τάσεις της μόδας και τις επιμέρους αγοραστικές ομάδες στιλ. Επιπλέον, η σχεδιαστική ομάδα της εταιρείας είναι υπεύθυνη για την επιλογή του στιλ. Με την ολοκλήρωση της έρευνας, είναι ικανοί/-ές να παρουσιάσουν ολοκληρωμένες ιδέες μέσα από τη δημιουργία σχεδίων μόδας. Οι προτάσεις τους περιλαμβάνουν ποιότητες υφασμάτων στα συμφωνηθέντα χρώματα της συλλογής, αλλά και δευτερεύοντα υλικά (τρέσες, κουμπιά και αξεσουάρ). Η επιλογή γίνεται αφού πρώτα έχουν ανατρέξει στους καταλόγους υφασμάτων και υλικών που οι προμηθευτές/-τριες έχουν προτείνει στη σχεδιαστική ομάδα. Ακόμα, μπορούν να προτείνουν διαθέσιμα υφάσματα και υλικά που υπάρχουν σε απόθεμα στην εταιρεία, με σκοπό την αξιοποίησή τους. Επίσης, είναι ικανοί/-ές να παρουσιάσουν τις προτάσεις τους με τη δημιουργία πρωτότυπων σχεδίων με πλαστικότητα στη φιγούρα, ανάλογα με τον τρόπο που έχει επιλέξει η κάθε εταιρεία. Κατασκευάζουν τα τεχνικά σχέδια των ρούχων και λαμβάνουν επιπλέον γνώσεις σε θέματα βιοτεχνικής παραγωγής από τους/τις υπεύθυνους/-ες ραφής της εταιρείας. Τέλος, με την κοστολόγηση της κάθε δημιουργίας τους, αντιλαμβάνονται τους περιορισμούς του κόστους παραγωγής σε σχέση με την πώληση, αναθεωρούν και αντικαθιστούν υλικά εντός των ορίων. Με την ολοκλήρωση της συλλογής, οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν έρθει σε επαφή με όλες τις φάσεις σχεδιασμού συλλογής ενδυμάτων, όπως επίσης και με τους χρόνους και τους περιορισμούς που απαιτούνται στο πλαίσιο πραγματικής εργασίας.

5.1.B • ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΚΟΠΗΣ (ΠΑΤΡΟΝ)

Η επόμενη σημαντική εργασία, κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, είναι η κατασκευή προτύπων κοπής (πατρόν). Ανάλογα με το είδος των ρούχων που ασχολείται η εταιρεία και το μέγεθός της, η κατασκευή των πατρόν γίνεται με τον κλασικό τρόπο σχεδιασμού στο χέρι ή με τη χρήση Η/Υ. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες έχουν διδαχθεί να κατασκευάζουν βασικούς σκελετούς για όλους τους τύπους ενδυμάτων και να πραγματοποιούν μετατροπές στους βασικούς σκελετούς σύμφωνα με τις ανάγκες. Το τμήμα πατρόν διατηρεί αρχείο με τα μεγέθη όλων των βασικών σκελετών, σύμφωνα με τον σωματότυπο που απευθύνεται και τα νούμερα που κατασκευάζει. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν πληροφορίες για τον τρόπο λειτουργίας του τμήματος. Επιπλέον, υπό την επίβλεψη έμπειρου/-ης πατρονίστ, κατασκευάζουν απλά πατρόν, χρησιμοποιώντας τους πρότυπους βασικούς σκελετούς της εταιρείας. Στη συνέχεια, αποκτούν ευχέρεια κινήσεων μέσα στο εργασιακό περιβάλλον και υιοθετούν τον τρόπο εργασίας του τμήματος.

Έπειτα, ενθαρρύνονται για την κατασκευή σύνθετων πατρόν και λαμβάνουν συμβουλές παραγωγής βιοτεχνικού πατρόν, με στόχο τη συμβολή τους στην παραγωγικότητα της εταιρείας. Με την ολοκλήρωση κάθε πατρόν, διευκρινίζουν τον τρόπο συναρμολόγησής του και αποδεικνύουν την ολοκληρωμένη δουλειά τους. Τέλος, πραγματοποιούν τις διαβαθμίσεις των πατρόν που έχουν κατασκευάσει με την καθοδήγηση του/της πατρονίστ. Για τη συγκεκριμένη εργασία, οι εκπαιδευόμενοι/-ες επιδεικνύουν ιδιαίτερη προσοχή στην κατανόηση των βημάτων για την υλοποίηση των απαιτούμενων προτύπων κοπής.

Επιπλέον, σε περίπτωση που η εταιρεία κατασκευάζει τα πατρόν της σε Η/Υ (CAD), οι εκπαιδευόμενοι/-ες λαμβάνουν γνώσεις και αποκτούν δεξιότητες στην ηλεκτρονική σχεδίαση προτύπων κοπής (πατρόν), στην ηλεκτρονική τοποθέτηση των πατρόν και στον ηλεκτρονικό τρόπο υπολογισμού του μετράζ των ρούχων. Αποκτούν ευχέρεια στη χρήση όλων των λειτουργιών που προσφέρει το εκάστοτε σχεδιαστικό πρόγραμμα. Τέλος, για τη σωστή χρήση της ηλεκτρονικής σχεδίασης, καθοριστικός παράγοντας είναι η άριστη γνώση σχεδιασμού πατρόν και των διαβαθμίσεών του στο χέρι.

5.1.Γ • ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΕΝΔΥΜΑΤΟΣ

Μετά την κατασκευή των προτύπων κοπής (πατρόν), το επόμενο βήμα είναι η κατασκευή των δειγμάτων πριν από την παραγωγή. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες, για να ολοκληρώσουν με επιτυχία τα πατρόν που έχουν κατασκευάσει, αναλαμβάνουν τη δημιουργία του πρώτου δείγματος (δείγμα πατρόν) και των διαβαθμίσεών του πριν από την παραγωγή. Σε συνεργασία με το τμήμα του ραφείου, διευθετούν τη συναρμολόγηση του δείγματος και υποδεικνύουν τον τρόπο ραφής του σύμφωνα με το τεχνικό σχέδιο

ραφής. Τέλος, πραγματοποιούν πρόβα και τυχόν διορθώσεις στο πατρόν για καλύτερη απόδοση και εφαρμογή.

Στη συνέχεια, εάν η εταιρεία διαθέτει ηλεκτρονική τοποθέτηση, δημιουργούν το πλάνο κοπής για όλα τα νούμερα και τα τεμάχια των ρούχων της παραγγελίας με τη μεγαλύτερη δυνατή οικονομία. Υπολογίζουν τη συνολική ανάλωση του υφάσματος (μετράζ). Αν η εταιρεία δεν διαθέτει ηλεκτρονική τοποθέτηση, τότε, σε συνεργασία με το τμήμα κοπτηρίου, σημαδεύουν όλα τα πατρόν χειρωνακτικά, πάντα με στόχο τη μέγιστη οικονομία υφάσματος. Παίρνουν μέρος στη διαδικασία στρωσίματος των υφασμάτων και αποκτούν γνώσεις για τους τρόπους με τους οποίους γίνεται στη βιοτεχνική παραγωγή (στρώσιμο στο χέρι, στρώσιμο με μηχανή στρωσίματος). Τέλος, λαμβάνουν όλα τα μέτρα ασφάλειας-ατομικής προστασίας και, υπό την επίβλεψη έμπειρου κόπτη υφασμάτων, συμμετέχουν ενεργά στη διαδικασία κοπής, χρησιμοποιώντας τα εργαλεία κοπής που διαθέτει η εταιρεία (καταρράκτης, ρόδα, κορδέλα).

Μετά την κοπή των υφασμάτων, ξεκινά η διαδικασία της ραφής τους. Πριν από τη μαζική διαδικασία ραφής, οι εκπαιδευόμενοι/-ες κατασκευάζουν το πρώτο δείγμα ραφής ως πρότυπο δείγμα κατασκευής του τμήματος ραφείου. Χρησιμοποιούν όλες τις απαραίτητες μηχανές ραφής (ραπτομηχανή, κοπτοράπτη, τιγκέλι) και εφαρμόζουν όλες τις βασικές ραφές. Παράλληλα, υποδεικνύουν τον τρόπο συναρμολόγησης και ραφής και οργανώνουν την πορεία παραγωγής, ορίζουν προτεραιότητες εργασιών για τη σωστή σειρά ολοκλήρωσης της ραφής (γιακάδες, μανσέτες, φερμουάρ), αντιμετωπίζουν και διευθετούν προβλήματα κατά τη διάρκεια της ραφής και ελέγχουν δειγματοληπτικά, τεχνικά και ποιοτικά το αποτέλεσμα. Τέλος, προχωρούν στη διαδικασία σιδερώματος των ρούχων (δίπλωμα ή κρέμασμα).

5.1.Δ • ΑΡΧΕΣ ΥΦΑΣΜΑΤΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

Στα θέματα της υφασματολογίας και του ποιοτικού ελέγχου, ο ρόλος της πρακτικής άσκησης είναι καθοριστικής σημασίας για τους/τις εκπαιδευόμενους/-ες. Αυτό γιατί διαθέτουν περισσότερο θεωρητικές γνώσεις και όχι γνώσεις που έχουν προκύψει μέσα από την τριβή τους με την παραγωγή. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, έρχονται σε επαφή με πληθώρα υφασμάτων, που έχουν διάφορες συνθέσεις, προσμείξεις, χαρακτηριστικά, ιδιότητες και έχουν υποστεί διάφορες επεξεργασίες. Η πρώτη ύλη για την παραγωγή ενδυμάτων είναι το ύφασμα, το οποίο παίζει καθοριστικό ρόλο σε όλα τα στάδια παραγωγής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες γνωρίζουν όλες τις βασικές πλέξεις και υφάνσεις, αλλά και τις παραλλαγές τους.

Με την έναρξη της πρακτικής άσκησης, αξιοποιούν τις γνώσεις που διαθέτουν στα υφάσματα. Στη συνέχεια, αναγνωρίζουν τα βασικά είδη των ινών (φυσικές, αναγεννημένες, τεχνητές), διαχωρίζουν τα υφάσματα (πλεκτά, υφαντά, μη υφάνσιμα) και τα ονομάζουν σύμφωνα με το σχέδιο πλέξης ή υφανσής τους. Εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους με τις εμπορικές ονομασίες των υφασμάτων, που προέρχονται από τα

χαρακτηριστικά τους και το είδος της επεξεργασίας τους. Ανάλογα με το αντικείμενο της εταιρείας, οι εκπαιδευόμενοι/-ες είναι ικανοί/-ές να σχεδιάσουν και να δημιουργήσουν σχέδια που θα τους ζητηθούν (σχέδια δομής και χρώματος) σε υφάσματα. Κατά τη διάρκεια της πρακτικής άσκησης, λαμβάνουν πολύτιμες γνώσεις και διακρίνουν τα είδη των ελαττωμάτων στα υφάσματα. Επίσης, αποκτούν εμπειρία σε σφάλματα βαφής και τυπώματος και σε έλλειψη ή υπερβολή επεξεργασιών. Επιπρόσθετα, εφαρμόζουν στα υφάσματά τους βασικούς τρόπους ποιοτικού ελέγχου, που απαιτούνται στην παραγωγή ενδυμάτων, όπως είναι η μεταβολή διαστάσεων και η αντοχή των χρωμάτων στο πλύσιμο. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες αναγνωρίζουν ότι ο ποιοτικός έλεγχος του ρούχου πρέπει να γίνεται σε όλα τα στάδια παραγωγής. Ξεκινά από την επιλογή των υφασμάτων, την κατασκευή του πατρόν, την κοπή, τη ραφή, το τελικό του φινιρίσμα, το σίδερο και τη συσκευασία. Όλα τα παραπάνω αποτελούν το αντικείμενο του τελικού ποιοτικού ελέγχου προϊόντος. Έχοντας αποκτήσει εμπειρία σε όλα τα στάδια παραγωγής ενδύματος, είναι ικανοί/-ές να ελέγχουν τεχνικά και ποιοτικά το τελικό προϊόν πριν από τη διάθεσή του στην αγορά.

5.1.E • ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΣΤΙΛ-ΑΙΣΘΗΤΙΚΗΣ

Το δημιουργικό-σχεδιαστικό τμήμα της εταιρείας είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία της συλλογής. Ασχολείται με την έρευνα των τάσεων της μόδας, τη δημιουργία και την ολοκλήρωση της συλλογής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες διαθέτουν όλες τις απαραίτητες γενικές γνώσεις που τους επιτρέπουν να ενσωματωθούν σε αυτή την προσπάθεια. Επίσης, χρησιμοποιούν Η/Υ με πρόσβαση στο Διαδίκτυο, κάνουν έρευνα και παρακολουθούν τις διεθνείς τάσεις της μόδας των χρωμάτων και των στιλ. Εντοπίζουν τις τάσεις της μόδας μέσα από την ιστορία της τέχνης, εκτιμούν τα προγνωστικά των τάσεων της μόδας και προσαρμόζουν τις ιδέες τους στη χρωματική παλέτα της συλλογής. Ακόμη, παρουσιάζουν τις προτάσεις τους και δέχονται εποικοδομητική κριτική. Με ό,τι μέσα τους παρέχει η εταιρεία, ενθαρρύνονται να πραγματοποιήσουν πειραματισμούς στη γραμμή, το στιλ και την εικόνα της κάθε δημιουργίας τους. Παράλληλα, λαμβάνουν την απόρριψη των δημιουργιών τους ως πρόκληση για καλύτερο αποτέλεσμα, παρατηρούν και αναλύουν τον τρόπο εργασίας της σχεδιαστικής ομάδας, με σκοπό την αυτοβελτίωσή τους. Επιπλέον, παρατηρούν και συμμετέχουν στην έρευνα των δεδομένων, που περιλαμβάνει σύγκριση με παλαιότερες συλλογές σε θέματα ποσοτικά, ποιοτικά και θέματα κόστους. Επιπρόσθετα, συμμετέχουν στη δημιουργία του σκελετού της συλλογής, που έχει να κάνει με τον αριθμό των θεμάτων και με το πόσα είδη, ανά θέμα, θα έχει η συλλογή. Τέλος, τα σημεία-κλειδιά για την οργάνωση μιας συλλογής είναι ο προγραμματισμός, η τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων και η τεχνογνωσία για την κατασκευή των ρούχων.

Με αυτόν τον τρόπο, αντιλαμβάνονται ότι η τήρηση του χρονοδιαγράμματος είναι καταλυτικός παράγοντας για την έγκαιρη παρουσίαση και προβολή της συλλογής.

Συνεργάζονται με το τμήμα πωλήσεων και το τμήμα marketing και τους παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για το στίλ και το περιεχόμενο της συλλογής. Παρουσιάζουν τις σκέψεις τους για τον τρόπο παρουσίασης και οργανώνουν όλες τις απαραίτητες διαδικασίες, ώστε να δώσουν ολοκληρωμένο και εντός των προδιαγραφών αποτέλεσμα για την παρουσίαση της συλλογής ενδυμάτων σε επίδειξη μόδας ή σε ενδιαφερόμενους/-ες αγοραστές/-τριες, σε περιοδικά, τηλεόραση και Διαδίκτυο.

Για την επίτευξη όλων των παραπάνω, είναι απαραίτητη η παραγωγή των φυσικών δειγμάτων της συλλογής. Οι εκπαιδευόμενοι/-ες συνεργάζονται με όλα τα τμήματα της παραγωγής για τη δημιουργία του φυσικού δειγματολογίου.

5.2 • Μεθοδολογία υλοποίησης πρακτικής άσκησης

Για την επιτυχή υλοποίηση της πρακτικής άσκησης απαιτείται συνέργεια των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και αγοράς εργασίας, αλλά και συνεργασία του συνόλου του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στη μαθησιακή διαδικασία και περιλαμβάνει τον/την εργοδότη/-τρια, που προσφέρει θέση πρακτικής άσκησης, τον/την εκπαιδευτή/-τρια στον χώρο εργασίας, τους/τις εργαζόμενους/-ες στην επιχείρηση, τον/την εκπαιδευτή/-τρια και τον/την επόπτη/-τρια από την πλευρά της εκπαιδευτικής δομής. Η εν λόγω συνεργασία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την αναβάθμιση της ποιότητας του τρόπου εφαρμογής της πρακτικής άσκησης και για την πραγμάτωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων της ειδικότητας.

Στο πλαίσιο της μάθησης στον χώρο εργασίας, ο/η ασκούμενος/-η έρχεται σε επαφή με πραγματικά εργασιακά περιβάλλοντα, ασκείται σε πραγματικές εργασιακές συνθήκες και συνεργάζεται με επαγγελματίες της ειδικότητας ή άλλων ειδικοτήτων που εργάζονται στην ίδια επιχείρηση. Για αυτόν τον λόγο, η ύπαρξη κουλτούρας μάθησης αποτελεί προαπαιτούμενο για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη.

Αναλυτικότερα, κομβικός είναι ο ρόλος του/της εκπαιδευτή/-τριας της επιχείρησης, ο/η οποίος/-α καλείται να λειτουργήσει ως μέντορας, να υποστηρίζει τον/την εκπαιδευόμενο/-η στη διερεύνηση των επαγγελματικών του/της στόχων, να ενθαρρύνει την ανάπτυξη δεξιοτήτων, να τον/την εμπλέκει σε νέες εμπειρίες και να τον/την εισαγάγει στον κόσμο της πραγματικής εργασίας, αποτελώντας επαγγελματικό πρότυπο. Επομένως, καλείται να δημιουργήσει ένα περιβάλλον εμπιστοσύνης και ασφάλειας, που παρέχει στον/στην εκπαιδευόμενο/-η τη δυνατότητα δοκιμής και λάθους μέσω της ενθάρρυνσης της ατομικής πρωτοβουλίας. Απαραίτητα μεθοδολογικά βήματα από την πλευρά του/της εκπαιδευτή/-τριας της επιχείρησης, για την ομαλή ένταξη των εκπαιδευομένων στο εργασιακό περιβάλλον και την προώθηση της συνεργασίας με το υφιστάμενο προσωπικό της επιχείρησης, είναι η περιγραφή της θέσης πρακτικής άσκησης, ο προσανατολισμός στο έργο και η εναλλαγή εργασιακών θέσεων.

Ειδικότερα, ως προς την περιγραφή της θέσης πρακτικής άσκησης, ο/η εκπαιδευτής/-τρια καλείται να λάβει υπόψη τη συνοπτική περιγραφή της ειδικότητας και τις

αρμοδιότητες/καθήκοντα, όπως αυτά αποτυπώνονται στον οδηγό κατάρτισης, γεγονός που προϋποθέτει τη συνεργασία με την εκπαιδευτική δομή. Καλείται να τροφοδοτήσει τους/τις ασκούμενους/-ες με τις απαραίτητες πληροφορίες, που αφορούν την εκτελούμενη εργασία, τις ευθύνες, τις δεξιότητες και την εκπαίδευση που απαιτείται, τις συνθήκες κάτω από τις οποίες γίνεται η εργασία και τις σχέσεις της με άλλες εργασίες.

Παράλληλα, απαραίτητος κρίνεται και ο προσανατολισμός στο έργο, με στόχο να κατανοήσουν οι εκπαιδευόμενοι/-ες το εργασιακό περιβάλλον στο οποίο εντάσσονται, να λάβουν υπόψη τα χαρακτηριστικά και τον τρόπο λειτουργίας της επιχείρησης, να γνωρίσουν το προσωπικό της και να αναπτύξουν το αίσθημα του ανήκειν. Στο πλαίσιο του προσανατολισμού, οι εκπαιδευόμενοι/-ες ενημερώνονται για την ιστορία της επιχείρησης, την πολιτική της, τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες, την κτιριακή υποδομή, τη γενική δομή, τους κανόνες συμπεριφοράς, την πολιτική προαγωγών, τα συστήματα αξιολόγησης κ.λπ.

Τέλος, προτείνεται η εναλλαγή των εργασιακών θέσεων (job rotation), κατά την οποία ο/η εκπαιδευόμενος/-η περνάει διαδοχικά από όλες τις συναφείς ή συσχετιζόμενες θέσεις εργασίας μέχρι να ασκηθεί σε όλο τον κύκλο της εργασίας. Η συγκεκριμένη πρακτική μειώνει τη μονοτονία, την κούραση και τα σφάλματα, ενώ αυξάνει την απόδοση και την ικανοποίηση. Ωστόσο, δε συνιστάται για τις ειδικότητες που απαιτούν υψηλή ειδίκευση, καθώς απαιτείται χρόνος, και άρα ο/η εκπαιδευτής/-τρια πρέπει να λάβει υπόψη του το εξάμηνο υλοποίησης της πρακτικής άσκησης. Τέλος, το μικρό μέγεθος της επιχείρησης μπορεί να λειτουργήσει ανασταλτικά στην εφαρμογή της εν λόγω πρακτικής.

Βιβλιογραφία

A | Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με την ειδικότητα

ΕΛΛΗΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Αντωνοπούλου, Ν., Κούρτης, Κ. & Παπαδάκης, Χ. (1999). *Ελεύθερο Σχέδιο*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Barcsay, J. (1996). *Ανατομία για καλλιτέχνες* (μτφρ. Α. Φιάδα). Αθήνα: Ευβοϊκές Εκδόσεις Κίνητρο.
- Βαροπούλου, Ε. & Ζαρίφης, Δ. Ζ. (2004). *Ιστορία Ενδυμασίας II*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Βουγιούκα, Α. (1994). *Μέθοδος μεγεθύνσεων AB: Μοναδική απλοποίηση του βιοτεχνικού πατρών για γυναικείο-παιδικό-ανδρικό ρούχο*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (1998). *Ιστορία Μόδας AB. Το κοστούμι από την Αίγυπτο μέχρι το 2000* (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (2001). *Εγκυκλοπαίδεια Κοπτικής. Απλές οδηγίες πατρών για κάθε τμήμα του ρούχου* (4η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (2006). *Telestia Sewing. CD-ROM*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (2011). *Μέθοδος σχεδίου μόδας AB: Σχέδιο-Αρμονίες-Σιλουέτα-Στυλ-Καλαισθητική*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (2013). *Εξπρές Μόδα. Ρούχα στα μέτρα για σταθερά και ελαστικά υφάσματα*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις AB.
- Βουγιούκα, Α. (2017). *Μέθοδος κοπτικής για τέλεια εφαρμογή και στυλ. Γυναικεία έκδοση*. Θεσσαλονίκη: Ιδιωτική έκδοση.
- Γεωργιτσογιάννη, Ε. Ν. (2004). *Ιστορία Ενδυμασίας I*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Γεωργιτσογιάννη, Ε. Ν. & Παντουβάκη, Σ. (2011). *Ιστορία της Ενδυμασίας. Ο δυτικός κόσμος και η Ελλάδα από τους προϊστορικούς χρόνους ως την Αναγέννηση*. Αθήνα: Εκδόσεις Διάδραση.
- Γινοπούλου, Α., Τούντη, Ρ. & Παπαδίας, Ν. (2008). *Τεχνολογία Υφάσματος – Υφασματολογία*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Δαββέτας, Δ. (2008). *Μόδα και μοντέρνα τέχνη*. Αθήνα: Εκδόσεις Ευρασία.
- Δημητριάδης, Σ. & Τζωρτζάκη, Α. Μ. (2010). *Μάρκετινγκ: Αρχές, Στρατηγικές, Εφαρμογές*. Αθήνα: Εκδόσεις Rosili.
- Ευγενιάδη, Ε. & Βαμβακιά, Ι. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Ζηρώ, Ε. & Δάβου, Φ. (2007). *Τεχνολογία Προτύπων Κοπής (Πατρόν) Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Ζηρώ, Ο., Μερτζάνη, Ε. & Πετρίδου, Β. (2015). *Ιστορία της Τέχνης Γ΄ Γενικού Λυκείου*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Gombrich, H. E. (2011). *Το χρονικό της Τέχνης* (μτφρ. Λ. Κάσδαγλη). Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης.
- Honour, H. & Flemming, J. (1998). *Ιστορία της Τέχνης* (τόμοι Α΄-Γ΄), (μτφρ. Α. Παππάς). Αθήνα: Εκδόσεις Υποδομή.
- Itten, J. (1998). *Η Τέχνη του Χρώματος* (μτφρ. Ι. Ομορφοπούλου). Αθήνα: Ελληνικές Εκδόσεις.
- Janson, H. W. & Janson, F. A. (2011). *Ιστορία της Τέχνης. Η Δυτική Παράδοση* (μτφρ. Μ. Αντωνοπούλου & Ν. Κουβαράκου). Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.
- Kadolph, S. J. (2014). *Κλωστοϋφαντουργία. Τεχνολογία ινών και νημάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.
- Kadolph, S. (2017). *Τεχνολογία Υφασμάτων*. Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

- Καραϊορδανίδου, Α. (2008). *Τεχνική ανάλυση – Οργάνωση συλλογής*.
Αθήνα: Εκδόσεις Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Καραϊορδανίδου, Α. (2009). *Κοστολόγηση Παραγωγής*. Αθήνα: Οργανισμός
Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Μανάβης, Α., Μηνάογλου, Π., Ευκολίδης, Ν. & Κυράτσης, Π. (2020). *Εργαλεία
Σχεδίασης Προϊόντων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
- Μανωλάκη, Μ., Διαμαντής, Α., Βενετσάνος, Δ., Τσερπέ, Α. & Τσαμουράς, Β.
(2007). *Τεχνολογία Παραγωγής Ενδυμάτων*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας
Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Μανωλεδάκη-Λαζαρίδη, Ι. (2007). *Το σχέδιο: Θεωρία και πρακτικές*. Αθήνα:
Εκδόσεις Επίκεντρο.
- Ντόβας, Β., Συκαράς, Κ., Κορδώνη, Ε. & Φωκάς, Σ. (2005). *Τεχνολογία Προτύπων
Κοπής, (Πατρόν) II*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων
«ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Πέππας, Θ., Τόσκας, Γ. & Εφεντάκη, Α. (2005). *Στοιχεία κλωστοϋφαντουργίας*.
Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Pigi, L. (2025). «Ο ρομαντισμός στη μόδα», στο: *Savoir Ville*. Ανακτήθηκε στις 17
Νοεμβρίου 2025 από: <https://www.savoirville.gr/o-romantismos-sth-moda/>
- Πριμέντας, Α., Γκοτσόπουλος, Α. & Πριμέντας, Ν. (2016). *Τεχνολογία
Κλωστοϋφαντουργικών Υλών. Υφαντικές Ύλες*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας
Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Πρινιωτάκης, Γ., Κυργιόπουλος, Η. & Μπογιατζάρας, Θ. (2005). *Τεχνολογία ραφής*.
Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Ρηντ, Χ. (1974). *Ιστορία της Μοντέρνας Ζωγραφικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Υποδομή.
- Richards, A. F., Cropper, A. E., Mirafteb, M. & Holmes, D. A. (2003). *Εισαγωγή
στην κλωστοϋφαντουργία. Κλωστοϋφαντουργικές ίνες (τόμος Α΄)*.
Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.

- Rowe, T., Busby, K. P., Halfpenney, J. R. & Holmes, D. A. (2003). *Εισαγωγή στην κλωστοϋφαντουργία. Τεχνολογία βαφής και φινιρίσματος (τόμος Β΄)*. Αθήνα: Σύγχρονη Εκδοτική.
- Sargent, W. (1987). *Το Χρώμα στη Φύση και στην Τέχνη. Η απόλαυση και η χρήση του χρώματος* (μτφρ. Ε. Καλκάνη). Αθήνα: Εκδόσεις Κάλβος.
- Σεβαστάκης, Δ., Σπηλιόπουλος, Α. & Χαρίσης, Η. (2001). *Ελεύθερο σχέδιο και Χρώμα*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Σιδηράς, Δ. & Σηφάκης, Μ. (2004). *Εργασιακό Περιβάλλον*. Αθήνα: Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.
- Τριπολιτσιώτης, Κ. & Θάνος, Π. (2005). *Σχεδιασμός Ετοιμών Ενδυμάτων Ι*. Πάτρα: Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».
- Winckelmann, J. (2010). *Ιστορία της Αρχαίας Τέχνης. Η τέχνη των ανατολικών λαών, των Ετρούσκων, των Ελλήνων και των Ρωμαίων* (μτφρ. Λ. Αναγνώστου). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
- Wirschun, B. (2009). *Ηλεκτρονική Σχεδίαση Ενδυμάτων με Corel Draw* (μτφρ. Π. Ψαλλίδα). Αθήνα: Εκδόσεις Ίων.

ΞΕΝΟΓΛΩΣΣΗ

- Abling, B. (2003). *Fashion Sketchbook*. New York: Fairchild Publications.
- Arkangelakis, R. (2022). *Ancient Cretan Women's Fashion: Dressing Like a Minoan*. Retrieved December 20, 2024, from: <https://minoanmystic.org/2022/07/27/ancient-cretan-womens-fashion-dressing-like-a-minoan/>
- Armstrong, H. J. (2009). *Patternmaking for Fashion Design*. Los Angeles: Pearson Publishing.
- Brahams, S. B. (2017). *The Fundamentals of Quality Assurance in the Textile Industry*. Boca Raton: CRC Press.
- Burns, L. D., Mullet, K. K. & Bryant, N. O. (2016). *The Business of Fashion: Designing, Manufacturing, and Marketing*. London: Bloomsbury Publishing.

- Carter, E. (1975). *20th Century Fashion: A Scrapbook, 1900 to Today*. Yorkshire, UK: Methuen Publishing.
- David, A. M. (2015). *Fashion Victims: The Dangers of Dress Past and Present*. London: Bloomsbury Publishing.
- Drudi, E. & Paci, T. (2022). *Figure Drawing for Fashion Design*. Amsterdam: The Pepin Press.
- Ford, R. T. (2022). *Dress Codes: How the Laws of Fashion Made History*. New York: Simon and Schuster.
- Heimann, J. & Nieder, A. A. (2002). *20th Century Fashion*. Rome: Taschen.
- Hopkins, J. (2009). *Basics Fashion Design 05: Fashion Drawing*. AVA Publishing.
- Horne, C. E. (2000). *Geometric Symmetry in Patterns and Tilings*. Cambridge: Woodhead.
- Kadolph, S. J. (2007). *Quality Assurance for Textiles and Apparel*. New York: Bloomsbury Publishing.
- Kappraff, J. (2002). *Connections: The Geometric Bridge between Art and Science*. Singapore: World Scientific.
- Kennedy, A., Reyes, A. & Venezia, F. (2015). *Apparel Costing*. London: Bloomsbury Publishing.
- Kiper, A. (2014). *Fashion Portfolio: Design and Presentation*. United Kingdom: Pavilion Books.
- Kyoto Costume Institute. (2011). *Fashion: A History from the 18th to the 20th Century*. Köln: Taschen.
- López-López, A. M. (2018). *Digital Design of Fashion*. Madrid: Anaya Multimedia.
- Morrison, S. C. (2011). *Secrets of Stylists: An Insider's Guide to Styling the Stars*. California: Chronicle Books.

- Nayak, R. & Padhye, R. (eds.). (2015). *Garment Manufacturing Technology*. Cambridge: Woodhead Publishing.
- Purushothama, B. (2013). *Work Quality Management in the Textile Industry*. New Delhi: Woodhead Publishing.
- Rather, L. J., Shabbir, M. & Haji, A. (2021). *Sustainable Practices in the Textile Industry*. Beverly: Scrivener Publishing.
- Rathinamoorthy, R., Surjit, R. & Vardhini, K. J. V. (2024). *Handbook of Textile and Apparel Costing*. London: CRC Press.
- Reader's Digest. (1981). *Complete Guide to Sewing*. New York: The Reader's Digest Association.
- Rennolds Milbank, C. (1985). *Couture. The Great Fashion Designers*. London: Thames and Hudson Ltd.
- Rezendes, C. (2013). *Fabric Surface Design*. New York: Storey Publishing.
- Saint Laurent, Y., Vreeland, D., Huyghe, R., Berge, P., Picasso-Lopez, P., Agnelli, M., Deneuve, C., Michals, D., Boulat, P. & Vreeland, N. (1983). *Yves Saint Laurent. The Metropolitan Museum of Art*. New York: Thames and Hudson Ltd.
- Smith, A. (2018). *The Sewing Book: Over 300 Step-by-Step Techniques*. London, UK: Dorling Kindersley.
- Smith, N. (2020). *How to Draw Technical Flats by Hand*. Retrieved December 20, 2024, from: <https://www.pointsofmeasure.com/tutorials-education/how-to-draw-technical-flats-by-hand/>
- Smith, S. S. (2015). *Cad for Fashion Design and Merchandising*. New York: Fairchild Books.
- Sposito, S. (2023). *Fabrics in Fashion Design. The Complete Textile Guide*. Barcelona: Hoaki.
- Stott, M. (2012). *Pattern Cutting for Clothing Using CAD: How to Use Lectra Modaris Pattern Cutting Software*. United Kingdom: Woodhead Publishing.

- Tatham, C. & Seaman, J. (2004). *Fashion Design Drawing Course*. United Kingdom: Quatro Publishing.
- Telestia. (2012). *Telestia Creator: CAD for clothing [Software]* [pattern cutting, fashion design pattern grading].
- TNT Educational Series. (2025). *Mastering CAD και Portfolio Skills for Fashion Design*. TNT Educational Series.
- Various Authors. (1987). *Christian Dior. Hommage à Christian Dior 1947-1957*. Paris: Musée des Arts de la Mode.
- Wearme, F. (2021). *Sustainable Fashion: Responsible Consumption, Design, Fabrics, and Materials*. London: Promopress.
- Welters, L. & Lillethun, A. (2018). *Fashion History: A Global View*. London: Bloomsbury Publishing.
- Willis, F. (1960). *The Model (117)*. USA: Walter T. Foster.
- Wilson, D. & Salvi, M. (2010). *Digital Fashion Illustration: 3D Representation and Digital Technology*. Barcelona: O'Reilly Media.

B | Βιβλιογραφικές αναφορές σχετικές με τη μεθοδολογία ανάπτυξης των εκπαιδευτικών εγχειριδίων

- Βαρβιτσιώτη, Ρ., Γούλας, Χρ., Θεοδωρή, Ελ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Μπαμπανέλου, Δ. & Νάτσης, Π. (2022). *Πρότυπος Οδηγός Κατάρτισης*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ.
- Βαρβιτσιώτη, Ρ., Θεοδωρή, Ελ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2023). *Ανάπτυξη οριζόντιας εκπαιδευτικής μεθοδολογίας/Εκπαιδευτικός σχεδιασμός στο πεδίο της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ.
- Βαρβιτσιώτη, Ρ., Θεοδωρή, Ελ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2023). *Πρότυπο Εκπαιδευτικό Εγχειρίδιο*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ.
- Βαρβιτσιώτη, Ρ., Θεοδωρή, Ελ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2023). *Πρότυπη Τράπεζα Θεμάτων*. Αθήνα: ΚΑΝΕΠ/ΓΣΕΕ.
- Γενική Γραμματεία Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Διά Βίου Μάθησης. Τμήμα Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. (2020). *Οδηγοί σπουδών ειδικοτήτων ΙΕΚ του Ν. 4186/2013*. Ανακτήθηκε στις 5 Μαρτίου 2026 από: <https://gsvetlly.minedu.gov.gr/sxoles-anoteris-epaggelmatikis-katartisis-s-a-e-k/odigoi-katartisis-spoudon>
- Γούλας, Χ. & Λιντζέρης, Π. (2017). *Διά Βίου Μάθηση, Επαγγελματική Κατάρτιση, Απασχόληση και Οικονομία: Νέα Δεδομένα, Προτεραιότητες και Προκλήσεις*. Αθήνα: ΙΜΕ/ΓΣΕΒΕΕ, ΙΝΕ/ΓΣΕΕ.
- Γούλας, Χ., Μαρκίδης, Κ. & Μπαμπανέλου, Δ. (2021). *Πρότυπο ανάπτυξης εκπαιδευτικών υλικών του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ* [Εσωτερική έκδοση]. Αθήνα: Ινστιτούτο Εργασίας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας.
- Δημουλάς, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ. & Σπηλιώτη, Χ. (2007). *Οδηγός Ανάπτυξης Επαγγελματικών Περιγραμμάτων*. Αθήνα: ΓΣΕΕ, ΣΕΒ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ.
- ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. (2021). *Νέα βίντεο παρουσίασης επαγγελμαμάτων* [Video]. Ανακτήθηκε από: <https://oasi.inegsee.gr/>

- Καραλής, Θ., Καρατράσογλου, Ι., Μαρκίδης, Κ., Βαρβιτσιώτη, Ρ., Νάτσης, Π. & Παπαευσταθίου, Κ. (2021). *Μεθοδολογικές προσεγγίσεις ανάπτυξης επαγγελματικών περιγραμμάτων και πλαισίων εκπαιδευτικών προδιαγραφών προγραμμάτων*. Αθήνα: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ. Ανακτήθηκε στις 15 Μαρτίου 2022 από: https://www.inegsee.gr/wp-content/uploads/2021/07/Me8odologia_EP_Ebook.pdf
- Λευθεριώτου, Π. (χ.χ.). *Η Εκπαιδευτική Διεργασία στην Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Υπουργείο Εθνικής Παιδείας & Θρησκευμάτων, Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων.
- Cedefop. (2014). *Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση στη Ελλάδα: Συνοπτική Περιγραφή*. Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Cedefop. (2014). *Terminology of European Education and Training Policy: A Selection of 130 Key Terms* (2nd edition). Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- Cedefop. (2018). *Skills forecast, trends and challenges to 2030*. DOI: 10.2801/4492TI-RF-18-002-EN-NISBN: 978-92-896-2712-2/12/2018.
- Kopnov, V. A., Shmurygina, O., Shchipanova, D., Dremina, M. A., Papaloizou, L., Orphanidou, Y. & Morevs, P. (2018). "Functional Analysis and Functional Maps of Qualifications in ECVET Context", in: *The Education and Science Journal*, 20(6), pp. 90-117. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/326242379_Functional_Analysis_and_Functional_Maps_of_Qualifications_in_ECVET_Context
- Mansfield, B. & Schmidt, H. (2001). *Linking Vocational Education and Training Standards and Employment Requirements: An International Manual*. European Training Foundation. Retrieved June, 9, 2020, from: https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/m/C12578310056925BC12571FE00473D6B_NOTE6UAET.pdf
- Μπουραντάς, Δ. Κ. (2002). *Μάνατζμεντ, θεωρητικό υπόβαθρο, σύγχρονες πρακτικές*. Αθήνα: Εκδόσεις Μπένου.

Psifidou, I. (2009). "What learning outcome based curricula imply for teachers and trainers", in: *7th International Conference "Comparative Education and Teacher Training"* (June 29-July 3, 2009), vol. 7, pp. 183-188. Sofia, Bulgaria: Bureau for Educational Services.

Γ | Σχετική εθνική νομοθεσία

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύσταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (2006/962/ΕΚ). Ανακτήθηκε στις 20 Ιουλίου 2026 από: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reco/2006/962/oj>

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύσταση του Συμβουλίου της 22ας Μαΐου 2018 σχετικά με τις βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (2018/C 189/01). Ανακτήθηκε στις 20 Ιουλίου 2026 από: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)&from=PL](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01)&from=PL)

Νόμος υπ' αρ. 4763/2020 «Εθνικό σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και διά βίου μάθησης, ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/958 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 2018 σχετικά με τον έλεγχο αναλογικότητας πριν από τη θέσπιση νέας νομοθετικής κατοχύρωσης των επαγγελματιών (ΕΕ L 173), κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας για το Ελληνογερμανικό Ίδρυμα Νεολαίας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 254/Α/21-12-2020).

Υπ' αρ. ΦΒ7/108652/Κ3 Απόφαση Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Παιδείας και Θρησκευμάτων – Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων «Πλαίσιο Ποιότητας Μαθητείας» (ΦΕΚ 4146/Β/9-9-2021).

Υπ' αρ. Κ5/97484 Απόφαση Υπουργών Οικονομικών – Ανάπτυξης και Επενδύσεων – Παιδείας και Θρησκευμάτων – Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων – Υγείας «Πρακτική άσκηση σπουδαστών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων» (ΦΕΚ 3938/Β/26-8-2021).

Υπ' αρ. Κ1/118932/2017 Απόφαση Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης – Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων – Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας «Ρύθμιση θεμάτων επιδότησης και ασφάλισης της Μαθητείας των σπουδαστών των δημόσιων και ιδιωτικών Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) και Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ)» (ΦΕΚ 2440/Β/18-7-2017).

Υπ' αρ. Κ1/54877/2017 Απόφαση Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων
«Τροποποίηση του Κανονισμού λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής
Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης
(ΓΓΔΒΜ)» (ΦΕΚ 1245/Β/11-4-2017).

Υπ' αρ. 5954/2014 Απόφαση Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Κανονισμός
Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ)
που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΓΔΒΜ)»
(ΦΕΚ 1807/Β/2-7-2014).

Υπ' αρ. 110998/2006 Απόφαση Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών – Εθνικής
Παιδείας και Θρησκευμάτων – Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας
«Πιστοποίηση Επαγγελματικών Περιγραμμάτων» (ΦΕΚ 566/Β/8-5-2006).

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

Συντακτική ομάδα

Ρένα Βαρβιτσιώτη

Ελένη Θεοδωρή

Κωνσταντίνος Μαρκίδης

Δέσποινα Μπαμπανέλου

Επιμέλεια σύνταξης

Δέσποινα Μπαμπανέλου

Το εκπαιδευτικό εγχειρίδιο συντάχθηκε στο πλαίσιο της Πράξης με τίτλο «Διαμόρφωση οδηγών κατάρτισης και εκπαιδευτικών εγχειριδίων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK)» με κωδικό ΟΠΣ (MIS) 5069281 μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση 2014-2020» που συγχρηματοδοτείται από την Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-Ε.Κ.Τ.).

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

